

Consell Valencià *de* Cultura

Memòria 2001

ÍNDEX

1. Presentació del president del Consell Valencià de Cultura	1
2. El Consell Valencià de Cultura	4
2.1. Naturalesa jurídica i funcions	
2.2. Organització, composició i funcionament: els òrgans de govern i els òrgans informatius i de treball	
2.3. Visió històrica	
3. Activitat institucional	24
3.1. Resum anual	
3.2. Calendari de reunions i assistències	
3.3. Actes protocol·laris	
3.4. Visites realitzades	
4. El president	101
4.1. Declaracions institucionals	
5. El Ple	104
5.1. Acords d'organització i funcionament	
5.2. Acords relatius a les competències del Consell	
5.3. Declaracions i textos de suport	
5.4. Felicitacions, condols, adhesions i agraïments	
6. Les Comissions permanents: memòria anual	125
6.1. la Comissió de les Arts	
6.2. la Comissió de les Ciències	
6.3. la Comissió Jurídica i d'Interpretació Reglamentària	
6.4. la Comissió de Llegat Històric i Artístic	
6.5. la Comissió de Promoció Cultural	
7. Les ponències temporals: memòria anual	158
8. Representació del Consell Valencià de Cultura en els consells rectors d'ens culturals públics	162
9. Dictàmens i informes	171
10. Publicacions	211
11. Memòria econòmica: pressupost i liquidació	218
ANNEX <i>Observacions i recomanacions per a la defensa i la promoció de la llengua i la cultura valencianes</i>	229

SUMARI

1. Presentació del president del Consell Valencià de Cultura, Sr. Santiago Grisolia	1
2. El Consell Valencià de Cultura	4
2.1. Naturalesa jurídica i funcions	
2.2. Organització, composició i funcionament:	
a. els òrgans de govern	
b. els òrgans informatius i de treball	
2.3. Visió històrica	
3. Activitat institucional	24
3.1. Resum anual	
3.2. Calendari de reunions i assistències	
3.3. Actes protocol·laris	
a. Inauguració de la seu del Consell Valencià de Cultura	
b. Homenatge al professor Manuel Valdivia Ureña	
c. Visita del <i>Consello da Cultura Galega</i>	
d. Recepció als representants del món editorial	
e. Homenatge al director de l'Orquestra Municipal de València, Sr. Miguel Ángel Gómez-Martínez	
f. Presentació de la ponència sobre el Museu Marítim de València	
g. Lliurament de les Distincions d'Honor a entitats del sector del llibre	
h. Lliurament de la Medalla d'Or del CVC al professor Manuel Valdivia Ureña	
i. Encontre Consell Valencià de Cultura – Acadèmia Valenciana de la Llengua	
j. Presentació del dictamen del CVC <i>Sobre la qüestió energètica i les energies renovables</i> i Taula redona sobre “Energies alternatives i canvi climàtic”, amb la presentació de les següents ponències:	
– <i>Cambio climático y suelo: posibles interrelaciones</i> , per Juan Sánchez (Director Centro para la Investigación de la Desertificación)	

- *Contaminación atmosférica y cambio climático en la Comunidad Valenciana*, per Millán Millán (Director de la Fundación Centro de Estudios Ambientales del Mediterráneo)

- k. Lliurament de les Distincions d'Honor del Consell a la Federació Valenciana de Societats Musicals
- l. Recepció als representants del periodisme cultural valencià
- m. Visites escolars al Consell Valencià de Cultura

3.4. Visites realitzades

- a. Ple del Consell a Benissa
  - b. Lliurament de la Medalla d'Or del Consell Valencià de Cultura a S.M. la Reina
  - c. Ple del Consell al Museu de les Ciències "Príncepe Felipe" de València
  - d. Ple del Consell a Requena
  - e. Lliurament de la Medalla d'Or del Consell Valencià de Cultura al *Misteri d'Elx*
  - f. Ple del Consell a Vila-Real
  - g. Altres visites i assistències
-
- i. Visita al Col·legi Major de la Seda i a l'església de Santa Caterina a València
  - ii. Visita al MUVIM a València
  - iii. Visita a Lliria
  - iv. Visita a Sagunt
  - v. Visita a Paterna
  - vi. Visita a l'Església de la Santíssima Creu del Carme de València
  - vii. Visita a la Facultat de Belles Arts de la Universitat *Miguel Hernández* d'Elx a Altea
  - viii. Visita a la seu de la Biblioteca Valenciana per signar el Conveni de col·laboració per a l'estudi i recopilació del Dret Civil valencià
  - ix. Clausura del seminari "El papel de l'Horta en el área metropolitana de Valencia" en la UIMP de València
  - x. Inauguració del monument al Cardenal Vicente Enrique i Tarancón a Borriana
  - xi. Visita a l'exposició *La luz de las imágenes* a Sogorb

4. El president	101
4.1. Declaracions institucionals	
5. El ple	104
5.1. Acords d'organització i funcionament	
5.2. Acords relatius a les competències del Consell	
5.3. Declaracions i textos de suport	
a. Text de manifestació de suport a la institució de la <i>Biennial de les Arts de València</i>	
b. Suport a la conservació de les restes paleontològiques de Morella	
c. Facultat de les Arts d'Altea de la Universitat Miguel Hernández d'Elx	
5.4. Felicitacions, condols, adhesions i agraïments	
a. Felicitacions	
b. Condols	
c. Adhesions	
d. Agraïments	
e. Recull biogràfic	
6. Les Comissions permanents: memòria anual	125
6.1. Comissió de les Arts	
a. Grup de treball Museu imaginari de la literatura valenciana	
b. Grup de treball Jornades sobre canvi cultural i creativitat artística	
c. Grup de treball Impacte artístic en el paisatge	
6.2. Comissió de les Ciències	
a. Grup de treball Accessos nord al port de València	
b. Grup de treball Noves tecnologies i la difusió cultural	
6.3. Comissió Jurídica i d'Interpretació Reglamentària	
a. Grup de treball Llei del llibre	
b. Grup de treball Reglament de museus i col·leccions museogràfiques	
6.4. Comissió de Llegat Històric i Artístic	
6.5. Comissió de Promoció Cultural	
a. Grup de treball sobre la lectura (després, ponència sobre la lectura)	
7. Les ponències temporals: memòria anual	158
7.1. Ponència sobre Sagunt	

**8. Representació del Consell Valencià de Cultura en els consells
rectors d'ens culturals públics 162**

8.1. Ens amb delegació del Consell

- a. Fonament legislatiu
- b. Membres delegats

8.2. Avaluació anual dels delegats

- a. Teatres de la Generalitat Valenciana
- b. Institut Valencià de Cinematografia *Ricardo Muñoz Suay*
- c. Consell de Biblioteques de la Generalitat Valenciana
- d. Comissió interdepartamental per a l'estudi i recopilació del Dret Civil valencià
- e. Consell tècnic d'Heràldica i Vexil·lologia
- f. Consorci de Museus de la Generalitat Valenciana
- g. Consell rector de l'Institut Valencià d'Art Modern

9. Dictàmens i informes 171

9.1. Dictàmens

- a. Dictamen del CVC sobre la qüestió energètica i les energies alternatives

9.2. Informes

- a. Informe sobre l'estat crític del patrimoni històric de Sagunt i propostes d'actuació
- b. Informe sobre les visites al Col·legi Major de la Seda i l'església de Santa Caterina de València
- c. Proposta de resolució de la Comissió de les Ciències a propòsit de la reforma universitària i l'informe *Bricall*
- d. Informe sobre l'avantprojecte de Reglament de museus i col·leccions museogràfiques de la Comunitat Valenciana
- e. Informe sobre la creació d'un Museu d'objectes literaris
- f. Informe sobre els termes "paella" i "paellera"
- g. Informe sobre la visita a les restes de la primitiva església de Santa Caterina d'Alzira
- h. Informe sobre els béns mobles del convent de Santa Clara de Xàtiva
- i. Informe sobre l'avantprojecte de Llei del llibre

- j. Projecte d'acord sobre l'església de Nuestra Asunción de Navarres i el seu museu parroquial
- k. Informe sobre l'estudi de l'accés nord al port de València
- l. Informe sobre les restes arqueològiques de l'Hort de Morant a Dénia
- m. Informe sobre la Festa de la Mare de Déu de la Salut d'Algemesí
- n. Informe sobre el Betlem de Tirisiti d'Alcoi
- o. Informe sobre el castell de Montesa i el seu entorn

10. Publicacions 211

- 10.1. Pla editorial del Consell Valencià de Cultura 2002
- 10.2. Publicacions durant l'any 2001
- 10.3. Vendes de publicacions durant l'any 2001

11. Memòria econòmica: pressupost i liquidació 218

- 11.1. Pressupost del Consell Valencià de Cultura per a l'any 2001
- 11.2. Liquidació del pressupost de l'any 2001

ANNEX

“Observacions i recomanacions del CVC al Consell de la Generalitat Valenciana per a la defensa i la promoció de la llengua i cultura valenciana” (art. 5.d, Llei del CVC) 229

1. Presentació del president del Consell
Valencià de Cultura

1. Presentació del president del Consell Valencià de Cultura, Sr. Santiago Grisolia

És un deure començar dedicant unes paraules de respecte i afecte als companys que fa poc han abandonat els seus càrrecs en la institució, per haver arribat al terme dels seus períodes de nomenament, Manuel Bas, Amadeu Fabregat i Ferran Torrent. I un record especial a Josep Boronat, mort inesperadament fa uns mesos. Tots ells han contribuït, des de les posicions, les disponibilitats i els criteris respectius, als resultats dels treballs dels quals retem comptes en esta memòria.

Açò que seguix és, com cada any, un balanç; en el crèdit del qual hem de consignar no solament els informes emesos per la institució, com a “producte” habitual de la faena feta, sinó també el rendiment de les seues activitats de difusió: la publicació de textos necessaris per a cobrir silencis bibliogràfics sobre determinades matèries, l'organització de taules redones per a presentar alguns d'aquells informes, les relacions de comunicació i cooperació amb altres institucions...; i en el dèbit del qual hauriem de consignar: la falta de fluïdesa –i de reciprocitat—en la comunicació amb els poders executius, la lentitud en la resolució de determinats assumptes, un cert aïllament respecte als agents de la producció cultural, el “provincianisme”, el localisme i tot, de la institució –compartit, si en això hi ha cap consol, amb el d'altres tantes... Però això, i més, és matèria per a una reflexió interna, reiteradament proposada per alguns consellers, a la qual pense donar curs pròximament amb la creació d'una ponència específica d'avaluació i crítica estructural i funcional del Consell, de les seues activitats i de la seua imatge i el seu pes institucionals.

Un parell d'exemples:

L'actual estructura de comissions informatives del Consell haurà de canviar algun dia, no encara, però la institució ho ha de tenir present i preparar-s'hi pas a pas, per a evitar-se anacronismes. La seua Llei de creació deixa molt de camp obert per a evolucionar i sobreviure en plenes facultats. Navigare necesse est... Ja ara les ponències i grups de treball formats ad-hoc tracten d'afegir agilitat a la marxa, a vegades massa majestuosa, pròpia d'esta i d'altres institucions creades en un segle i per un món en els quals ja no vivim. Les ponències no són una solució més que provisionalment, i tots ho sabem; en realitat, són el símptoma de la necessitat d'aquella evolució estructural a la qual em referia més amunt. Potser en la crítica del Reglament es trobaran les vies a explorar, des de l'anàlisi prèvia del funcionament i de les seues disfuncions.

En segon lloc, tenim tot el camp de possibilitats que unes relacions de cooperació regulars amb altres institucions, i amb instàncies privades solvents, poden obrir al millor compliment de la missió institucional. No som l'únic organisme assessor de la Generalitat en matèries incloses en l'àmbit de les nostres competències, i això és bo si se sap aprofitar –o, si no, una font d'equívocs i d'esforços mal dirigits. Una circumstància més que ens exigix saber exactament on som i ser capaços de definir a on volem arribar, amb prudència però també amb una visió de futur comprensiva i valenta. Per tant, caldrà establir xarxes, i assegurar-se que funcionen, no sabem encara com, però tot és començar.

Quant a l'efectivitat de les accions del Consell, crec que hauriem de considerar-la concedint-li terminis més generosos que els de la simple resolució de problemes puntuals. No tots els informes emesos, amb o sense sol·licitud prèvia dels poders executius, obtenen el mateix eco, i poques vegades obtenen el mateix en totes les instàncies, les públiques i les privades. Però som conscients que no es pot estirar més el braç que la màniga, ni concedir la mateixa prioritat a tots els assumptes. Ara, allò que és propi del Consell no són els assumptes, per molt que ens ocupen, sinó els criteris, els quals estan abans que totes les prioritats. En l'establiment i la difusió d'estos criteris ha de consistir la nostra major aportació, a la llarga, a l'enfortiment de la nostra cultura. I estos criteris es referixen a la rendibilitat cultural de les iniciatives, a la seua assumpció social, a la seua vinculació amb els valors de la tradició i a la seua influència sobre els mateixos valors. Podríem dissenyar un test per a avaluar el compliment d'estos criteris en situacions concretes, i potser ho farem. Però no és cosa d'allargar-nos ací sobre criteris i fonaments; que n'hi haja prou amb recordar-los, per a una reflexió més profunda.

I finalment hi ha els grans assumptes, cada un dels quals mereix constituir un camp estable de treball d'este Consell. En primer lloc, un deure institucional irrenunciable: la reflexió constructiva sobre el pes de la població valencianoparlant com a tal en les relacions comunicatives de la nostra societat, i per tant en la definició cultural d'esta comunitat. No és prudent creure que això pugua resoldre's mirant cap a una altra banda. L'important amb les herències no és reivindicar-les i prou, sinó pagar-ne els deutes – que sempre n'hi ha. I després, saber com administrar-les per a augmentar el patrimoni. És el mateix que passa amb l'herència científica: també tot científic que s'ho valga assumix una tradició, sense la qual no arribaria gaire lluny. La tradició científica és la seua caixa de ferraments, el seu camp de visió, el seu medi, el seu patrimoni històric – fins i tot artístic. I no el limita sinó per a impulsar-lo més enllà, per a ajudar-lo a trencar eixos mateixos límits; jo crec que el científic només descobreix “allò que hi ha darrere” quan mira amb interès això que té davant, el paisatge pretesament conegut, del qual forma part. Potser perquè només allò que es té davant pot suscitar un interès genuí. I amb això m'estalvie haver d'allargar-me sobre un altre gran assumpte: la valoració social del patrimoni històric, la conservació i el foment del qual tant interessen a esta institució. Sense esta valoració –amb les seues conseqüents identificació i assumpció de corresponsabilitat social—no hi ha rendibilitat cultural per a cap esforç, i per això també hauriem de situar-la al capdavant de les nostres preocupacions.

Que n'hi haja prou amb els exemples anteriors, si es prenen com a tals. No puc esgotar ací, ni em pertoca en solitari, la nòmina dels grans assumptes als quals caldria dedicar línies específiques de treball –i un considerable esforç de reestructuració, com he dit. Això correspon a la institució en el seu conjunt, com a òrgan col·legiat que és, i no és faena per a un sol exercici. Les realitzacions de l'últim queden per a les pàgines que segueixen. He volgut reservar esta per a una part almenys d'allò que no s'ha fet, com a recordatori de les contribucions que este Consell pot continuar fent per a augmentar, des de la seua posició i les seues competències, els graus d'intensitat, de riquesa i de fecunditat o creativitat del diàleg cultural valencià: el nostre fi últim.

2. El Consell Valencià de Cultura

2.1. Naturalesa jurídica i funcions

2.2. Organització, composició i funcionament

2.3. Visió històrica

2. El Consell Valencià de Cultura

2.1. Naturalesa jurídica i funcions

El Consell Valencià de Cultura és una **institució pública** que forma part, tal com diu l'article 25 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, de les institucions que integren la Generalitat Valenciana; així, és el màxim òrgan **consultiu i assessor** de les institucions públiques de la Comunitat Valenciana en les matèries específiques referents a la cultura valenciana, concretament, el CVC vetlarà per la **defensa i la promoció dels valors lingüístics i culturals valencians**.

Està compost per **vint-i-un membres**, elegits per majoria de dos terços de les Corts Valencianes i nomenats pel President de la Generalitat Valenciana entre les persones de prestigi rellevant o de reconegut mèrit intel·lectual dins l'àmbit cultural valencià. El CVC exercix les seues cometes amb **autonomia orgànica i funcional**, d'acord amb la seua naturalesa jurídica, per tal de garantir la seua objectivitat i independència.

Els **principis** que orienten l'activitat del Consell Valencià de Cultura són:

- el respecte dels principis que informen la Constitució i l'Estatut d'Autonomia
- l'objectivitat, la veracitat i la imparcialitat de les seues propostes, d'acord amb criteris científics i històrics
- el respecte a la llibertat d'expressió i de pensament, i a la lliure creativitat cultural
- el respecte del pluralisme cultural i lingüístic de la societat valenciana.

Entre les **funcions específiques** del CVC, destaquen:

- **evacuar els informes o dictàmens** i realitzar els estudis que li sol·liciten les institucions públiques de la Comunitat Valenciana
- emetre informe dels avantprojectes normatius que, a causa de la seua rellevància, li siguen sotmesos a consulta
- el Ple del CVC a fi de vetlar per la defensa i la promoció dels valors culturals i lingüístics valencians, podrà elaborar aquells informes o dictàmens que considere escaients.
- emissió d'informe, per instància de l'Administració o particulars, per a la declaració de Béns d'Interés Cultural (BIC) segons l'article 27.5 de la Llei 4/98 de Patrimoni Cultural Valencià.
- proposar al president de la Generalitat la distinció de les persones, entitats o institucions que se n'hagen fet mereixedores pel seu treball o la seua dedicació provada a l'estudi, la defensa o la promoció de la cultura valenciana.
- elaborar i elevar al Consell de la Generalitat Valenciana una **Memòria anual** en la qual, a més d'exposar les seues activitats durant l'exercici, es recullen les **observacions i consells** pertinents per a la defensa i la promoció de la llengua i la cultura valencianes, en qualsevol de les seues manifestacions.

Té la seu oficial al *Palau de Forcalló*, al carrer Museu de la ciutat de València, tot i que pot celebrar sessions a qualsevol municipi de la Comunitat Valenciana.

La base legal per a la seua creació, naturalesa i funcionament es troba a les següents disposicions:

- *Llei Orgànica 5/1982*, d'1 de juliol, *d'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana*.
- *Llei 30/1985*, de 30 d'octubre, de la Generalitat Valenciana, *del Consell Valencià de Cultura*.
- *Decret 202/1998*, de 15 de desembre, del Govern Valencià, pel qual s'aprova el *Reglament d'Organització i Funcionament del Consell Valencià de Cultura*.

2.2. Organització, composició i funcionament: els òrgans de govern i els òrgans informatius i de treball

a) Organització i composició

El CVC es regix per òrgans col·legiats i unipersonals, l'estructura bàsica dels quals es pot veure en la figura 1.

- els òrgans de govern
  - el Ple del Consell
  - la Comissió de Govern
  - el president

- els òrgans informatius i de treball
  - comissions permanents
    - Comissió Jurídica i d'Interpretació Reglamentària
    - Comissió de Lligat Històric i Artístic
    - Comissió de Promoció Cultural
    - Comissió de les Ciències
    - Comissió de les Arts
  - comissions temporals

El Ple del Consell Valencià de Cultura és l'òrgan màxim de decisió de la institució, totes les qüestions que afecten la cultura valenciana quedaran reservades a la seua decisió. L'àmbit d'actuació del ple més destriable és l'aprovació dels dictàmens i informes que emet la institució; a més, aprova l'avantprojecte de despeses de la institució, constituïx les comissions i ponències del Consell i, proposa al president de la Generalitat la distinció de persones i entitats que per llur treball, estudi, defensa o promoció de la cultura valenciana, se n'hagen fet mereixedores.

Composició:

President:	<i>M. Il. Sr. Santiago Grisolia</i>
Vicepresident:	<i>Il. Sr. Ramón de Soto Arándiga</i>
Secretari executiu:	<i>Il. Sr. José Morera Buelti</i>
Secretari <i>ad honorem</i>:	<i>Il. Sr. Enric A. Llobregat i Conesa</i>
Vocals:	<i>Il. Sr. Vicent Àlvarez Rubio</i>
	<i>Il. Sr. Manuel Bas Carbonell</i>
	<i>Il. Sr. Ricardo Bellveser Icardo</i>
	<i>Il. Sr. José Boronat Gisbert</i>
	<i>Il. Sr. Xavier Casp Vercher</i>

Il. Sr. Amadeu Fabregat Mañes
Il. Sr. Enrique García Asensio
Il. Sr. Jesús Huguet Pascual
Il. Sr. Ramon Lapiedra Civera
Il. Sra. Carmen Morenilla Talens
Il. Sr. Manuel Muñoz Ibáñez
Il. Sr. Vicente Muñoz Puellas
Il. Sr. Leopoldo Peñarroja Torrejón
Il. Sr. Luis Prades Perona
Il. Sra. Rosa Mª Rodríguez Magda
Il. Sr. Manuel Sanchis-Guarner Cabanilles
Il. Sra. Rosa Serrano Llàcer
Il. Sr. Ferran Torrent Llorca

La **Comissió de Govern** està integrada pel president, el vicepresident i el secretari del Consell, i quatre membres d'aquest. Les seues competències són, fonamentalment, administratives: execució del pressupost, disposició de despeses, contractació, a més de determinar la tramitació dels escrits i les peticions dirigides a la institució.

Composició:

President:	<i>M. Il. Sr. Santiago Grisolia</i>
Vicepresident:	<i>Il. Sr. Ramón de Soto Arándiga</i>
Secretari:	<i>Il. Sr. José Morera Buelti</i>
Vocals:	<i>Il. Sr. Ricardo Bellveser Icardo</i>
	<i>Il. Sr. Jesús Huguet Pascual</i>
	<i>Il. Sra. Carmen Morenilla Talens</i>
	<i>Il. Sra. Rosa Mª Rodríguez Magda</i>

El **president** és nomenat per decret pel president de la Generalitat entre els membres del CVC; les seues competències són: la representació legal de la institució, convocar i moderar les reunions, dirigir els organismes i dependències del CVC, ordenar els pagaments i vetlar pel compliment dels acords del Ple i de la Comissió de Govern.

President CVC: *M. Il. Sr. Santiago Grisolia*

El Consell Valencià de Cultura pot crear les **comissions** assessores o ponències de treball, permanents o no, que crega oportunes per a la preparació dels estudis, informes o dictàmens que hagen de ser sotmesos posteriorment a la consideració dels seus òrgans de govern. Els membres del CVC tenen dret a assistir amb veu i vot a les comissions a què pertanyen –només poden formar part d'un màxim de tres— i, amb veu però sense vot, a la resta de comissions.

Tenen el caràcter de **comissions permanents**, sense perjudici d'altres que puguen crear-se en el futur:

- la **Comissió Jurídica i d'Interpretació Reglamentària** estudia aquelles matèries de caràcter jurídic que se sotmeten a la seua consideració, i interpreta el reglament a instància del Ple, de qualsevol comissió o de qualsevol dels seus membres.

Composició:

President: *Il. Sr. Vicent Àlvarez Rubio*
Secretari: *Il. Sr. José Morera Buelti*
Vocals: *Il. Sr. Jesús Huguet Pascual*
Il. Sr. Ramon Lapiedra Civera
Il. Sr. Luis Prades Perona

- la **Comissió de Llegat Històric i Artístic** té al seu càrrec l'estudi del patrimoni cultural valencià en les seues diverses facetes, moments i manifestacions.

Composició:

President: *Il. Sr. Manuel Bas Carbonell*
Secretària: *Il. Sra. Rosa Serrano Llàcer*
Vocals: *Il. Sr. Vicent Àlvarez Rubio*
Il. Sr. José Boronat Gisbert
Il. Sr. Xavier Casp Vercher
Il. Sra. Carmen Morenilla Talens
Il. Sr. Manuel Muñoz Ibáñez
Il. Sr. Leopoldo Peñarroja Torrejón
Il. Sr. Luis Prades Perona
Il. Sr. Ferran Torrent Llorca

- la **Comissió de Promoció Cultural**, entre altres objectius, té la funció de promoure i informar sobre aspectes de la realitat cultural valenciana.

Composició:

President: *Il. Sr. Ricardo Bellveser Icardo*
Secretari: *Il. Sr. José Boronat Gisbert*
Vocals: *Il. Sr. Manuel Bas Carbonell*
Il. Sr. Xavier Casp Vercher
Il. Sr. Amadeu Fabregat Mañes
Il. Sr. Jesús Huguet Pascual
Il. Sr. Manuel Muñoz Ibáñez
Il. Sr. Vicente Muñoz Puellas
Il. Sr. Leopoldo Peñarroja Torrejón

Il. Sr. Manuel Sanchis-Guarner Cabanilles

- la Comissió de les Arts s'encarrega d'estudiar i promoure tot allò relacionat amb les arts plàstiques, escèniques i musicals contemporànies.

Composició:

President: *Il. Sr. Ramón de Soto Arándiga*
Secretari: *Il. Sr. Vicente Muñoz Puellas*
Vocals: *Il. Sr. Ricardo Bellver Icardo*
Il. Sr. Amadeu Fabregat Mañes
Il. Sr. Enrique García Asensio
Il. Sr. Jesús Huguet Pascual
Il. Sra. Carmen Morenilla Talens
Il. Sr. Manuel Muñoz Ibáñez
Il. Sr. Luis Prades Perona
Il. Sra. Rosa Mª Rodríguez Magda

- la Comissió de les Ciències té com a objectiu estudiar i promocionar tot allò relacionat amb les ciències i la tecnologia.

Composició:

President: *Il. Sr. Ramon Lapiedra Civera*
Secretària: *Il. Sra. Carmen Morenilla Talens*
Vocals: *Il. Sr. José Boronat Gisbert*
M. Il. Sr. Santiago Grisolia
Il. Sr. Vicente Muñoz Puellas
Il. Sra. Rosa Mª Rodríguez Magda
Il. Sr. Manuel Sanchis-Guarner Cabanilles
Il. Sr. Ferran Torrent Llorca

El Ple del Consell, a proposta del president, d'acord amb la Comissió de Govern, o per iniciativa de la tercera part dels seus membres, aprova les **comissions temporals** que considera oportunes. Aquestes comissions adopten bé la forma de **ponència**, be la forma de **grup de treball**: una ponència informa directament al ple mentre que els grups de treball emanen de les comissions i, per tant, informen a aquestes. Les ponències i grups de treball que han treballat durant l'exercici 2001 són les següents:

- Ponència sobre **Sagunt**

Aquesta ponència es creà en la sessió plenària de juliol de 2000 i enllestí els seus treballs en el mes de gener de 2001 amb l'aprovació de l'informe pel ple de la institució.

Composició:

President: *M. Il. Sr. Santiago Grisolia*
Secretària: *Il. Sra. Carmen Morenilla Talens*
Vocals: *Il. Sr. Vicent Àlvarez Rubio*
Il. Sr. José Morera Buelti
Il. Sr. Manuel Muñoz Ibáñez
Il. Sr. Luis Prades Perona
Il. Sr. Ramón de Soto Arándiga

– Ponència sobre la lectura

Aquesta ponència inicià la seua activitat en octubre de 2001 com a continuació dels treballs del grup de treball de la Comissió de Promoció cultural sobre el mateix tema; a l'acabament de l'any 2001 encara no havia enllestit els seus treballs.

President: *M. Il. Sr. Santiago Grisolia*
Secretari: *Il. Sr. Jesús Huguet Pascual*
Vocals: *Il. Sr. Manuel Bas Carbonell*
Il. Sr. José Morera Buelti
Il. Sr. Vicente Muñoz Puelles
Il. Sra. Rosa Serrano Llàcer

– Grup de treball Accessos nord al port de València

Aquest Grup de treball, creat per iniciativa de la Comissió de les Ciències, començà els seus treballs el mes de juny i els finalitzà en juliol; el seu informe va ser aprovat pel ple el 28 de setembre.

President: *M. Il. Sr. Santiago Grisolia*
Vocals: *Il. Sr. Vicente Muñoz Puelles*
Il. Sra. Rosa Mª Rodríguez Magda
Il. Sr. Manuel Sanchis-Guarner Cabanilles

– Grup de treball Impacte artístic sobre el paisatge

Aquest Grup de treball, creat per iniciativa de la Comissió de les Arts, començà els seus treballs en el mes de juny.

President: *Il. Sr. Ramón de Soto Arándiga*
Secretari: *Il. Sr. Manuel Muñoz Ibáñez*
Vocals: *Il. Sr. Vicente Muñoz Puelles*
Il. Sr. Luis Prades Perona

– Grup de treball **Jornades sobre canvi cultural**

Aquest Grup de treball, creat per iniciativa de la Comissió de les Arts, començà els seus treballs durant l'exercici del 2000.

President: *Il. Sr. Ramón de Soto Arándiga*
Secretari: *Il. Sr. Jesús Hugueta Pascual*
Vocals: *Il. Sra. Carmen Morenilla Talens*
Il. Sr. Vicente Muñoz Puellas

– Grup de treball sobre **la lectura**

Aquest Grup de treball, creat per iniciativa de la Comissió de Promoció cultural, començà les seues reunions en el mes de gener; posteriorment, en octubre, els seus treballs son represos per la ponència sobre la lectura.

President: *Il. Sr. Manuel Bas Carbonell*
Secretari: *Il. Sr. Jesús Hugueta Pascual*
Vocals: *Il. Sr. Vicente Muñoz Puellas*
Il. Sra. Rosa Serrano Llàcer

– Grup de treball **Llei del Llibre**

Aquest Grup de treball, aprovat el 30 de març pel ple per iniciativa de la Comissió de Govern, es creà per tal de dictaminar sobre l'avantprojecte de Llei del Llibre elaborat per la Conselleria de Cultura i Educació; el grup de treball ha comptat amb la col·laboració de la Comissió Jurídica; l'aprovació de l'informe corresponent tingué lloc en la sessió plenària del 28 de maig.

President: *Il. Sr. Ricardo Bellveser Icardo*
Secretari: *Il. Sr. Jesús Hugueta Pascual*
Vocals: *Il. Sra. Rosa Mª Rodríguez Magda*
Il. Sra. Rosa Serrano Llàcer

– Grup de treball **Museu imaginari de la literatura**

Aquest Grup de treball, creat durant l'exercici del 2000 per iniciativa de la Comissió de les Arts, va finalitzar els seus treballs en març; l'aprovació de l'informe tingué lloc en la sessió plenària del 27 d'abril.

President: *Il. Sr. Ramón de Soto Arándiga*
Secretari: *Il. Sr. Vicente Muñoz Puellas*
Vocals: *Il. Sr. Manuel Muñoz Ibáñez*

– Grup de treball **Noves tecnologies**

Aquest grup de treball, creat per iniciativa de la Comissió de les Ciències, començà els seus treballs en novembre.

President: *Il. Sra. Rosa Mª Rodríguez Magda*
Vocals: *Il. Sr. Vicente Muñoz Puellas*
Il. Sr. Manuel Sanchis-Guarner Cabanilles

– Grup de treball **Reglament de Museus i col·leccions museogràfiques** de la Comunitat Valenciana

Aquest Grup de treball es creà per iniciativa de la Comissió de Govern en la sessió del ple del 22 de desembre de 2000; en la redacció de l'informe final ha col·laborat la Comissió Jurídica; l'aprovació definitiva de l'informe tingué lloc en la sessió plenària del 30 de març.

President: *Il. Sr. Ramón de Soto Arándiga*
Secretària: *Il. Sra. Carmen Morenilla Talens*
Vocals: *Il. Sr. José Morera Buelti*

Altres reunions de caràcter no permanent que han tingut sessions durant l'any 2001 són les següents

– **Comissió permanent**

Aquesta comissió, formada pel president, vicepresident i secretari del Consell, té funcions de coordinació.

President: *M. Il. Sr. Santiago Grisolia*
Vicepresident: *Il. Sr. Ramón de Soto Arándiga*
Secretari: *Il. Sr. José Morera Buelti*

– Reunió de **presidents de Comissió**

Aquesta comissió, amb funcions de coordinació, està formada pels presidents de cadascuna de les comissions permanents més el secretari del Consell

Vocals: *M. Il. Sr. Santiago Grisolia*
Il. Sr. José Morera Buelti
Il. Sr. Vicent Àlvarez Rubio
Il. Sr. Manuel Bas Carbonell

Il. Sr. Ricardo Bellveser Icardo
Il. Sr. Ramon Lapiedra Civera
Il. Sr. Ramón de Soto Arándiga

– Reunió de **secretaris de Comissió i Ponència**

Aquesta comissió reuneix els secretaris de les comissions i les ponències per tal de coordinar la seua actuació.

Vocals: *Il. Sr. José Boronat Gisbert*
Il. Sra. Carmen Morenilla Talens
Il. Sr. José Morera Bueli
Il. Sr. Vicente Muñoz Puellas
Il. Sra. Rosa Serrano Llàcer
Il. Sr. Jesús Huguet Pascual

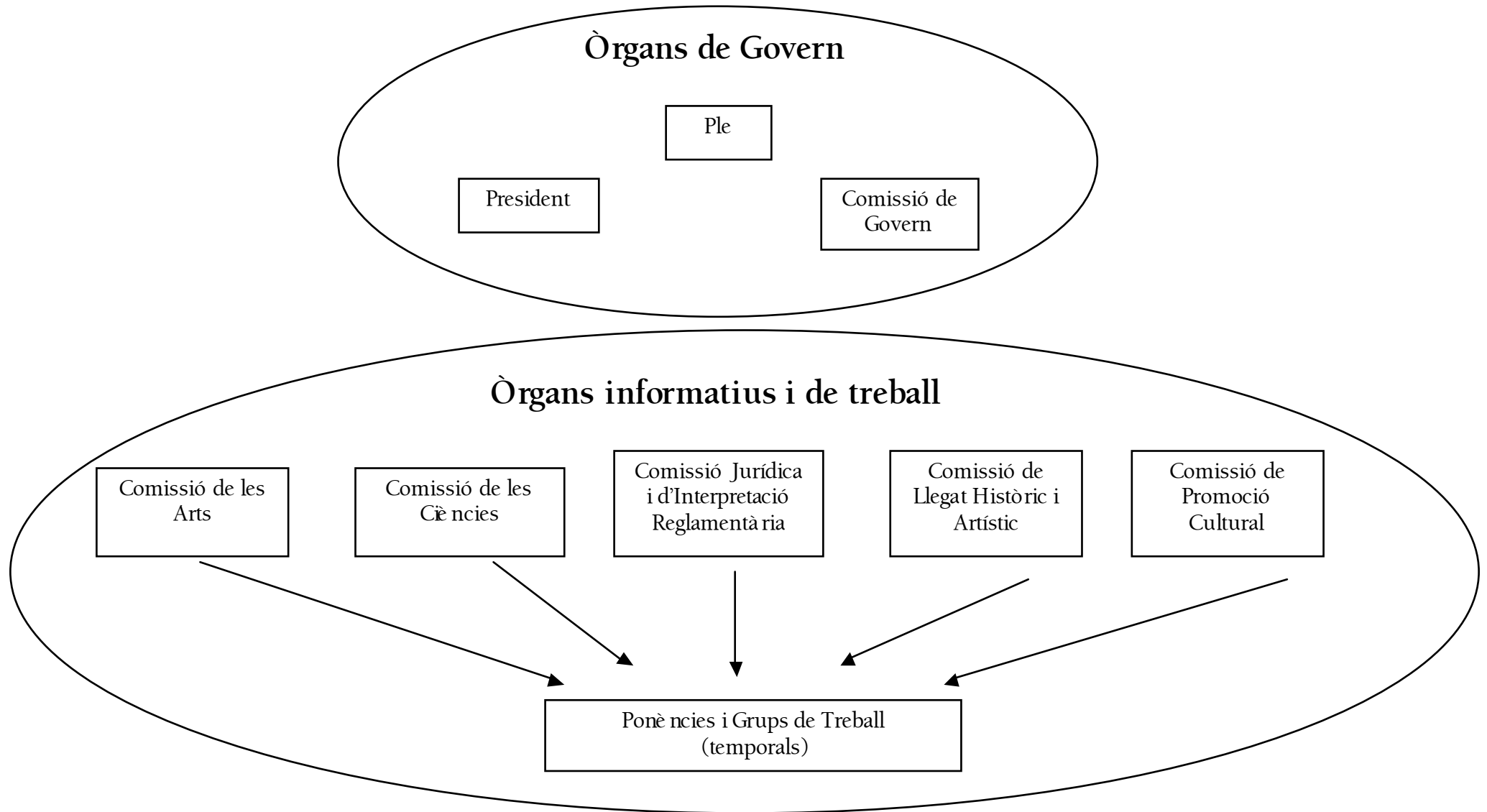
– Comissió de **publicacions**

Aquesta comissió, encarregada de la planificació editorial del Consell ha realitzat una sessió en el mes de març i una altra, sota el nom de Reunió de Directors de Col·lecció en abril.

President: *M. Il. Sr. Santiago Grisolia*
Secretari: *Il. Sr. José Morera Bueli*
Vocals: *Il. Sr. Vicent Àlvarez Rubio*
Il. Sr. Manuel Bas Carbonell
Il. Sr. Ricardo Bellveser Icardo
Il. Sr. Jesús Huguet Pascual
Il. Sr. Vicente Muñoz Puellas
Il. Sra. Rosa Mª Rodríguez Magda
Il. Sra. Rosa Serrano Llàcer
Il. Sr. Ramón de Soto Arándiga

En el capítol 6 es pot consultar més informació sobre les activitats de les comissions permanents i dels grups de treball que depenen orgànicament d'aquestes. Després, en el capítol 7 es troba la informació sobre les ponències del Consell Valencià de Cultura que han treballat durant l'exercici del 2001.

Organització del Consell Valencià de Cultura (fig.1)

b) Funcionament

D'acord amb l'article 65 del Reglament d'Organització i Funcionament del Consell Valencià de Cultura, aquest procedix com segueix (figura 2):

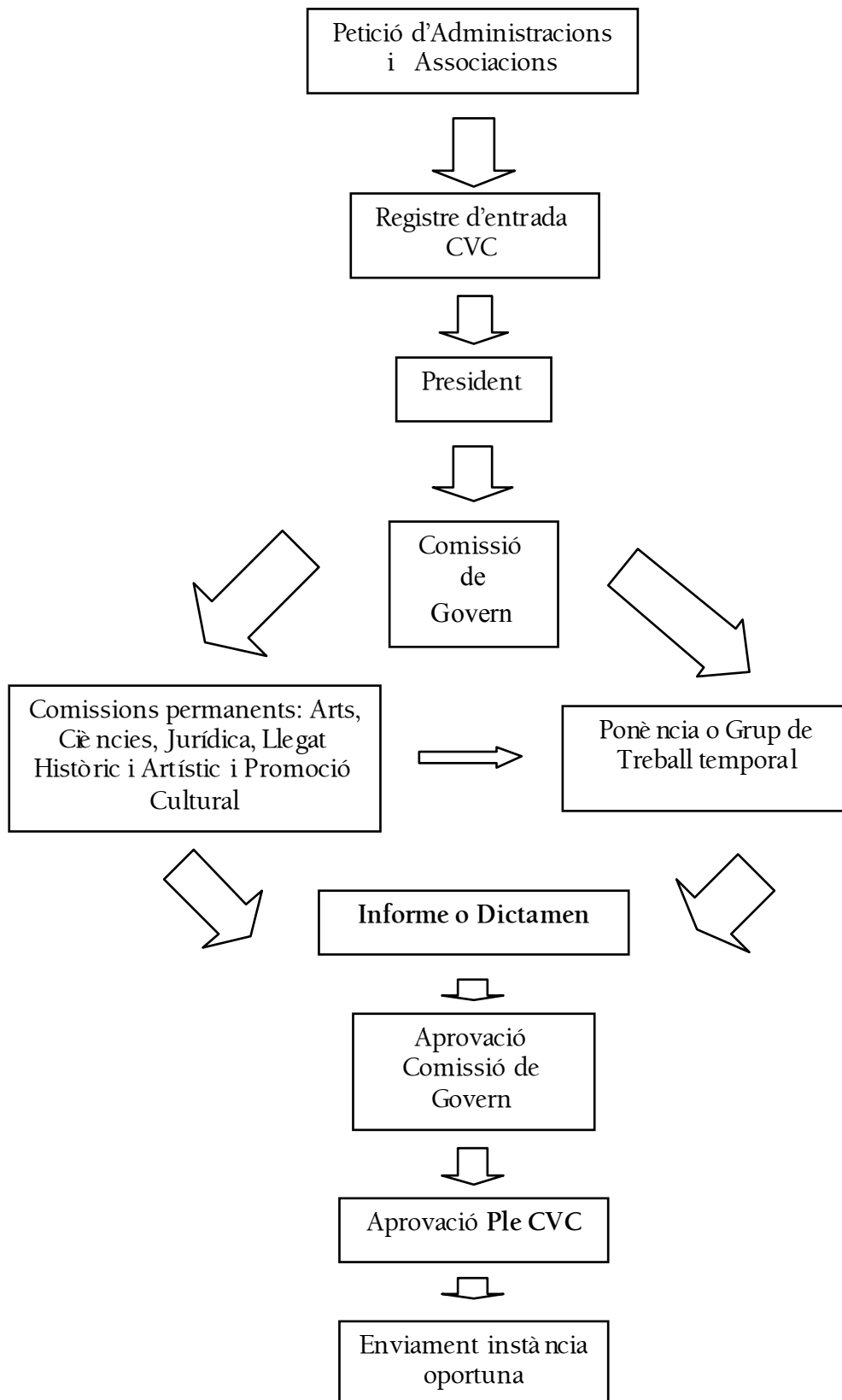
Qualsevol proposta d'informe, dictamen o pronunciament que s'eleva al Consell Valencià de Cultura es presentarà a la Presidència del Consell; aquesta, d'acord amb la Comissió de Govern, la trametrà a la comissió corresponent, o a la que es cree amb aquest fi; en el si de la comissió es nomenarà una ponència perquè, en el termini previst per la corresponent presidència, elabore el dictamen o informe que, una vegada discutit al si de la comissió i aprovat, serà tramés al president del Consell perquè després de la deliberació en la Comissió de Govern, se sotmeta a l'acord del Ple del Consell.

Tots els informes o dictàmens hauran de ser signats pel president i el secretari del Consell, o per qui els substituïska.

Les qüestions plantejades davant del Consell Valencià de Cultura i que la comissió de Govern considere que no són competència de la institució seran traslladades a la instància corresponent pel president.

Si hi ha cap vot particular, s'adjuntarà quan la persona interessada ho sol licite.

Esquema del funcionament del Consell Valencià de Cultura (fig.2)

2.3. Visió històrica

El Consell Valencià de Cultura es va constituir el 28 de gener de 1986, tres mesos després de l'aprovació de la seua Llei de creació. Tal com diu aquesta Llei les renovacions dels membres del Consell es produïxen cada sis anys; per tant, en conjunt, i sense comptar amb els actuals components del Consell, han sigut **membres** d'aquesta institució els següents senyors i senyores:

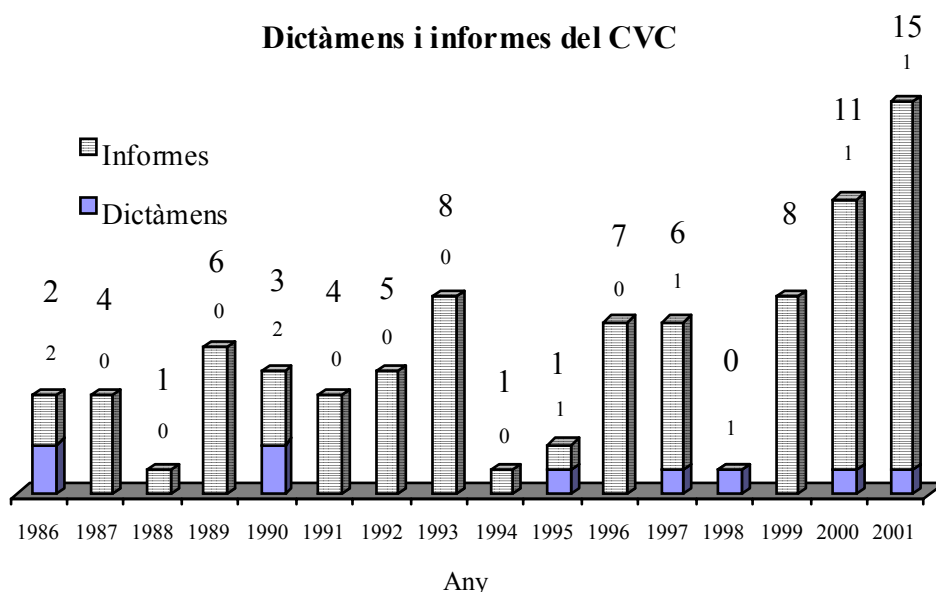
Sr. Vicente Aguilera Cerni
Sr. Andreu Alfaro i Hernández
Sr. Emili Beüt i Berenguer
Sr. Vicente Buigues Carrió
Sr. Joaquín Calomarde Gramage
Sr. Germà Colón i Doménech
Sr. Vicente Enrique i Tarancón
Sra. Pilar Faus Sevilla
Sr. Juan Ferrando Badia
Sr. Joan Fuster i Ortells
Sr. Luis García Berlanga
Sr. Jordi García i Candau
Sr. Alberto Garcia Esteve
Sr. Amando Garcia Rodriguez
Sr. Arcadi Garcia i Sanz
Sr. Juan Gil - Albert
Sr. Emili Giménez Julián
Sr. Lluís Guarner
Sr. José María López Piñero
Sr. Francisco Lozano Sanchis
Sr. Enric Llobregat i Conesa
Sr. Tomàs Llorens Serra
Sra. Enedina Lloris i Camps
Sr. Jose Antonio Maravall
Sr. Emili Marín i Soriano
Sr. Francesc Michavila i Pitarch
Sr. Vicent Montés i Penadés
Sr. Justo Nieto Nieto
Sr. José Pérez Gil
Sr. Rafael Ramos Fernández
Sr. Ramiro Reig i Armero
Sr. Juan Antonio Reig i Pla
Sr. Vicente Simó Santonja
Sr. Manuel Valdés Blasco
Sr. Pedro Vernia Martínez

El **president** del Consell Valencià de Cultura és nomenat pel president de la Generalitat Valenciana d'entre els membres de la institució; han sigut presidents de la institució els següents senyors:

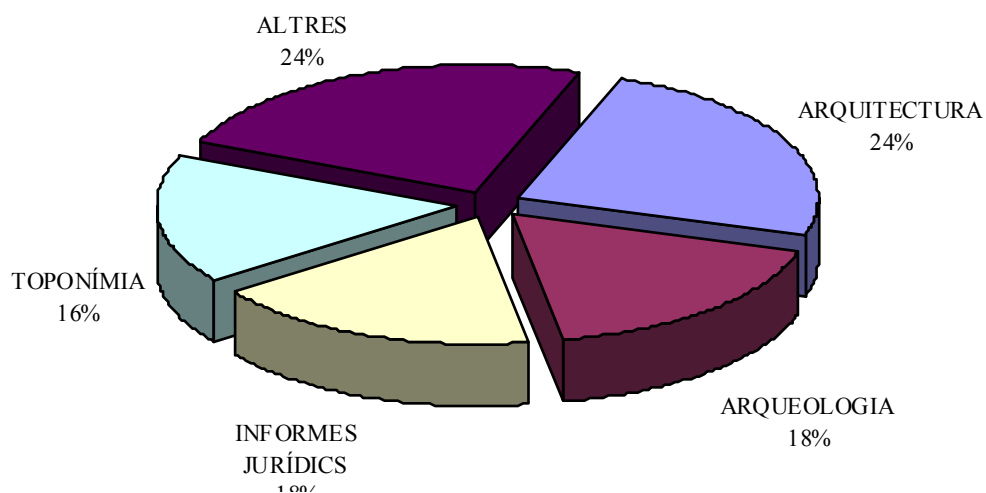
- Sr. Juan Gil-Albert (1986-1994)
- Sr. Vicente Aguilera Cerni (1995-1997)
- Sr. Santiago Grisolia (1998- actualitat)

El Consell Valencià de Cultura ha emés d'ençà que fou creat 9 **dictàmens** i 82 **informes**, abastant temàtiques tan diverses com ara: patrimoni cultural material i immaterial, informes jurídics, toponímia valenciana, qüestions lingüístiques i ciència i medi ambient. Als gràfics de la pàgina següent es pot veure l'evolució del nombre de dictàmens i informes realitzats pel Consell amb els anys i la temàtica d'eixos informes; dins el terme *altres* s'inclouen els informes referents a: ciència i medi ambient, patrimoni immaterial, qüestions lingüístiques etc.

Els dictàmens i informes del Consell tenen relació amb assumptes puntuals, com ara l'actuació del CVC com a entitat consultora per a la declaració d'un determinat Bé d'Interés Cultural, o bé, s'ocupen de qüestions més generals, com ara el dictamen sobre la llengua. Entre els informes que més repercussió social han tingut podem destacar: l'informe sobre el "solar dels jesuïtes", el dictamen sobre l'Horta o, també, recentment, l'esmentat dictamen sobre la llengua; aquest darrer, va realitzar-se per encàrrec de les Corts Valencianes per a servir de fonament a la Llei de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua; per dur a terme aquesta comesa, el Consell Valencià de Cultura va dedicar-s'hi exclusivament durant tot l'any 1998.

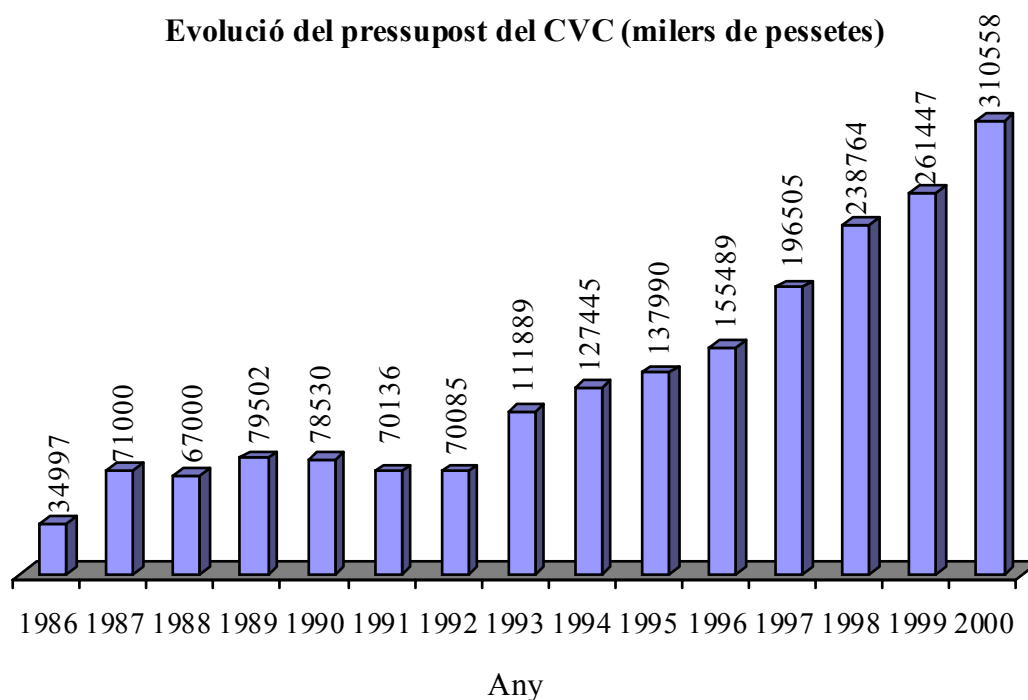

Temàtica Dictàmens i Informes 1986-2001

El pressupost amb què compta el Consell per dur endavant les seues comeses ha crescut, paral·lelament i en consonància, amb l'augment de la producció intel·lectual del Consell. Com es pot veure al gràfic següent, la dotació pressupostària de la institució ha passat dels 35 milions de pessetes inicials de l'any 1986 als vora 300 milions del pressupost de l'exercici 2000.

Evolució del pressupost del CVC (milers de pessetes)

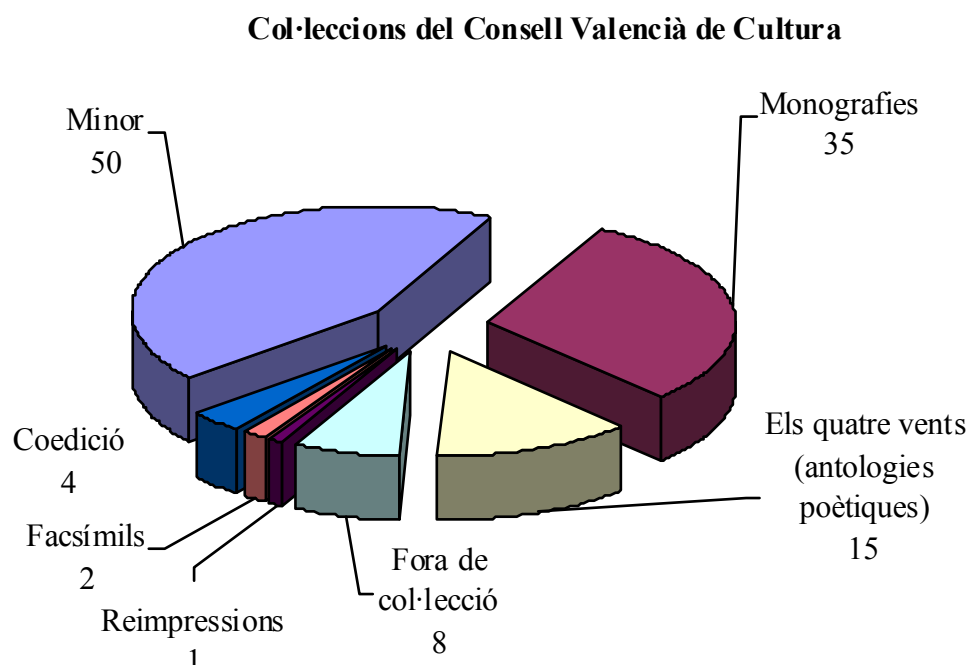
El Consell Valencià de Cultura ha celebrat plens fora de la ciutat de València; concretament, ha visitat ciutats com: Alacant, Castelló de la Plana, Vilafamés, Peníscola, Morella, Elx, Requena, Benissa, Vila-Real, Oriola, Xàtiva, Monòver, etc.

D'altra banda, el Consell Valencià de Cultura es proposa, ja des de les seues primeres passes, la tasca d'avaluar sistemàticament l'estat de la cultura en la nostra societat; així, tot facilitant espais i canals de comunicació entre les diverses instàncies relacionades amb el món de la cultura, el Consell tracta de posar en relleu els déficits i albirar les potencialitats dels recursos culturals valencians per tal d'assolir un major grau d'accés i de desenvolupament de la cultura a la Comunitat Valenciana. Aquesta tasca es porta a terme mitjançant l'organització de *Jornades sobre Cultura en la Comunitat Valenciana*; concretament les que s'han realitzat fins ara són:

- I Jornades, en maig de 1994, amb una temàtica generalista.
- II Jornades, en febrer de 1996, dedicades a *Biblioteques, Arxius i Centres de Documentació davant el repte del III Mil·lenni*.
- III Jornades, en abril de 1997, *Canvi sociocultural a la Comunitat Valenciana*
- IV Jornades, en desembre de 1997, sobre *La Ciutat com a Espai Ecològic*.
- Jornades sobre la *cultura de la innovació i la cooperació a la Comunitat Valenciana*, en novembre de 1999.

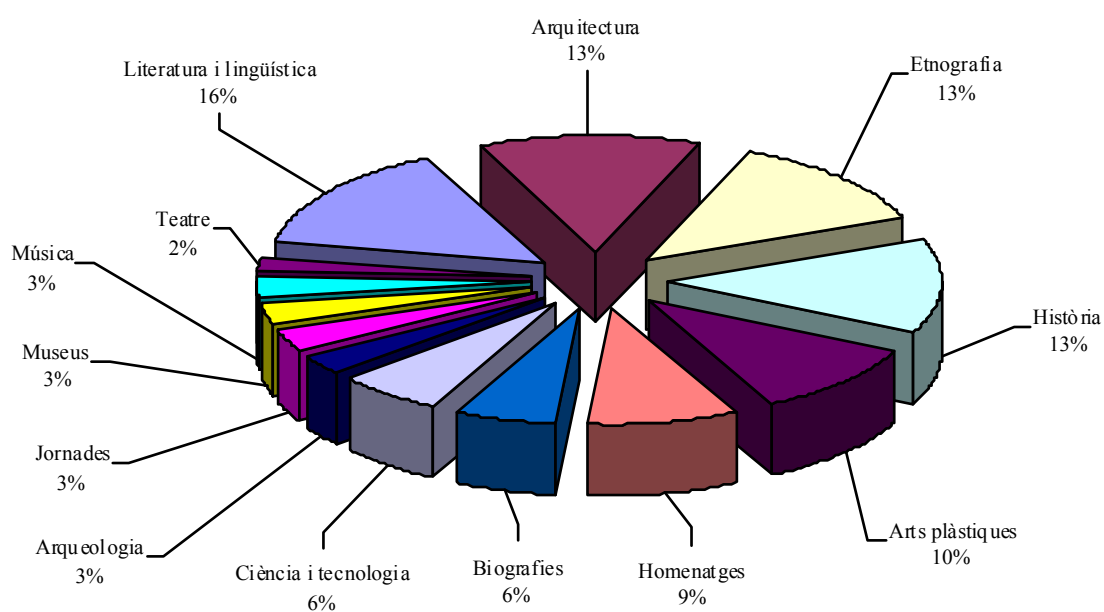
Per últim, el Consell Valencià de Cultura, com a entitat cultural pública valenciana va comprendre ben prompte que calia posar a disposició de la societat valenciana una sèrie de textos bàsics sobre la cultura del nostre país; així, les **publicacions** del Consell abasten temàtiques tan diverses com ara: patrimoni arquitectònic, arqueològic, pictòric, i immaterial, tradició religiosa, literatura, medi ambient, historiografia, dret, gastronomia, poesia, literatura, botànica, etc.

En el següent gràfic es pot veure el nombre de títols per col·lecció.

Al següent gràfic es poden veure les publicacions del CVC agrupades per temàtica.

Publicacions del CVC per temàtica

3. Activitat institucional

3.1. Resum anual

3.2. Calendari de reunions i assistències

3.3. Actes protocol·laris

3.4. Visites realitzades

3. Activitat institucional

3.1. Resum anual

a) Gener

- Dimecres 3: Comissió de les Arts, Grup de treball Jornades Canvi cultural i creativitat artística, Grup de treball sobre Museu imaginari de la literatura universal.
- Dilluns 8: Comissió de Promoció Cultural.
- Dimecres 10: Grup de treball sobre la lectura.
- Dijous 11: Comissió de les Ciències.
- Divendres 12: Ponència sobre Sagunt i visita al Col·legi Major de la Seda i a l'església de Santa Caterina a València.
- Dimarts 16: Visita d'una delegació del Consell al Museu de la Il·lustració i la Modernitat (MUVIM) de València; Comissió de Llegat Històric i Artístic, Comissió de Govern.
- Dimecres 17: Grup de treball sobre l'avantprojecte de Reglament de Museus.
- Divendres 19: Visita escolar del col·legi Helios de l'Elia.
- Dimarts 23: Ponència sobre Sagunt.
- Dijous 25: Grup de treball sobre l'avantprojecte del Reglament de Museus, Reunió de Secretaris de Comissió i Ponència.
- Dilluns 29: Grup de treball sobre l'avantprojecte de Reglament de Museus, Ple del CVC.

b) Febrer

- Dilluns 5: Ple Extraordinari del CVC (aprovació del lliurament de la primera medalla d'Or del Consell a S.M. la Reina).
- Dimarts 6: Comissió de les Ciències, Comissió de Llegat Històric i Artístic.
- Dimecres 7: Comissió de les Arts, Grup de treball Jornades canvi cultural i creativitat artística, Grup de treball sobre Museu imaginari de la literatura universal.
- Dijous 8: Grup de treball sobre la lectura.
- Divendres 9: Visita a Llíria d'una delegació del Consell.
- Dimarts 13: Inauguració per part del president de la Generalitat Valenciana, Molt Hble. Sr. Eduardo Zaplana, de la seu del Consell Valencià de Cultura, Palau de Forcalló a València; Visita a Sagunt d'una delegació del CVC; Comissió de Govern.
- Dilluns 19: Reunió de Secretaris de Comissió i Ponència.
- Dimarts 20: Comissió Jurídica i d'Interpretació Reglamentària.
- Dijous 22: Visita escolar del Col·legi Mestalla de València.
- Divendres 23: Ple del CVC a Benissa.

c) Marc

- Dilluns 5: Comissió de Promoció Cultural.
- Dimarts 6: Comissió de les Ciències, Comissió de Llegat Històric i Artístic.
- Dimecres 7: Visita a Madrid per lliurar la Medalla d'Or del CVC a S.M. la Reina.
- Dijous 8: Grup de treball sobre la lectura.
- Dilluns 12: Visita a Paterna d'una delegació del Consell; Visita a l'església del Carme de València d'una delegació del Consell.
- Dimarts 13: Visita a la Facultat de Belles Arts a Altea de la Universitat Miguel Hernández d'Elx.
- Dimecres 14: Comissió de les Arts, Grup de Treball sobre Museu imaginari de la literatura universal, Grup de Treball Jornades canvi cultural i creativitat artística.
- Dimarts 20: Comissió de Govern.
- Dimecres 21: Comissió Extraordinària de Llegat Històric i Artístic.
- Dimarts 27: Comissió de Publicacions, Comissió de les Ciències extraordinària.
- Dimecres 28: Reunió de Secretaris de Comissió i Ponència.
- Dijous 29: Acte d'homenatge al professor Valdivia per la concessió de la Medalla d'Or del CVC i lliurament del Diploma d'Honor i Medalla Commemorativa del CVC.
- Divendres 30: Visita escolar del Col·legi Sanchis Guarner de Silla, Ple del CVC al Museu de les Ciències *Príncipe Felipe* de València.

d) Abril

- Dilluns 2: Reunió de Presidents de Comissió, Comissió de Promoció Cultural.
- Dimarts 3: Grup de treball sobre la Llei del Llibre.
- Dimecres 4: Comissió de les Arts, Grup de Treball Jornades canvi cultural i creativitat artística; Visita del *Consello da Cultura Galega* al CVC durant els dies 4, 5 i 6.
- Dimarts 10: Comissió de Llegat Històric i Artístic, Grup de treball sobre la lectura, Comissió de les Ciències.
- Dimecres 11: Comissió de Govern.
- Dimarts 24: Reunió de Secretaris de Comissió i Ponència.
- Dimecres 25: Reunió de Directors de Col·lecció.
- Dijous 26: Grup de treball sobre la Llei del Llibre.
- Divendres 27: Ple del CVC amb recepció als representants del món editorial de la Comunitat Valenciana.

e) Maig

- Dimecres 2: Comissió de les Arts, Grup de Treball Jornades canvi cultural i creativitat artística.
- Dilluns 7: Comissió de Promoció Cultural.
- Dimarts 8: Comissió de Llegat Històric.
- Dimecres 9: Grup de treball sobre la Llei del Llibre.
- Dilluns 14: Comissió de Govern.
- Dimecres 16: Reunió de Secretaris de Comissió i Ponència.
- Dilluns 21: Comissió de les Ciències.
- Dimecres 23: Grup de treball sobre la lectura, Comissió de Promoció Cultural Extraordinària.
- Dilluns 28: Ple del CVC a Requena.
- Dijous 31: Acte d'homenatge al Director de l'Orquestra de València, Sr. Miguel Angel Gómez-Martínez a la seu del Consell.

f) Juny

- Dilluns 4: Comissió de Promoció Cultural.
- Dimarts 5: Acte de presentació de l'informe de la Ponència sobre el Museu Marítim de València.
- Dijous 7: Comissió de les Arts; Grup de treball Accessos Nord al Port de València.; Grup de treball Impacte artístic en el paisatge; Grup de treball sobre el projecte Jornades canvi cultural i creativitat artística.
- Dilluns 11: Acte de lliurament de les Distincions d'Honor del Consell Valencià de Cultura a les entitats del món del llibre: Llibreria Llorens d'Alcoi, Editorial Pretextos de València i Impremta Soler de València.
- Dimarts 12: Comissió de Llegat Històric i Artístic; Comissió de les Ciències.
- Dimecres 13: Reunió de Secretaris de Comissió i Ponència; Grup de treball Accessos nord al Port de València.
- Dilluns 18: Signatura a la Biblioteca Valenciana del Conveni de col·laboració per a l'estudi i recopilació del Dret Civil valencià.
- Dimecres 20: Comissió de Govern
- Divendres 22: Grup de treball Accessos nord al Port de València.
- Divendres 29: Comissió de Promoció Cultural.

g) Juliol

- Dilluns 2: Ple del CVC.
- Dimecres 4: Comissió de les Arts; Grup de treball Impacte artístic en el paisatge.
- Dijous 5: Grup de treball Accessos nord al Port de València.

- Dilluns 9: Comissió de Promoció Cultural extraordinària.
- Dimarts 10: Comissió de les Ciències.
- Dimecres 11: Comissió de Llegat Històric i Artístic.
- Divendres 13: Reunió de Secretaris de comissió; Clausura del seminari “El paper de l’Horta en el àrea metropolitana de València” a la UIMP de València.
- Dilluns 16: Comissió de Govern; Comissió de les Arts.
- Divendres 27: Ple del CVC.

h) Agost

- Dissabte 11: Visita a Elx per lliurar la Medalla d’Or del CVC al Misteri d’Elx.

i) Setembre

- Dilluns 3: Comissió de Promoció Cultural.
- Dimecres 5: Comissió de les Arts; Grup de treball Impacte artístic en el paisatge.
- Dijous 6: Comissió Jurídica i d’Interpretació Reglamentària.
- Dilluns 10: Comissió de les Ciències.
- Dimecres 12: Comissió de Llegat Històric i Artístic.
- Dijous 13: Reunió de Secretaris de Comissió i Ponència.
- Dimarts 18: Comissió de Govern.
- Divendres 28: Ple del CVC

j) Octubre

- Dilluns 1: Comissió de Promoció Cultural.
- Dimecres 3: Dinar de lliurament de la Medalla d’Or del Consell Valencià de Cultura al professor Manuel Valdivia, amb assistència dels rectors de la Universitat Politècnica de València i la Universitat de València i del Director General d’Universitats; Ponència sobre la lectura; Comissió permanent.
- Dimecres 10: Comissió permanent.
- Dijous 11: Comissió de les Ciències.
- Dilluns 15: Comissió de Llegat .
- Dimarts 16: Comissió de Govern.
- Dimecres 17: Ponència sobre la lectura.
- Dilluns 22: Encontre Consell Valencià de Cultura – Acadèmia Valenciana de la Llengua (AVL) al Palau de Forcalló, València.
- Dimecres 24: Comissió permanent.
- Dijous 25: Assitència a la inauguració del monument al Cardenal Vicente Enrique i Tarancón a Borriana.
- Dilluns 29: *Ple CVC a Vila-Real.*
- Dimecres 31: Comissió permanent; Ponència sobre la lectura; Visita escolar del Col·legi Santo Tomás de Aquino de Paterna – La Canyada.

k) Novembre

- Dilluns 5: Comissió Jurídica, Comissió de Promoció Cultural.
- Dimarts 6: Grup de treball Noves tecnologies; Comissió de les Ciències.
- Dimecres 7: Ponència sobre la lectura.
- Divendres 9: Visita d'una delegació del Consell a l'exposició *La Luz de las imágenes a Sogorb*.
- Dimarts 13: Comissió de Llegat.
- Dimecres 14: Ponència sobre la lectura.
- Dimarts 20: Comissió de Govern.
- Dimecres 21: Ponència sobre la lectura; Presentació als mitjans de comunicació del Dictamen sobre la qüestió energètica i les energies renovables; Taula redona sobre *Energies alternatives i canvi climàtic*, amb la participació dels professors Emèrit Bono, Millán Millán i Juan Sánchez.
- Dijous 22: Encontre, en la diada de Santa Cecília, amb representants de la Federació Valenciana de Societats Musicals, a la qual es va concedir el Diploma i la Medalla d'Honor del Consell.
- Dimarts 27: Visita escolar de l'I.E.S. 31 Conselleria de València.
- Dimecres 28: Ponència sobre la lectura.
- Dijous 29: Ple del CVC.

l) Desembre

- Dilluns 3: Comissió de Promoció Cultural
- Dimarts 4: Comissió Llegat.
- Dimecres 5: Ponència sobre la lectura; Comissió de les Ciències
- Dimarts 11: Comissió de Govern
- Dimecres 12: Ponència sobre la lectura; Recepció informal als periodistes encarregats de la informació cultural.
- Dijous 20: Grup de treball Noves tecnologies
- Divendres 21: Ple del Consell Valencià de Cultura.

3.2. Calendari de reunions i assistències

A continuació s'exposa, en forma de tables, informació referent al calendari de reunions del Consell i, per altra banda, les assistències dels membres a les diferents comissions, ponències i grups de treball durant l'any 2001:

- Calendari de reunions del Consell Valencià de Cultura
- Tabla d'assistències dels membres del Consell a les comissions permanents
- Tabla d'assistències dels membres del Consell a altres reunions
- Tabla d'assistències dels membres del Consell als grups de treball i les ponències temporals

Remarques sobre les tables d'informació:

Les absències dels membres en les reunions són, sempre, justificades. El president del Consell Valencià de Cultura pot assistir a qualsevol reunió de la institució.

S'adopta la següent convenció de signes:

- Ple i Comissió de Govern:
  - o P: president del CVC
  - o V: vicepresident del CVC
  - o S: secretari del CVC
- La resta de comissions, ponència o grup de treball:
  - o P: president/a de la comissió, ponència o grup de treball
  - o S: secretari/a de la comissió, ponència o grup de treball
- Renúncies i incorporacions de membres a la comissió, ponència o grup de treball:
  - o (+ dia/mes): data d'incorporació d'un membre
  - o (- dia/mes): data de renúncia d'un membre

Calendari de reunions del Consell Valencià de Cultura Any 2001

DIA/MES	Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Setembre	Octubre	Novembre	Desembre
1									Promoció		
2				Presidents/Promoció	Arts/Jornades		Ple				
3	Arts/Jornades/Museu			Llibre				Promoció	Permanent/P.lectura		Promoció
4				Arts/Jornades		Promoció	Arts/Impacte				Llegat
5		Ple extraordinari	Promoció				Port	Arts/Impacte		Jurídica/Promoció	P.lectura/Ciències
6		Ciències/Llegat	Ciències/Llegat					Jurídica		Tecnologies/Ciències	
7		Arts/Jornades/Museu			Promoció	Arts/Port/Impacte/Jornades				P.lectura	
8	Promoció	GTlectura	GTlectura		Llegat						
9					Llibre		Promoció (extra)				
10	GTlectura			Llegat/GTlectura/Ciències			Ciències	Ciències	Permanent		
11	Ciències			Govern			Llegat		Ciències		Govern
12	Sagunt					Llegat/Ciències		Llegat			P.lectura
13		Govern				Secretaris/Port	Secretaris	Secretaris		Llegat	
14			Arts/Museu/Jornades		Govern					P.lectura	
15									Llegat		
16	Llegat/Govern				Secretaris		Govern/Arts		Govern		
17	Reglament								P.lectura		
18								Govern			
19	V.escolar	Secretaris									
20		Jurídica	Govern			Govern				Govern	Tecnologies
21			Llegat (extra)		Ciències					P.lectura	Ple
22		V.escolar				Port					
23	Sagunt	Ple (Benissa)			GTlectura/Promoció (extra)						
24				Secretaris					Permanent		
25	Reglament/Secretaris			Directors							
26				Llibre							
27			Publicacions/Ciències (extra)	Ple			Ple			V.escolar	
28			Secretaris		Ple (Requena)			Ple		P.lectura	
29	Reglament/Ple					Promoció			Ple (Vila-Real)	Ple	
30			V.escolar/Ple								
31									Permanent/P.lectura/V.escolar		
Comissions permanents			Ponències i grups de treball temporals				Altres reunions				
Abreujació	Comissió		Abreujació	Grup de treball (GT) o ponència (P)			Abreujació	Comissió/Reunió			
Arts	Arts		Sagunt	P sobre Sagunt			V.escolar	Visita escolar			
Ciències	Ciències		P.lectura	P sobre la lectura			Secretaris	Reunió de Secretaris de Comissió i Ponència			
Govern	Govern		Port	GT Accessos nord al port de València			Publicacions	Comissió de Publicacions			
Jurídica	Jurídica i d'Interpretació Reglamentària		Impacte	GT Impacte artístic sobre el paisatge			Directors	Reunió de Directors de col·lecció			
Llegat	Llegat històric i artístic		Jornades	GT Jornades canvi cultural i creativitat artística			Permanent	Comissió Permanent			
Promoció	Promoció cultural		GTlectura	GT sobre la lectura			Presidents	Reunió de presidents de Comissió i Ponència			
Extra	Reunió extraordinària		Llibre	GT Llei del llibre							
			Museu	GT Museu imaginari de la literatura							
			Tecnologies	GT Noves tecnologies i la difusió cultural							
			Reglament	GT Reglament de museus i col·leccions museogràfiques							

Assistències dels membres del Consell Valencià de Cultura a les Comissions permanents Any 2001

MEMBRE	COMISSIÓ Ple (12 sessions)		Govern (11 sessions)		Arts (9 sessions)		Ciències (12 sessions)		Jurídica (3 sessions)		Llegat (12 sessions)		Promoció (13 sessions)	
	Presències	Absències	Presències	Absències	Presències	Absències	Presències	Absències	Presències	Absències	Presències	Absències	Presències	Absències
Santiago Grisolia	12 (P)		11(P)		4		12						2	
Ramón de Soto Arándiga	8 (V)	4	7 (V)	4	9 (P)								(- 08/01)	
José Morera Buelti	11 (S)	1	11 (S)						3 (S)					
Vicent Álvarez Rubio	12								3 (P)		12			
Manuel Bas Carbonell	12										12 (P)		10	3
Ricardo Bellveser Icardo	11	1	11		8	1							13 (P)	
José Boronat Gisbert	10	2					11	1			12		13 (S)	
Xavier Casp Vercher	7	5									9	3	10	3
Amadeu Fabregat Mañes	2	10			1	8							2	11
Enrique García Asensio	5	7			5	4								
Jesús Huguet Pascual	12		11		9				3				13	
Ramon Lapedra Givera	9	3					12 (P)		3					
Carmen Morenila Taleas	12		11		9		12 (S)				12			
Manuel Muñoz Ibáñez	10	2			9						12		12	1
Vicente Muñoz Puelles	12				9 (S)		2						13 (+ 08/01)	
Leopoldo Peñarroja Torrejón	7	5									6	6	1	12
Luis Prades Perona	11	1			8	1			3		10	2		
Rosa Mª Rodríguez Magda	7	5	9	2	6	3	8	4						
Manuel Sanchis-Guarnier Cabanilles	11	1					12						12	1
Rosa Serrano Llacer	8	4									12 (S)			
Ferran Torrent Llorca	5	7					9	3			9	3		

Assistències dels membres del Consell Valencià de Cultura a altres reunions Any 2001

MEMBRE	COMISSIÓ Comissió de publicacions (1 sessió)		Directors de Col·lecció (1 sessió)		Presidents de Comissió (1 sessió)		Secretaris de Comissió (8 sessions)		Comissió permanent (4 sessions)	
	Presències	Absències	Presències	Absències	Presències	Absències	Presències	Absències	Presències	Absències
Santiago Grisolia					1				4	
Ramón de Soto Arándiga	1			1					1	3
José Morera Buelti	1		1				8		4	
Vicent Álvarez Rubio	1		1		1					
Manuel Bas Carbonell	1		1		1					
Ricardo Bellveser Icardo	1		1		1					
José Boronat Gisbert							8			
Xavier Casp Vercher										
Amadeu Fabregat Mañes										
Enrique García Asensio										
Jesús Huguet Pascual	1		1				4 (+ 19/02)	1		
Ramon Lapedra Civera						1				
Carmen Morenilla Talens							8			
Manuel Muñoz Ibáñez										
Vicente Muñoz Puelles	1		1				8			
Leopoldo Peñarroja Torrejón										
Luis Prades Perona										
Rosa M ^a Rodríguez Magda	1		1							
Manuel Sanchis-Guarner Cabanilles										
Rosa Serrano Llàcer	1			1			5	3		
Ferran Torrent Llorca										

Assistències dels membres del Consell Valencià de Cultura als Grups de treball i Ponències temporals Any 2001

REUNIÓ	Ponència Sagunt (2 sessions)		Ponència sobre la lectura (9 sessions)		GT Accessos nord port de València (4 sessions)		GT Impacte artístic en el paisatge (3 sessions)		GT "Canvicultural i creativitat artística" (6 sessions)	
	Presències	Absències	Presències	Absències	Presències	Absències	Presències	Absències	Presències	Absències
MEMBRE										
Santiago Grisolia	2 (P)		2 (P)	7	4 (P)					
Ramón de Soto Arándiga		2					3 (P)		6 (P)	
José Morera Buelto	2		8	1						
Vicent Álvarez Rubio	2		5	4						
Manuel Bas Carbonell			8	1						
Ricardo Bellveser Icardo										
José Boronat Gisbert										
Xavier Casp Vercher										
Amadeu Fabregat Mañes										
Enrique García Asensio										
Jesús Huguet Pascual			9 (S)						5 (S)	1
Ramon Lapiedra Civera										
Carmen Morenilla Talens	2 (S)								6	
Manuel Muñoz Ibáñez	2						3 (S)			
Vicente Muñoz Puelles			9		4		3		6	
Leopoldo Peñarroja Torrejón										
Luis Prades Perona	2						3			
Rosa M ^a Rodríguez Magda					3	1				
Manuel Sanchis-Guarner Cabanilles					4					
Rosa Serrano Llàcer			6	3						
Ferran Torrent Ilorca										

Assistències dels membres del Consell Valencià de Cultura als Grups de Treball i Ponències temporals Any 2001										
REUNIÓ	GT sobre la Lectura (5 sessions)		GT Llei del Llibre (3 sessions)		GT Museu Imaginari Literatura Universal (3 sessions)		GT Noves tecnologies i la difusió cultural (3 sessions)		GT Reglament de Museus (3 sessions)	
	Presències	Absències	Presències	Absències	Presències	Absències	Presències	Absències	Presències	Absències
MEMBRE										
Santiago Grisollà										
Ramón de Soto Arándiga					3 (P)				3 (P)	
José Morera Buelti									3	
Vicent Álvarez Rubio										
Manuel Bas Carbonell	4	1								
Ricardo Bellveser Icardo			3 (P)							
José Boronat Gisbert										
Xavier Casp Vercher										
Amadeu Fabregat Mañes										
Enrique García Asensio										
Jesús Huguet Pascual	5 (S)		3 (S)							
Ramon Lapiedra Civera										
Carmen Morenilla Talens									3 (S)	
Manuel Muñoz Ibáñez					3					
Vicente Muñoz Puellas	5 (P)				3 (S)		2			
Leopoldo Peñarroja Torrejón										
Luis Prades Perona										
Rosa M ^a Rodríguez Magda			3				2 (P)			
Manuel Sanchis-Guarner Cabanilles							2			
Rosa Serrano Llàcer	5		1	2						
Ferran Torrent Llorca										

3.3 Actes protocolaris

- a) Acte d'inauguració per part del president de la Generalitat Valenciana, Molt Honorable Sr. Eduardo Zaplana, de la seu del CVC, Palau de Forcalló, al carrer Museu de València, 13 de febrer.

L'acte començà amb el descobriment per part del Sr. Zaplana, acompanyat pel Conseller de Cultura i Educació, Hble. Sr. Manuel Tarancón Fandos, d'una placa commemorativa amb el següent text:

“ Consell Valencià de Cultura
El Molt Honorable Senyor Eduardo Zaplana Hernández-Soro, president de la Generalitat Valenciana, va inaugurar la seu del Consell Valencià de Cultura el dia 13 de febrer de 2001, sent president de la institució el Molt Il·lustre Senyor Santiago Grisolia.
València, 13 de febrer de 2001”

Posteriorment, ja en el saló de plens de la institució i amb els membres del Consell Valencià de Cultura, el senyor Grisolia pronuncia les següents paraules de benvinguda al senyor Zaplana:

– Paraules del president del CVC:

“En nombre de todos los miembros de esta institución, me cabe el honor de darle la bienvenida a esta casa, ahora renovada gracias a su generosidad y a la clara visión del alto papel institucional de este Consell, cuyos miembros podemos finalmente enorgullecernos de contar con una sede no sólo elegante sino también totalmente adecuada a las necesidades tanto organizativas como protocolarias de nuestra institución.

Por nuestro carácter de organismo asesor de la Generalitat, tenemos muchas ocasiones, a lo largo de cada año, de hacer efectivos los beneficios de la buena comunicación y la colaboración interinstitucionales. En este papel, el Consell Valencià de Cultura intenta ser una fuente continua de sugerencias para la puesta en valor de nuestro rico y complejo patrimonio cultural, para la solución de situaciones improductivas –provocadas, frecuentemente, por la falta de una justa valoración de ese mismo patrimonio—, y, en general, para el establecimiento de espacios de diálogo al entorno de nuestra cultura.

Desde ese mismo espíritu, pues, damos la bienvenida a esta casa al Molt Honorable Señor Presidente de la Generalitat, a cuyo interés debemos la nueva sede de nuestro Consell y buena parte de la alta consideración con que la sociedad valenciana distingue a nuestra institución. Señor Presidente, bienvenido”.

El president de la Generalitat Valenciana escoltà les preocupacions d'alguns membres de la institució sobre temes com ara el patrimoni artístic i cultural i la integració de la multiculturalitat a la Comunitat Valenciana, i els encoratjà a escometre debats d'altura d'aquest caire i apartar-se de les qüestions diàries de la política. L'acte finalitzà amb la signatura del Sr. Zaplana al Llibre d'Honor de la institució.

- b) Acte d'homenatge al professor Manuel Valdivia per la concessió de la medalla d'Or del CVC i lliurament del Diploma d'Honor i Medalla Commemorativa. Palau de Forcalló, València, 29 de març.

Amb aquest acte el CVC complix, per una banda, l'acord plenari d'homenatjar el matemàtic Manuel Valdivia en l'Any Mundial de les Matemàtiques (Any 2000, patrocinat per la UNESCO i recolzat per les Corts Valencianes), homenatge que no es pogué dur a terme en el seu moment per les obres de restauració del Palau de Forcalló i, per altra, anuncia la concessió al senyor Valdivia de la tercera Medalla d'Or del Consell Valencià de Cultura, guardó que li serà lliurat, posteriorment, al mes d'octubre.

L'acte comença amb una presentació del president del CVC, Sr. Grisolí i una glossa a l'homenatjat a càrrec del professor Manuel López Pellicer; per últim, el president de la institució lliura al senyor Valdivia el Diploma i Medalla d'Honor del CVC.

- Paraules de benvinguda i oferiment de l'homenatge pel president del CVC, Sr. Santiago Grisolí

“Ilustres consejeros y consejeras, Sr. López Pellicer, Sr. Valdivia Ureña:

El motivo que nos ha llevado hoy a reunirnos en esta sala, de dimensiones modestas, pero de gran proyección exterior por ser el lugar de debate de los asuntos que conciernen a esta institución, garante del patrimonio cultural de los valencianos, no es otro que el reconocimiento público e institucional de una labor encomiable en el campo de las ciencias matemáticas llevada a cabo por una persona, el profesor Valdivia, de reconocido prestigio internacional, que ha hecho de las matemáticas su pasión y que ha transmitido sus conocimientos y sus inquietudes a tantas generaciones de valencianos que han pasado por su aula.

Este acto íntimo, que tendrá su correlato amplio y público en la entrega de la Medalla de Oro del Consell Valencià de Cultura al profesor Valdivia, se ha querido así para ofrecer a tan distinguido científico nuestra casa, para abrirle sus puertas, para establecer entre nuestra institución y el profesor Valdivia una corriente de empatía que sea provechosa para ambos y, por ende, a todos los valencianos.

A menudo se equipara, erróneamente, cultura a bellas artes, historia, literatura, etc., en contraposición a la ciencia, en el sentido clásico del término. Nada más lejos de la realidad, pues este Consell Valencià de Cultura ha demostrado la inconsistencia de la dicotomía letras/ciencias al contar entre sus miembros con personas procedentes de todas las áreas del saber que se aúnan por su dedicación a la cultura.

Se ha dicho que las matemáticas son una ciencia de tal contenido poético y creativo que pueden ser consideradas como integrantes de las bellas artes humanísticas. Y yo añadiría que las humanidades tradicionales no habrían avanzado tanto sin el concurso de las otras ciencias, que las han imbuido de su rigor y su metodología analítica.

El matemático Charles Lutwidge Dodgson, más conocido en el mundo de las letras como Lewis Carroll, puso a su Alicia en severos aprietos con problemas de lógica matemática en su viaje iniciático al otro lado del espejo. Atravesemos también nosotros el espejo y veamos en las matemáticas su componente humanístico. Y, al mismo tiempo, reconozcamos al profesor Valdivia como nuestro máximo exponente de la matemática moderna.

He hecho alusión antes, someramente, al futuro acto de entrega de la Medalla de Oro del Consell Valencià de Cultura al profesor Valdivia, a cuyo prelude asistimos ahora. Permítanme resaltar que las tres medallas concedidas hasta el presente han recaído en S. M. la Reina, en representación de la Casa Real, en el Misteri d'Elx, en tanto que patrimonio conservado gracias al tesoro de un pueblo, y al profesor Valdivia, una persona con prestigio en un campo tan difícil como son las matemáticas, a quien homenajeamos ahora. Esta triangulación es el marco de lo que serán las futuras concesiones de la máxima distinción de esta institución.

Ya para acabar, sólo quiero felicitar, en mi nombre y en el de los demás miembros del Consell Valencià de Cultura, al profesor Valdivia, que es sin duda alguna merecedor del homenaje que hoy le tributamos.

Tiene la palabra el profesor López Pellicer”

– Glosa de l'homenatjat a càrrec del Professor Manuel López Pellicer

“Molt Il.lustre Sr. D. Santiago Grisolia, President del Consell Valencià de Cultura, Ilmos Sres consejeros, Excmo. Sr. D. Manuel Valdivia, Sres/Sras:

En primer lugar, y en nombre de los discípulos y amigos del Prof. Valdivia, deseo expresar a este Consell nuestro agradecimiento por este homenaje al Prof. Valdivia, ilustre matemático nacido en Martos, Jaén, en 1928, e hijo adoptivo de Valencia, donde reside y ha desarrollado su labor desde los años sesenta.

Además de agradecidos también nos sentimos honrados de que hoy la Matemática, a través del Profesor Valdivia, sea protagonista en el Consell Valencià de Cultura, En la lección magistral de apertura del curso 1998-1999 en la Universitat de València, el Prof. Martínez Naveira expuso de forma brillante y muy documentada el destacado papel de la matemática en la cultura valenciana. Nos habló de los renovadores Corachan e Iñogo, del Padre Tosca, autor del famoso plano de Valencia y del jesuita Zaragoza, natural de Alcalá de Chivert, situados entre el siglo XVII y comienzos del XVIII; de Jorge Juan, introductor del cálculo infinitesimal en España a mediados del siglo XVIII y que ha dado su nombre al único Instituto de Investigación Matemática que hemos tenido en el Consejo Superior de Investigaciones Científicas; de Gabriel Ciscar, miembro de la Comisión Internacional de pesas y medidas, cuya obra de 1800 *Los nuevos pesos y medidas decimales fundados en la Naturaleza* ha sido reeditada en facsímil por Las Cortes Valencianas en conmemoración del año 2000, declarado por la Unesco Año Mundial de la Matemática. También nos recordó al gran astrónomo autodidacta Landerer a finales del siglo XIX, a Marzal, natural de Sueca y que llegó a ser catedrático de Análisis Matemático en la Universidad de Barcelona a principios del siglo XX, y, ya en el siglo XX, a Ricardo Sanjuan Llosá, catedrático de Análisis Matemático de la Universidad Complutense, quien dirigió la Tesis Doctoral a nuestro homenajeado, el Prof. Valdivia, a principios de los años sesenta.

La matemática está unida a las más profundas manifestaciones culturales del espíritu humano. Cinco siglos antes de Cristo, los pitagóricos, que gustaban llamarse amigos de la sabiduría, realizaron el hoy llamado milagro griego, consistente en un paso, decisivo, del “hombre de la experiencia” al “hombre de la razón”. Organizaron deductivamente los legados matemáticos egipcio y oriental junto a sus propias aportaciones, mediante el uso sistemático de los procedimientos generales del pensamiento, análisis y síntesis, abstracción y generalización, que desde entonces están plenamente al servicio del hombre. Dos siglos después, Euclides recopiló, admirablemente, todo el saber matemático en los trece tomos de su obra “Los Elementos” que junto con “La Biblia” son las dos obras que más ediciones han conocido.

Un gran descubrimiento de los pitagóricos fue el darse cuenta que había afirmaciones que había que admitir sin demostración. Las llamaron postulados. Zenón de Elea observó que algunos postulados pitagóricos eran incompatibles, mediante sus famosas paradojas, destinadas inicialmente a defender, frente a los pitagóricos, las ideas de su maestro, el gran filósofo Parménides de Elea, con quien Zenón visitó Atenas el año 450 antes de Cristo para convencer a Pericles de la necesidad de firmar un pacto de alianza entre sus ciudades. Entonces Parménides y Zenón conversaron con Sócrates, que tenía 25 años. Es razonable suponer que Sócrates quedó impresionado por la arquitectura del pensamiento matemático y por las paradojas de Zenón, pues Platón tuvo como lema la necesidad del conocimiento de la geometría, y a Aristóteles se debe la transmisión de la paradojas de Zenón.

El sueño de conseguir un sistema formal, llamado Combinatoria Universal durante la Edad Media, con el que se pudiera demostrar la verdad o falsedad de cualquier proposición polarizó muchos de los esfuerzos de los veinte siglos siguientes. Con este objetivo, Leibniz escribió en 1680 las “Meditaciones sobre el conocimiento, verdades e ideas”, perfeccionando su sistema metafísico e intentando reducir el razonamiento a un álgebra del pensamiento.

A finales del siglo XIX y comienzos del XX se desarrolló la teoría de conjuntos, con nuevos sistemas axiomáticos para la matemática, que intentaban encerrarla dentro del tan deseado sistema formal. La paradoja de Bertrand Russell sirvió, como antaño las de Zenón, para depurar las construcciones axiomáticas, cuyas pretensiones fueron limitadas por el teorema de Gödel sobre la imposibilidad de construir un sistema axiomático consistente y completo que contenga a la Aritmética elemental, de lo que se deduce que nunca dispondremos de un ordenador capaz de contestar a todas las posibles cuestiones matemáticas.

La matemática que se sitúa pues en la base de las elaboraciones más profundas de nuestro pensamiento, también está en las leyes de la Naturaleza. Así lo entendió Arquímedes de Siracusa quien, en el siglo tercero antes de Cristo y después de adquirir base matemática con el estudio de “Los Elementos” de Euclides, pudo desarrollar sus impresionantes aportaciones a la Física y a la Ingeniería. La fama conseguida por Arquímedes con sus invenciones mecánicas no influyó, según Plutarco, en su creencia de que lo único que merecía ser obtenido eran las aportaciones matemáticas.

Algo parecido sucedió con Newton: también “Los Elementos” despertaron su avidez por aprender; luego intuyó que los fenómenos físicos son cuantificables matemáticamente. Ideó el Cálculo para escribir mejor las leyes físicas y cambió la forma de ver el mundo con su obra de 1687 “Principios Matemáticos de la Filosofía Natural”, donde el nuevo cálculo, aún con notación euclidiana, se convirtió en algo más que lenguaje para la Física.

El éxito del método de Newton cuantificando la Ley de la Gravitación Universal originó que desde entonces las leyes físicas de los más diversos campos se expresen por ecuaciones matemáticas. Hoy, por ejemplo, nos es difícil separar la Ley de Inducción Electromagnética de Faraday o la Teoría de la Relatividad Generalizada de Einstein de sus ecuaciones, dentro del marco geométrico adecuado.

La matemática ha cambiado nuestra relación con el mundo y actualmente está presente en todas las ciencias. No es, en absoluto, una ciencia terminada, pues además de su propia vida son muchos los campos actuales necesitados de nuevos desarrollos matemáticos. Los muchos aminoácidos que forman una proteína compleja o la enorme masa de datos que se maneja en bioquímica hace prever el desarrollo de nuevos tratamientos matemáticos, algunos de ellos estadísticos o informáticos. A título de ejemplo, en el fenómeno de fisiopatología conocido como “inflamación” participa de un modo fundamental “la estructura de las membranas celulares”, donde tiene lugar la iniciación de señales de múltiple naturaleza y los mecanismos de “transducción de señales biológicas”, cascada de reacciones enzimáticas de extraordinaria significación en la moderna “biomedicina” por su presencia en procesos de arterioesclerosis, cáncer y enfermedades neurodegenerativas.

También el interés de la física en la estructura del espacio-tiempo y en la representación de las partículas como cuerdas submicroscópicas o membranas, inseparables del espacio y del tiempo puede llevarnos a modificar la interrelación entre materia y espacio, los conceptos de espacio y tiempo e incluso el lenguaje cartesiano con el que describimos el espacio.

Nuestro maestro el Prof. Valdivia, homenajeado hoy por el Consell Valencià de Cultura, es Doctor Ingeniero Agrónomo (1961) y Doctor en Ciencias Matemáticas (1963).

Su labor docente la ha desempeñado en Valencia, como Catedrático de Matemáticas de su Universidad Politécnica y Catedrático de Análisis Matemático de su Universitat, donde es en la actualidad profesor emérito. Ha dirigido más de treinta tesis doctorales, creando una amplia escuela de discípulos, con tres generaciones, en todas las Universidades de nuestra Comunidad, y también en las Universidades de Murcia y Madrid

Es Académico de número de la Real Academia de Ciencias y de la Academia de Ingeniería, Académico correspondiente de las Academias de Barcelona, la Laguna y Lieja, y doctor honoris causa por la Universidad Politécnica de Valencia, y por las Universidades de Lieja, Jaime I de Castellón y de Alicante.

Entre las muchas distinciones y premios que ha recibido están la Orden Civil de Alfonso X el Sabio en su sección al mérito docente, el nombramiento de Socio de Honor de la Asociación Nacional de Ingenieros Agrónomos, el premio de investigación científica de la Confederación Empresarial Española en 1999, el premio de la Fundación Sanchis Guarner en el 2000, la medalla de oro del Ayuntamiento de Martos y el nombramiento de hijo adoptivo de la ciudad de Valencia.

Su campo de investigación es el Análisis Matemático, en particular el Análisis Funcional, donde ha publicado varios libros, siendo ya un clásico su obra “Topics in locally convex spaces” en North Holland. En sus más de 150 artículos de investigación ha resuelto problemas planteados por eminentes analistas de nuestro siglo, como Köthe, Dieudonné, Godefroy, Grothendieck y Schwartz (los dos últimos medallas Fields, distinción que los matemáticos equiparan al ausente Nobel en Matemáticas). Importantes generalizaciones también se deben a la obra del Prof. Valdivia, como su extensión de los teoremas de

acotación uniforme de Nikodym, de la teoría de la aplicación abierta de Ptak y de las representaciones de operadores entre distribuciones de Schwartz.

Los índices de citación e influencia de la obra del Prof. Valdivia son los máximos alcanzados por un matemático español. Muchos de sus resultados están recogidos en libros y llevan su nombre, como en el *Teorema de la gráfica cerrada de Valdivia* o en *Los compactos de Valdivia*. La obra del Prof. Valdivia ha sido determinante en la producción matemática de España que, en los últimos treinta años, ha pasado de ser absolutamente desconocida en investigación matemática a estar entre los diez primeros lugares de la producción mundial, ocupando un puesto muy destacado en Análisis Funcional. Ese prestigio actual de la Matemática española ha hecho posible que el Congreso Mundial de Matemáticas del 2006 tenga una alta probabilidad de celebrarse en España.

El Prof. Valdivia sigue trabajando actualmente con su habitual profundidad y fecundidad, impulsando, además la colaboración entre destacados matemáticos tanto españoles como extranjeros, siendo la teoría de espacios de Banach, análisis clásico y la interpolación de los campos que, por ahora, centran más su interés, ya que otra de sus sorprendentes características es su facilidad para adentrarse en nuevos campos e investigar al mismo tiempo en diferentes áreas.

Ha recibido dos homenajes internacionales con motivo del cumplimiento de sus 60 y 70 aniversarios, que ha reunido en ambos casos a los mejores especialistas mundiales de Análisis Funcional. El segundo homenaje se celebró del 3 al 8 de julio de 2000 en Valencia, como congreso satélite del tercer congreso Europeo de Matemáticas.

El Prof. Valdivia siempre desmenuza los temas que trata, y demuestra una astucia inaudita desarrollando técnicas nuevas cuando se enfrenta a problemas abiertos. Por ello ha aportado una nueva forma de ver la matemática, presidida por la sencillez y claridad, sin perder nunca el tiempo en rodeos innecesarios. Muchas veces le he oído contar la anécdota de que alguien presentó una teoría física muy complicada a Einstein, quien, convencido de que la naturaleza era más simple, comentó que no debía ser cierta, añadiendo Einstein que "Dios es astuto, pero no perverso".

A sus dotes matemáticas y a su pasión por la lectura meditada el profesor Valdivia une un gran sentido y sentimiento estético para la poesía y la música. Con la vida interna de la matemática llega a la emoción poética; siente la matemática como una bella sinfonía, y lo que más valora en la ciencia es su aspecto de matemática pensada.

Su mayor deseo es seguir haciendo matemáticas con el entusiasmo que siempre le ha caracterizado. Los que le conocemos sabemos que será así, pues como Virgilio piensa que "hay que estudiar, hay que trabajar con ilusión juvenil, como si uno no fuese a morir nunca". Eso de no morir nunca es lo que, querido y admirado Don Manuel, va a suceder con su ya impresionante obra matemática.

Muchas Gracias por su atención"

- c) Visita del *Consello da Cultura Galega* al Consell Valencià de Cultura. 4, 5 i 6 d'abril.

Visiten el Consell Valencià de Cultura els següents membres del *Consello da Cultura Galega*: Carlos Casares (president), Alfonso Zulueta i Ramón Castromil (vicepresidents), Henrique Monteagudo (secretari) i Antonio Montero (gerent).

El programa de les visites realitzades junt a diversos membres del CVC és el següent:

- Dijous, 5: Institut Valencià d'Art Modern, Museu de Belles Arts Sant Pius V, Palau de la Generalitat i Ciutat de les Arts i les Ciències.
- Divendres, 6: Seu, Llotja de la Seda i Palau de Forcalló.

L'existència d'aquests dos consells és una singularitat que, a més d'un origen estatutari comú i la pertanyença a comunitats bilingües, feia necessària l'entesa entre ambdues institucions. En la trobada entre el *Consello da Cultura Galega* i el Consell Valencià de Cultura s'han contrastat i albirat formes diferents de treballar per a objectius i programes comuns, des de la dinàmica quotidiana de les comissions fins a l'estructura organitzativa. Amb aquesta visita s'inicia una etapa de col·laboració entre tots dos organismes que continuarà en una pròxima visita del CVC a Galícia amb el començament del treball en comú de les comissions sectorials.

És destacable el fet que, a proposta del Sr. Morera i el Sr. Casares, secretari del CVC i president de l'ens cultural galleg, les converses i reunions mantingudes al Palau de Forcalló foren en les dues llengües pròpies: galleg i valencià.

- d) Recepció als representants del món editorial de la Comunitat Valenciana: Sra. Glòria Mañas, presidenta del Gremi de Llibrers de València i Sra. Verònica Cantó, presidenta de l'Associació d'Editors del País Valencià al ple del Consell Valencià de Cultura del 27 d'abril.

- En primer lloc, el president del CVC, Sr. Grisolia, dona la benvinguda en nom de la institució a les convidades mencionades

Presentació del president del Consell Valencià de Cultura

“Hoy tenemos el honor de recibir en esta asamblea a dos representantes destacadas del mundo del libro: la Señora Verònica Cantó, de la Asociación d'Editors, y la señora Glòria Mañas, del Gremi de Llibrers de València. A ambas les transmito nuestra más calurosa bienvenida.

Como no escapa a nadie, su presencia hoy entre nosotros se relaciona con la celebración, en estos días, de la Feria del Libro. Pero eso no es más que la anécdota. El motivo verdadero es el interés permanente de este Consejo en ese máximo instrumento de transmisión

cultural que es la palabra escrita, y en ese soporte por excelencia de la palabra escrita que son los libros.

Ese interés se concreta actualmente en iniciativas de signo diverso: el estudio, realizado por un grupo de trabajo específico, de sugerencias para el fomento de la lectura; también en la propuesta, que esperamos elevar próximamente a nuestras máximas autoridades, de creación de un museo ambulante dedicado a nuestra literatura; y finalmente en el análisis que se está realizando del borrador de la futura Ley del Libro.

Pero quizá hasta ahora no hemos sabido, como institución, transmitir la fuerza de dicho interés más allá de las paredes de esta casa y de los departamentos de la Administración. Se hacía necesario un gesto público y visible, y ese gesto va a concretarse, si este pleno lo autoriza, en el anuncio, hoy, de la concesión de Distinciones de Honor del Consell Valencià de Cultura a tres instancias señeras del mundo del libro valenciano:

- La Librería Llorens, de Alcoy, con más de cien años de antigüedad. Un ejemplo de labor continuada en una actividad imprescindible para la buena salud cultural de cualquier sociedad.
- La Editorial Pretextos, de Valencia, otro ejemplo notable de continuidad en el rigor y en la excelencia intelectuales.
- Y finalmente la Imprenta Editorial Soler, también de Valencia, digna representante de la gran tradición impresora valenciana.

En caso de aprobarse, como espero, esta propuesta, próximamente tendré el honor de anunciar públicamente el acto de entrega de estas distinciones. Un acto en el que esperamos poder acoger como se merecen a todos los representantes de ese sector estratégicamente esencial de la cultura que es el mundo del libro.

Pero ahora, lo importante es dar paso a las representantes de la Associació d'Editors y del Gremi de Llibrers. No les hemos rogado su asistencia para escucharnos, sino para hablar y ser escuchadas con el interés que merecen el sector y las instancias concretas que representan. Señoras, bienvenidas a esta casa.”

– Paraules de Verònica Cantó, presidenta de l'Associació d'Editors del País Valencià

“A propòsit del llibre

El Consell Valencià de Cultura, que ha de vetlar per la defensa i promoció dels valors culturals valencians, ens obri hui les portes de la institució perquè els editors fem paleses les nostres inquietuds i preocupacions respecte al llibre, un bé cultural i industrial imprescindible en una societat de progrés com la nostra, vehicle privilegiat per a la difusió de la cultura i l'educació, en qualsevol de les seues manifestacions.

El President, D. Santiago Grisolí, en un article publicat el passat 23 d'abril, data significativa per al nostre sector, afirmava que “els llibres són una porta que ens condueix a una formació més rica, àmplia i comprensiva, però també a una fruïció que només un producte tan personal, íntim, ric, fàcil d'ús, econòmic, lleuger i agradable pot proporcionar.... i que la seua transcendència (la del llibre) és la nostra llibertat”.

Són aquestes paraules les que ens esperonen a manifestar la nostra opinió en aquesta sessió plenària a la qual he estat convidada com a representant del meu gremi, i que tot seguit expose:

1. Cal mantenir el preu fixe del llibre per garantir la no discriminació, per afavorir l'existència d'una oferta editorial plural i diversificada i per continuar mantenint, i també incrementant, la xarxa de llibreries, tan necessàries per a la difusió del llibre i per a la promoció de la lectura.
2. Cal promocionar i fomentar l'hàbit lector en tota la ciutadania, incidint en la lectura con una alternativa d'oci, font de plaer personal i riquesa cultural, i atenent de manera especial i fent una discriminació positiva, la lectura en valencià.
3. Són necessàries campanyes de sensibilització social per combatre un dels problemes que afecta el llibre d'una manera punyent i que atenta contra la llei de propietat intel·lectual: les fotocòpies.
4. Cal establir una política institucional de suport al llibre valencià i en valencià que siga coherent amb la realitat valenciana i que contemple tota mena de llibres, inclosos els adreçats a l'ensenyament.
5. És necessària la promoció del llibre als mitjans de comunicació, tant públics com privats, donada la seua repercussió social. Sens dubte, amb campanyes publicitàries imaginatives realitzades de manera conjunta a la premsa, la ràdio i la televisió es contribuiria a augmentar els índex de lectura dels valencians i valencianes, a fer visible la producció editorial valenciana i també en valencià i a aconseguir que el llibre assolisca la incidència social que es mereix.
6. Cal fomentar la figura social dels nostres escriptors perquè esdevinguen el punt de referència intel·lectual imprescindible en tota societat. Cal afavorir la seua presència en centres docents, biblioteques, debats de ràdio i televisió, col·laboracions en premsa escrita, etc... D'aquesta manera la societat coneixeria els seus escriptors actuals i es podrien recuperar els grans escriptors de la nostra literatura. Caldria fer realitat la creació d'un banc de dades amb la nòmina completa dels escriptors i la relació de premis i certàmens literaris convocats al nostre domini lingüístic per part d'editorials, institucions públiques, fundacions, associacions, etc....
7. Cal potenciar les biblioteques com a centres dinamitzadors del foment de la lectura mitjançant animacions lectores per a tot tipus de públic.
8. És necessari que les biblioteques de la xarxa pública disposen de mitjans econòmics autònoms i suficients per a l'adquisició de llibres de les editorials valencianes. D'altra banda, caldria establir un servei de novetats editorials per al Centre de Biblioteques que garantira l'adquisició automàtica de les novetats editorials valencianes en el moment de la seua aparició i contextualitzant amb l'interés social.
9. Cal fomentar l'animació a la lectura als centres docents i que les biblioteques d'aula i de centre siguen una realitat. En la mesura que l'alumnat dels nostres centres escolars coneguen els llibres valencians, que senten pròxims els escriptors que els han fet possible i que es plantegen la lectura com a sinònim de plaer, com a fet gratuït i no com a obligació, serà quan aconseguirem tenir lectors de qualitat i amb criteri propi.
10. És necessari que la política d'edició institucional no esdevinga una competència deslleial per a l'edició privada, per a la qual cosa caldrà establir polítiques de coedicions amb les editorials valencianes, que aporte els recursos necessaris segons les condicions i les característiques de les obres a editar. D'aquesta manera s'afavorirà la difusió del llibre, objectiu final de tota edició.

El llibre és un pont d'accés a la cultura. Amb la lectura s'adquireix saviesa, coneixement i enriquiment moral, intel·lectual i científic. I tal i com afirmava Rosa Serrano en un article

publicat el passat 2 d'abril, dia del llibre infantil, "llegir ens ajuda a comprendre el món que ens envolta, els altres móns possibles i també ens ajuda a descobrir millor l'univers de la pròpia identitat". La utilitat del llibre i de la lectura té realment sentit quan arriba al major nombre de persones i aquestes en trauen un autèntic plaer i profit.

És per això que recordem al Consell Valencià de Cultura el seu deure envers el patrimoni cultural que significa el llibre, tot i agraint-li el fet d'haver-nos escoltat".

– Paraules de Glòria Mañas, Presidenta del Gremi de Llibrers de València

"Senyores i senyors del CVC

Com més clars, més amics: les últimes mesures del Govern sobre horaris comercials i descomptes en llibres de text han fet que les llibreries hagen passat de ser un negoci difícil a convertir-se en una activitat quasi inviable. Ja han tancat unes quantes i en tancaran més si no hi posem remei. La Comunitat Valenciana té, segons enquestes dignes del major crèdit i en el conjunt d'Espanya, l'índex més baix de lectura i compra de llibres, junta a Andalusia i Extremadura.

Les llibreries sempre han estat precaris experiments econòmics i molt sòlids baluards de la cultura i la llibertat. On hi ha situacions de tirania i dogmatisme, hi ha un escriptor i un llibrer per a fer que no ens oblidem, ni que siga clandestinament, de l'autèntic tast de la llibertat i del saber sense constriccions. En situacions de més àmplia autonomia individual i col·lectiva, com la que ara gaudim, continuen sent, a més de botiga de fulls i llapisseres, canal privilegiat i pròxim de la difusió cultural, centre de circulació de notícies, casa de tots i refugi de llengües, quimeres formals i experiments editorials, potser minoritaris però tan legítims com els hàbits socials més estesos.

En una Europa que defensa l'"excepció cultural del cinema" no té sentit recolzar-se en polítiques econòmiques com la que aplica el Govern espanyol al sector del llibre: altres països ho han fet abans i es troben en plena correcció dels seus efectes desastrosos. L'objectiu "popular" de les mesures – abaratir el preu de venda dels llibres de text no s'ha aconseguit a causa de les tàctiques, complicades però ben conegudes, de compensació dels preus de les grans superfícies i pel costum dels grups poderosos d'operar amb pocs proveïdors. Els llibres menys habituals els han tingut que buscar les persones –una vegada més-, en la llibreria. La factura final ha pujat tant o més del que és costum. El sentit social d'un estat modern i democràtic pot pal·liar alguns efectes negatius de la lluita entre sectors tan desiguals – el gran comerç i les llibreries menudes-, però la defensa de la diversitat i la salut pública reclama una acció més enèrgica: el tancament d'una llibreria és com la fallida d'un teatre, la desaparició d'una espècie animal o la incorporació als aliments d'un excés d'hormones i antibiòtics: jugades hegemòniques on sempre perd la majoria, ho sàpia o no.

No creiem que meresca el nom de cultura la producció d'uns pocs grups dominants, plens d'interferències amb l'Estat, que actuen en funció del mutu aval entre poderosos i dedicats a vendre el que ja està venut i acceptat. Això no és cultura sinó rituals en el mandarinat. Tampoc creiem que les subvencions puguen valdre per a altra cosa que per a alleujar alguns drames personals i concrets. No volem llibreries subvencionades ni cultura funcional, uniformadora i dirigida. Les ajudes oficials han de ser per a donar-nos l'accés

al mercat i posar al dia la nostra infraestructura tècnica. Volem caminar sols i per a això cal que comencen per no trencar-nos les cames”

- e) Acte d'homenatge al director titular de l'Orquestra Municipal de València, Sr. Miguel Ángel Gómez-Martínez. Palau de Forcalló, València, 31 de maig.

L'acte comptà amb la presència de la directora del Palau de la Música de València, Sra. Mayrén Beneyto i amb el sotsdirector del Palau i intendent de l'orquestra de València, Sr. Ramón Almazan; per part del Consell Valencià de Cultura assistiren el president, Sr. Santiago Grisolia i el Sr. Enrique García Asensio, director principal convidat de la formació simfònica valenciana.

El director granadenc és el màxim responsable de l'orquestra valenciana des de l'any 1997; durant aquest temps la formació ha guanyat en cohesió, tant a nivell musical com intern, fet reflectit en les seues interpretacions d'òpera al Festival Puccini i en la lectura de grans obres simfòniques, mai abans escomeses per part de l'orquestra resident al Palau de la Música de València.

- f) Acte de presentació de la Ponència sobre el Museu Marítim de València. Palau de Forcalló, València, 5 de juny.

En aquest acte va tenir lloc la presentació de l'informe realitzat per la ponència creada en el ple del CVC de setembre de 1998 i aprovat pel plenari de la institució en febrer de 2000. L'esmentada ponència estava formada pels següents membres del Consell: Manuel Sanchis-Guarner (president), Joaquín Calomarde Gramage (secretari), Ricardo Bellveser Icardo, Santiago Grisolia, José Morera Buelti, Manuel Muñoz Ibáñez, Vicente Muñoz Puelles i Ramón de Soto Arándiga.

L'acte comptà amb una nodrida representació del món polític i cultural valencià, a més de representants i autoritats nàutiques i marítimes de la Comunitat Valenciana. Entre els col·laboradors en els treballs de la ponència es trobava el professor José María López Piñero, antic membre del Consell Valencià de Cultura, qui posà de relleu la important aportació de personatges valencians a la ciència nàutica, com ara: Jeroni Muñoz, Diego Ramírez de Arellano, Jorge Juan, Gabriel Ciscar i Francisco Javier Balmis.

g) Acte de lliurament de les Distincions d'Honor del CVC a entitats del sector del llibre. Palau de Forcalló, València, 11 de juny.

En l'acte se entregaren les Distincions a: la *Llibreria Llorens* d'Alcoi, l'*editorial Pretextos* i la *impremta Gràfiques Soler*; a més, es va mantindre unencontre amb els representants i professionals del sector del llibre.

– Paraules del president Sr. Santiago Grisolia als assistents a l'acte:

El Consell Valencià de Cultura ha convocado este acto de entrega de premios como una pequeña fiesta, pero sobre todo como una reunión de personas y entidades interesadas en la vitalidad, y los problemas, del sector editorial valenciano. Por eso hemos tratado de convocarles a todos, dentro de nuestras posibilidades, incluyendo a representantes de las administraciones autonómica y local.

Todos ustedes conocen esta institución y su función asesora de los poderes públicos en materia cultural. Pues bien, como institución pública dedicada a velar por la cultura valenciana, este Consell no podía dejar de ocuparse del más eficaz instrumento conocido de transmisión cultural: la escritura. Un instrumento que en nuestro mundo significa un complejo sector productivo, con autores, editores, imprentas, distribuidores, librerías... Un importante sector económico, vital para la buena salud cultural de nuestra sociedad. Ahora bien, por lo mismo que la escritura no tienen sentido sin su correlato la lectura, tampoco el sector editorial tiene sentido sin su mercado. Y no hace falta repetir aquí lo que ya todos sabemos: que nuestra sociedad presenta índices de lectura francamente desoladores, tanto en términos absolutos como relativos.

El Consell Valencià de Cultura montó recientemente un grupo de trabajo dedicado específicamente al estudio de esta situación, que en nuestra opinión es uno de nuestros principales problemas sociales, con consecuencias gravísimas para nuestra futura competitividad en todos los sectores.

Por otra parte, recientemente aprobamos la emisión de un informe sobre el borrador de nuestra futura Ley del Libro.

De todas formas, nuestra visión de este y de los demás problemas existentes no puede formarse sin la ayuda de todos los implicados. Por ello deseamos que esta reunión no sea más que un primer encuentro entre nosotros, y estamos a la espera de sus sugerencias sobre la mejor manera de iniciar y establecer un sistema de comunicación estable entre este Consell y las muy diversas instancias de su sector. Ese es el más importante objetivo de este acto de hoy, además de reconocer la óptima labor desarrollada por algunos de ustedes, en distintas actividades relacionadas con la edición y la difusión del libro.

Tengo el honor de entregar la Distinción de Honor del Consell Valencià de Cultura a una librería centenaria, la Librería Llorens, de Alcoy, por la continuidad de su servicio en la difusión cultural. En este momento de dudas sobre el futuro del modelo tradicional de distribución editorial, esta distinción es una apuesta por el valor de las librerías y por su continuidad.

La editorial Pretextos lleva veinticinco años de trabajo ininterrumpido en la difusión del pensamiento. Con esta distinción, el Consell Valencià de Cultura desea presentar su

homenaje a este sello, y también al resto de los que componen el tejido editorial valenciano, por su gran vitalidad y por la rica variedad de sus propuestas.

Todos ustedes conocen la imagen de calidad de Gráficas Soler, una de las imprentas señeras de nuestra comunidad, de tanta tradición impresora. Por la excelencia de su trabajo, tengo el placer de entregar a Gráficas Soler la Distinción de Honor del Consell Valencià de Cultura.

h) Acte de lliurament de la Medalla d'Or del Consell Valencià de Cultura al professor Manuel Valdivia, Palau de Forcalló, València, 3 d'octubre.

Aquest acte, més informal i íntim, és la continuació del que va tenir lloc al mes de març, més protocol·lari i multitudinari, on s'homenatjà i anuncià al professor Valdivia la concessió de la Medalla d'Or del CVC.

Al dinar de lliurament del guardó assistiren, a banda del professor Valdivia, els rectors de la Universitat de València Sr. Pedro Ruiz i de la Universitat Politècnica de València Sr. Justo Nieto i el Director General d'Universitats, Sr. Salvador Forner.

A continuació es reproduïxen les paraules del president del CVC, Sr. Santiago Grisolia.

“Hace meses, en este mismo edificio, ya tuve ocasión de referirme a los motivos por los que esta institución acordó en su día homenajear al profesor Manuel Valdivia Ureña con la concesión de la Medalla de Oro del Consell Valencià de Cultura.

Las concesiones de esta medalla, de tan reciente creación, son, como a nadie escapará, una forma de expresión del Consell Valencià de Cultura. La expresión de una política de reconocimientos orientada a definir lo que para nosotros es esencial en nuestro desarrollo cultural: el reconocimiento del marco institucional, el reconocimiento de la tradición, el reconocimiento de las grandes aportaciones individuales, sin las cuales ni el marco institucional tendría sentido, ni podríamos considerar viva la tradición.

Así, la relación de las tres primeras, y por ahora únicas, concesiones de la Medalla de Oro del Consell Valencià de Cultura dibuja esta línea de una manera clara y pedagógica, y en el mismo orden en que la he citado. El reconocimiento obligado del papel de la máxima institución, a nivel representativo, del estado, la Casa Real, como garante del impulso público a la cultura; el reconocimiento, a través de la concesión de esta medalla al Misteri d'Elx, del valor actual de nuestro patrimonio cultural; y ahora, el reconocimiento de una labor intelectual señera, y, algo de la máxima importancia, según nuestro criterio, de su transmisión a otras generaciones.

En efecto, como pudimos comprobar en marzo pasado, en aquel homenaje casi íntimo ofrecido en nuestra casa, el profesor Valdivia cuenta con un gran número de fieles antiguos alumnos, algunos de los cuales acudieron en aquella ocasión a dar testimonio, también, de su reconocimiento a la figura del destacado matemático. Como más de uno de los presentes sabe, esa es quizá la máxima satisfacción a la que puede aspirar un científico maduro: la prueba de que su labor no ha caído en saco roto, de que su vida científica se ha ennoblecido con esa dimensión a la que no todos pueden llegar: el magisterio.

Este acto de entrega de medalla al que hoy hemos asistido es una gran ocasión para felicitar al profesor Valdivia, y así lo hemos hecho todos nosotros. Pero mejor ocasión es todavía para felicitarnos a nosotros mismos, por contar con él, con el fruto de su trabajo que quedará incorporado para siempre a nuestra tradición científica. Felicidades, querido profesor. Y gracias a todos ustedes, por su presencia y su atención.”

i) *Encontre Consell Valencià de Cultura – Acadèmia Valenciana de la Llengua, Palau de Forcalló, 22 d'octubre.*

Amb motiu de la recent constitució de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, es celebrà al Palau de Forcalló, seu del Consell Valencià de Cultura, un encontre de cortesia entre les comissions de govern de les dos institucions. Com es recordarà, la creació de l'AVL es va fonamentar en el Dictamen sobre la situació lingüística valenciana emés en el seu dia pel CVC. A més, una i altra institució tenen en el valencià un camp comú de treball, si bé sobre aspectes diferents i amb competències no coincidents.

Assistiren a la reunió, per l'AVL, la presidenta Ascensió Figueres, el vicepresident Josep Palomero, el secretari Alfred Ayza i els vocals Artur Auir i Antoni Ferrando, i pel CVC el president Santiago Grisolia, el secretari José María Morera, i els vocals Ricardo Bellveser, Jesús Huguet, Carmen Morenilla i Rosa María Rodríguez.

j) *Presentació del Dictamen del Consell Valencià de Cultura sobre la qüestió energètica i les energies renovables i Taula redona sobre Energies alternatives i canvi climàtic. Palau de Forcalló, València, 21 de novembre.*

La presentació del dictamen elaborat per la Comissió de les Ciències i aprovat pel ple del Consell Valencià de Cultura el 28 de setembre, tingué lloc en una roda de premsa al Palau de Forcalló. El president de la institució, Sr. Santiago Grisolia, a més del president i la secretària de la Comissió de les Ciències, Sr. Ramon Lapiedra i Sra. Carmen Morenilla, donaren compte als presents, dels motius, procés i conclusions d'un treball realitzat després de rebre durant la major part de l'any 2001 diversos experts en els camps econòmic, energètic i mediambiental.

La diada va continuar, a la vesprada, amb una Taula Redona al Saló de plens del CVC, que, amb el títol, *Energies alternatives i canvi climàtic* aplegà diferents personalitats científiques, polítiques i socials de l'àmbit valencià.

Els ponents de la taula redona foren: Sr. Emèrit Bono, catedràtic de Política Econòmica de la Universitat de València, Sr. Millan Millan, director del Centro de Estudios Ambientales del Mediterráneo (CEAM), i Sr. Juan Sánchez, director del Centro de Investigación sobre la Desertificación (CIDE). També hi assistiren, entre altres, el Sr. Francisco Tomás vicerector d'Investigació de la Universitat de València, el Sr. Joan

Romero catedràtic de Geografia de la mateixa Universitat i el Sr. Joan Ribó d'Esquerra Unida del País Valencià.

- A continuació es transcriuen les conferències pronunciades en l'acte:

CAMBIO CLIMÁTICO Y SUELO: POSIBLES INTERRELACIONES

Juan Sánchez Díaz

Director del CIDE – Centre d'Investigacions sobre Desertificació. CSIC – Universitat de València – Generalitat Valenciana

Desde que en el último tercio del siglo pasado, la Edafología se constituyera en disciplina científica, el clima ha sido considerado como un factor esencial de la formación y evolución del suelo, considerado éste como un elemento natural del paisaje. Así, el clima se consideró como factor clave en la primera clasificación de suelos que estableció la escuela edafológica rusa, de manera que se distinguían los suelos zonales, aquellos cuya evolución estaba marcada por las características climáticas imperantes en una zona, de los azonales en los que otras características ambientales trascendían a éstas en el proceso evolutivo del suelo. Posteriormente, Jenny, en su modelo sobre la formación y evolución del suelo, establece que junto con el relieve, el material originario, los organismos (incluido el hombre) y el tiempo, el clima se constituye en uno de los factores formadores responsables de la distribución espacial de los suelos.

En la interacción entre la litosfera, la hidrosfera, la atmósfera y la biosfera, esencial para la formación de suelo, el clima favorece determinados procesos que van proporcionando identidad al suelo a través del desarrollo del perfil edáfico con sus horizontes. Consiguientemente, el suelo puede reflejar, siempre que el clima haya sido un factor formador determinante, las particulares condiciones climáticas bajo las que se fue formando y evolucionando. No faltan ejemplos en las tierras valencianas sobre esta causalidad. Sirva de caso, entre otros muchos, el de un suelo en Benagéber en el que se ha identificado gibsita, un mineral propio de suelos tropicales cuya constitución implica un lavado de los silicatos del suelo, proceso que no es posible bajo las condiciones climáticas mediterráneas actuales, razón por la cual se considera a ese suelo como un suelo relicto en estas tierras. En otros casos, los suelos formados en otras épocas climáticas aparecen enterrados por otros suelos actuales o por sedimentos, denominándose paleosuelos, cuyo estudio puede aportar luz a los cambios climáticos acontecidos en el pasado, conocimiento que resulta básico para tratar de corroborar la existencia en nuestros días de un cambio climático, en gran parte acelerado por el hombre. Por tanto, Edafología, y sobre todo Paleoedafología, pueden resultar básicas para la paleoclimatología.

En efecto, en la actualidad, los modelos sobre variaciones en el clima parecen mostrar, no sin voces disidentes, que estamos asistiendo a un cambio climático, intensificado por las actividades humanas, cuyos efectos se han hecho sentir a escala global. De las múltiples cifras que arrojan los modelos, parece ser que los expertos en cambio climático consideran razonable un aumento entre 1 y 5 °C en la temperatura media anual de la tierra para las próximas décadas, como consecuencia del incesante incremento de dióxido de carbono en la atmósfera desde la Revolución industrial y de otros gases (p.ej. clorofluorocarbonos) derivados de la industria moderna en los últimos años. Aunque los modelos, como tales, son inevitablemente simplificaciones

de la realidad, y es comúnmente reconocido en la comunidad científica que no contemplan la totalidad de las complejas interrelaciones entre los cambios en el clima y los posibles efectos ambientales (p.ej. el nivel de afectación del incremento de dióxido de carbono en la atmósfera sobre la productividad ecológica), parece razonable suponer que las variaciones en el clima van a tener su reflejo en los suelos. No es fácil, de momento, cuantificar el grado de afectación, sobre todo porque todavía el estudio del fenómeno se sitúa en el plano global y con flecos por resolver y porque, aún más importante, no se han diseñado experimentos específicos, quizás por su enorme complejidad en este momento, que permitan medir la alteración de un determinado tipo de suelo en una zona concreta y bajo un cierto sistema de gestión; pero sin embargo, sí es posible, con el conocimiento científico actual, proyectar de manera cualitativa los cambios más factibles en el suelo como consecuencia del calentamiento de la Tierra.

En el caso particular de la Comunitat Valenciana, parece razonable suponer que un aumento de temperatura, como el vaticinado por los expertos, conllevaría fundamentalmente una expansión de dos procesos edáficos, como son la mineralización y la salinización. El primero debido fundamentalmente a la mayor actividad biodegradadora de los microorganismos del suelo bajo condiciones térmicas más favorables para ello, siempre que la humedad del suelo se mantuviera en unos mínimos aceptables, puesto que en el peor de los casos, la sequía podría conducir a un estado de progresiva pérdida de potencialidad biológica de los sistemas y en última instancia a la desertificación del territorio; y el segundo, por una intensificación de la evapotranspiración potencial en tales condiciones, además de la posible influencia que ejercería la transgresión del mar tierras adentro como consecuencia del deshielo. Es evidente que estos procesos alcanzarían mayor envergadura en aquellas áreas donde la gestión de las tierras por parte del hombre fuera no sólo inadecuada para contrarrestar los efectos del calentamiento, si no que los potenciaran, por ejemplo si se intensificara el regadío para contrarrestar la mayor evapotranspiración, y sobre todo si se realizase con aguas de baja calidad.

El posible escenario que podemos entrever, no sin la pertinente cautela científica a la que obliga toda generalización, y cuanto más cuando no aparece avalada por un tratamiento científico de datos cuantitativos, sería una disminución considerable en el contenido en materia orgánica en los suelos forestales de la Comunitat Valenciana, que podría ser incluso mayor en las zonas agrícolas debido a la constante extracción de biomasa sin que, en la mayoría de los casos, se realice una reposición del humus del suelo mediante, por ejemplo, el aporte de estiércoles, práctica que desafortunadamente ha ido abandonándose en las últimas décadas en favor del uso de agroquímicos, en el intento de mantener e incluso mejorar la fertilidad del suelo, con los efectos colaterales que ello ha tenido, no sólo en el suelo sino también en otros elementos ambientales, como lo es el aumento de la contaminación de las aguas subterráneas en las zonas de mayor intensidad del regadío. En esta misma zona, el aumento de la salinización podría obligar al abandono de algunas tierras por la consiguiente disminución de la productividad a niveles inviables económicamente, y en aquellas áreas donde el cultivo fuese rentable se requeriría un consumo de agua para controlar la concentración de sales en la solución del suelo, que no siempre podría estar garantizada, sobre todo si el calentamiento de la Tierra lleva asociado una disminución de las precipitaciones.

En las zonas forestales, la pérdida de carbono orgánico en el suelo llevaría a un incremento de la erosionabilidad de éste que se podría traducir en un aumento considerable de la pérdida del mismo por efecto de la erosión hídrica, en un territorio donde este proceso es por ende el principal responsable del alto riesgo de degradación de las tierras y desertificación. Prácticamente, el 60 % del territorio está bajo la amenaza de un riesgo alto de erosión, según la información disponible.

Por otra parte, si está claro que el clima influye en el suelo, no es menos cierto que el suelo también actúa sobre el clima. Esto es debido al papel de reservorio de carbono orgánico que presenta el suelo, regulando la cantidad de carbono que pasa a la atmósfera en forma de dióxido de carbono. Según algunos expertos, el suelo actúa como sumidero de la mayor parte del carbono que fija la vegetación, fundamentalmente los bosques, en la Tierra. Con la biodegradación de la materia orgánica, proceso que algunos edafólogos denominan respiración del suelo, el carbono vuelve a la atmósfera en forma de dióxido de carbono, completándose el ciclo. Por tanto, el suelo se constituye en factor clave de regulación del ciclo del carbono, no sólo al constituirse en almacén de carbono orgánico, sino también, y quizás menos reconocido, a pesar de la gran importancia en nuestro territorio, como reservorio de carbono inorgánico por la acumulación de carbonatos. Este delicado proceso de regulación del carbono por parte del suelo está actualmente influenciado por la acción antrópica, en cuanto que los cambios de uso como deforestación, intensificación agrícola, abandono de tierras, expansión urbano-industrial están provocando una disminución de la capacidad del suelo para actuar como sumidero de carbono, con las implicaciones que ello pueda tener en el incremento de dióxido de carbono en la atmósfera, y por tanto en el calentamiento de la Tierra, el cual conllevaría, como se ha comentado anteriormente, a una disminución de la capacidad de almacenamiento de carbono por el suelo y a una consiguiente mayor concentración de dióxido de carbono en la atmósfera. Se llega así a un entramado en el que el cambio climático afecta al suelo y los cambios en éste repercuten en una intensificación de aquél, y todo bajo la acción humana sobre el territorio. Es, precisamente, este el punto clave para tratar de afrontar, o mejor dicho, de mitigar los efectos del calentamiento global del planeta, es decir, el planteamiento y la ejecución de estrategias preventivas dirigidas, por una parte, a minimizar las emisiones atmosféricas de gases con efecto invernadero; y por otra, a maximizar el papel de los bosques, y sobre todo del suelo, como sumideros de carbono. Entre tales estrategias, algunas de las cuales han sido incesantemente puestas de manifiesto por la comunidad científica desde el protocolo de Kyoto, pueden indicarse a modo de sugerencia, las siguientes:

- Control e incluso disminución de las emisiones atmosféricas de gases con efecto invernadero, con las posibilidades que ofrecen las energías alternativas.
- Ajuste de los cambios de uso del territorio a los objetivos de un desarrollo sostenible, es decir, económica y ambientalmente viable.
- Control de la expansión urbano-industrial, a través de ejercicios de planificación territorial que eviten la destrucción inadecuada del suelo.

- Establecimiento de programas de gestión de los recursos naturales (particularmente del agua y del suelo) compatibles con el mantenimiento de la calidad ambiental.
- Protección de los bosques y suelos forestales mediante la ejecución de programas o planes de ordenación, que garanticen de manera eficaz la capacidad de los ecosistemas forestales para actuar como sumidero y reguladores del ciclo del carbono.

En relación con la última propuesta, indicar que actualmente el CIDE – Centro de Investigaciones sobre Desertificación (CSIC, Universitat de València, Generalitat Valenciana) está llevando a cabo un estudio sobre los suelos forestales de la Comunitat Valenciana, en el marco del Plan de Ordenación Forestal diseñado por la Conselleria de Medi Ambient de la Generalitat Valenciana. Los objetivos planteados en este estudio van encaminados, por una lado, a proponer una apropiada asignación de usos (replacación, regeneración natural, conservación, protección, etc....) acorde con la potencialidad del territorio; y por otra, a conjugar unos sistemas de gestión adecuados a la calidad de los recursos forestales, con la finalidad primordial de mejorar las funciones de los ecosistemas forestales valencianos, entre ellas el mantenimiento de la biodiversidad, la mejora de la calidad del paisaje, la regulación del agua en las vertientes, la protección del suelo frente a la erosión hídrica, y en la temática que nos ocupa, el mantenimiento e incluso mejora de la capacidad de los bosques y suelos forestales para regular el carbono en la atmósfera.

CONTAMINACIÓN ATMOSFÉRICA Y CAMBIO CLIMÁTICO EN LA COMUNIDAD VALENCIANA

Millán M. Millán, Ph.D., Dr.Ing.Ind.

Fundación Centro de Estudios Ambientales del Mediterráneo (CEAM), Valencia
Miembro del Panel Científico en Química Atmosférica de la Comisión Europea

1. Introducción.

Actualmente se dispone de una nueva visión del funcionamiento de la atmósfera en el Sur de Europa, incluyendo procesos que pueden estar perturbando el ciclo hidrológico y el clima, a escalas regional y local. Estos conocimientos son el resultado de varios proyectos de investigación de la Comisión Europea concebidos, inicialmente, para estudiar la contaminación atmosférica en la Cuenca Mediterránea en verano. El proyecto MECAPIP¹ inició los estudios sobre la Península Ibérica. El RECAPMA², con la participación adicional de grupos de Portugal, Francia e Italia, los extendió a la Cuenca Mediterránea Occidental y, finalmente el SECAP³, con participantes de Grecia, Turquía e Israel, la amplió a toda la cuenca mediterránea.

En estos proyectos se han utilizado aviones instrumentados, estaciones para medir contaminantes, sondeos meteorológicos con globos libres y cautivos, redes de torres meteorológicas, el seguimiento de penachos de SO₂ en tiempo real mediante COSPEC, y datos de redes de calidad del aire (Martin et al., 1991; Millán et al., 1991; 1992; 1996; 2000; Alonso et al., 2000). Las campañas experimentales se han complementado con análisis meteorológicos y modelización numérica adaptada a las condiciones orográficas de la región (Salvador et al., 1999; Gangoiti et al., 2001; 2002). Finalmente, para estudiar los procesos meteorológicos los contaminantes se han utilizado como trazadores de oportunidad de los flujos atmosféricos.

Los resultados han servido para documentar las conexiones entre las circulaciones atmosféricas desde las escalas locales a las regionales y hemisférica. También han servido para cuantificar los componentes de la precipitación en la región, y para identificar mecanismos de retroalimentación (feedback) entre las propiedades del suelo, la contaminación atmosférica y la temperatura del mar.

---

¹ Meso-meteorological Cycles of Air Pollution in the Iberian Peninsula (1988-1991).

² REgional Cycles of Air Pollutants in the Western Mediterranean Area (1990-1992).

³ South European Cycles of Air Pollution (1992-1995).

2. Procesos en la Cuenca Mediterránea Occidental

2.1 *Costa mediterránea española y Mar Balear*

En las montañas que rodean la Cuenca Mediterránea Occidental el calentamiento de las laderas orientadas al Este comienza a la salida del sol. En verano, esto favorece el desarrollo temprano de los vientos de ladera que tienden a "tirar de" la brisa de mar cuando las montañas están cerca de la costa. Sin embargo, en el sistema circulatorio que se activa con la salida del sol, el agua del mar es la componente menos afectado por el ciclo diurno de calentamiento solar, y pasa a ser el sumidero de energía (la referencia fría) del sistema.

De este modo, la brisa de mar termina dominando el desarrollo del sistema; crece y penetra hacia el interior a expensas de las celdas circulatorias de los vientos de ladera, que van siendo incorporadas en un sistema circulatorio cada vez mayor. La "**brisa combinada**" de mar y de ladera es más intensa que la suma de estas circulaciones por separado (Mahrer y Pielke, 1977). Un efecto de las laderas es favorecer una inyección vertical profunda en el frente de brisa, y actúan como "chimeneas orográficas" que conectan directamente los vientos en superficie con sus flujos de retorno (hacia el mar) en altura. Según penetra la brisa, las inyecciones se producen a altitudes crecientes a distancias progresivas de la costa y, finalmente, se produce subsidencia compensatoria en los flujos de retorno que estratifica el aire que retorna hacia el mar.

La Figura 1 muestra los datos de un vuelo instrumentado desde la costa de Castellón hasta la vertical de Guadalajara. Se observan tres estratos de retorno, los dos superiores a ≈ 700 m y 1200 m de altura, y una nueva inyección en desarrollo, que alcanza más de 1500 m, sobre el frente de la brisa combinada. El resultado final de estos procesos es la formación de un sistema de "**estratos de reserva**", apilados sobre el mar que contienen contaminantes secundarios. La Figura 2, obtenida antes de la salida del sol, muestra las concentraciones de ozono cerca de la costa mediterránea, y los perfiles de temperatura resultantes de las circulaciones de los días anteriores. Los estratos aparecen separados por pequeñas inversiones de temperatura (picos), sobre un perfil casi isotérmico que llega desde el mar hasta ≈ 2000 m de altura.

La mañana siguiente los estratos más bajos entran con la nueva brisa de mar y se cierra un ciclo recirculatorio en el que se repone sobre el mar (en altura) lo que entra con la brisa (a lo largo de la superficie) durante el día. Experimentos con trazadores en Castellón indican que los tiempos típicos de retorno en esta recirculación son de 2 a 3 días, o sea, que cada día los flujos costeros reciclan de $1/2$ a $1/3$ de los estratos formados el(los) día(s) anterior(es). Estos procesos se repiten, esencialmente, todos los días de verano y fueron documentados por primera vez sobre las costas de la Península Ibérica durante el proyecto MECAPIP.

El proyecto RECAPMA caracterizó la continuidad de estos procesos sobre el Atlántico y la Cuenca Balear. Sobre la costa de Castellón se ha observado que la capa de mezcla (capa límite atmosférica) en la costa crece por la mañana, alcanzando unos 500 - 700 m

de profundidad entre las 08:00 y 09:00 solares, sin embargo, una vez que se inicia la brisa aparece una inversión que limita su altura. Esta inversión se hunde durante la tarde llegando a descender por debajo de unos 200-250 m de altura.

La Figura 3 muestra los resultados de un perfilamiento vertical sobre un punto de la Cuenca Balear. Los vientos a 3500 m indican que los estratos de O₃ a esa altura podrían haber sido inyectados el día anterior sobre las sierras al norte de Madrid (líneas de convergencia en la Figura 4) a más de 700 km de distancia. Los valores pico de O₃ en estos estratos son de casi 90 ppbv ($\approx 180 \mu\text{g}/\text{m}^3$). Las velocidades verticales calculadas indican que los estratos superiores se estaban hundiendo a unos 20-25 cm/s.

2.2 Modelización e interacciones entre escalas meteorológicas

La simulación numérica de los procesos observados se realizó utilizando el Regional Atmospheric Modelling System (RAMS, version 3b; Pielke et al., 1992). Los objetivos de la modelización han sido: rellenar los huecos espaciales que dejan los datos experimentales, y estudiar las interacciones entre los procesos a varias escalas. Para cada dominio de simulación, el tamaño de las retículas de cálculo ha sido seleccionado para que el modelo reproduzca de un 90% a un 95% de la varianza impuesta por la orografía (Salvador et al., 1997).

La simulación del campo de vientos en superficie a las 16:00 UTC del 20 de julio de 1989 sobre la Península Ibérica (retícula de 16 km x 16 km) se muestra en la Figura 4a. Se puede observar que los vientos fluyen hacia las cimas de algunas cadenas montañosas, y se unen en unas líneas de convergencia que marcan las chimeneas orográficas de los vientos de ladera (zonas interiores) y/o el límite de penetración de las brisas combinadas de mar y ladera. La Figura 4b, simulada con una retícula de 4 km x 4km, muestra los detalles sobre las montañas costeras de la Región Valenciana. A las 16:00 UTC la brisa combinada ha entrado más de 100 km por los valles costeros (Turia y Palancia-Mijares), mientras que se ha quedado anclada sobre algunas de las montañas altas (> 1000 m) cercanas a la costa.

Finalmente, la Figura 4c, muestra la circulación en el plano de vuelo del avión (Figura 1), usando una retícula de 2 km x 2 km. Para visualizar mejor los movimientos verticales (ascendencias, subsidencias, chimeneas orográficas) la componente vertical del campo de vientos se ha multiplicado por diez. El modelo simula una inyección más profunda (a ≈ 4500 m) y a mayor distancia de la costa (cerca de Teruel) que la indicada por las concentraciones de ozono y de vapor de agua. También simula el flujo de retorno hacia el mar en altura y su hundimiento, aunque no llega a resolver los tres estratos de retorno documentados experimentalmente.

La simulación correspondiente a los datos de la Figura 3, para las 1600 UTC del 19 de julio 1991, se ha hecho para todo el Mediterráneo usando una retícula de 48 km x 48 km. La Figura 5a muestra el campo de vientos en superficie y las principales líneas de convergencia sobre las zonas terrestres, que se puede comparar con la Figura 4a. Sobre la Cuenca Occidental se observa un flujo anticiclónico (en sentido de las agujas del reloj), con vientos que emergen desde un punto entre Mallorca y Cerdeña y aumentan

su velocidad hacia las costas.

La Figura 5b muestra la componente vertical de la velocidad del viento en una superficie vertical cuya traza (marcada) sigue aproximadamente la latitud 39.5° N, y pasa cerca de la vertical del perfil de la Figura 3. El corte cruza la Península Ibérica, las islas de Mallorca y Cerdeña, el sur de la península Italiana, y las penínsulas Helénica y de Anatolia. Las ascendencias están representadas por líneas sólidas y las subsidencias con líneas de trazos. Estos resultados ilustran los problemas de resolución con los modelos cuando se usan retículas grandes. Por ejemplo, la subsidencia simulada ($\approx 4\text{-}5$ cm/s) es muy inferior a la determinada experimentalmente ($\approx 20\text{-}25$ cm/s).

Estos resultados indican: (1) que las "brisas combinadas" en todas las costas que rodean la Cuenca Mediterránea Occidental se auto-organizan en una circulación de rango mayor, (2) que las subsidencias compensatorias de todos los flujos de retorno en altura generan el flujo anticiclónico sobre la superficie del mar, y (3) que este flujo alimenta las brisas en las costas y mantiene la continuidad en esta macro circulación. Esto es, la Cuenca Occidental actúa como un recipiente en el que hierve un fluido desde los bordes hacia el centro.

3. Química atmosférica y contaminación fotoquímica

El análisis de los datos experimentales del RECAPMA junto con nuevas simulaciones numéricas indican que el tiempo de residencia de la masa aérea situada por debajo de 2500-3000 m en la Cuenca Mediterránea Occidental es de 5 a 10 días para una renovación del 80% (Gangoiti et al. 2001). Esto es debido a las recirculaciones, ya que en la misma época del año, con una meteorología dominada por advección (transporte), la masa aérea situada por debajo de los 2500 m sobre el Reino Unido se renueva de una a tres veces en un día.

Bajo la intensa insolación de verano, las recirculaciones se convierten en "**grandes reactores fotoquímicos naturales**" donde los óxidos de nitrógeno (NO_x) y otros precursores (COVs) emitidos en las zonas costeras se transforman en oxidantes (O_3 , PAN), compuestos ácidos (NO_3^-) y aerosoles. La Figura 6 muestra los promedios diarios de ozono troposférico en tres estaciones situadas en las cadenas montañosas de Castellón (Millán et al., 2002), con valores de 100 a $140 \mu\text{g}/\text{m}^3$ durante el verano. La correlación (grado de similaridad) existentes entre los datos en Vilafranca y Corchar distanciadas más de 40 km, tienen valores superiores a 0.9 durante periodos del orden de una semana, e indican la gran homogeneidad de la masa aérea superficial en verano.

La Figura 7 muestra los valores de la columna de ozono troposférico (integrado verticalmente hasta unos 10.000 m de altura) obtenidos a partir de datos satelitarios durante junio-agosto (Fishman et al., 1990), y pone de evidencia una clara anomalía de O_3 sobre la Península Ibérica y el Mediterráneo Occidental. Los valores medios en este período son similares a los de la Figura 6 (y las Figuras 2 y 3).

La Figura 2 muestra dos de los sondeos de temperatura obtenidos sobre el mar antes de

la salida del sol con un perfil de temperaturas casi isotérmico hasta unos 2000 m de altura, con estratos separados por pequeñas inversiones (picos) de $\approx 1.5^\circ$ a 2° C. El perfil isotermo no es "normal" en la baja atmósfera, y es indicativo de un proceso continuado de recalentamiento. Además, el perfil isotermo tiene la misma profundidad que las circulaciones costeras después de su retorno y subsidencia sobre el mar, y los estratos coinciden aproximadamente con los niveles máximos de ozono.

Las reacciones fotoquímicas que producen ozono consumen radiación solar y este calor se transmite a la masa aérea a partir de colisiones (de tercer cuerpo). Aunque este mecanismo es responsable del calentamiento de la estratosfera no se conoce cuánto contribuye a calentar las masas de aire cerca del suelo. Por otra parte, el ozono, molécula por molécula, es unas 200 veces más efectivo que el CO_2 como gas de efecto invernadero y su contribución al calentamiento de la baja atmósfera podría ser muy importante dados los largos tiempos de residencia de las masas aéreas en verano. Los valores de O_3 observados (Figuras 3, 6 y 7) podrían ser radiativamente equivalentes a unas 12 a 20 ppm adicionales de CO_2 sobre la Cuenca Mediterránea Occidental en verano.

4. Posibles efectos climáticos en la Cuenca Mediterránea Occidental

4.1 Formación de nubes

Otro efecto de los largos tiempos de residencia de las masas aéreas en la Cuenca Mediterránea Occidental es que pueden favorecer los procesos de retroalimentación (feedbacks) entre los elementos que forman el sistema hidrológico, esto es: la atmósfera, el mar, la superficie terrestre, y la radiación neta disponible. Para evaluar posibles relaciones entre ellos, y la influencia del ozono, la Figura 8 muestra conceptos relacionados con la formación de nubes. Se ha considerado el aire en la costa a 28° C, con la temperatura del punto de rocío a 18° C, que corresponde a una razón de mezcla de 13 g/kg (≈ 13 g de agua por metro cúbico de aire).

El ascenso adiabático de esta masa de aire (camino #1) produciría condensación a unos 1250 m de altitud. Sin embargo, para que se forme la brisa es necesario que las laderas y las planicies costeras estén a más temperatura que el agua del mar y se han considerado otros dos casos. En el primero la masa aérea gana calor según progresa ladera arriba siguiendo el camino #2, la condensación se produciría a ≈ 1750 m de altitud, y si se mantiene el flujo, podría producir precipitaciones a partir de ese nivel.

El segundo caso considera una superficie más seca y el aire gana calor en su ascenso a lo largo del camino #3. La condensación ocurriría a los ≈ 2300 m de altitud, esto es, por encima de las cimas montañosas en el ejemplo considerado, y la probabilidad de cualquier tipo de precipitación disminuye. En ambos casos, una vez que las masas de aire alcanzan los flujos de retorno y regresan sobre la vertical del punto de partida, lo hacen a la altitud correspondiente a su nueva temperatura (puntos 2' y 3', respectivamente). El incremento sobre el valor de partida refleja el calor ganado durante el ascenso. Finalmente, si se produce condensación y la masa de aire regresa después de haber liberado agua (ganando calor latente de vaporización), su regreso ocurriría a

altitudes superiores (por ejemplo, al punto 3").

La Figura 8 es un diagrama de estado que representa los cambios termodinámicos que tendrían lugar si el volumen de aire considerado mantiene su identidad durante el ascenso. En la atmósfera real el aire se mezcla e intercambia propiedades con otros volúmenes adyacentes y, por lo tanto, los diagramas de la Figura sólo pueden considerarse para representar procesos reales en algunas condiciones.

4.2 Condiciones en la Cuenca Mediterránea Española

Los datos y las simulaciones presentados en las Figuras 2, 3, 4 y 5 muestran que las circulaciones atmosféricas en verano son similares en todas las costas de la Cuenca Mediterránea Occidental. El grado de homogeneidad horizontal de las masas de aire en esta región en verano, mostrado en la Figura 6, indica que tienen propiedades termodinámicas similares en la costa a lo largo de distancias del mismo orden que su recorrido desde el mar hasta las cimas costeras. Finalmente, la brisa combinada está confinada verticalmente por una inversión de subsidencia a lo largo de todo su recorrido impidiendo su mezcla con los estratos superiores. De todo ello se puede deducir:

- que los flujos de la brisa combinada a lo largo de la superficie pueden considerarse bidimensionales.
- que el intercambio lateral de humedad absoluta quedaría equilibrado a lo largo de su recorrido tierra adentro y, por tanto,
- que el uso del diagrama de estado está justificado para evaluar los posibles efectos de los cambios de usos del suelo y componentes atmosféricos, sobre las precipitaciones de origen local.

También se pueden estimar algunas magnitudes relevantes. Por ejemplo, una tormenta típica descarga unos 500 millones de litros, equivalentes a una precipitación media de 20 litros por m^2 sobre una huella de 2.5 km por 10 km. Los resultados de los proyectos MECAPIP y RECAPMA indican que:

1. Los valores medios del punto de rocío en la costa de Castellón son $18.2^\circ C$ en julio y $20.2^\circ C$ en agosto,
2. Al final de su recorrido (línea de convergencia en las proximidades de Teruel) la duración de la brisa combinada es de 3 a 5 horas,
3. En la misma zona, las velocidades de viento observadas en el estrato de la brisa (desde la superficie hasta unos 300 m de altura) son del orden de 12 m/s.
4. Con esta velocidad el aire puede recorrer unos 40 km en una hora y del orden de 120 a 160 km mientras dura la brisa combinada.

Se puede suponer:

- Una media de $19^\circ C$ para el punto de rocío (el aire en la costa contiene 14.5 gramos de agua por metro cúbico).
- Un volumen de aire de 10 km de anchura a lo largo de la costa (longitud de la huella de la tormenta), $\Rightarrow 10.000 m$, con

- Una altura de unos 250 m (profundidad típica de la brisa de mar en esta región), $\Rightarrow 2.500.000 \text{ m}^2$, y
- Un recorrido de 40 km (menor que el recorrido medio de la brisa) da un volumen de aire de $\Rightarrow 100.000.000.000 \text{ m}^3$,
- Que una vez alcanzado el nivel de condensación y disparada la tormenta la precipitación efectiva es de sólo 5 g/m^3 del agua disponible (14.5 g/m^3) $\Rightarrow 500.000.000.000 \text{ cm}^3$ de agua, y
- Se obtienen los 500.000.000 litros de agua necesarios.

Estos cálculos muestran que los parámetros considerados (tiempos de recorrido, volúmenes de aire procesados y humedad disponible) son comparables a los observados en los proyectos de la CE, y tienden a validar los supuestos anteriores. La conclusión es que el aire en la costa de Castellón siguiendo la brisa combinada, procesa una cantidad de vapor de agua suficiente para alimentar una o varias tormentas sobre las montañas costeras cada día de verano. Éstas podrían dispararse sobre la línea de convergencia de la brisa, al final de su recorrido cerca de Teruel (Figura 4), o incluso antes, sobre alguna de las chimeneas orográficas, tan pronto como se alcance el nivel de condensación, y el recorrido de la brisa (del orden de 30 a 40 km) aporte el vapor de agua (volumen de aire) necesario para alimentar las precipitaciones.

4.3. Mecanismos de retroalimentación primarios: usos del suelo

Aclarados los puntos anteriores, pueden evaluarse varios escenarios. El primero es cuando existen humedales en las planicies costeras y/o las laderas montañosas están cubiertas con la vegetación adecuada. La evaporación directa y/o la evapotranspiración aportan vapor de agua adicional a la masa aérea que entra con la brisa. En la Figura 8 este proceso se ha simulado con un desplazamiento del perfil del punto de rocío (línea de trazos) hacia valores superiores (a 16 g/kg en la figura). Esta contribución provoca un descenso de los niveles de condensación a los puntos a, b, ó c, respectivamente, y hace más probable la condensación y precipitación sobre las laderas.

En el caso adiabático, el incremento de 2 g/m^3 de vapor de agua a la masa de aire inicial se traduciría en un descenso del nivel de condensación de 450 m (de $\approx 1250 \text{ m}$, a $\approx 800 \text{ m}$). En este escenario la humedad adicional que aporta la vegetación y/o los humedales actúa como un mecanismo para "ordeñar" el vapor de agua disponible en la masa de aire marítimo, y cierra el ciclo de retroalimentación hacia un ambiente húmedo y con vegetación como muestra esquemáticamente la Figura 9a.

La situación opuesta se inicia si se modifican las características de las laderas y las planicies costeras de forma que se produzca un calentamiento adicional del aire de la brisa sin aportarle vapor de agua a lo largo de su recorrido. Por ejemplo, si la vegetación de las laderas disminuye y/o los humedales se desecan para cultivos o urbanizaciones. Esto produce una disminución de la humedad relativa del aire marino y la condensación se produce a cada vez más altitud. Si las perturbaciones llegan a cubrir una extensión espacial suficiente la formación de nubes, y las precipitaciones en las cimas montañosas,

pueden disminuir o cesar en su totalidad, el ciclo de realimentación del agua colapsa y el sistema deriva hacia condiciones más áridas (Figura 9b). Esta situación puede considerarse como el resultado de realimentación positiva⁴ sobre el sistema hidrológico que desplaza la situación de equilibrio hacia una de mayor aridez.

4.4. Mecanismos de retroalimentación secundarios: contaminación atmosférica

Sería necesario determinar qué fracción del aumento de temperatura que representan los perfiles de temperatura en la Figura 2 son debidos al recalentamiento sobre las laderas, cuánto es debido a la contaminación fotoquímica por atrapamiento radiativo (efecto invernadero), y cuánto por calentamiento fotoquímico directo (posiblemente menor). Lo importante es que el calentamiento producido por el ozono troposférico se produce, en principio, sin aumentar la humedad absoluta de los estratos atmosféricos que participan en las recirculaciones.

Este proceso contribuiría adicionalmente a elevar el nivel de condensación de nubes por ascendencia orográfica y podría perturbar los procesos de disparo y formación de tormentas de verano, disminuyendo su frecuencia sobre las cadenas montañosas que rodean la cuenca mediterránea occidental. Dados los niveles actuales de ozono troposférico puede considerarse que la contaminación fotoquímica contribuye ya al calentamiento de la baja atmósfera y, por tanto, a elevar el nivel de formación de nube y a reforzar los procesos de retroalimentación positiva hacia condiciones más desérticas.

Hay otros posibles mecanismos de retroalimentación y se pueden considerar escenarios adicionales. Las tormentas de verano extraen calor latente (vapor de agua) del mar y lo descargan en forma de agua sobre las montañas costeras, mientras que el calor sensible recuperado sirve para el desarrollo vertical de la tormenta y se lo llevan los vientos al nivel de la tropopausa. El trasvase de calor latente (evaporación) a sensible resta calor al mar y se modera su aumento de temperatura durante el verano. Si la frecuencia de las tormentas disminuye, la humedad que entra con la brisa retorna hacia el mar a la misma altura que los contaminantes emitidos en la superficie (Figura 1), y lo más obvio es suponer que se redistribuye verticalmente sobre el mar al igual que el ozono (Figuras 2, 3 y 7). Este otro proceso daría lugar a un aumento progresivo de la humedad en los niveles bajos y medios de la atmósfera a base de ir cargando estratos a cada vez más altura.

Un aumento de la profundidad de la masa de aire húmedo sobre el Mediterráneo y costas circundantes puede dar lugar a otra serie de efectos concadenados. El vapor de agua es otro gas de efecto invernadero más eficiente que el CO₂, y una masa de aire húmedo inhibe el enfriamiento radiativo nocturno sobre la costa y sobre el mar. Por tanto, la temperatura del mar tendería a aumentar y, eventualmente, la cantidad de humedad en los estratos sobre el mar. Que papel juega el tiempo de residencia de las masa aéreas sobre el mar; ¿domina el calentamiento de la superficie del mar (acumulativo), o el efecto

---

⁴ El término retroalimentación se utiliza en el mismo sentido que en electrónica. Retroalimentación positiva tiende a ampliar la perturbación hacia un nuevo estado. Retroalimentación negativa tiende a amortiguar la perturbación y restaurar las condiciones del estado inicial.

del aumento de humedad en los estratos bajos (transitorio) ?

¿A qué tipo de retroalimentaciones puede esto dar lugar? teniendo en cuenta que una capa de aire más húmedo, y más profunda, alcanzaría un nivel de condensación a menor altura sobre las laderas; ¿favorecería esto una retroalimentación negativa hacia condiciones más húmedas y un aumento de vegetación? Por otra parte, unas laderas más arboladas tienden a debilitar la brisa haciendo que recorra menor distancia tierra adentro: ¿tendería esto, a su vez, a desecar las zonas interiores?

Otra posibilidad importante es que un Mediterráneo más caliente a principios y mediados de otoño tendería a jugar un papel aún más activo en el desarrollo de frentes fríos de retroceso (temporales de Levante, mal llamados "gotas frías"), dando lugar a un aumento de las lluvias torrenciales cerca de la costa. ¿Favorecerían éstas el desarrollo de más vegetación cerca de la costa, o dominaría la erosión y los daños al suelo? Las preguntas son: ¿qué procesos dominarán, dónde, cuándo y, más importante aún, en qué orden?

5. Conclusiones

Datos experimentales y resultados de simulaciones numéricas disponibles actualmente sugieren que: la interacción entre las propiedades del suelo, la temperatura superficial del agua de mar, las circulaciones atmosféricas, y los efectos invermadero de algunos contaminantes atmosféricos, pueden activar mecanismos de retroalimentación intensos e inmediatos, y que éstos podrían afectar (entre otras cosas) a los regímenes de precipitaciones en las costas mediterráneas. La evidencia disponible también sugiere que los resultados de las retroalimentaciones pueden estar ya actuando en esta región. En particular, las tormentas de verano sobre las montañas costeras pueden ser sensibles no sólo a la degradación del suelo sino también a la acumulación de contaminantes fotoquímicos en la región.

Quizás el aspecto más importante a destacar es que los componentes básicos del sistema siguen actuando en la región: altas montañas que rodean a un mar amplio y profundo, y brisas combinadas de mar y de ladera que siguen entrando suficiente vapor de agua para alimentar una tormenta cada tarde de verano. Parece, por lo tanto, que una reforestación adecuada de las laderas podría utilizarse para reactivar los mecanismos de disparo y retroalimentación y tratar de guiar el sistema hacia una configuración con más vegetación y más tormentas de verano. En principio esta nueva situación podría mejorar el ciclo hídrico y, posiblemente, estabilizar algunos de los efectos anticipados como resultado del cambio climático.

Finalmente, es necesario desarrollar modelos meteorológicos de meso-escala, con las parametrizaciones adaptadas a nuestra orografía y los procesos dominantes en nuestras regiones climáticas, por ejemplo, mecanismos de convección sobre terreno complejo, con la resolución adecuada para simular adecuadamente los procesos observados. Una vez validados, los modelos podrían utilizarse para estudiar en detalle los mecanismos de retroalimentación y guiar los programas de actuaciones.

Pies de figura

- Figura 1. Entrada de la brisa combinada de mar y de ladera en la costa de Castellón entre las 14:49-15:35 UTC, del día 20 de julio de 1989, documentada con los datos de las distribuciones verticales de ozono y humedad relativa. Vuelo en "diente de sierra" (línea de puntos) siguiendo el trayecto H-G (350 km) desde Castellón a la vertical de Guadalajara.
- Figura 2. Concentraciones de ozono a lo largo de la costa mediterránea española entre las horas 05:27 y 06:21 UTC del 20 de julio de 1989. La trayectoria del vuelo se mantuvo entre 40 y 60 km de la costa. Los perfiles de temperatura en los gráficos inferiores son los obtenidos a lo largo de las "patas" 1 y 3 del vuelo.
- Figura 3. Perfiles de ozono, temperatura y velocidades verticales de hundimiento obtenidos en uno de los vuelos del proyecto RECAPMA, a las 15:57 UTC del 19 de julio de 1991, sobre un punto al sur de Mallorca.
- Figura 4. Resultados de la simulación numérica del campo de vientos a las 16:00 UTC del 20 de julio de 1989. (a) líneas de corriente y convergencias sobre la Península Ibérica. (b) detalle de las líneas de corriente y convergencia en el dominio #3. (c) campo de vientos en el plano vertical del vuelo de la Figura 2 (línea de trazos en la Figura 4b, ver texto).
- Figura 5. (a) Dominio de modelización y campo de vientos simulado (a 14.8 m de altura) sobre el Mediterráneo a las 16:00 UTC del 19 de julio de 1991. (b) Componente vertical de las velocidades del viento en una superficie vertical a lo largo del paralelo 39.5° N con isolíneas cada 1 cm/s.
- Figura 6. Concentraciones medias diarias en tres estaciones ubicadas en las montañas de Castellón y separadas por una distancia total de más de 40 km (Corchar Villafranca).
- Figura 7. Media de las concentraciones de ozono troposférico integradas verticalmente durante los meses de junio-agosto (datos de la NASA). Las 55 unidades Dobson sobre la Península Ibérica y Mediterráneo Occidental equivalen a una concentración de 55 ppbv ($\approx 110 \mu\text{g}/\text{m}^3$) desde la superficie hasta 10.000 m de altura.
- Figura 8. Esquema de los procesos de condensación en una brisa combinada, considerando varios mecanismos de calentamiento, a lo largo de las laderas costeras.
- Figura 9. Posibles procesos de desertificación en las costas mediterráneas: (a) con retroalimentación hacia un ambiente más húmedo, (b) con retroalimentación hacia un ambiente más árido.

Referencias

- Alonso, L., G. Gangoiti, M. M. Millán, E. Mantilla, 2000: Transport of tropospheric ozone over the bay of Biscay and the eastern cantabrian coast. *J. Appl. Meteorol.*, **39**, 475-486.
- Fishman J., C. E. Watson, J. C. Larsen, J. A. Logan, 1990: The distribution of tropospheric ozone determined from satellite data. *J. Geophys. Res.*, **95**, 3599-3617.
- Gangoiti, G., M.M. Millán, R. Salvador, E. Mantilla, 2001: Long-Range transport and re-circulation of pollutants in the Western Mediterranean during the RECAPMA Project. *Atmos. Environ.*, **35**, 6267-6276.
- Gangoiti, G., L. Alonso, M. Navazo, A. Albizuri, G. Perez-Landa, M. Matabuena, V. Valdenebro, M. Maruri, J. A. García, M. M. Millán, 2002: Regional transport of pollutants over the Bay of Biscay: analysis of an ozone episode under a blocking anticyclone in west-central Europe. *Atmos. Environ.*, **36**, 1349-1361.
- Mahrer, Y., R. A. Pielke, 1977: The effects of topography on the sea and land breezes in a two dimensional numerical model. *Mon. Weather Rev.* **105**, 1151-1162.
- Martín M., J. Plaza, M. D. Andrés, J. C. Bezares, M. M. Millán, 1991: Comparative study of seasonal air pollutant behavior in a Mediterranean coastal site: Castellón (Spain). *Atmos. Environ.* **25A**, 1523-1532.
- Millán, M. M., B. Artñano, L. Alonso, M. Navazo, M. Castro, 1991: The effect of meso-scale flows on the regional and long-range atmospheric transport in the western Mediterranean area. *Atmos. Environ.* **25A**, 949-963.
- Millán, M. M., B. Artñano, L. Alonso, M. Castro, R. Fernandez-Patier, J. Goberna, 1992: Meso-meteorological Cycles of Air Pollution in the Iberian Peninsula, (MECAPIP), Contract EV4V-0097-E, Air Pollution Research Report 44, (EUR Nº 14834) CEC-DG XII/E-1, Rue de la Loi, 200, B-1040, Brussels.
- Millán, M. M., R. Salvador, E. Mantilla, B. Artñano, 1996: Meteorology and photochemical air pollution in southern Europe: experimental results from EC research projects, *Atmos. Environ.*, **30**, 1909-1924.
- Millán, M. M., R. Salvador, E. Mantilla, G. Kallos, 1997: Photo-oxidant dynamics in the Western Mediterranean in Summer: Results from European Research Projects. *J. Geophys. Res.*, **102**, D7, 8811-8823.
- Millán, M. M., E. Mantilla, R. Salvador, A. Carratalá, M^a. J. Sanz, L. Alonso, G. Gangoiti, M. Navazo, 2000: Ozone cycles in the Western Mediterranean Basin: Interpretation of Monitoring Data in Complex Coastal Terrain. *J. Appl. Meteorol.*, **39**, 487-508.
- Millán, M. M., M^a. J. Sanz, R. Salvador, E. Mantilla, 2002: Atmospheric dynamics and ozone cycles related to nitrogen deposition in the western Mediterranean. *Environmental Pollution*, **118**, 167-186.
- Pielke, R. A., W. R. Cotton, R. L. Walko, C. J. Tremback, W. A. Lyons, L. D. Grasso, M. E. Nicholls, M. D. Moran, D. A. Wesley, T. L. Lee, J. H. Copeland, 1992: A comprehensive meteorological modelling system -RAMS-. *Meteorol. Atmos. Phys.*, **49**, 69-91.
- Salvador, R., J. Calvo, M. M. Millán, 1999: Horizontal grid selection and its influence on mesoscale model simulations. *J. Appl. Meteorol.*, **38**, 1311-1329.

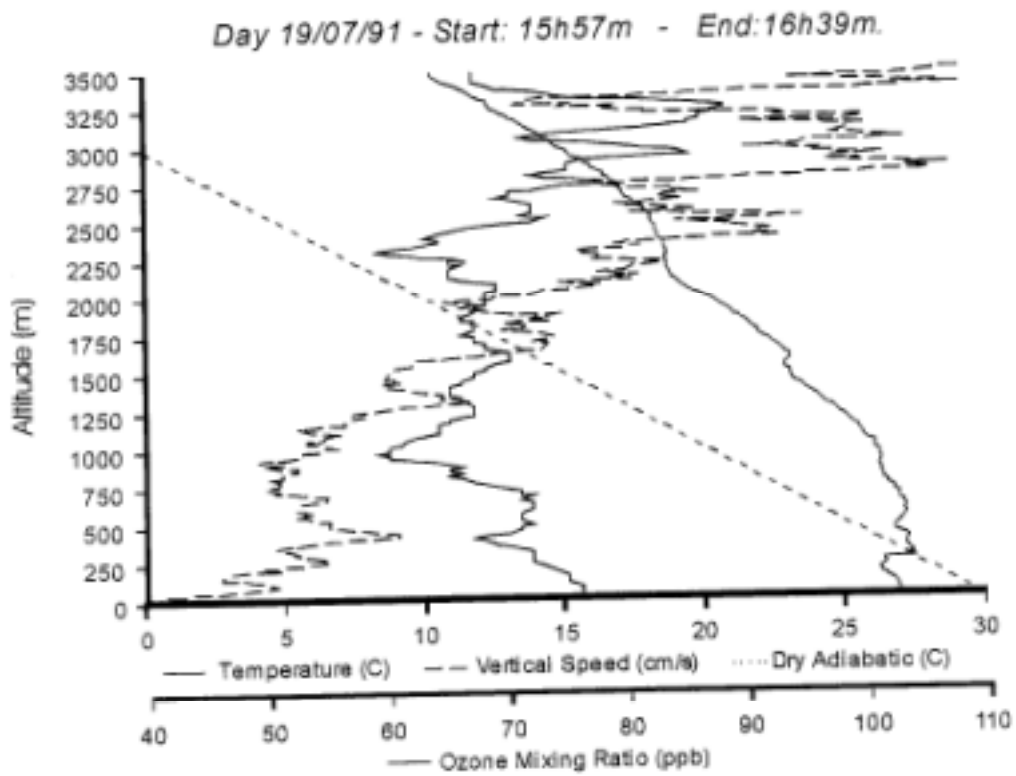
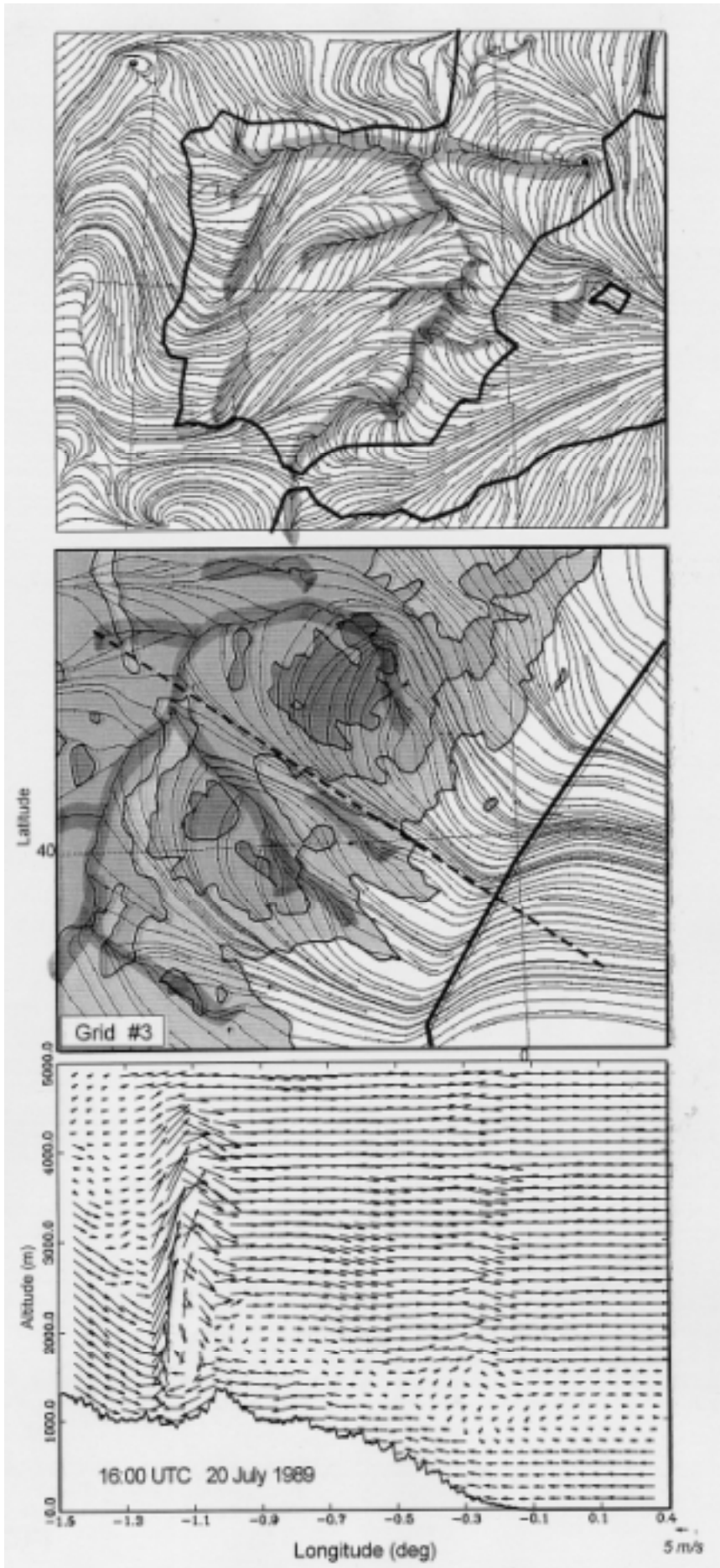
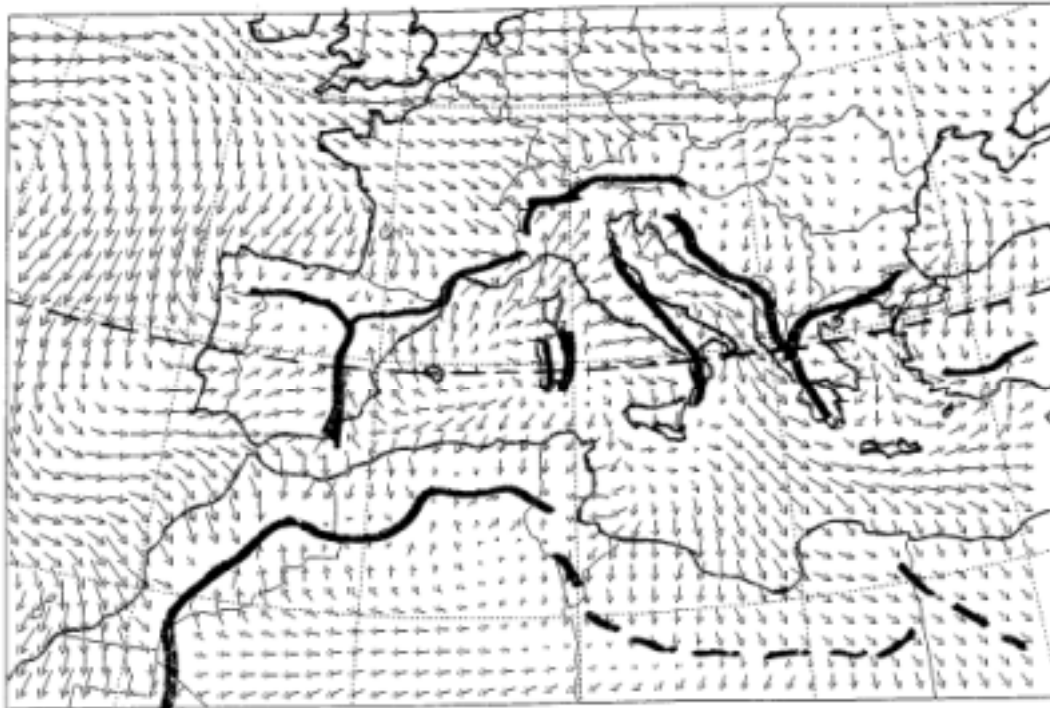

Figura 3

Figura 4 (pàgina següent)

CONTRC
 from 3000.
 to 3010.
 by 0000E-00
 labels * 1.000

z = 14.8 m

07/19/91 1600 UTC

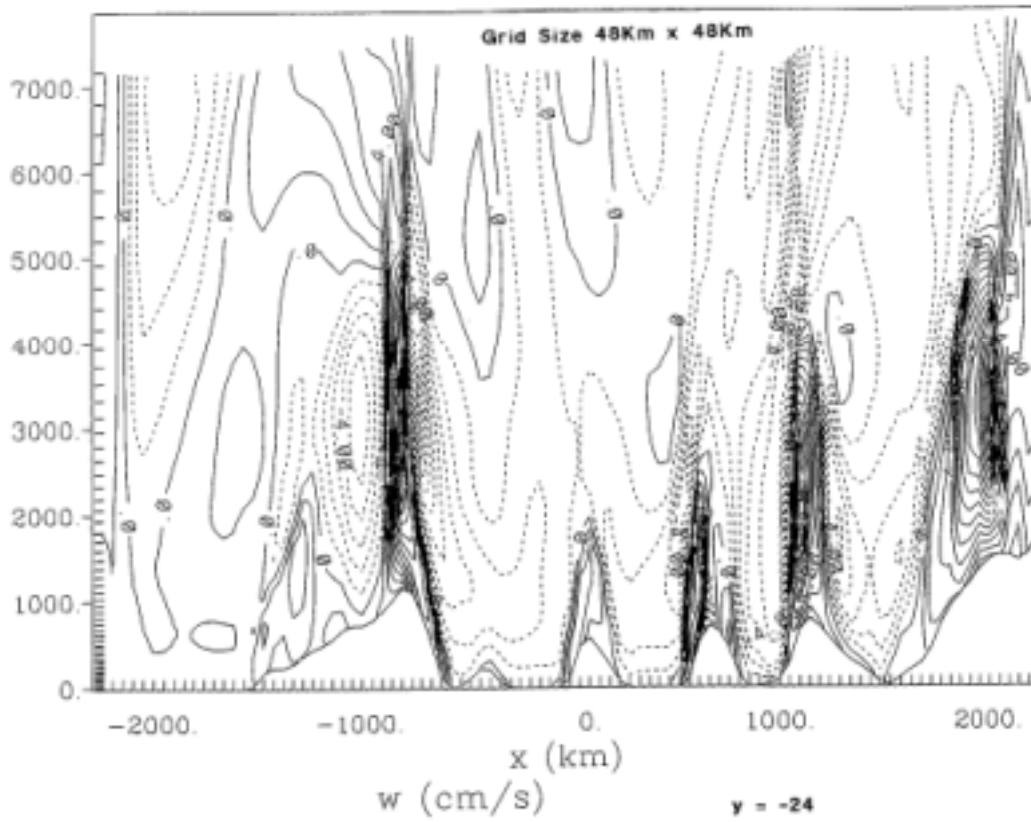

Figura 5

EVOLUCIÓN DEL PROMEDIO DIARIO DE OZONO en tres estaciones del norte de la Comunidad Valenciana Periodo: Enero- Diciembre 2000

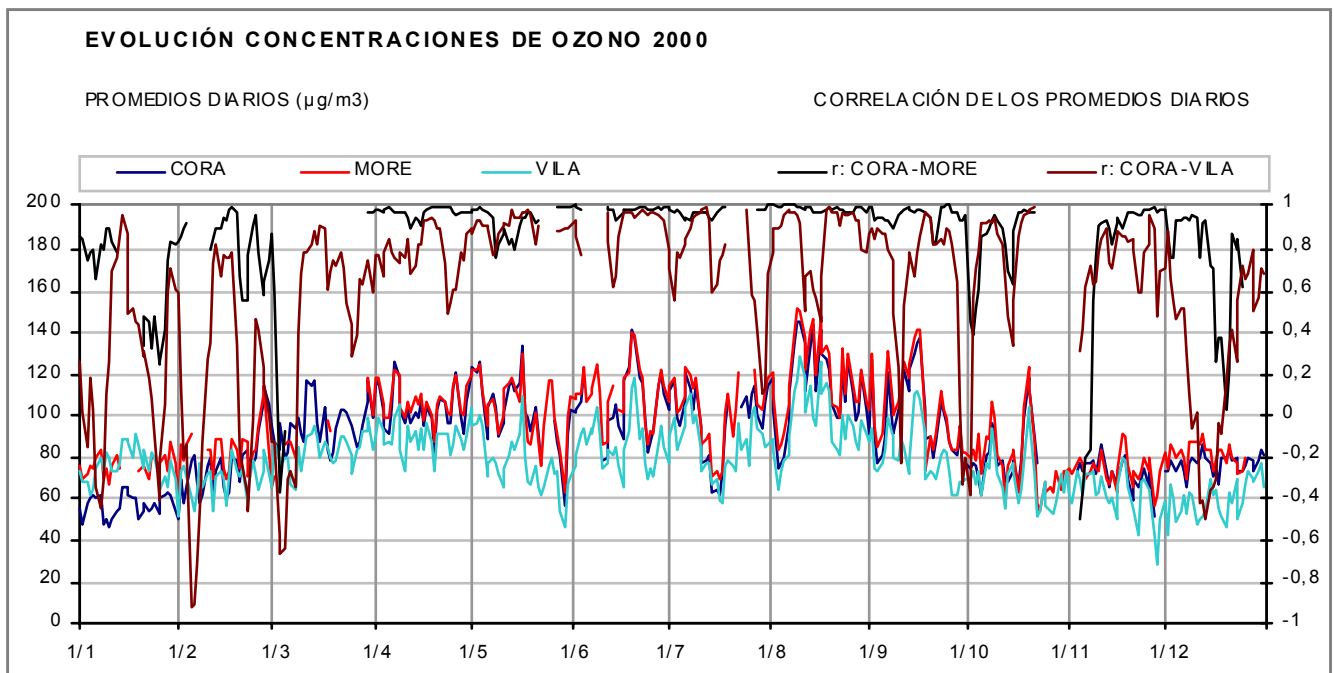
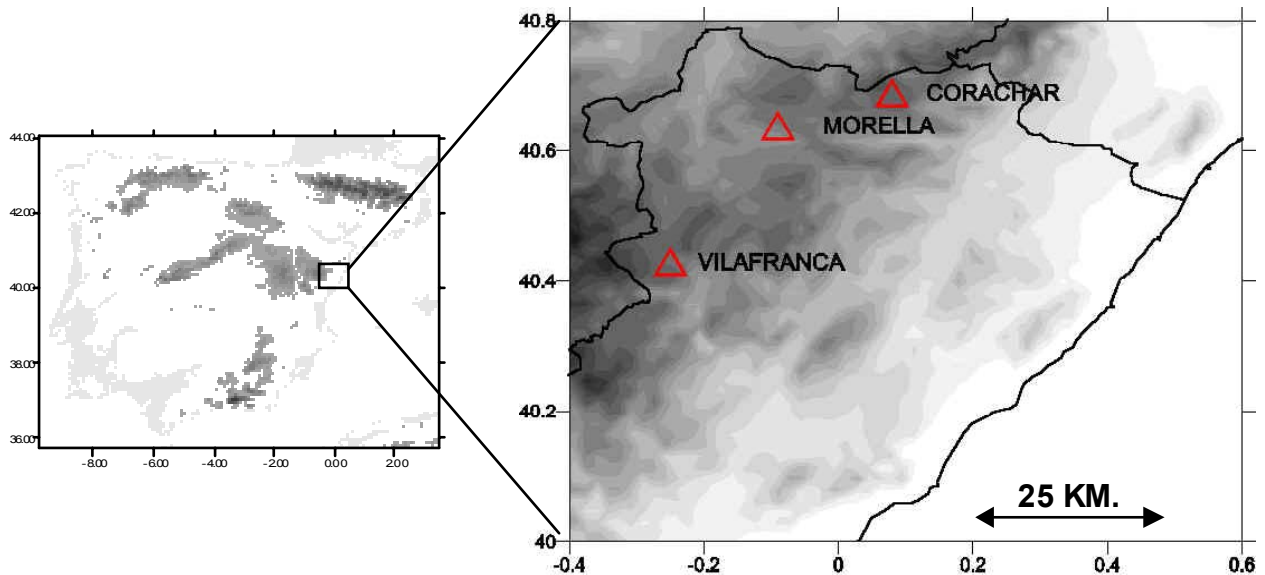

Figura 6

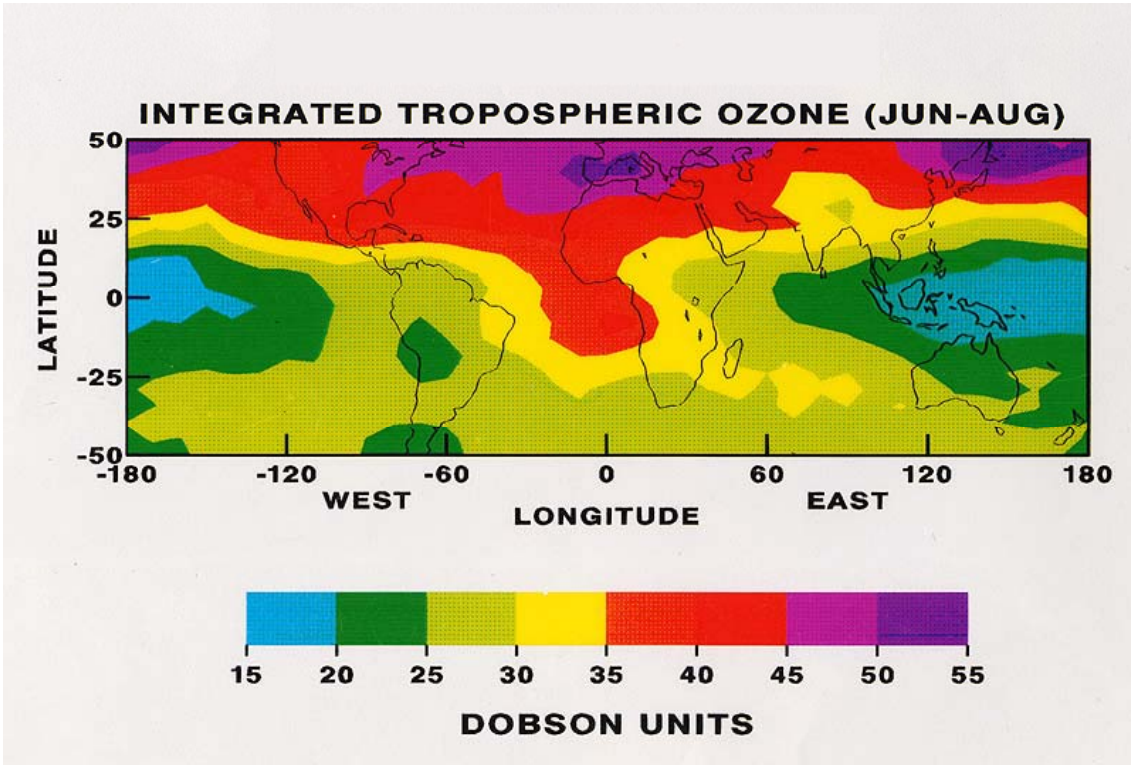

Figura 7

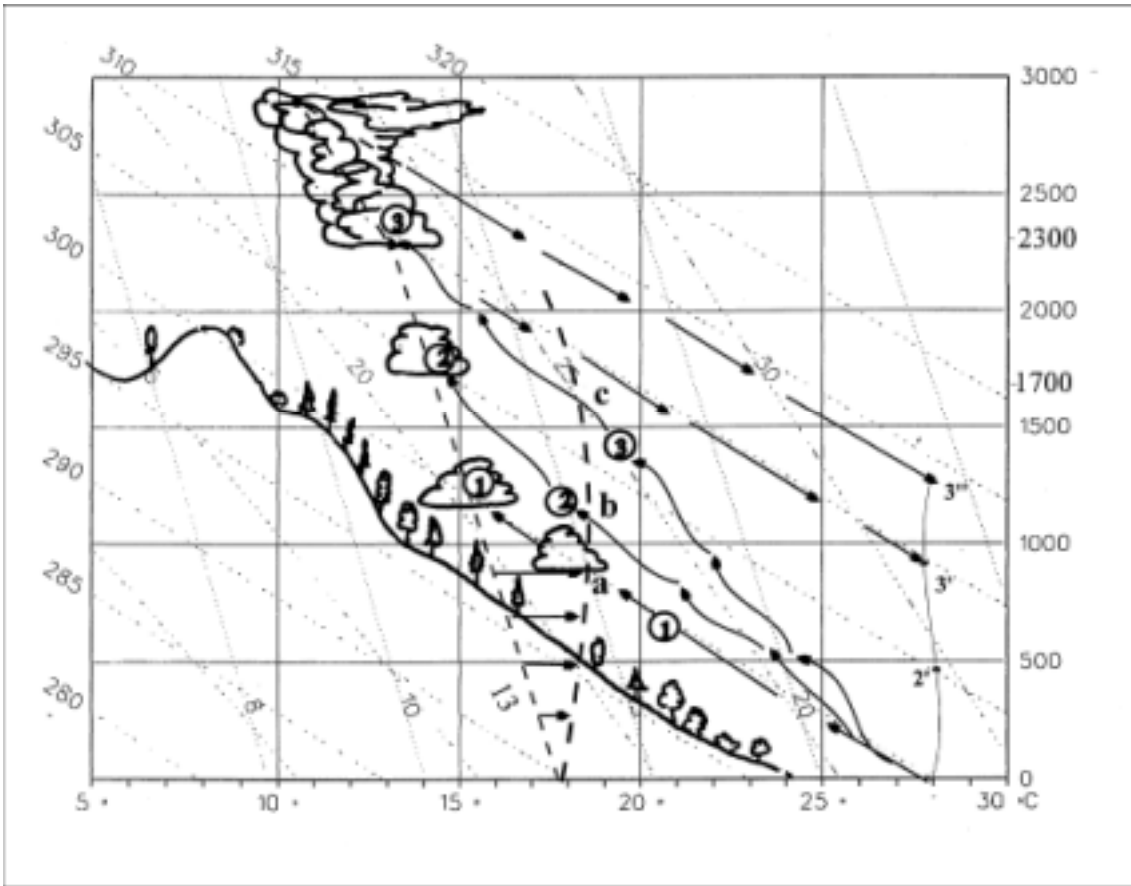

Figura 8

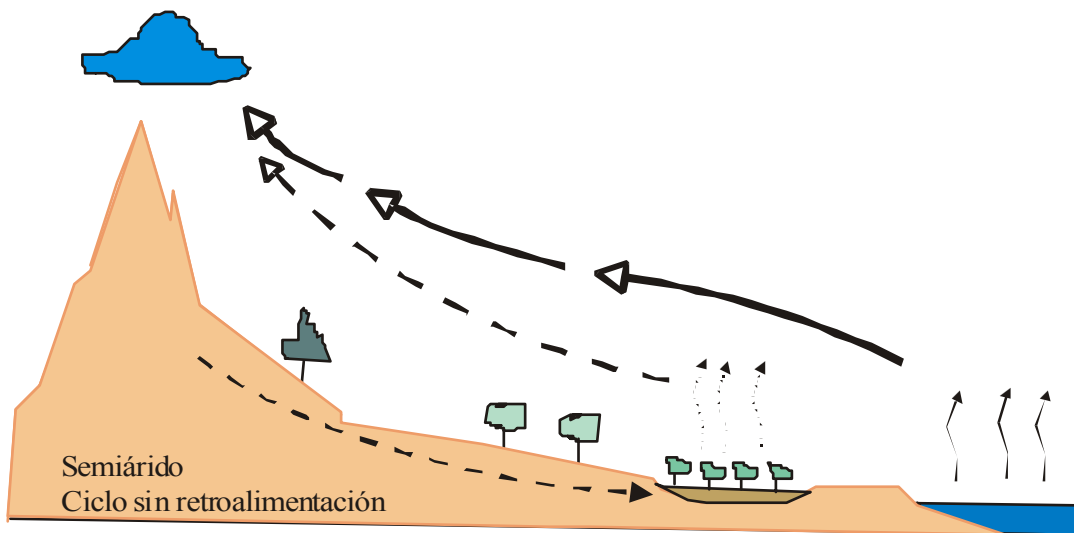
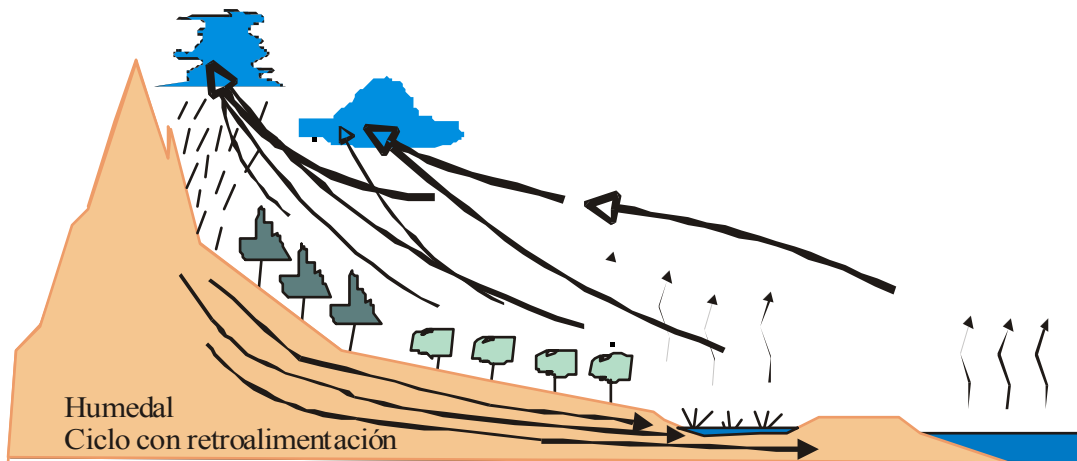

Figura 9

k) Lliurament de les Distincions d'Honor del Consell Valencià de Cultura a la Federació Valenciana de Societats Musicals, Palau de Forcalló, València, 22 de novembre, diada de Santa Cecília.

Aquest acte és part de la iniciativa presa pel Consell Valencià de Cultura de rebre els diferents sectors culturals valencians: llibre, música, audiovisual, etc., per tal de conèixer les inquietuds i perspectives de la seua activitat. En aquest cas li correspon el torn a un sector tan arrelat en la cultura i la societat valenciana com és el de les Societats Musicals.

L'acte començà amb un encontre informal entre membres d'ambdues entitats; per part de la Federació eren presents: Vicent Escrig (president), Josep Rigoberto (vicepresident), Ramón Anton (secretari general), Policarpo Ramos (delegat provincial d'Alacant), Pepe Franch (delegat provincial de Castelló) i Eladi Barber (delegat provincial de València), i per part del CVC: Santiago Grisolí (president), José María Morera (secretari), Vicent Álvarez, Manuel Bas, Xavier Casp, Enrique García Asensio, Carmen Morenilla i Manuel Muñoz Ibáñez. Tot seguit pronuncià unes paraules el president del CVC, Sr. Santiago Grisolí i el Sr. Vicente Escrig Peris, president de la Federació Valenciana de Societats Musicals.

Posteriorment, un quartet de músics, en representació del col·lectiu de músics de la Comunitat Valenciana, interpretà unes peces breus. L'acte finalitzà amb l'entrega per part del president del Consell Valencià de Cultura de la Distinció d'Honor de la institució a la Federació abans esmentada.

– Paraules del president Sr.Grisolí:

“Perdónenme si no empiezo hablando de ustedes, sino de esta institución que me honro en presidir. Se trata de una cuestión de cortesía: primero, presentarse; después, escuchar.

En realidad, escuchar es quizá la parte más importante del trabajo del Consell Valencià de Cultura. Escuchar, y actuar de vehículo de transmisión entre las inquietudes culturales de nuestros conciudadanos y la capacidad de los poderes públicos para atenderlas. Y también unir, crear un espacio de reunión y diálogo entre los sectores culturales valencianos.

Pero aquí no estamos en una reunión de trabajo. De eso ya habrá tiempo en otra ocasión, si a ustedes les parece bien. Ahora se trata de establecer un primer contacto entre nosotros, y hemos querido dar a este primer contacto el carácter de homenaje.

¿Qué mejor día para un homenaje a las sociedades musicales valencianas que hoy, festividad de Santa Cecília, y primer centenario del nacimiento de Joaquín Rodrigo, cuyo retrato, por cierto, ilustra una pared de esta casa?

Sin lugar a dudas, la música es la más popular de nuestras artes. Por la afición existente, por el gran número de sus intérpretes, la inmensa mayoría de ellos no profesionales, y por el nivel de calidad de sus agrupaciones, sin paralelo en ninguna parte del mundo. Ustedes lo saben, por experiencia, mejor que nosotros: las bandas de música valencianas son una de nuestra mejores tarjetas de presentación, y no es extraño que se las admire en gran parte del mundo como un fenómeno irrepetible.

Por eso es natural que, en nuestro programa, inaugurado este año, de recepciones a sectores culturales, en este Consell pensáramos en primer lugar en la Federació n Valenciana de Asociaciones Musicales. Y que en su honor organizáramos este acto, para festejar conjuntamente el día de su patrona, y para declarar públicamente el gran valor que, en el conjunto de la cultura valenciana, reconocemos su labor.

Por ello me cabe ahora el honor de entregar a la Federació Valenciana d'Entitats Musicals, en la persona de su presidente, Sr. Vicent Escrig Peris, la Distinció n de Honor del Consell Valencià de Cultura, y un diploma dando fe de la celebració n de este acto. Muchas gracias a todos”.

– Paraules del senyor Vicent Escrig, president de la Federació :

“22 de noviembre, festividad de Santa Cecilia, día grande para la música universal, en general, y para la música valenciana, en particular, ya que todas las sociedades musicales celebran a su patrona y desde le Consell Valencià de Cultura, se nos rinde público homenaje de consideració n y respeto, a través de los casi 40.000 músicos de todas las comarcas valencianas venimos a arroparnos ante el organismo cultural más representativo: el Consell Valencià de Cultura, que nos ofrece su casa, y que nosotros, desde la humildad que caracteriza al músico valenciano, estamos llenos de orgullo y satisfacció n ante este importante ente cultural.

Agradecer a todos los miembros del Consell, y en especial a su presidente D. Santiago Grisolia, por este homenaje y distinció n que transmitiremos a todas las sociedades musicales, a todos los músicos valencianos.

Quisiera aprovechar la ocasió n para ofrecer al Consell Valencià de Cultura, lo que sabemos hacer “música para la paz”; mientras en algunas zonas del mundo la consigna es la guerra, aquí, en la Comunitat Valenciana, en cada municipio valenciano ofrecemos esa música festera, sinfónica, de calle, procesional característica; en cada rincón de nuestras casas, hogares y asociaciones, durante estos días se escucha la música en honor de Santa Cecilia.... conciertos sinfónicos, pasacalles, misas musicales concelebradas se escuchan por doquier,... y es que no hay sociedad musical pequeña, mediana o grande que no dedique este tiempo de noviembre a Santa Cecilia.

La Federació n de Sociedades Musicales de la Comunitat Valenciana, como asociació n de asociaciones, quiere impulsar la defensa y dignidad del músico, que cada uno en sus lugares de origen están desarrollando tres grandes proyectos: el proyecto educativo, a través de las escuelas de música, escuelas comarcales allá donde hicieran falta o escuelas de educandos; el proyecto cultural-musical, a través del desarrollo de la banda de música, orquesta de cámara, coro, grupos instrumentales, etc.; el proyecto social, a través de la vinculació n de socios y voluntarios que participan directa o indirectamente en la música de su pueblo.

Dada la vertebració n musical valenciana a lo largo de la Comunitat Valenciana, queremos presentar las siguientes peticiones puntuales, para que el Consell Valencià de Cultura interceda y medie ante la Administració n Pública:

- En primer lugar, que el Consell Valencià de Cultura interceda ante las autoridades culturales para la busqueda y cesió n de una sede digna para la Federació n, para los

músicos valencianos, creándose lo que llamaríamos “Casa del Músico”; tal como ha hecho la Conselleria de Cultura con otras instituciones privadas de índole cultural.

- Asimismo, que desde el Consell Valencià de Cultura se reivindique la necesidad de una mayor justicia cultural y musical hacia las Sociedades Musicales, en cuanto a subvenciones de la Generalitat Valenciana se refiere.
- En tercer lugar, que el Consell Valencià de Cultura inste a la Generalitat Valenciana el cumplimiento efectivo de la Ley Valenciana de la Música, dotándola de presupuestos suficientes para que no se convierta en papel mojado.
- En cuarto lugar, que el Consell Valencià de Cultura distinga y premie individualmente a aquellas Sociedades Musicales, que en plena madurez artística, cumplan 50, 75 o 100 años de existencia; siendo historia viva de la Federación.
- También, ante la entrada de culturas migratorias y multiétnicas que están entrando en la Comunidad, queremos ofrecerles desde nuestras Sociedades Musicales un punto de encuentro a través de la música valenciana.

En definitiva, que el Consell Valencià de Cultura sea el garante permanente y perpetuo de las Sociedades Musicales valencianas ante la Generalitat Valenciana, en general, y ante la Conselleria de Cultura i Educació en particular.

Señor presidente, miembros del Consell Valencià de Cultura, desde el orgullo de ser músico valenciano y representar a la música valenciana, muchas gracias por su consideración y alta distinción que acabamos de recibir”.

l) Recepció als representants del periodisme cultural valencià, Palau de Forcalló, València. 12 de desembre.

El Consell Valencià de Cultura organitzà un encontre informal amb els mitjans de comunicació valencians de l'àmbit cultural com a reconeixement del treball d'un sector tan fonamental per a la nostra vida cultural, i per l'atenció prestada des de sempre a les activitats de la institució.

L'assistència va ser nombrosa i els membres del CVC comptaren amb la companyia de representants de: la ràdio, la premsa escrita, tant diaris com revistes i magazins i la televisió.

m) Visites Escolars al Consell Valencià de Cultura.

El ple del Consell, conscient de la importància de les activitats culturals per al desenrotllament de la personalitat i de la funció important que el desenvolupament de la LOGSE concedeix al coneixement de l'entorn sociourbà i de la història, la cultura i els costums de la comunitat pròpia, aprovà, en desembre de 2000, un projecte dels senyors membres Manuel Bas i Manuel Muñoz per acostar el Consell Valencià de Cultura als estudiants de secundària. Mitjançant una visita a la institució guiada per membres del Consell i l'intercanvi d'inquietuds amb aquests, els alumnes poden assabentar-se de la naturalesa del Consell, la seua forma de treballar i de la seua importància com a màxima entitat assessora en matèria cultural de la Generalitat Valenciana. Al final de

la visita s'entrega als alumnes material i llibres del Consell per a continuar treballant en l'aula.

Els centres d'educació que han visitat durant el 2001 el Consell són els següents:

- 19 de gener: Col·legi Helios de l'Eliana
- 22 de febrer: Col·legi Mestalla de València.
- 30 de març: Col·legi Sanchis Guarner de Silla
- 31 d'octubre: Col·legi Santo Tomás de Aquino de València
- 27 de novembre: I.E.S 31 de Conselleria de València.

3.4. Visites realitzades

a) Sessió ordinària del ple del Consell Valencià de Cultura a Benissa: Saló de Plens de l'Ajuntament de Benissa, 23 de febrer.

L'acte comença amb la sessió ordinària del CVC i la roda de premsa posterior; després, té lloc la sessió oberta amb el següent orde d'intervencions: presentació a càrrec del Molt Il·lustre Sr. Santiago Grisolí, torn d'intervencions de les comissions, paraules del president del CVC, intervenció de l'Il·lustre Sr. Juan Bautista Roselló Ten, alcalde de Benissa, sobre la situació cultural de la ciutat, per últim el Sr. Santiago Grisolí entrega al Sr. Alcalde el Diploma i la Medalla del CVC.

- Presentació a càrrec del president del CVC Molt Il·lustre Sr. Santiago Grisolí.

El president dona la benvinguda al Sr. Juan Bautista Roselló Ten, alcalde de Benissa, a qui agràix l'honor que fa al Consell Valencià de Cultura de presidir la sessió extraordinària del seu ple. A continuació pronuncia les paraules següents de presentació de la institució i de les seues comissions informatives:

“Il·lustríssim Sr. Alcalde. Senyores i senyors.

El principal objectiu de les visites institucionals del Consell Valencià de Cultura és posar a disposició de les ciutats valencianes l'autoritat de la institució en el camp que li és propi: la nostra cultura. La nostra cultura com un dels pilars bàsics del nostre desenvolupament. I per a això comencem per exposar els nostres mètodes de treball, i la varietat dels assumptes en què la institució pren part, sempre dins del camp cultural. En conseqüència, vegem tot seguit el punt que reservem en totes les nostres sessions plenàries als informes mensuals de les comissions informatives del Consell.

Estes comissions basen jurídicament la seua existència en l'Article 22 de la Llei de creació del Consell. La seua funció és preparar els estudis, informes o dictàmens que se'ls encarreguen, o que les mateixes comissions proposen, a fi de sotmetre'ls a la consideració dels òrgans de govern de la institució, fonamentalment del ple, com a material de treball o per a la seua aprovació i trasllat als poders públics de la Generalitat.

Hi ha comissions permanents i comissions temporals, creades puntualment per a l'estudi de temes molt concrets que necessiten ser resolt amb urgència (com és el cas de l'informe sobre l'avantprojecte de Reglament de Museus i Col·leccions Museogràfiques).

D'altra banda, el Reglament de la institució sanciona les següents comissions informatives permanents:

- Jurídica i d'Interpretació Reglamentària
- De Lligat Històric i Artístic
- De Promoció Cultural
- De les Ciències
- De les Arts

A banda, ha treballat recentment el Consell a través d'una ponència temporal en la preparació d'un informe sobre l'estat del conjunt de béns monumentals de Sagunt, de la qual també s'informarà, com d'una altra que va concloure fa un temps sobre la situació i les perspectives de futur de l'Horta de València.

Per atenció a la presència amb què ens honren en esta sessió les autoritats de Benissa, el Sr. Secretari informarà sobre les comissions, la seua raó de ser, les seues funcions, i els seus últims treballs.”

- A continuació, el president del Consell Valencià de Cultura pronuncia el discurs següent de salutació a les autoritats de Benissa:

“El Consell Valencià de Cultura és una institució de caràcter consultiu i assessor que servix de guia a les altres institucions públiques valencianes en la defensa i la promoció dels valors lingüístics i culturals dels valencians. Els nostre organisme pretén ser fidel als principis que n'han configurat la creació i és per això que actua sempre amb la màxima objectivitat i independència en aquelles tasques que li són encomanades, a més del rigor i la imparcialitat en els seus informes i deliberacions.

Un dels últims informes que hem emés tenia com a tema l'estat de conservació del castell de Sagunt. Hem d'entendre estes vetustes fortificacions no només com un monument arqueològic, sinó també com un símbol, com un referent cultural, com un catalitzador de cultures des de l'Arse ibèrica i les seues relacions amb grecs i fenicis, al Sagunt actual, passant pel Saguntum romà o el Morbiter àrab, història que, a grans trets, es repeteix en tants pobles de la nostra geografia. En suma, un element que identifica tots els valencians, siguen de Sagunt, de València o de Benissa.

És precisament este paper d'àrbitre en els temes culturals dels valencians el que li conferix una posició privilegiada d'equilibri a la qual no vol renunciar, atés que el pluralisme lingüístic i cultural dels valencians així ho exigix. Només des del respecte a la diversitat es podrà aconseguir eixa unitat tan preuada a què aspiren els habitants d'estes terres, i això exigix conciliar postures, conjugar maneres de ser diverses, ser equànime en les decisions, etcètera, per a esdevenir una institució sentida com a pròpia per tots els valencians i les valencianes, independentment de la seua llengua, els seus costums, la seua procedència geogràfica o el seu estil de vida.

I en això ens pot servir d'exemple Benissa, una ciutat que con juga el mar i la muntanya, el turisme i l'ecologia, el seu passat ben conservat –el seu centre històric- i el seu futur més prometedor -el passeig ecològic-, que és capaç d'absorbir els elements culturals foranis i de passar-los pel sedàs per a integrar-los en la cultura valenciana, bressol de referents culturals com Bernat Capó i alberg d'altres que l'han feta seua, com Salvador Soria, és -i ha de ser-ho més- el gresol idoni per a irradiar cultura cap a tota la Marina Alta.

I com a colofó, permeteu-me agrair al poble de Benissa que ens haja acollit per celebrar esta reunió plenària. El Consell Valencià de Cultura mantindrà sempre les portes obertes a Benissa. Estem al seu servici.

Moltes gràcies per la seua atenció.”

- Intervenció de l'Il·lm. Sr. Juan Bautista Roselló Ten, alcalde de Benissa, sobre la situació cultural de la ciutat:

“Molt il·lustre president del Consell Valencià de Cultura, il·lustres vocals, srs. diputats, alcaldes, regidors, representants del món de la cultura i de la societat benissenca, senyores i senyors, no voldria iniciar este parlament sense expressar abans el gran honor i distinció que ha suposat per al nostre poble la seua visita, i l'orgull i la satisfacció que suposa per a este alcalde dirigir estes paraules en la Sala de Plens del nostre Ajuntament i davant de tan altes i representatives personalitats del món de la ciència, de les arts i de les lletres que estan ací i formen part de tan insigne institució com és el Consell Valencià de Cultura, que hui reuneix i celebra sessió plenària en el nostre poble, en la primera eixida que fa de la seua seu en el palau de Forcalló, este nou segle i mil·lenni.

El Consell Valencià de Cultura és ben conegut de tots els valencians pel prestigi que té i ha sabut recollir en la trajectòria recorreguda des de la seua constitució, i que no sols ha vingut avalada per la gran qualitat intel·lectual, cultural, científica i humana de tots els seus components sinó també per la seua intervenció en defensa i salvaguarda del patrimoni cultural de tots els valencians, mostrant sempre rigor, imparcialitat i saviesa en tots els assumptes que han tractat. Este prestigi, a més, ha estat reforçat pel seu compromís manifest davant la societat valenciana i les seues institucions d'autogovern cap a la millora qualitativa i major dotació econòmica de l'educació i la investigació, la promoció de les arts i la superació de conflictes com el de la llengua.

Personalment per a mi, per a tots els membres d'esta corporació i per a tots els benissencs, hui és una data històrica, un dia en el qual el nostre poble reforça la seua consideració que existix i és reconegut per tan alta institució de tots els valencians.

Benissa s'ha forjat culturalment per la influència de l'esdevenir històric i de la seua ubicació geogràfica com a poble valencià, netament mediterrani. Són estos dos aspectes els que també hui marquen la nostra evolució cap a una cultura valencianista sustentada en els valors de la nostra terra i de les nostres peculiaritats, i adaptada a les exigències d'una societat moderna que camina a la recerca de l'estat de benestar.

Però, a més, la nostra tradició cultural més recent va íntimament lligada al desenvolupament i la consolidació dels valors i principis democràtics que han dissenyat la societat actual. De fet, els nostres Premis Literaris “25 d'Abril” i el Certamen de Pintura, de la mà de Bernat Capó i Pere Cabrera, els seus dos impulsors inicials, tenen ja més de vint anys d'història, una trajectòria ininterrompuda que els ha consolidat, tots dos, com un referent no sols a la nostra comarca sinó a tot el territori espanyol.

Els Premis Literaris han enriquit el fons bibliogràfic de totes les biblioteques amb la publicació de les obres guanyadores, gràcies als convenis de col·laboració signats amb entitats tan importants com l'Institut de Cultura Juan Gil-Albert i amb editorials de la talla de Columna Edicions. Esta convocatòria ha estat recolzada per autors molt significatius com Joan Valls i Jordà, Jordi Valor i Serra, Enric Valor, Vicent Andrés Estellés, Pere Maria Orts o el mateix Santiago Grisolí, president d'honor de l'edició de 1999.

De la seua banda, fa sis anys que el Certamen de Pintura porta el nom de Salvador Soria, un dels artistes plàstics de més relleu nacional i internacional de l'actualitat. Any darrere any, el concurs va guanyant en prestigi i així ho posa de manifest l'excel·lent nombre d'autors que hi participen. Recentment hem comptat amb la presència de Tomàs Llorens,

conservador cap de la col·lecció Thyssen-Bornemisza, com a membre del jurat i a l'edició d'enguany assistirà José Manuel Bonet, director del Museu Reina Sofia.

Benissa ha estat bressol de propostes culturals d'avantguarda com l'Espai Trobat, activitat que ha fet del nostre centre històric un gran museu a l'aire lliure i ha aprofitat a la ciutadania les tendències més actuals de l'art contemporani. L'Espai Trobat va nàixer l'any 1992 fruit d'un intercanvi d'idees amb el grup Reüll, la secció artística de l'Institut d'Estudis Comarcals de la Marina Alta. Després ha estat adaptat a altres localitats com Xàbia, Dénia i Teulada-Moraira.

La línia d'actuació a nivell cultural és marcada per la qualitat i gràcies a ella van poder gaudir l'any passat de l'estrena, a nivell nacional, d'una exposició arqueològica d'art etrusc que eixia, per primera vegada, del seu punt d'origen a la Toscana italiana.

A més, es mantenen les expressions culturals que naixen del poble i que tenen en la Fira i el Porrat de Sant Antoni, al mes de gener, el seu marc d'acció, i també, i tant, les nostres manifestacions festives més populars: les festes patronals de la Puríssima Xiqueta el quart diumenge d'abril, les festes de Moros i Cristians, que comencen després de Sant Joan i les festes estiuenques que es repartixen per totes les partides i els carrers que festegen al seu patró.

Benissa té també una gran tradició musical, i hui gaudix no sols d'un gran nombre de músics, sinó també d'un director que no per jove deixa d'ocupar ja un lloc de renom a nivell nacional com a compositor; després d'haver guanyat el Premi Reina Sofia per als Joves Compositors; d'altra banda està el grup de 25 veus que formen la Coral Benissenca, que enlluernen amb les seues actuacions, i també cal destacar entre la música popular la Rondalla de Benissa, que ja ha editat un disc que arreplega eixes cançons heretades ja dels nostres avis, i que tots hem cantat des de la més tendra infantesa.

Benissa ha recuperat, després de molts anys, una programació estable de cinema i de teatre que, de segur, completarà l'oferta lúdica per a tots els públics.

Un apartat important de la tasca realitzada en els últims anys ha estat la recuperació i protecció del nostre patrimoni històric.

Així, en l'apartat urbanístic s'ha dut endavant el Pla Especial de Protecció del Centre Històric, que ja arranca de l'anterior PEPCA de l'any 82, i que hui ens fa gaudir d'un dels nuclis antics més ben conservats del nostre entorn.

D'altra banda, la política municipal ens ha distingit en la rehabilitació d'edificis emblemàtics o d'interés arquitectònic públics o adquirits de mans privades, com l'antic hospital, seu de l'actual ajuntament, la Llotja de Contractació, el Casal dels Joves, la casa dels Torres, actual Centre Cultural, l'Arxiu Històric Municipal, o les intervencions fetes en l'església parroquial de la Puríssima Xiqueta i Sant Pere Apòstol i en el convent dels Pares Franciscans.

L'actuació més recent ha estat l'acabament de la restauració de dos immobles com són la casa-palau dels Andrés i la casa de Pere Bigot, que han estat cedides a la Universitat d'Alacant per a l'establiment de l'extensió universitària de "la Marina". Un projecte amb una clara visió europeista que esdevindrà una font de riquesa a nivell d'intercanvis culturals, formatius i acadèmics amb la resta d'universitats europees.

I finalment, amb vista al futur tenim ja en projecte la restauració de les cases-palau del carrer de la Puríssima, que es destinaran a la reubicació del nou Centre Cultural, que hui ja ens queda minvat i necessita una ampliació.

Una cultura entre mar i muntanya que camina ferma en el nou mil lenni i que continuarà sent un dels trets que ens definixen com el poble que volem ser. Hi ha altres projectes, com la rehabilitació de la Llotja de Contractació com a seu permanent del Museu del Patrimoni Cultural i Natural de Benissa, la nova Casa de la Música, la commemoració del Centenari de la nostra església-catedral i el repte de l'Exposició Filatèlica Nacional JUVENIA 2003, que marcaran l'evolució de la ciutat i el seu lligam amb la cultura.

Benissa rep hui del Consell Valencià de Cultura un gran reconeixement, que li fa albirar un futur més esperançador, ja que la seua visita suposa un fort suport moral per a treballar amb il·lusió renovada en tots estos reptes i seguir contribuint a la promoció cultural del nostre poble i de la nostra Comunitat.

Finalment, cal expressar un desig, i és que els seus objectius traçats amb esta visita i sessió s'hagen vist sobradament complits, i manifestar-los una volta més

Moltes gràcies i benvinguts!"

b) Visita al Palacio de la Zarzuela a Madrid per lliurar la medalla d'Or del Consell Valencià de Cultura a S.M. la Reina, 7 de març.

Assistiren al lliurament de la medalla d'Or del CVC (la primera que concedix el CVC) a S.M. la Reina els següents membres del Consell Valencià de Cultura: Santiago Grisolí (president), Ramón de Soto (vicepresident) i, Manuel Bas, Ricardo Bellveser, Jose Boronat, Enrique García Asensio, Jesús Huguet, Carmen Morenilla, Manuel Muñoz Ibañez, Luis Prades i Rosa María Rodríguez Magda, vocals tots ells.

– Paraules de president del CVC:

“Señora: en nombre del Consell Valencià de Cultura queremos agradecer la merced que nos otorgáis al recibirnos. Con vuestra venia, pasaré a presentaros a algunos de los miembros del Consell Valencià de Cultura....

Este consejo nace en el año 1985 y, junto con el de la Comunidad gallega, son los únicos en España. Está compuesto por 21 miembros elegidos por las cortes valencianas por mayoría de dos tercios de los diputados, de entre las personas de relevante prestigio o reconocidos méritos dentro del ámbito cultural valenciano. Sus miembros son nombrados por un período de seis años pudiendo ser nuevamente reelegidos.

La misión fundamental de la institución, tal y como dice la ley, es velar por la defensa y promoción de los valores lingüísticos y culturales valencianos. Por lo tanto, cualquier actividad relacionada con la cultura, en su sentido más amplio, y que cada vez más incluye a la ciencia, debe ser consultada con esta institución; el Consell Valencià de Cultura no tiene poder ejecutivo, y por lo tanto sus dictámenes no son vinculantes, pero tal vez por eso mismo tienen una gran fuerza moral.

Señora os agradecemos especialmente el que os dignéis aceptar la primera medalla del consejo valenciano de cultura, gesto al que sabremos corresponder esforzándonos más en nuestra labor.

La medalla que hoy recibís se concederá , de hoy en adelante, a aquellas personas e instituciones de grandes méritos, valorando mucho la excepcionalidad, por ello se concederá muy pocas veces.

La artista que la diseño pensó que el cerebro estaba dividido en dos partes, una relacionada con los sentimientos y la otra con el raciocinio, y ya que los miembros de la institución forman parte de las artes y de las ciencias, decidió hacer una medalla con dos planos interpuestos, y al mismo tiempo la conjunción de ambas en un marco, circular”

- c) Sessió del ple del Consell Valencià de Cultura al Museu de les Ciències *Príncipe Felipe*; Ciutat de les Arts i les Ciències, València, 30 de març.

En primer lloc, la Directora General de la Ciutat de les Arts i les Ciències, Sra. Mª Pilar García-Argüelles, dona la benvinguda als membres del Consell Valencià de Cultura, institució que, com diu, constituïx un dels pilars de la Generalitat i de la democràcia a la Comunitat Valenciana, i que es caracteritza pel seu caràcter col·legiat i la seua no adscripció a cap opció política partidista. Oferix les instal·lacions del museu, i també les de pròxima inauguració de l'Oceanogràfic i del Palau de les Arts, i s'acomiada del ple, al qual desitja una sessió ben productiva.

Després de la sessió ordinària del ple del CVC, els membres de la institució visiten el Museu de les Ciències "Príncipe Felipe".

- d) Sessió ordinària del ple del Consell Valencià de Cultura a Requena; Saló de plens de l'Ajuntament de Requena, 28 de maig.

L'acte comença amb la sessió ordinària del CVC per a continuar, després, amb la sessió oberta; l'orde d'intervencions és el següent: presentació a càrrec del Molt Il·lustre Sr. Santiago Grisolí, torn d'intervencions de les comissions, paraules del president del CVC, intervenció de la Il·lma Sra. Emma Concepción Iranzo Martín, Alcaldessa de Requena, sobre la situació cultural de la ciutat, per últim el Sr. Santiago Grisolí entrega a la Sra. Alcaldessa el Diploma i la Medalla del CVC.

- Presentació a càrrec del Molt Il·lustre Sr. Santiago Grisolí, president del CVC

El president dona les gràcies a l'alcaldesa de Requena per la seua presència, per l'hospitalitat amb què s'ha acollit a Requena el Consell Valencià de Cultura i per deixar-lo presidir la sessió, i pronuncia les següents paraules de presentació de les comissions de la institució.

"El principal objetivo de las visitas institucionales del Consell Valencià de Cultura es poner a disposición de las ciudades valencianas la autoridad de la institución en el campo que le es propio: nuestra cultura. Nuestra cultura como uno de los pilares básicos de nuestro desarrollo. Y para esto empezamos por exponer nuestros métodos de trabajo, y la variedad de los asuntos en los que la institución toma parte, siempre dentro del campo cultural. En consecuencia, vemos a continuación el punto que reservamos en todas nuestras sesiones plenarias a los informes mensuales de las comisiones informativas del Consell.

Estas comisiones basan jurídicamente su existencia en el Artículo 22 de la Ley de creación del Consell. Su función es preparar los estudios, informes o dictámenes que se les encarguen, o que ellas mismas propongan, con el fin de someterlos a la consideración de los órganos de gobierno de la institución, fundamentalmente del pleno, como material de trabajo o para su aprobación y traslado a los poderes públicos de la Generalidad.

Hay comisiones permanentes y comisiones temporales, creadas puntualmente para el estudio de temas muy concretos que necesitan ser resueltos con urgencia.

Por otra parte, el Reglamento de la institución sanciona las siguientes comisiones informativas permanentes: Jurídica y de Interpretación Reglamentaria, de Legado Histórico y Artístico, de Promoción Cultural, de las Ciencias y de las Artes.

Por atención a la presencia con que nos honran, en esta sesión, las autoridades de Requena, las comisiones que a continuación informarán ofrecerán cada una breve exposición de su razón de ser, sus funciones, y sus últimos trabajos.

Abrirá el turno de intervenciones la Comisión Jurídica y de Interpretación Reglamentaria”

– Paraules del president del Consell Valencià de Cultura

“Como he dicho en mi anterior presentación de las comisiones del Consell Valencià de Cultura, el principal objetivo de nuestra visitas institucionales, como esta de hoy a Requena, es poner a disposición de las ciudades valencianas la autoridad de la institución en el amplio campo de la cultura. La cultura como uno de los pilares básicos del desarrollo, especialmente en su vertiente científica, en la actualidad.

En esta orientación, el Consell Valencià de Cultura es una institución de carácter consultivo y asesor, que sirve de guía al resto de instituciones públicas valencianas en la defensa y la promoción de nuestros valores culturales.

Y precisamente este papel de árbitro asesor y mediador en temas culturales confiere a este Consell una posición privilegiada de equilibrio a la que no podemos renunciar, porque así nos lo exige el pluralismo cultural y lingüístico valenciano. Sólo desde el respeto a la diversidad podremos conseguir esa unidad tan valiosa a la que aspiren los miembros de nuestra comunidad. Y eso nos exige conciliar posturas y conjugar maneras de ser diversas; a los valencianos como miembros de una única comunidad, y al Consell Valencià de Cultura como institución que espera ser sentida como propia por todos nuestros conciudadanos independientemente de su lengua, sus costumbres, su procedencia geográfica o su estilo de vida.

En este sentido, Requena es toda una lección. Como ciudad valenciana, es un ejemplo vivo del valor de la diversidad. Lo que nos hace diferentes es lo que nos hace valiosos. Y lo mismo lo que nos hace diversos entre nosotros mismos.

Ahora bien, para reforzar este valor, primero tenemos que consolidar el de nuestra unión interna. Y en este proceso nuestra institución, como alto consejo asesor e institución fundamental de la Generalidad, juega un papel imprescindible: ser el catalizador de nuestros valores culturales alrededor de un eje comunicativo común, fundado en el equilibrio de nuestras ciudades. Un equilibrio basado en su comunicación mutua y en su vinculación a la Generalidad como casa común de todas ellas. Un equilibrio en el que Requena tiene un papel imprescindible. Ese es el mensaje que, desde aquí, queremos difundir a todos los responsables de nuestra política, tanto cultural como social, tanto económica como territorial.

Como colofón, permítanme agradecer a la ciudad de Requena su calurosa acogida y su

hospitalidad al permitirnos celebrar aquí nuestra sesión plenaria de mayo del 2001. En justa correspondencia, el Consell Valencià de Cultura mantendrá siempre las puertas abiertas a Requena. Muchas gracias”

- Paraules de l'alcaldeessa de Requena, Sra. Emma Iranzo (extracte de la seua intervenció)

La Sra. Iranzo comença el seu discurs emfasitzant la vocació valenciana de Requena i, en un altre orde de coses, la importància de la cultura com a servici inexcusable de la corporació municipal a la ciutadania. En els anys del seu mandat, s'han fet realitat multitud de projectes de creació o de millora d'equipaments culturals –Teatre Principal, Museu Municipal, Conservatori—, d'ajuda a associacions i de creació de servicis de formació o per a l'oci cultural: Escola d'Enologia, estudis musicals, Biblioteca, Escola d'arts plàstiques (i organització d'events, com els certàmens de pintura o de teatre que se celebren anualment a la població). Hi ha un pla especial de protecció i recuperació de la Vila, nucli històric de la ciutat, i dels monuments que s'hi contenen –esglésies i palaus, pany de muralla, Torre de l'Homenatge del castell, coves—, alguns dels quals han pogut ser apreciats pels consellers en la seua gira per la ciutat; i un projecte estrella, el denominat “Requena, ciudad de libros”.

Després de les paraules de la Sra. Iranzo, el president del Consell Valencià de Cultura entrega a l'Ajuntament de Requena una placa commemorativa de la visita i una medalla del Consell Valencià de Cultura, i l'alcaldeessa correspon entregant al Consell Valencià de Cultura un gravat com a record de l'ocasió.

e) Visita a Elx per lliurar la Medalla d'Or del CVC al Misteri d'Elx, 11 d'agost.

- Paraules del president del CVC, Sr. Santiago Grisolia

“La concessió de la Medalla d'Or del Consell Valencià de Cultura a la Festa d'Elx representa un homenatge, de la institució que tinc l'honor de representar, al poble d'Elx, únic protagonista i autor de la Festa. Un homenatge amb una circumstància única i difícilment repetible, obligada per l' excepcionalitat de la Festa: el fet que l'acte d'imposició de la medalla se celebre fora de la seu del Consell. Em perdonaran que cride l'atenció sobre este fet, però ho faig perquè es veja la consideració que la institució que represente reserva per a este tresor de la nostra cultura que es la Festa d'Elx i el seu Misteri.

En primer lloc, el Consell Valencià de Cultura vol expressar al poble d'Elx la seua **congratulació** pel reconeixement del Misteri com a part del Patrimoni Oral i Immaterial de la Humanitat. Modestament, esperem haver contribuït d'alguna manera a este reconeixement amb les diverses manifestacions públiques de la institució sobre la importància emblemàtica del Misteri en la nostra cultura.

D'altra banda, volem remarcar que esta concessió de la Medalla d'Or del Consell –la primera després de l'entregada recentment a Sa Majestat la Reina—, inclou una reivindicació: la pertanyença de la Festa d'Elx al patrimoni cultural valencià. És el caràcter irrenunciable de la valencianitat del poble d'Elx, expressada en la seua Festa, allò que dóna

a este tresor cultural la seua puresa i el seu valor en augment al llarg dels segles. En este sentit, pensem que la qualificació del Misteri com a Patrimoni de la Humanitat ha de ser vista com la resposta més rotunda a qualsevol objecció que vulga fer-se a la universalitat de la cultura valenciana.

En nom del Consell Valencià de Cultura, entregue la Medalla d'Or de la institució al poble d'Elx.”

- Paraules del Sr. Joaquín Serrano, president gestor de la Junta Local Gestora del Patronat Nacional del Misteri

“Il lustríssim senyor Alcalde d'Elx
Il lustríssims senyors ... del Consell Valencià de Cultura
Senyores i senyors,

En aquests dies d'emoció espectant, quan encara ressonen els aplaudiments i les mostres d'alegria per l'elecció del Misteri d'Elx com Obra Mestra del Patrimoni Oral i Immaterial de la Humanitat per part de la UNESCO, la nostra estimada Festa torna a ser honorada amb un nou reconeixement.

Abans de res cal agrair al Consell Valencià de Cultura l'entrega d'aquesta medalla d'or que va ser aprovada abans de la felicitat de París i que se li atorga al Misteri d'Elx pels seus propis valors culturals, al temps que se li vol rendir un homenatge a tot el poble d'Elx, que amb el seu fervor i entusiasme ha ajudat a mantindre durant molts segles aquesta celebració.

Des de l'arribada a les nostres terres de Jaume I el Conqueridor, la devoció cap a l'Assumpció de la Mare de Déu ha estat una constant de la que queden nombroses proves en forma d'esglésies al llarg de la geografia valenciana. Elx ha sabut mantenir, a més, aqueixa expressió sublime de fe, tradició, cultura i sensibilitat que és la Festa. Un Festa que és tot un símbol per als valencians i que té uns valors evidents que la fan estar per damunt de les persones que l'han fet i la fan possible.

És evident que el Misteri sempre ha estat un punt de referència cultural, no sols per a Elx, sinó, com deia, per a tota la Comunitat Valenciana. És per això que ens resulta especialment grat que el màxim òrgan cultural valencià haja decidit atorgar el seu màxim guardó a la nostra Festa. Un guardó que, sens dubte, brillarà amb llum pròpia, per allò que significa, en la vitrina del Patronat del Misteri.

Des que tinc memòria, els li llicitans que, per un motiu o altre, hem sortit fora d'Elx, hem dut en el cor i en l'ànima, en tot moment, tot allò que tinguera que veure amb aquesta grandiosa manifestació.

I aquest entusiasme, com jo mateix l'he pogut comprovar en diferents ocasions, el traslladem als nostres interlocutors, allà on estem, amb la mateixa passió i sentiment amb què vivim aquests dies centrals d'agost. Voldríem que tot aquell que no sabia res del Misteri, el conega de primera mà i que vullga venir a viure-lo personalment. Sempre ho aconseguim.

La concessió de la Medalla d'Or del Consell Valencià de Cultura, a més del reconeixement que suposa, no cal dubtar que facilitarà aqueixa difusió oral que sempre hem mantingut els il·licitans des del naixement de la Festa, i també, ens ajudarà a traslladar els valors artístics i humans del Misteri a la resta dels valencians.

Moltes Gràcies”

– Paraules del Sr. Diego Macià Anton, alcalde d'Elx.

“Sr. President, membres del Consell Valencià de Cultura, autoritats, apreciats amics i amigues, bon dia.

Els done la benvinguda a la ciutat d'Elx, que acull de nou amb molt de plaer la seua estància entre nosaltres i, en aquesta ocasió, amb una extraordinària satisfacció pel motiu de la seua presència en aquest Saló de Sessions de l'Ajuntament d'Elx, com és la concessió de la Medalla d'Or del Consell Valencià de Cultura d'Elx.

No és necessari dir que per als il·licitans és motiu de gran orgull rebre aquest reconeixement per part d'una Institució prestigiosa i sempre atenta a la realitat cultural dels nostres municipis com és el Consell Valencià de Cultura. El fet que únicament s'haja concedit fins ara una distinció com aquesta a Sa Altesa Reial la Reina Sofia ja ens mostra clarament que ha existit una rigorosa selecció respecte de les persones i les institucions que han estat distingides amb tal honor.

Done ara la paraula, després d'aquestes breus paraules inicials de benvinguda, al Sr. Secretari del Consell Valencià de Cultura, En Josep Maria Morera Buelti, qui llegirà a continuació l'acord d'aquesta Institució per a concedir la Medalla d'Or al Misteri d'Elx.

Els il·licitans coneixem ben bé la sensibilitat del Consell Valencià de Cultura respecte dels signes d'identitat més característics d'aquest poble d'Elx, uns elements culturals que han tingut la característica i la grandesa de sobrepassar les fronteres locals per a representar tots els valencians davant la resta d'Espanya i davant el món sencer.

Només fa uns mesos, el passat 30 d'octubre de l'any 2000 i en aquest mateix Saló de Sessions tinguérem l'honor d'acollir la celebració de la Sessió Oberta del Consell Valencià de Cultura. En aquella ocasió, després de conèixer la realitat i els projectes d'activitat cultural a Elx, ens referíem a la possibilitat d'una pròxima candidatura del Misteri com a element Patrimoni de la Humanitat.

Semblava probable, en aquesta data, que la UNESCO aprovara els anunciats nous criteris sobre patrimoni oral que haurien de permetre al Misteri tenir opció a la inclusió en la Llista de Patrimoni Mundial d'elements immaterials.

Demanàrem en aquell moment al Consell Valencià de Cultura per a la candidatura del Misteri – en el cas que aquesta poguera presentar-se el màxim suport i adhesió, i convidàvem a aquesta Institució a viure plenament amb nosaltres, amb el poble d'Elx, el punt d'inflexió cultural que està donant-se en aquests moments a la ciutat.

Afortunadament, els aconteixements es van succeir tal i com tots desitjàvem, i el suport incondicional del Consell Valencià de Cultura va ser un fet cert, de la mateixa manera que

ho ha sigut, el passat 18 de maig, la declaració a París del Misteri d'Elx com a Patrimoni de la Humanitat.

Però no va ser aquesta l'única ocasió en la que el Consell Valencià de Cultura va mostrar la seua preocupació per la realitat cultural d'Elx i el seu interès per la potenciació i la promoció dels nostres senyals d'identitat.

Nosaltres coneixíem perfectament l'objectiu declarat d'aquesta Institució, que compta amb les màximes competències assessores i consultives en matèria cultural valenciana, per conèixer de primera mà les potencialitats, els suggeriments o les inquietuds de cadascun dels municipis d'aquesta Comunitat, en un esforç responsable que li facilita l'emissió – quan pertoca- dels dictàmens i els informes sobre la matèria cultural que es tracte en cada cas, amb un complet coneixement de l'assumpte en qüestió.

En el cas d'Elx, en aquest acte que hui ens reuneix cal destacar la important tasca que ha fet el Consell Valencià de Cultura en l'emissió de dictàmens favorables a la petició municipal de trasllat temporal de la Dama d'Elx des del Museu Arqueològic Nacional fins a la nostra ciutat, amb motiu de la celebració del Centenari del seu descobriment el passat 4 d'agost de 1997.

Al respecte, vull referir-me novament a l'anunci que en la seua anterior visita a la aquesta ciutat vaig fer –en aquest mateix lloc- als membres del Consell Valencià de Cultura sobre l'inici immediat de les obres de restauració del Palau dels Altamira per a adequar-lo com a Museu Arqueològic Municipal.

Aquestes obres són ja una realitat des de fa uns mesos, i els treballs d'investigació arqueològica que es fan paral·lelament a la restauració han donat com a resultat dades i cronologies de gran interès, així com una recuperació patrimonial que ens permet donar una forma més concreta al projecte de creació del Museu de la Ciutat, en el qual es mostrarà l'evolució històrica completa d'Elx.

El projecte d'ampliació del Museu Arqueològic, considerat com una part bàsica d'aquest Museu de la Ciutat, contempla la creació de noves sales i l'habilitació d'un espai monogràfic dedicat a la Dama d'Elx. Crec que aquesta és, una vegada més, una bona ocasió per a renovar la petició que vosténs ja coneixen: els il·licitans volem que la Dama d'Elx presidesca la inauguració del Museu Arqueològic Municipal.

Nosaltres creiem que aquesta petició és justa, i per això sol·licite novament el suport del Consell Valencià de Cultura a la reivindicació del poble d'Elx per a que la Dama ocupe el lloc d'honor que creiem li correspon de manera natural.

Ja per a finalitzar aquest repàs –forçosament breu- a la vinculació existent entre el Consell Valencià de Cultura i el poble d'Elx, s'ha de recordar ara que els il·licitans vàrem comptar amb la presència i el suport complet d'aquesta Institució també durant la tramitació de l'expedient de la candidatura del Palmerar d'Elx com a element de la Llista Patrimoni Mundial de la UNESCO, que finalment fou una joiosa realitat després de la reunió, el novembre passat any 2000, del Comitè de Patrimoni Mundial d'aquest organisme internacional.

Com veiem, aquesta ciutat ha comptat en tot moment amb el suport i la garantia del Consell Valencià de Cultura i, conscient d'això, també va voler correspondre a aquesta institució distingint-la amb la concessió de la Medalla de Plata del Bimil·lenari en octubre

de l'any passat. Reitere en aquest acte el sentiment de gratitud i de reconeixement a la tasca del Consell Valencià de Cultura, un sentiment que va presidir unànimement la presa de l'acord municipal de concessió de la Medalla de Plata, una distinció que té un significat especialment rellevant per a aquesta ciutat.

Pel que fa al reconeixement del Misteri d'Elx com a Patrimoni de la Humanitat, tots coincidirem que aquesta circumstància ha de jugar d'ara endavant un paper primordial en el procés d'enlairament cultural que estem vivint els il·licitans en aquests últims anys, precisament quan sabem que l'opinió majoritària dels ciutadans és que hem arribat ja al moment adequat per a que Elx faça un salt qualitatiu i quantitatiu en tot allò que es refereix a la cultura, amb l'objectiu que la ciutat la visca i la incorpore realment al concepte de construcció d'Elx per als pròxims anys.

L'orgull que suposa ser una de les úniques tres ciutats espanyoles amb dues distincions d'aquestes característiques, o saber que el Misteri d'Elx ha estat la primera i única candidatura d'Espanya en aquesta nova categoria d'elements mereixedors de ser considerats Patrimoni de la Humanitat, és un factor que hem de tenir molt en comptes per a l'augment de l'estima i l'apreciament que tenim els mateixos il·licitans de les nostres tradicions i costums més genuïnes.

Els il·licitans hem redescobert així uns elements, el Palmerar i el Misteri, que a força de ser part del nostre paisatge, dels nostres sentiments més quotidians i inclús jo diria que del nostre caràcter, han passat un poc desapercebuts per a nosaltres mateixos; no els concedíem la importància que realment tenien i només l'entusiasme de tots aquells visitants que compartien ocasionalment amb els il·licitans la nostra cultura i la nostra tradició ens feia veure amb total claredat.

Els il·licitans, en definitiva, comencem ara a ser plenament conscients de l'existència entre nosaltres d'un llegat cultural de primer ordre, del que ens sentim plenament orgullosos com a dipositaris que som de l'esforç de moltes generacions que ens han precedit.

Naturalment, la declaració del Misteri exerceix també un efecte poderós sobre la resta dels elements del nostre llegat cultural.

En concret, vull referir-me a un dels principals senyals d'identitat dels que configuren aquest llegat, que és inseparable de la nostra història i cultura, com és la llengua. El valencià, la llengua en la que està escrit el Misteri, ha rebut amb la declaració com a Patrimoni de la Humanitat un impuls i una dignitat universal a la que el poble d'Elx estem orgullosos d'haver contribuït, mantenint-la intacta durant segles.

Elx, des de la seua condició de capital lingüística de les comarques més meridionals del País Valencià, ha apostat en aquests últims anys per un procés de normalització respectuós amb la seua tradició històrica, que assegure el coneixement i l'ús efectiu de la seua llengua pròpia per part del jòvens.

No tinc el menor dubte que el Consell Valencià de Cultura, una institució especialment preocupada per la defensa i la promoció dels valors lingüístics i culturals valencians, apreciarà d'una manera molt particular l'impuls que representa per al valencià, la llengua del Misteri, la seua declaració com a Patrimoni Universal.

Com a conclusió de tot allò que he dit fins ara, podem resumir que els il·licitans estem hui esperançats i il·lusionats amb el panorama actual de la cultura a Elx, amb les oportunitats

que a curt i mitjà termini s'obren davant nosaltres, i sabem que comptem amb el suport decidit del Consell Valencià de Cultura front al repte que tenim plantejat com a poble.

Només em queda agrair de nou i molt sincerament, en nom de tots els il·licitans, la concessió de la Medalla d'Or del Consell Valencià de Cultura al Misteri d'Elx, com a reconeixement a la societat il·licitana que l'ha mantingut viu durant segles.

Aquest reconeixement, materialitzat en la Medalla d'Or que hui dedica el Consell Valencià de Cultura al Misteri d'Elx no és tan sols un preciat honor per als il·licitans, que la rebem amb satisfacció i orgull, sinó que també engrandeix la Institució que l'atorga, ja que expressa ben clarament una exquisita sensibilitat i interès pels nostres símbols culturals més tradicionals, més íntims i, al mateix temps com bé s'ha demostrat, més universals”

f) Ple del Consell Valencià de Cultura a Vila-Real, Saló de Plens de l'Ajuntament de Vila-Real, 29 d'octubre.

L'acte comença amb la sessió ordinària del CVC per a continuar, després, amb la sessió oberta; l'orde d'intervencions és el següent: presentació a càrrec del Molt Il·lustre Sr. Santiago Grisolí, torn d'intervencions de les comissions, paraules del president del CVC, intervenció del Il·lm Sr. Manuel Vilanova Goterris, Alcalde de Vila-Real, sobre la situació cultural de la ciutat; per últim, el Sr. Santiago Grisolí entrega al Sr. Alcalde el Diploma i la Medalla del CVC.

– Presentació a càrrec del M. Il. Sr. Santiago Grisolí:

El president pronuncia unes paraules d'agraïment per haver-li cedit l'alcalde de Vila-real el seu lloc en la taula presidencial, i dona entrada al següent punt de l'orde del dia, torn d'intervenció de les comissions.

“Hoy es la primera vez que el pleno del Consell Valencià de Cultura celebra una sessió en Vila-real. Esta ciudad, con fecha exacta de fundación, tiene siglos de historia. Nuestra institución, sólo unos pocos años. Con el tiempo, algún día repetiremos esta experiencia tan provechosa; tenemos siglos por delante – con un poco de suerte.

Pero esta primera vez, el objeto principal de nuestra visita es poner a disposición de ustedes la autoridad del Consell Valencià de Cultura en su campo propio: la cultura valenciana. Esa cultura en la que Vila-real tiene una función y unas responsabilidades, como ciudad valenciana de especial significación, y como ejemplo de dinamismo y desarrollo en es red de ciudades medias que constituye lo más característico de nuestra estructura como comunidad.

El Consell Valencià de Cultura fue creado, por mandamiento estatutario, como uno de los pilares de la Generalitat. Su misión es velar, ante los poderes públicos valencianos, por los valores y la vitalidad de nuestra tradición cultural. Digo vitalidad porque, en nuestra visión, dicha tradición debe verse no sólo como base, sino, sobre todo, como resultado diario del desarrollo de nuestra sociedad.

Nuestra institución recibe, constantemente solicitudes de informes sobre múltiples asuntos, todos ellos relacionados con esa tradición cultural. En otras ocasiones, es nuestro pleno el

que decide, por iniciativa propia, que la institució n se ocupe de estudiar uno u otro aspecto de la vida cultural valenciana, del estado o el valor de partes de nuestro vasto patrimonio histórico, o de los restos y oportunidades que el cambio social presenta a nuestra cultura. Estas actividades son un reflejo fiable de la riqueza y la vitalidad cultural de nuestra comunidad. Y también de los múltiples problemas que conlleva la gestión de esta riqueza y esta vitalidad, y su adecuación a un mundo de creciente complejidad.

Cada uno de estos asuntos es estudiado, en principio, por una de nuestras comisiones informativas permanentes. En otros casos, por grupos de trabajo específicos formados en el seno de estas. En todos ellos, la información es finalmente evaluada por el pleno, que decide sobre su validez y traslada los informes finales a las autoridades con competencias ejecutivas sobre la gestión de nuestra cultura.

Cada año aumentan las solicitudes de informes llegadas de ayuntamientos o de interés para alguno de estos. Cada año, pues, se vuelve más importante para el Consell estrechar los lazos de comunicación con los entes locales, vitales en esa gestión del patrimonio y de las oportunidades de enriquecimiento cultural de nuestra sociedad.

Por ello es importante que les presente ahora a los presidentes de nuestras comisiones informativas, y que estos hagan una breve presentación de sus campos de actividad. No olvidemos que estamos aquí para ponernos al servicio de la ciudad. Dichas comisiones se ocupan de aspectos diversos de la cultura. Son la Comisión de Legado Histórico y Artístico, la Comisión de Promoción Cultural, la Comisión de las Artes, la Comisión de las Ciencias y la Comisión Jurídica. Empezaremos, siguiendo este orden, por nuestro compañero Manuel Bas Carbonell, presidente de la Comisión de Legado Histórico y Artístico”

A continuació, els presidents de les Comissions informatives del Consell exposen els últims treballs de les comissions respectives.

– Paraules del M.II.Sr. Santiago Grisolí.

“El camp de treball del Consell Valencià de Cultura és la **tradició cultural** valenciana. I que esta tradició ha ser vista al mateix temps com a base i com a resultat del nostre desenvolupament. Ara estiraré una mica més la idea.

Sense la base de segles de millora de les infraestructures i de les tècniques agrícoles no s'hauria pogut emprendre la gran extensió de la citricultura que podem apreciar a Vila-real. Després, sense l'acumulació de capital produïda per este cultiu altament reditiu no s'hauria donat la industrialització de la comarca i de la ciutat. Finalment, sense els beneficis de la industrialització no s'hauria continuat estenent la conquesta del secà pel regadiu. I torna a començar. El resultat? Una millora constant de les nostres capacitats de supervivència, i una qualitat de vida general que els nostres avantpassats no podien ni somiar. I també una multitud de problemes nous, com tots sabem.

Ara bé, quan he dit acumulació de capital no em referia solament als diners, ni tampoc als equipaments, ni a les infraestructures. Tot això no seria possible sense l'adquisició, l'acumulació i l'ús **crític i continu** d'eixe fonamental capital humà que són els **coneixements, la tradició**. Els coneixements tècnics, perquè treballem amb instruments i materials. Els coneixements humanístics, perquè el treball no pot donar-se més que com una activitat social. I tot està mesclat amb tot, com vostés ja saben. Sense coneixement, sense know how, sense una cultura específica aplicada a un medi humà específic creat per ella mateixa, ¿què fariem amb tota eixa riquesa material acumulada pel treball en el curs de

la història? Així, una llarga tradició de tècniques ceràmiques artesanes, i una llarga tradició de formes artístiques produïdes per esta activitat, fan possible la moderna indústria del taulellet, sense la qual hui no podríem comprendre la societat de Vila-real. I viceversa: sense esta indústria moderna, aquella tradició estaria morta, no valdria per a res ni per a ningú. I esta societat no podria ser com és, dinàmica, competent i moderna. No es pot ser modern sense ser antic. I no es pot ser antic sense ser modern. Per al Consell Valencià de Cultura, that is the question.

Perquè cal vigilar els mecanismes de transmissió, de manera que els fluxos funcionen correctament en les dos direccions, cap a la història i cap al futur, cap a l'experiència i cap a l'exploració. En cas contrari, ni sabrem d'on venim, i llavors no sabrem cap a on volem anar, ni sabrem cap a on volem anar, i llavors no sabrem qui som. Simplement, no serem ningú. Això, en jerga sociològica, es diu **aculturació**.

La missió del Consell Valencià de Cultura és, citada textualment de la seua Llei de creació: "vetlar per la defensa i la promoció dels valors lingüístics i culturals valencians." L'expressió "defensa" fa referència al passat; l'expressió "promoció" fa referència al futur. Però l'expressió més important del text és "**valors**". I no és gratuïta. Hui, fins i tot les grans empreses parlen de "cultura corporativa" i de "valors de marca". La llengua de Vila-real, les seues institucions, les seues formes històriques d'organització social, els vestigis materials del seu passat, les seues tradicions agrícoles, artesanes i comercials, les creacions intel·lectuals que estes tradicions han fet possibles, i la seua difusió associades a la imatge d'esta ciutat, no són curiositats en un món, com l'actual, cada vegada més interrelacionat, en un marc de poblacions i cultures en contacte. Són valors, i com a tals hem de tractar-los. No com a peces de vitrina, sinó com a materials i com a ferraments del nostre treball. Al capdavall, de tot això mengem.

Per a acabar, i més per a fer reflexionar que com a il·lustració, citaré un exemple dramàtic: el culte Cargo. El culte Cargo és una nova religió, nascuda en els anys quarantes del segle XX entre els primitius habitants d'algunes illes del Pacífic després de la instal·lació de bases militars nord-americanes i d'altres estats moderns. Els aborígens, pertanyents a un poble preneolític, degueren quedar molt sorpresos amb l'arribada dels blancs. Però encara devia admirar-los més la forma d'arribar d'aquells estranys: del cel, en grans avions. I després observaren que, de la panxa dels avions, començaven a eixir tot de coses meravelloses: cotxes, materials de construcció, vestits, menjar. La cosa estava clara: els blancs adoraven aquells déus voladors, i els déus els pagaven regalant-los tot allò que feia possible aquell nivell de vida que a ells, tan pobres, els pareixia de somni. Amb materials de rebuig arreplegats dels voltants de les bases —cartons, llatges, pots de llanda— feren una maqueta d'avió, marcaren amb cresolets una pista d'aterratge, i començaren a adorar aquell nou déu que devia fer-los tan rics i poderosos com els blancs. Ho vaig veure en un reportatge, i em va fer vindre ganes de plorar.

La nostra tradició cultural no està en absolut desvinculada del món modern. Pertany al món modern. Ens ajuda a comprendre'l, i ens ajuda a renovar-lo contínuament. El nostre present, per sort, ve del nostre passat. Però hem de vigilar els mecanismes de transmissió. Algun dia podrien fallar —hi ha més dies que botifarres—, i llavors esta mateixa tradició ens aïllaria tant com a aquells primitius d'unes illes remotes del Pacífic.

Vull felicitar el poble de Vila-real pel seu Festival Internacional Tàrrrega de música de guitarra. És un esdeveniment anual de primera categoria. Poques ciutats valencianes poden presumir d'una manifestació cultural de tanta projecció a tot el món. Vull felicitar-los pels valors i la vitalitat cultural de la seua població. En això, tenen en el Consell Valencià de

Cultura un valedor entusiasta davant dels poders públics valencians. I finalment, vull donar-los les gràcies per la seua paciència. Moltes gràcies”

– Intervenció de l'Il.lm. Sr. Manuel Vilanova Goterris, alcalde de Vila-Real

Pren la paraula el Sr. Vilanova Goterris, alcalde de Vila-real, el qual fa una exposició dels recursos i plans culturals de la localitat.

“Il lustríssim Senyor President del Consell Valencià de Cultura
Il lustríssims senyors i senyores,

L'Il lustríssim Ajuntament de Vila-real es veu honorat per acollir una de les més notables institucions de la nostra Comunitat, el Consell Valencià de Cultura.

Com a alcalde de la ciutat tinc l'honor de donar-vos la benvinguda a tots els membres presents en aquesta Sala de Plens de l'Ajuntament de la ciutat i d'agrair-vos el fet d'haver elegit Vila-real com a seu de la celebració plenària del Consell.

Com tots vostés saben, Vila-real va ser fundada per Jaume I l'any 1274, la presència monumental de l'estàtua del rei en la nostra plaça Major dona testimoni de la importància que els vila-realencs donem a la nostra història. Ens sentim orgullosos del nostre passat, de les nostres arrels, del nostre present i del treball que dia a dia realitzem i que escriu les pàgines de la nostra història.

Totes les coses que avui gaudim les devem a l'esforç dels nostres avantpassats que sempre van creure en la terra com a font de riquesa, gràcies al seu treball i al de les generacions posteriors que arrelaren en la ciutat, Vila-real és avui una ciutat moderna i plenament capacitada per a dur a terme tots els reptes presents i futurs.

La història de Vila-real és una història plena de treball i dedicació a la ciutat. L'economia vila-realenca va passar en el segle XX de ser bàsicament agrícola a industrial, i es va especialitzar en la fabricació taulellera i en empreses del sector auxiliar de la indústria ceràmica, sent una de les ciutats més destacades pel que fa a la fabricació i exportació de material ceràmic.

La nostra ciutat té actualment més de 42.000 habitants. En els últims anys estem assistint a un creixement notable de població, la qual cosa fa que la nostra societat siga una societat integradora, com sempre ho ha sigut al llarg de la seua història.

Una societat pluricultural que ha anat enriquint-se al llarg del temps, però que sempre ha sigut conscient de l'origen de les seues arrels.

La societat evoluciona i aquesta evolució implica una necessària incorporació de nous cànons culturals en un procés continu de reconeixement de les senyes d'identitat, les quals s'implanten en la col·lectivitat. Però no per això hem de fer una globalització de la cultura, la cultura és patrimoni de cadascun de nosaltres com a éssers humans i hem de preservar la nostra llibertat i coneixements.

L'associacionisme és un moviment gregari espontani que dinamitza la vida de la ciutat. En aquest sentit Vila-real gaudeix d'una activitat notable. Més de 70 associacions de tota mena donen testimoni de la intensa activitat social que desenvolupen els veïns i veïnes de Vila-real, algunes associacions tenen més de cent anys d'història i han sigut punt de referència i trobada per a milers de vila-realencs.

Sempre he mantingut que la riquesa dels pobles són la seua gent, la gent que treballa i viu per enriquir la ciutat i dotar-la del patrimoni necessari per al seu creixement social i cultural.

Vila-real s'honra d'haver aportat noms il·lustres a la història, la nostra ciutat sempre s'ha implicat en el transcórrer de la nostra Comunitat al llarg de tots els temps i des de la seua creació i naixement com a poble.

Mascarell, Rocamora, Gamboa, Sarthou, Ortells, Nácher, Broch i Llop, Calduch són cognoms de fills de la ciutat que han desenvolupat un paper important al llarg del temps.

El més universal dels seus fills: Francesc Tàrraga Eixea, concertista de guitarra i compositor, ha divulgat el nom de Vila-real arreu de tot el món.

L'escultor i pintor, Llorens Poy, autor de les obres monumentals del Llauredor i Jaume I, així com del treball escultòric de la Basílica de Sant Pasqual, és un dels personatges il·lustres que formen part de la llarga aportació que Vila-real ha fet i farà a la història artística, cultural, social i política.

No vull acabar el meu discurs sense agrair una vegada més al Consell Valencià de Cultura la seua presència a Vila-real.

Les institucions públiques tenim el deure de potenciar la cultura com a vincle d'unió.

Races, idiomes, religions, formen part de les arrels culturals de la humanitat i han de servir per a enriquir-nos com a éssers humans que som i que tenim el deure de preservar el bé més preuat que tot ésser humà té, la vida.”

Al final de la intervenció del Sr. Vilanova Goterris, ell i el president del Consell Valencià de Cultura bescanvien obsequis institucionals. El president del Consell Valencià de Cultura entrega a l'Ajuntament de Vila-Real un diploma commemoratiu de l'acte i una medalla de la institució. L'alcalde de Vila-real entrega al Consell Valencià de Cultura uns gravats de l'artista Ortells.

g) Altres visites i assistències

- i. Visita d'una delegació del Consell al **Col·legi Major de la Seda** i a l'**església de Santa Caterina de València**, 12 de gener.

El ple va aprovar en la seua sessió del 23 de febrer l'informe corresponent a aquesta visita (veure capítol d'Informes); es pot trobar més informació a la memòria de la Comissió de Llegat.

- ii. Visita d'una delegació del Consell al **Museu de la Il·lustració i la Modernitat (MUVIM)** a València, 16 de gener.

Una delegació del CVC visità el MUVIM, encara no inaugurat, a proposta del seu coordinador, també membre del CVC Sr. Ricardo Bellveser. Els membres destacaren l'encertada solució arquitectònica donada a l'edifici pels seus arquitectes: Guillermo Vázquez Consuegra, Pedro Díaz i Iñigo Casero tot conservant la funcionalitat museística; especialment comentat va ser el disseny de la biblioteca. Així mateix, els consellers apreciaren la innovació didàctica utilitzada per a exposar i difondre el difícil món de la Il·lustració i felicitaren la Diputació de València, responsable del museu, pel treball fet.

Pot trobar-se més informació dins la memòria de la Comissió de Llegat.

- iii. Visita a **Llíria** dels consellers: Ramón de Soto, José Morera, Vicent Alvarez, Jesús Huguet, Carmen Morenilla i Rosa Serrano, 9 de febrer.

Convidats per l'alcaldeessa de Llíria, Sra. Mª José Pérez-Lapiedra, una delegació del CVC fan una recorregut urbà pels principals monuments de la ciutat com ara: església de l'Assumpció, església de la Sang, Museu Municipal d'Arqueologia i Santuari oracular de Mura. Els membres de la Institució quedaren sorpresos i felicitaren el consistori pel seu treball de redreçament del patrimoni, especialment de l'església de la Sang, tal volta un dels edificis més significatius de la història cultural valenciana. A continuació s'extrau la intervenció del Sr. Morera, arran de la visita, davant el ple de la institució.

El Sr. Secretari informa de la gran riquesa patrimonial i la gran intel·ligència que han tingut a l'hora de resoldre els problemes, ja que sempre s'ha negociat amb el propietari per arribar a acords. Ara bé, hi ha el problema de l'església de la Sang, que ha sigut restaurada, però no es pot visitar, atés que l'església demana que es construïska una sagristia. La nostra institució ha d'intervindre en este conflicte, ja que és una llàstima que l'església de la Sang no es puga visitar. (Ple del 23 de febrer)

A més, a petició de la Comissió Pro-Restauració de l'església de l'Assumpció de la Mare de Déu de Llíria, el CVC va trametre al Conseller de Cultura i Educació l'estudi de Situació i Projecte d'Intervenció de la façana del temple parroquial.

- iv. **Visita a Sagunt**, acompanyant el secretari d'estat de Cultura, Sr. Luis Alberto Cuenca, del president del Consell, Sr. Santiago Grisolí, i altres membres de la institució, 13 de febrer.

També hi eren presents l'alcalde de Sagunt, Sr. Silvestre Borràs, i la Directora General de Cultura, Sra. Carmen Nàcher. El senyor Cuenca quedà gratament sorprès per la magnitud i importància del conjunt històric i artístic de Sagunt i expressà la seua voluntat de mediar davant la Ministra de Cultura per tal que l'esmentat conjunt assolisca la protecció i reconeixement que es mereix. Posteriorment hi hagué un dinar de treball a la seu del Consell Valencià de Cultura.

- v. **Visita d'una delegació del Consell a Paterna**, 12 de març.

Els membres del CVC visitaren, convidats per l'alcalde de Paterna, Sr. Francisco Borruey Palacios, l'espai cultural Coves del Batà i Cova Gran, el palau que servix de seu a l'Ajuntament, el Museu de Ceràmica, el teatre Capri, el monumental Gran Teatre *Antonio Ferrandis* i el forn ceràmic romà, recentment trobat.

El senyor Borruey manifestà als membres del CVC el desig de la ciutat de Paterna d'esdevindre un focus cultural específic dins la Comunitat Valenciana i gaudir de la qualificació de municipi cultural.

- vi. **Visita d'una delegació del Consell a l'església de la Santíssima Creu del Carme de València**, 12 de març.

Amb ocasió de la visita a aquesta església, situada tot just davant la seu del Consell Valencià de Cultura, els membres quedaren sorpresos per la riquesa volumètrica de l'edifici, el qual forma part del complex monumental del Centre del Carme de l'IVAM i dels valuosos signes artístics i històrics del conjunt, cal recordar que aquesta era l'església preferida de Joan de Joanes; així mateix comprovaren l'estat d'abandó i la necessitat d'inversió per redreçar determinades parts de l'edifici.

- vii. **Visita a la Facultat de Belles Arts de la Universitat Miguel Hernández d'Elx a Altea**, 13 de març.

Els membres del CVC visitaren les magnífiques instal·lacions de la Facultat de Belles Arts i el futur teatre de la ciutat i encoratjaren les diferents autoritats del municipi a continuar els esforços per convertir Altea i la seua Facultat en centres difusors de les avantguardes artístiques.

- viii. **Assistència a la signatura del Conveni de col·laboració per a l'estudi i recopilació dels usos i costums que constitueixen el Dret Civil valencià, Biblioteca Valenciana, 18 de juny.**

El president del CVC, Sr. Santiago Grisolí, assistix a la signatura de l'esmentat conveni de col·laboració entre les següents institucions:

La Generalitat Valenciana, el Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana, el Tribunal de les Aigües, Universitat de València, Universitat Politècnica de València, Universitat Jaume I de Castelló, Consell Superior de Procuradors de la Comunitat Valenciana, Col·legi d'Advocats de València, Col·legi Notarial de València, Cambra Agrària Provincial de València, Associació valenciana d'Agricultors, Universitat Cardenal Herrera-CEU, Cambra Agrària provincial de Castelló, Col·legi de registradors de la propietat i mercantils de la Comunitat Valenciana, Col·legi d'Advocats de Sueca, Consell Tècnic d'Heràldica i Vexil·lologia local de la Generalitat Valenciana, Universitat d'Alacant, Universitat Miguel Hernández d'Elx i el Consell Valencià de Cultura.

- ix. **Clausura del Seminari "El papel de l'Horta en el área metropolitana de Valencia" per part del president del Consell, Sr. Santiago Grisolí, UIMP, Palau de Pineda, València, 13 de juliol.**

El president del Consell pronuncia la conferència de clausura del Seminari *El papel de l'Horta en el área metropolitana de Valencia: medidas que garanticen su futuro sostenible*, dut a terme entre els dies 11 i 13 de juliol a la seu valenciana de la Universidad Internacional Menéndez y Pelayo.

Cal recordar, al voltant d'aquest assumpte, que el ple del CVC en la seua sessió del 28 de maig va acordar ratificar-se en el contingut i les conclusions del seu Dictamen del 8 de maig de 2000 sobre l'Horta de València, i expressar la seua congratulació per l'existència d'una iniciativa popular que, fent ús dels mecanismes democràtics, recull aquelles conclusions.

- x. **Assistència a la inauguració del monument al cardenal Enrique i Tarancón a Borriana, 25 d'octubre.**

A l'acte, promogut pel municipi de Borriana i el Centre d'Iniciatives i Turisme, assistix en representació del Consell Valencià de Cultura, el senyor membre Luis Prades Perona.

- xi. Visita de una delegació del Consell a l'exposició *La luz de las imágenes* a Sogorb. 9 de novembre.

Els membres que visitaren l'exposició quedaren gratament complaguts tant pel muntatge com per les obres exposades, totes elles d'un gran valor patrimonial i en bon estat de conservació. I, així ho transmeteren, mitjançant el president de la institució, al Conseller de Cultura i Educació i als responsables de l'exposició.

4. El president

4.1. Declaracions institucionals

4. El president

4.1. Declaracions institucionals

A continuació es recullen les declaracions institucionals fetes pel president del Consell Valencià de Cultura, Sr. Santiago Grisolí.

- a) Declaració del president, aprovada pel ple del dia 29 d'octubre a Vila-real i traslladada a les instàncies pertinents, a propòsit del decret sobre continguts curriculars d'E.S.O i Batxillerat

“El Consell Valencià de Cultura, màxima institució consultiva i assessora de la Generalitat Valenciana en matèria cultural, expressa la seua satisfacció per la constitució de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, la creació de la qual es fonamenta explícitament (article 4 de la Llei de creació de l'acadèmia) en el Dictamen sobre qüestions lingüístiques emés pel Consell Valencià de Cultura per encàrrec de les Corts Valencianes.

El Consell Valencià de Cultura entén que la creació de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua no suprimix ni modifica la seua responsabilitat de vetlar, davant dels poders públics, sobre els valors lingüístics valencians.

El primer acord emés per l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, en la seua primera sessió, es referix al projecte de Decret de mínims (sobre continguts curriculars d'E.S.O. i Batxillerat) afectant l'ensenyament de la llengua i la literatura valencianes. Segons el dit acord, l'Acadèmia Valenciana de la Llengua demana a les autoritats competents que apliquen al valencià, en el dit ensenyament, els mateixos criteris aplicats a l'altra de les llengües de la comunitat, el castellà, és a dir: el reconeixement d'una tradició literària que ultrapassa les fronteres de la comunitat autònoma.

El Consell Valencià de Cultura entén que amb el dit acord de l'Acadèmia, vist que ha estat pres per unanimitat, s'inaugura una nova etapa de superació de malentesos i de normalitat en les relacions entre les llengües de la nostra comunitat.

Per tant, vista la responsabilitat comuna d'ambdues institucions sobre la tradició lingüística valenciana, i, en conseqüència, la bona entesa i la voluntat de col·laboració que han de regir les seues relacions mútues, el Consell Valencià de Cultura fa públic el seu vot de confiança a l'Acadèmia Valenciana de la Llengua en este assumpte i li oferix el seu suport i la seua col·laboració en tot allò referent a la promoció dels valors lingüístics valencians.”

b) Declaració a favor de la pau aprovada pel ple del dia 29 de novembre a proposta del president

“Davant de l'actual situació de conflicte internacional, el Consell Valencià de Cultura considera un deure propi, emanat de la seua missió institucional i també del sentit ètic de tots els seus membres, reafirmar públicament els valors de la comprensió i la convivència pacífica i mútuament enriquidora entre pobles, cultures i ideologies, i la funció de l'educació general en la difusió dels dits valors. De manera contínua, però ara especialment, és necessari promoure a escala mundial, i amb l'exemple, no solament la difusió de coneixements i tècniques, sinó paral·lelament la dels valors humanístics i polítics concretats en el foment del diàleg cultural civilitzat des del respecte a les diferències, enteses com a condició imprescindible i fructífera del mateix diàleg”.

5. El ple

- 5.1. Acords d'organització i funcionament
- 5.2. Acords relatius a les competències del Consell
- 5.3. Declaracions i textos de suport
- 5.4. Felicitacions, condols, adhesions i agraïments

5. El ple

5.1. Acords d'organització i funcionament

A continuació es recullen els principals acords d'orde intern aprovats pel plenari de la institució amb la data de la sessió.

- Aprovació del projecte de publicacions del Consell Valencià de Cultura. 29 de gener.
- S'acorda la incorporació del Sr. Muñoz Ibáñez al grup de treball recentment creat per a l'estudi del Reglament de col·leccions museístiques de la Comunitat Valenciana. 29 de gener.
- Celebració d'un ple extraordinari amb un punt únic en l'orde del dia: Lliurament de la primera Medalla d'Or de la institució a S.M La Reina. 5 de febrer.

El plenari de la institució concedix la primera Medalla d'Or del Consell Valencià de Cultura a Sa Majestat la Reina d'Espanya, en consideració de l'especial atenció dispensada per Sa Majestat al món de la cultura i del paper de la Casa Reial com a màxima ambaixadora de la realitat cultural espanyola.

- Creació d'un grup de treball sobre l'església de Santa Caterina d'Alzira. 23 de febrer.

L'Ajuntament d'Alzira. consulta sobre la conveniència d'autoritzar la construcció d'un edifici de formigó destinat a oficines i sagristia de l'església de Santa Caterina, atés el descobriment de restes arqueològiques en el subsòl. El Sr. Grisolí informa que la Comissió de Govern ha acordat crear un grup de treball format per ell mateix, el vicepresident i el secretari.

- A proposta del president es proposa el nomenament dels següents responsables o Directores de col·lecció de les publicacions del Consell Valencià de Cultura. 23 de febrer.

Col·lecció

Maior i Minor
Poesia
Bàsica

Homenatge

Fora de col·lecció

Rescat o Biblioteca de la Memòria

Responsable

Jesús Huguet Pascual
Ricardo Bellveser Icardo
José Morera Buelti /
Ramón de Soto Arándiga
Santiago Grisolí
(adjunta: Rosa Serrano Llácer)
Manuel Bas Carbonell

Rosa Mª Rodríguez Magda /
Manuel Bas Carbonell

- Aprovació de la **liquidació del pressupost de l'exercici de l'any 2000**. 23 de febrer.
- Aprovació del **pressupost de l'any 2001**. 23 de febrer.
- Propostes de concessió de la Medalla d'Or del CVC: s'aprova, per unanimitat, la concessió de la **Medalla d'Or del CVC al Misteri d'Elx i al professor Manuel Valdivia**. 23 de febrer.

Extracte de l'acta de la sessió plenària del 23 de febrer de 2001 amb l'informe aprovat en Comissió de Govern en què es proposa la concessió de la Medalla d'Or del CVC al Misteri d'Elx:

EL MISTERI D'ELX

El Consell Valencià de Cultura té com a missió vetlar per la defensa i la promoció dels valors lingüístics i culturals valencians.

La Medalla d'Or que atorga esta institució és, en el cas del **Misteri i la Festa d'Elx**, el reconeixement explícit a una tasca ininterrompuda durant més de 500 anys pel manteniment, no solament d'un drama litúrgic de trama assumpcionista —que és l'únic viu al món en l'actualitat— i en valencià, sinó de **la Festa, un esperit del poble d'Elx, de la seua gent i dels seus representants**, que va suposar en temps antics un complement a les despeses de la Festa, que es pagava en part gràcies a un llegat instituït el 1523 per Isabel Caro, i en temps més recents, sufragar totalment la Festa.

És ben sabut que el Misteri d'Elx, en tant que representació teatral, data de mitjans del segle XV. La Consueta, el manuscrit que conté el text i la música, ha sigut retocat i ampliat al llarg del temps (del 1625 al 1751) i ha evolucionat des de la melodia gregoriana primitiva a l'estil polifònic típic del XVI. Una mostra de la importància cabdal del Misteri és la profusió d'estudis literaris i musicològics de què ha sigut objecte per part d'especialistes d'arreu del món, així com l'extensa discografia existent. Com a dada curiosa, basta ressenyar que a Internet hi ha més de 700 pàgines *web* dedicades al Misteri i a la Festa.

El primer reconeixement oficial que rebé el Misteri fou la declaració com a Monument Artístic Nacional el 1931, en plena II República, fet que palesa que el Misteri transcendeix el seu caire religiós.

Com a conseqüència d'este nomenament, i amb les modificacions degudes als canvis polítics successius, en l'actualitat el Misteri està regit per un Patronat Nacional, presidit pel cap de l'Estat, i, en la seua tasca quotidiana i organitzativa, per una Junta Local, copresidida per l'alcalde d'Elx i l'arxiprest de Santa Maria, que compta amb més de 40 membres.

Però és el poble d'Elx, en col·laboració amb la Junta Local, qui ha alimentat i mantingut l'esperit que anima el Misteri i totes les celebracions que es fan al seu voltant, és a dir, els qui han aconseguit que el Misteri haja esdevingut la Festa.

D'altra banda, la concessió de la Medalla d'Or del CVC al professor Manuel Valdivia Ureña és per als membres de la institució motiu d'orgull i satisfacció, pel fet de premiar una trajectòria honesta dedicada a l'ensenyament de les matemàtiques des de la Universitat de València, ciència esta, de tal contingut poètic i creatiu, que pot ser considerada com una part de "les Belles Arts humanístiques".

- El secretari Sr. Morera Buelti presenta el **recull de normativa d'aplicació reglamentària i règim interior** elaborat per la Comissió Jurídica. 27 d'abril.
- A proposta del president Sr. Grisolí, el ple aprova que la Comissió de Govern s'encarregue de determinar la **composició del grup de treball per a l'estudi dels problemes del món del llibre**. 27 d'abril.
- Aprovació de la concessió de la **Distinció d'Honor del Consell Valencià de Cultura**, en la seua primera edició a les següents entitats, 27 d'abril:
  - la *Llibreria Llorens* d'Alcoi, amb més de cent anys d'antiguitat; exemple de labor continuada en una activitat imprescindible per a la bona salut cultural de qualsevol societat.
  - *l'Editorial Pretextos* de València, un altre exemple notable de continuïtat en el rigor i en l'excel·lència intel·lectual.
  - la *Impremta Editorial Soler*, també de València, digna representant de la tradició impressora valenciana.

Amb aquestes distincions el Consell Valencià de Cultura vol reconèixer la importància del sector del llibre en la salut cultural de la nostra comunitat.

- Aprovació del **Pla de Publicacions del Consell Valencià de Cultura**. 27 de juliol. (es pot consultar en el capítol 10).
- Aprovació de la **Memòria del CVC de l'any 2000** amb les modificacions aportades pels consellers. 27 de juliol.
- S'organitzarà una roda de premsa i un dinar a la seu de la institució per a **lliurar al professor Valdivia la Medalla d'Or del Consell Valencià de Cultura**, el vinent 3 d'octubre. 28 de setembre.
- El ple aprova l'**avantprojecte de pressupost per a l'any 2002** i la seua elevació a la Conselleria d'Hisenda. 28 de setembre.
- A proposta del president, el ple aprova la creació d'una **ponència per a l'organització d'un estudi sobre la situació cultural de les comarques valencianes**, composta pels consellers: Sr. Grisolí, Sr. Álvarez Rubio, Sr. Bellveser Icardo, Sr. Huguet Pascual. 29 d'octubre. (més informació en el punt 4 de la memòria de la Comissió de Promoció Cultural).

- Aprovació d'una **ponència sobre la Via Augusta**. 29 d'octubre.

El secretari comunica la proposta de la Comissió de Llegat Històric i Artístic de creació d'una ponència per a l'elaboració d'un informe sobre les restes valencianes de la Via Augusta, formada pels següents membres: Santiago Grisolia, Vicent Álvarez, Manuel Bas, Jesús Huguet, Carmen Morenilla i Luis Prades.

- **Ponència sobre la lectura**. 29 d'octubre (més informació en el punt 2 de la memòria de la Comissió de Promoció Cultural).

El secretari comunica que s'ha posat en marxa la ponència per a l'elaboració d'un informe sobre foment de la lectura, la qual reprendrà i ampliarà els treballs i les conclusions de l'anterior grup de treball de la Comissió de Promoció Cultural sobre el mateix tema, i que s'ha rebut la informació sol·licitada al Ministeri de Cultura referent a un projecte de pla nacional de foment de la lectura, el qual es troba a disposició dels interessats.

- Aprovació del ple per a convocar anualment una **sessió plenària extraordinària de caràcter monotemàtic** per escoltar els **representants del Consell Valencià de Cultura als consells rectors o assessors d'institucions culturals públiques**. 21 de desembre. (més informació en el capítol 6, en la memòria de la Comissió de les Arts i en el capítol 8).

I comprovar, així, el grau d'ajust entre les actuacions d'estos organismes i els fins que els assenyalen les respectives Lleis de creació, en allò que afecta a la defensa i la promoció dels valors lingüístics i culturals valencians, camp de les funcions assessores de la nostra institució.

- El Consell Valencià de Cultura edita al mes de desembre un CD-Rom amb els informes emesos per la institució des de l'any 1986, any de creació del CVC, fins al 2001.

5.2. Acords relatius a les competències del Consell

El Consell Valencià de Cultura és consultat, preceptivament, per altres institucions de l'administració en la incoació d'expedients referents al patrimoni cultural valencià; igualment, pot ser consultat de manera no preceptiva per les mateixes institucions, o també fer-los arribar les seues recomanacions, a iniciativa pròpia o assumint demandes d'entitats o individus civils.

A continuació es recullen els acords presos pel plenari de la institució en relació amb les competències esmentades al paràgraf anterior, amb la data de la sessió. Els dictàmens i informes es poden consultar en el capítol 9.

- Informe sobre l'estat crític del patrimoni històric de Sagunt i propostes d'actuació. 29 de gener.

El ple aprova l'informe per unanimitat amb diverses modificacions d'estil.

- Aprovació de l'informe sobre la visita al Col·legi Major de la Seda i a l'església de Santa Caterina de València. 23 de febrer.
- S'acorda que siga tramés al president de la Generalitat un escrit sobre un pla de promoció cultural en les delegacions de la Comunitat Valenciana a Madrid i Brussel·les. 23 de febrer (més informació en el punt 6 de la memòria de la Comissió de Promoció Cultural).

Es proposa que es suggerisca a la Vicepresidència Primera del Consell (Sotssecretaria de Relacions Institucionals) la conveniència de l'elaboració d'un pla de promoció i difusió cultural valenciana que atenga els distints sectors de producció cultural, tant públics com privats, i que el CVC s'oferix a col·laborar en l'assessorament i la redacció del pla.

El CVC tramet el següent escrit a la Presidència de la Generalitat:

DELEGACIONES DE LA COMUNIDAD VALENCIANA EN MADRID Y BRUSELAS PLAN DE PROMOCIÓN CULTURAL

El Reglamento Orgánico y Funcional de la Presidencia de la Generalitat Valenciana, publicado en el DOGV de 21 de julio de 2000, atribuye a la Subsecretaría de Relaciones Institucionales, dependiente de la Vicepresidencia primera del Consell, las competencias de programación, impulso y ejecución de las políticas de la Presidencia en las relaciones del Gobierno Valenciano con las restantes instituciones del ámbito territorial de la C.V.

Este mismo Reglamento establece que las Delegaciones de la CV en Madrid y Bruselas forman parte de la composición de la antedicha subsecretaría y explicita que entre las funciones de la Delegación de la CV en Madrid figura "suministrar el apoyo logístico necesario a los miembros del gobierno y al personal de la Administración de la Generalitat para desarrollar allí su trabajo y en general, prestar información al público, **con especial atención a la promoción de los intereses** económicos y empresariales, **culturales**, sociales y turísticos de la Comunitat Valenciana".

Entre las funciones de la delegación de Bruselas no consta la promoción de los intereses sociales y culturales de la CV, sino que le atribuye objetivos que enuncia de un modo más amplio como “la promoción de los intereses multisectoriales”, quizá por ello en el balance anual de actividades no aparece ni una sola en materia cultural, ni tan siquiera las de promoción en general o las vinculadas con la enseñanza y la docencia del valenciano.

Por lo que se refiere a la Delegación de la CV en Madrid, en la última memoria de actividades se indica: “En el plano cultural se potencian las clases de valenciano teniendo en estos momentos tres grupos con un número total de sesente alumnos. Como se ve el interés por la cultura valenciana existe”.

La Comissió de Promoció Cultural del Consell Valencià de Cultura (CVC) considera que las delegaciones del CV en Madrid y en el extranjero, son elementos potenciales útiles para la promoción cultural de la CV en sentido amplio (bibliográfica, musical, patrimonial e incluso turística).

Por consiguiente se sugiere a la Vicepresidencia Primera del Consell (Subsecretaría de Relaciones Institucionales) la conveniencia de que se elabore un plan de Promoción y Difusión cultural Valenciana que atienda a los distintos sectores de producción cultural, tanto públicos como privados, para lo cual se ofrece a colaborar en el asesoramiento y redacción de este plan.

La promoción cultural valenciana debería de considerarse como un objetivo absolutamente prioritario dentro de las funciones de ambas delegaciones.

- Aprovació de l'informe sobre l'anomenat “**Informe Universitat 2000**”; també conegut com “Informe Bricall”. 23 de febrer.

La Comissió de Ciències proposa que el CVC s'adrece a la Conselleria de Cultura i Educació expressant-li la seua opinió sobre l'anomenat “Informe Universitat 2000” i demanant-li, si és procedent, informació sobre els projectes o el parer de la Conselleria quant a la possible reforma de la institució.

- El ple aprova encetar un acostament i una **col·laboració mútua** entre el Consell Valencià de Cultura i el **Consell Valencià de la Joventut** per a la qual cosa delega en el president i en els senyors consellers: Manuel Bas Carbonell, Manuel Muñoz Ibáñez i Ramón de Soto Arándiga; hi ha programada una primera reunió el dia 26 de març a la seu del CVC. 23 de febrer.
- Aprovació de l'informe sobre l'**avantprojecte de Reglament de Museus i Col·leccions Museogràfiques**. 30 de març.

Presenta l'informe el Sr. Álvarez Rubio com a president de la Comissió Jurídica, coautora del text amb el grup de treball nomenat per a l'estudi de l'avantprojecte.

Havent observat el Sr. Álvarez Rubio la possible irregularitat de les competències que el text de l'avantprojecte atribuïx al Consorci de Museus de la Comunitat Valenciana, en la consideració que la *Llei del patrimoni cultural valencià* no contempla la figura del dit Consorci, el vicepresident de la institució, Sr. Ramón de Soto Arándiga, proposa que el

Consell Valencià de Cultura suggerisca al Conseller de Cultura, Educació i Ciència que trasllade al Consell de la Generalitat Valenciana la conveniència de revisar el text de la *Llei del patrimoni cultural valencià* per tal de flexibilitzar-lo i d'incloure-hi la creació del Consorci de Museus de la Comunitat Valenciana.

- S'aprova organitzar una sessió plenària extraordinària per al **Lliurament de Distincions d'Honor del Consell Valencià de Cultura al Gremi de Llibrers i a l'Associació d'Editors del País Valencià**, amb motiu de la Fira del Llibre d'enguany, i l'intercanvi d'opinions. 30 de març.
- El Sr. Álvarez Rubio ha enviat al president un text denunciant l'enderrocament del **convent de Sant Francesc de Vinaròs** per orde de la corporació municipal i suggerint que el ple acorde demanar responsabilitats. 27 d'abril.

El ple acorda demanar a la Conselleria de Cultura i Educació l'informe elaborat sobre el dit convent i enviar un escrit de reprovació a l'Ajuntament de Vinaròs.

- Aprovació de l'informe final relatiu a la **creació d'un Museu Imaginari de la Literatura Valenciana**. 27 d'abril. (més informació en el punt 7 de la memòria de la Comissió de les Arts).

S'aprova traslladar el text presentat al conseller de Cultura i Educació, amb la incorporació, demanada pel Sr. Álvarez Rubio, de l'escriptora Beatriu Civera a la llista inclosa en el projecte.

- Aprovació d'un **text de manifestació de suport a la institució de la Biennial de les Arts de València**. 27 d'abril. (es pot consultar en l'apartat 5.7).

S'aprova traslladar el text al conseller de Cultura i Educació i a la sotssecretària de Cultura, amb el canvi, demanat pel Sr. Álvarez Rubio, de l'expressió "la nostra cultura" per "la cultura valenciana". El president Sr. Grisolia comunica al ple que ha estat nomenat membre del Patronat de la Biennial.

- Aprovació d'un **text relatiu a la visita efectuada a la Facultat de Belles Arts de la Universitat Miguel Hernández**. 27 d'abril. (es pot consultar en l'apartat 5.7).

S'aprova traslladar al conseller de Cultura i Educació i al rector de la Universitat Miguel Hernández el text presentat, amb una esmena en l'últim paràgraf, el qual haurà de dir: "En conseqüència, la nostra institució comunica al Rector Magnífic de la Universitat Miguel Hernández la seua satisfacció pel projecte conegut, i li demana que faça el possible a favor del reconeixement universitari dels títols impartits".

- Aprovació d'un **text**, a proposta de la Comissió de les Ciències, relatiu al projecte de **creació del Museu dels Dinosauris de Morella**. 27 d'abril. (es pot consultar en l'apartat 5.7).

El ple aprova assumir l'acord de la Comissió de les Ciències de donar suport a les peticions formulades per l'alcalde de Morella en el text presentat.

- El secretari llig un escrit rebut del Sr. Joan Álvarez, director del *Centro de Formación de Guionistas de la Universidad Internacional Menéndez Pelayo* de València en què es descriu el **projecte de creació d'una Fundació de la Comunitat Valenciana per a la Investigació de l'Audiovisual** que impartirà títols d'especialitats de l'audiovisual seguint el model d'una Escola Universitària. 27 d'abril.

S'acorda que l'assumpte es trasllade a la Comissió de les Arts amb la recomanació, demanada per la Sra. Morenilla Talens, que la comissió tinga en compte les altres institucions universitàries, a més de la Menéndez Pelayo, que s'ocupen de les arts audiovisuals.

- El ple acorda per unanimitat aprovar la **creació d'un grup de treball de la Comissió de les Ciències per a l'estudi de l'accés nord al port de València**, integrat pels membres de la institució Sr. Grisolia com a president, Sr. Sanchis-Guarner Cabanilles com a secretari, i Sr. Muñoz Puelles i Sra. Rodríguez Magda com a vocals. 28 de maig.
- Aprovació d'un **informe sobre els termes "paella" i "paellera"**. 28 de maig.

L'informe, elaborat per la Comissió de Llegat Històric i Artístic, és presentat pel seu president, Sr. Bas Carbonell. Es tracta d'un aclariment sobre els usos dels termes "paella", "paellera" i "paeller/o", en resposta a una consulta arribada al president de la institució i traslladada a la Comissió de Llegat Històric i Artístic. El Sr. Huguet Pascual i el Sr. Sanchis-Guarner Cabanilles assenyalen que al seu parer la qüestió no correspon a les competències de la institució, per tractar-se, com apunta el primer, d'una qüestió relativa a la filologia castellana, o, tal com assenyalen el segon, per no tenir la transcendència cultural suficient per a ser presa en consideració. El Sr. Muñoz Ibáñez precisa que l'informe no es pronuncia sobre la qüestió des del punt de vista filològic, sinó etnològic. Des d'esta consideració, el ple acorda per majoria aprovar l'informe i que es faça arribar als sol·licitants.

- Aprovació d'un text relatiu a la **visita a Alzira**. 28 de maig.

N'informen el Sr. Morera Buelti i el Sr. Álvarez Rubio, membres comissionats per a l'estudi de l'assumpte. El ple acorda per unanimitat aprovar el text i que s'envie a l'Ajuntament d'Alzira.

- Aprovació de l'**Informe de la visita a Xàtiva per a tractar el patrimoni del Reial Monestir de Santa Clara**. 28 de maig.

N'informa el Sr. Morera Buelti, membre comissionat, amb el Sr. Álvarez Rubio i el Sr. Bas Carbonell, per a l'estudi de l'assumpte. El ple acorda aprovar el text presentat.

- Aprovació de l'**informe sobre l'avantprojecte de Llei del llibre de la Comunitat Valenciana**. 28 de maig.

L'informe és presentat pel Sr. Huguet Pascual, membre del grup de treball encarregat de l'estudi de l'avantprojecte. El ple acorda per unanimitat aprovar l'informe.

- Sobre el **seguiment del Dictamen sobre l'Horta**. 28 de maig.

El ple acorda fer constar en acta que reitera el contingut i les conclusions del seu Dictamen del 8 de maig del 2000 sobre l'Horta de València i es congratula per l'existència d'una iniciativa popular que, fent ús dels mecanismes democràtics, recull aquelles conclusions. Igualment expressa la seua contrarietat per la falta de resposta de les autoritats al Dictamen citat. La Sra. Morenilla Talens manifesta el seu desacord amb el fet que no se sotmeta a votació el suport al contingut de la proposta de Llei.

- El ple acorda aprovar la creació d'un grup de treball dins de la Comissió de les Arts per a l'estudi de la incidència de l'art públic en el paisatge, tant urbà com de fora de les ciutats, compost pels membres Sr. de Soto Arándiga, Sr. Muñoz Puelles, Sr. Muñoz Ibáñez i Sr. Prades Perona. 28 de maig. (més informació en el punt 9 de la memòria de la Comissió de les Arts).
- **Propostes de candidats al Mèrit Cultural de la Generalitat Valenciana**. Després de les oportunes votacions, el ple acorda proposar la concessió de la Distinció de la Generalitat Valenciana al Mèrit Cultural al físic **José Bernabeu** i al ballarí **Antonio Gades**. 27 de juliol.
- **Consellers delegats per a formar part dels jurats dels premis "Ciutat de València" de literatura**, el ple acorda ratificar la mateixa llista de l'any passat. 27 de juliol.

Premi Vicente Blasco Ibáñez
 Premi Constantí Llombart
 Premi Roïç de Corella
 Premi Vicente Gaos
 Premi Eduard Escalante
 Premi Juan Gil-Albert

Manuel Bas Carbonell
 Josep Boronat Gisbert
 Leopoldo Peñarroja Torrejón
 Ricardo Bellveser Icardo
 Carme Morenilla Talens
 Vicente Muñoz Puelles

- El ple aprova el **dictamen** de la Comissió de les Ciències **Sobre la qüestió energètica i les energies renovables**. 28 de setembre.

La Comissió de les Ciències sol·licita autorització per a organitzar una presentació pública del seu dictamen *Sobre la qüestió energètica i les energies renovables* en el marc d'una taula redona nomenada *Energies alternatives i canvi climàtic* amb la participació dels experts Sr. Emèrit Bono com a ponent moderador, Millán Millán, director executiu del CEAM, i Juan Sánchez, director de l'Institut de Desertificació.

- El ple acorda aprovar l'**informe** sobre els **béns del convent de Santa Clara de Xàtiva** i que es trasllade a les instàncies competents en la matèria i a l'Ajuntament de Xàtiva com a sol·licitant. 28 de setembre.
- El ple acorda aprovar l'**informe** sobre l'**església de Navarrés** i que es trasllade a les instàncies competents en la matèria. 28 de setembre.

Per suggeriment del Sr. Bellveser Icardo, en la recomanació de facilitar ajuda a l'Ajuntament de Navarrés es precisarà que es tracta d'ajuda "tècnica".

- El ple acorda aprovar l'**informe sobre l'accés nord al port de València** i que es trasllade a les instàncies competents en la matèria. 28 de setembre.
- La vinent sessió del ple es farà a Vila-real el dia 29 d'octubre. 28 de setembre.
- El secretari anuncia que proposarà a la Comissió de Govern la creació d'un grup de treball per a estudiar el projecte de decret de continguts curriculars d'E.S.O i Batxillerat. 28 de setembre.

La Sra. Serrano Llàcer llig un escrit demanant que el Consell Valencià de Cultura es pronuncie sobre el projecte de decret de continguts curriculars d'E.S.O. i Batxillerat.

El Sr. Peñarroja Torrejón es manifesta contrari a qüestionar el decret al·ludit per la Sra. Serrano Llàcer, en funció de la seua opinió que el valencià és una llengua altra que el català. En el mateix sentit s'expressa el Sr. Boronat Gisbert, per a qui paradoxalment el decret representa un reconeixement implícit de la pertanyença dels literats valencians, catalans i balears a la mateixa tradició literària.

El Sr. Álvarez Rubio s'afeg a les paraules de la Sra. Serrano Llàcer, i fa una crida a la tolerància intercultural. La Sra. Morenilla Talens, el Sr. Lapedra i Civera, el Sr. Sanchis-Guarner i el Sr. Huguet Pascual es manifesten d'acord amb la pretensió de la Sra. Serrano Llàcer.

- El president declara que la proposta de la nostra institució a favor de la concessió de la **Distinció de la Generalitat al Mèrit Cultural al professor José Bernabeu Alberola** va ser atesa. En l'acte de concessió, el president de la Generalitat va citar este Consell com a origen de la proposta. 29 d'octubre.
- Aprovació de l'**informe sobre les restes arqueològiques romanes de l'Hort de Morant a Dénia** i el seu trasllat a les autoritats i instàncies interessades. 29 d'octubre.
- La Generalitat Valenciana ha registrat el conveni de col·laboració amb diverses institucions, entre les quals es compta el Consell Valencià de Cultura, per a l'estudi i la recopilació dels usos i costums del **Dret Civil Valencià**. 29 de novembre.
- Aprovació de l'informe per a la **declaració com a B.I.C. de la Festa de la Mare de Déu de la Salut d'Algemesí**. 29 de novembre.

El ple aprova l'informe i la seua tramesa a les autoritats competents. Per indicació del Sr. Álvarez Rubio, s'adduirà l'article 7.1 de la Llei de patrimoni valencià com a fonamentació legal de la conclusió de l'informe.

- Aprovació de l'informe per a la declaració com a B.I.C. del Betlem de Tirisiti d'Alcoi. 29 de novembre.

El ple aprova l'informe i la seua tramesa a les autoritats competents.

- Aprovació de l'organització d'una taula redona sobre l'estat de la inversió en recerca científica i tecnològica a la Comunitat Valenciana. 29 de novembre.

Es tracta d'una iniciativa de la Comissió de les Ciències, presentada ara al ple per la secretària de la comissió, Sra. Morenilla Talens. Es compta reunir en la taula redona al professor Quesada, al director de la delegació valenciana del Centro Superior de Investigaciones Científicas i als vicerectors d'Investigació de la Universitat de València i de la Universitat Politècnica de València.

El ple acorda autoritzar la iniciativa.

- El ple aprova l'informe sobre el castell de Montesa, provinent de la Comissió de Llegat Històric i Artístic i presentat pels seus redactors, Sr. Alvarez Rubio i Sr. Bas Carbonell. 21 de desembre.

5.3. Declaracions i textos de suport i recolzament

a) Text de manifestació de suport a la institució de la *Biennial de les Arts de València*

El Consell Valencià de Cultura ha conegut, per informació de la Sra. Consuelo Ciscar Casaban, Sotssecretària de Cultura, el projecte d'institució d'una Biennial de les Arts de València, la primera edició de la qual tindrà lloc el present any 2001, i manifesta:

Que este Consell es congratula amb la Conselleria de Cultura de la Generalitat Valenciana i amb la resta d'institucions que han manifestat la seua adhesió a la iniciativa, d'una institució que pot fer de la capital valenciana un centre d'encontre periòdic de l'actualitat artística internacional, pel seu modern enfocament pluridisciplinar i la seua ambiciosa concepció, i espera, amb els organitzadors, l'èxit de la projectada Biennial de les Arts de València i que esta represente, amb el temps, un valor de la nostra cultura reconegut en tot el món i una via d'actualització i enriquiment d'esta mateixa cultura.

El fet que este Consell no haja disposat amb temps suficient d'informació sobre els continguts de la primera edició de la Biennial, de celebració imminent, ens obliga a abstenir-nos de considerar-los ara, i a desitjar, això sí, que una vegada clausurada puguem conèixer-los en detall, a més d'una avaluació dels seus resultats, a fi de contribuir en la mesura possible i de les nostres competències a la consolidació d'una iniciativa que considerem del màxim interès.

b) Suport a la conservació de les restes paleontològiques de Morella

- 1 El patrimoni cultural de Morella, del seu terme i de tota la comarca dels Ports és d'una gran i variada riquesa.
- 2 Una part d'esta riquesa es troba en el patrimoni paleontològic, amb un extraordinari registre fòssil del Cretaci inferior, considerat pels especialistes entre els millors i més complets d'esta època geològica a Europa.
- 3 Els jaciments amb restes de dinosaures es coneixen des de la segona meitat del segle XIX, i van ser investigats entre 1918 i 1927 per catedràtics de geologia i paleontologia que dipositaren els materials fòssils en el Museo de Ciencias Naturales de Madrid.

- 4 Entre 1978 i 1981 es realitzen excavacions sistemàtiques per l'Institut de Paleontologia de Sabadell. Es publica la primera monografia espanyola sobre dinosaures.
- 5 En 1994, per iniciativa de l'Ajuntament, es crea el museu monotemàtic Temps de Dinosauria. També es funda l'Associació d'Amics de la Paleontologia de Morella.
- 6 La divulgació de les restes de dinosaures ha estat una constant per al museu; així, va muntar una exposició itinerant que ha visitat Castelló, Lisboa i Tomar a Portugal, Onda, les Coves de Vinromà i Almassora. En maig del 2001 es presentarà, molt ampliada, al Museo Nacional de Ciencias Naturales, a Madrid.

El ple del Consell Valencià de Cultura, en la seua sessió del 27 d'abril del 2001, va acordar per unanimitat:

- 1 Manifestar el seu suport a l'Ajuntament de Morella per l'esforç que està realitzant en la salvació del patrimoni paleontològic.
- 2 Recomanar a la Ciutat de les Ciències que organitze una exposició sobre les restes de dinosaures del museu Temps de Dinosauria de Morella.
- 3 Recomanar a la Conselleria de Cultura i Educació que s'interesse activament per l'ampliació del museu Temps de Dinosauria, per la legalització de la xarxa de museus de Morella i del Centre d'Interpretació de Vallivana, per la creació d'un Centre de Recerca i Investigació Paleontològica i per l'autorització per a emprendre un programa d'excavacions paleontològiques.

c) **Facultat de les Arts d'Altea de la Universitat Miguel Hernández d'Elx**

El passat 13 de març una representació del Consell Valencià de Cultura va visitar la Facultat de les Arts d'Altea, en resposta a una invitació del seu degà i en compliment d'un acord de la Comissió de Govern refrenat posteriorment pel plenari de la institució.

En el curs de la visita, els consellers van poder conèixer directament tant el projecte educatiu d'esta nova facultat encara en fase de construcció i dotació material com l'entorn en què se situa, compendi de valors paisatgístics i històrics fortament imbricats en les nostres tradicions culturals.

En primer lloc, cal dir que l'originalitat d'una perspectiva formativa que combina les diverses disciplines artístiques, tant plàstiques com escèniques, i el rigor acadèmic dels plantejaments, conferixen al projecte unes característiques clarament diferenciadores.

En segon lloc, considerant este projecte ambiciosament diferenciat i l'entorn humà i natural en el qual s'ha de desenvolupar, amb un mutu intercanvi de valors i beneficis,

el Consell Valencià de Cultura veu convenient assenyalar la gran aportació que la Facultat d'Arts d'Altea representa per al patrimoni i per al futur cultural valencià .

En conseqüència, la nostra institució comunica al Rector Magnífic de la Universitat Miguel Hernández la seua satisfacció pel projecte conegut, i li demana que faça el possible a favor del reconeixement universitari dels títols impartits.

5.4. Felicitacions, condols, adhesions i agraïments

A continuació es recullen les mostres de felicitació, agraïment, adhesió, així com de condol, expressades pel plenari de la institució, amb la data de la sessió en què es prengué l'acord.

Al final d'aquest apartat es pot trobar un recull de biografies de les persones desaparegudes ací esmentades.

a) Felicitacions

- S'enviarà un escrit de congratulació per l'elecció del poeta d'Oliva **Francisco Brines** com a membre de la Real Academia Española de la Lengua. 27 d'abril
- El president notifica la **declaració per la UNESCO del Misteri d'Elx com a Patrimoni Oral de la Humanitat** i declara la congratulació del Consell amb l'ajuntament i el poble d'Elx. Com s'havia previst, la Medalla d'Or del Consell Valencià de Cultura, concedida al Misteri d'Elx per acord pres en la sessió plenària tinguda el passat mes de març a Benissa, es lliurarà durant les pròximes representacions del misteri, el vinent 13 o el 15 d'agost, segons s'acorde amb l'Ajuntament d'Elx. 28 de maig
- El president ha felicitat al Sr. **José Pío Beltrán Porter** pel seu recent nomenament com a vicepresident d'Organització i Relacions institucionals del Consejo Superior de Investigaciones Científicas. 28 de maig
- El president manifesta el president de la Generalitat i els líders polítics de l'arc parlamentari valencià la satisfacció del Consell Valencià de Cultura per la constitució de l'**Acadèmia Valenciana de la Llengua**, exemple d'entesa democràtica i fita decisiva en la conquesta de la normalització cultural valenciana.
- El president felicita al Sr. Bellveser Icardo per la recent inauguració del Museu Valencià de la Il·lustració i la Modernitat, del qual és coordinador. 2 de juliol
- Felicitació del Consell Valencià de Cultura al senyor **José Bernabeu Alberola** per la concessió de la Distinció de la Generalitat Valenciana al Mèrit Cultural amb la satisfacció d'haver contribuït amb la seua recomanació al president de la Generalitat.
- Felicitació i testimoni d'admiració del Consell Valencià de Cultura al senyor **Joaquim Michavila** per haver-li esta concedida la Distinció de la Generalitat Valenciana al Mèrit Cultural.
- A proposta del president, s'acorda enviar cartes de felicitació al Sr. **Vicente Gallego** i al Sr. **Joan Francesc Mira** per l'obtenció, el primer, del Premio Loewe de Poesia, i el

segon del Premi Nacional de Traducció per la seua versió al català de *La Divina Comèdia*. 29 de novembre

b) Condols

- El president comunica que s'ha dirigit a l'Ajuntament de Mislata expressant el condol de la institució per la mort del membre de la Real Academia Española de la Lengua Sr. **Rafael Lapesa**. 27 d'abril
- S'ha enviat un telegrama de condol per la mort del Sr. **Francesc Esteve**. El president agraïx al Sr. Prades Perona que representara al Consell en el funeral. 27 d'abril
- El president manifesta al pintor Joaquim Michavila el condol de la institució per la mort de la seua esposa. 2 de juliol
- Per iniciativa del president, i a proposta del secretari, el ple manifesta el seu condol per la mort del Sr. **Arturo Zabala**, primer director de la Institució Alfons el Magnànim. 28 de setembre

El Sr. Bellveser Icardo fa constar en acta el caràcter especial del seu condol, pel fet d'ocupar actualment el mateix càrrec.

El president ha escrit a la filla del recentment desaparegut Sr. Arturo Zabala, qui va ser primer director de la institució d'estudis Alfons el Magnànim, fent-li present el condol d'esta institució per la mort de son pare. (Ple del 29 d'octubre)

- El president ha escrit una carta de condol al Teatre Real de Madrid per la mort del fins ara director artístic de la institució, Sr. **Luis Antonio Garcia Navarro**. 29 d'octubre
- El Consell Valencià de Cultura expressa el seu condol per la mort de **Mn. Ramon Rodriguez Culebras**, canonge de la catedral de Sogorb i distingit erudit.
- Les institucions han commemorat recentment el 20 aniversari de la mort del professor Manuel Sanchis Guarner i el 30 de la de l'erudit Nicolau Primitiu. 21 de desembre
- A proposta del senyor membre Manuel Bas el ple del CVC expressa el seu condol per la mort de l'historiador prehistòric valencià **José Alcina Franch**. 29 d'octubre.

c) Adhesions

- Recepció d'una carta de l'alcalde d'Elx comunicant la presentació per l'Estat espanyol de la candidatura del **Misteri d'Elx** a la seua declaració com a **Obra Mestre del Patrimoni Oral i Immaterial de la Humanitat** i sol licitant-hi l'adhesió

del Consell Valencià de Cultura. El ple acorda manifestar la seua adhesió a la sol·licitud. 29 de gener

La recent assistència del CVC a una representació del Misteri va ser l'ocasió per als consellers de tornar a comprovar, a més de l'extraordinària força artística i el poder d'evocació d'esta peça dramàtica, el seu caràcter de monument viu de la cultura valenciana, assumit i recreat any rere any, a través dels segles, per un poble orgullós del seu patrimoni.

- El president ha comunicat al Sr. José F. Ballester-Olmos i a l'arquebisbe de València, Excm. i Rvdm. Sr. Agustí García-Gasco, l'adhesió d'este Consell a la concessió al Sr. **Ignacio Carrau Leonarte** de la Gran Creu de l'Orde Pontifici de Sant Gregori el Gran, en virtut de la seua tasca remarcable al capdavant de tantes institucions valencianes. 30 de març
- La Comissió de Govern va acordar en la seua última sessió manifestar la seua adhesió a la celebració del **1r Saló del Llibre Valencià**. 2 de juliol

d) Agraïments

- Recepció d'una carta de la directora general de Promoció Cultural i Patrimoni Artístic agraïnt l'adhesió de la institució a la declaració per la UNESCO del Palmerar d'Elx com a Patrimoni de la Humanitat, i informant que el Consell del Patrimoni Històric ha acordat presentar a la UNESCO la sol·licitud de declaració del Misteri d'Elx com a Obra Mestra del Patrimoni Oral i Immaterial de la Humanitat. 29 de gener
- Comunicació de la Sra. Elena M. Reginard, esposa del Sr. Enric A. Llobregat, en què agraïx al CVC el nomenament del seu marit com a Secretari Perpetu del CVC i la sol·licitud a l'Ajuntament de València perquè el nomene Fill Predilecte de la ciutat. 23 de febrer
- S'ha rebut un escrit de l'alcalde d'Elx, Sr. Diego Macià, agraïnt la concessió de la Medalla d'Or del Consell Valencià de Cultura al Misteri d'Elx. 30 de març
- Recepció d'una carta del Tinent d'Alcalde de Cultura de l'Ajuntament de Gandia, Sr. Jaume Borràs March, adreçada al president del CVC, Sr. Santiago Grisolia, agraïnt tots els membres de la Institució pel suport prestat en agilitzar les gestions davant del Ministeri de Foment per tal que es duga a terme la remodelació del Teatre Serrano de la capital de la Safor. Carta amb data 27 de novembre 2001

e) Recull biogràfic dels personatges desapareguts

- ALCINA i FRANCH, Josep (València, 1922 – Madrid, 2001)

Americanista. Estudià a València i a Madrid i s'especialitzà en antropologia, cultura i història americanes. Catedràtic d'arqueologia americana de la Universitat Complutense de Madrid, ha publicat: *Fuentes indígenas de México* (1956), *América en la época de los Austrias* (1962), *Manual de Arqueología Americana* (1965), *La arqueología antropológica en España* (1975), *Arqueología de Chinchero* (1976) i *Arte y antropología* (1982).

- ESTEVE i GALVEZ, Francesc (Castelló de la Plana, 1907 – Castelló de la Plana, 2001)

Professor d'història a l'institut d'ensenyament mitjà d'Ampostà i després al de Castelló de la Plana. Estudià la prehistòria de les comarques del nord del País Valencià i del Baix Ebre. Entre altres obres seues cal destacar *Un poblado de la primera edad del hierro en la Plana de Castellón* (1944), *Cerámica de cuerdas en la Plana de Castellón* (1955), *Los sepulcros de la Joquera* (1965), *La cueva sepulcral del Calvari d'Ampostà* (1966), *La necrópolis del Bovalar* (1966), *El abrigo rupestre del Assud de Almazora y su yacimiento arqueológico* (1969) i *La necrópolis ibérica de la Oriola, cerca de Ampostà (Tarragona)* (1974). Guardonat per la Generalitat Valenciana amb la Medalla al Mèrit Cultural. En 1982 donà a la Diputació de Castelló i al Museu de Castelló les seues col·leccions particulars de ceràmica valenciana dels segles XII al XIX i de joies populars d'argent dels segles XVII i XVIII.

- GARCIA NAVARRO, Luis Antonio (València, 1941- Madrid, 2001)

Estudià música a València, posteriorment va perfeccionar estudis a Madrid i Àustria. Al llarg de la seua carrera va dirigir la opera de Stuttgart i la orquestra de Barcelona, a més, va ser codirector de les orquestres de Nova York, Londres i Viena. Des de 1997 era director artístic i musical del Teatre Reial de Madrid el qual havia estat obert de nou per a fer operes des del seu tancament en 1925. Fou àmpliament aclamat per les seues interpretacions de *Don Carlo* de Verdi i *Parsifal* de Wagner

- LAPESA MELGAR, Rafael (València, 1908 – Madrid, 2001)

Catedràtic i crític literari. Fou deixeble de Ramón Menéndez Pidal i d'Americo Castro. Era membre de la Reial Acadèmia Espanyola de la Llengua, col·laborador de la "Revista de Filología Española" i de diverses publicacions literàries i conferenciant en nombroses universitats d'Europa i Amèrica. Són remarcables els seus estudis gramaticals i de història de la llengua. Entre les seues obres destaquen: *Asturiano y provenzal en el Fuero de Avilés*; *Historia de la lengua española*; *La trayectoria política de*

Garcilaso, *Los decires narrativos del Marqués de Santillana y La Obra literaria del Marqués de Santillana*.

- RODRIGUEZ CULEBRAS, Ramón (Guascaña, Conca, 1930 – Castelló de la Plana, 2001)

Nascut a a la localitat conquense de Guascaña va ser sogorbí fins al punt de ser declarat, el 1987, fill adoptiu de la ciutat a la qual arribà en 1944. Acadèmic, historiador de l'art i director del museu Catedralici de Sogorb, destacà per la seua incessant activitat en l'estudi, conservació i restauració del patrimoni artístic de Castelló. Fou també professor d'Història de l'Església i Iconografia Cristiana en la facultat de Teologia Sant Vicent Ferrer de València i en el Centre d'Estudis Teològics Mater Dei de Castelló.

Ingressà als catorze anys al seminari de Sogorb on va ser ordenat sacerdot. Llicenciat en Sagrada Teologia per la Universitat Gregoriana de Roma i doctor en Història de l'Art per la de Munich va ser delegat diocesà de Litúrgia i canonge de la Catedral de Sogorb. Va formar part de l'Associació Valenciana de Crítics d'Art i era Acadèmic Corresponent de la Real Academia de Bellas Artes de San Carlos. Entre els llibres que va publicar, destaca: *El rostro de cristo en el arte español*.

Abans de la seua mort va treballar en la restauració de la rica herència sacra de la Comunitat Valenciana per tal d'exposar-la a la seua ciutat dins la sèrie d'exposicions *La luz de las imágenes*.

- ZABALA LÓPEZ, Arturo (València, 1912 – València, 2001)

Escriptor; estudià Dret i Filosofia i Lletres a la Universitat de València, i es doctorà a la de Madrid. Va formar part del grup que publicà la revista literària "Murta", va dirigir "La Gaceta del Libro" i fou col·laborador literari de "La Correspondencia de Valencia". En l'aspecte docent, va ser professor de la Facultat de Dret i, posteriorment, durant 25 anys, de la de Filosofia i Lletres de València, on va crear els cursos per a estrangers. Fou director del T.E.U de València i va col·laborar en la fundació de la revista "Mediterráneo", de la qual fou secretari. En la Diputació de València va fundar la Institució Alfons el Magnànim, essent secretari des de la seua creació en 1947, a més de dirigir la secció de Literatura i Estudis Filològics. Fou president del VIII Congrés de Història de la Corona d'Aragó, el qual va tenir lloc a València en 1967. Director de número del Centre de Cultura Valenciana i cronista oficial de la província, va desenvolupar diferents càrrecs a l'Ajuntament de València. És autor del llibre *La opera en la vida teatral valenciana del siglo XVIII* (1960) i de nombroses monografies sobre temes valencians, especialment referides al teatre. En 1967 va obtenir el Premi Cerdà Reig de la Diputació Provincial de València en l'apartat de recerques literàries.

FONTS:

- *Gran Enciclopedia de la Región Valenciana*. Coordinació Xavier Ribera Peris i Mª Teresa Mas Ivars. València. 1973
- *Gran Enciclopèdia Catalana*. Barcelona 1971.
- Articles apareguts en premsa.

6. Les comissions permanents: memòria anual

- 6.1. Comissió de les Arts
- 6.2. Comissió de les Ciències
- 6.3. Comissió Jurídica i d'Interpretació Reglamentària
- 6.4. Comissió de Llegat Històric i Artístic
- 6.5. Comissió de Promoció Cultural

6. Les Comissions permanents: memòria anual

En aquest capítol es recullen les memòries anuals de les comissions permanents; a més, aquestes memòries detallen les activitats dels grups de treball emanats d'elles.

6.1. La Comissió de les Arts

Els grups de treball emanats de la Comissió de les Arts, dels quals es troba informació dins aquesta memòria són:

- a) Grup de treball Museu imaginari de la literatura valenciana (punt 7 i informe final al capítol 9)
- b) Grup de treball Jornades Canvi cultural i creativitat artística (punt 8)
- c) Grup de treball Impacte artístic en el paisatge (punt 9)

Presidente de la Comisió:

Il. Sr. Ramón de Soto.

Miembros de la Comisió:

Il. Sr. Ricardo Bellveser Icardo.

Il. Sr. Amadeu Fabregat Mañes.

Il. Sr. Enrique García Asensio.

Il. Sr. Jesús Huguet Pascual.

Il. Sra. Carmen Morenilla Talens.

Il. Sr. Manuel Muñoz Ibáñez.

Il. Sr. Luis Prades Perona.

Il. Sra. Rosa María Rodríguez Magda.

Secretario de la Comisió:

Il. Sr. Vicente Muñoz Puelles.

L'any 2000 la Comissió de les Arts es va reunir en nou sessions: el 3 de gener, el 7 de febrer, el 14 de març, el 4 d'abril, el 2 de maig, el 7 de juny, el 4 de juliol, el 16 de juliol en sessió extraordinària i el 5 de setembre. Dels temes tractats en totes estes sessions se'n va donar informació puntual al ple del Consell.

Pel que fa a la seua composició, la comissió ha romàs invariable durant tot l'any.

En el 2001 la comissió ha debatut, entre altres assumptes, sobre la situació actual de les arts valencianes, sobre la contemporaneïtat en l'art i sobre la catalogació de l'arquitectura racionalista dels anys 30. Ha rebut informes de tres grups de treballs creats en la mateixa comissió: el del Museu imaginari de la literatura valenciana, el de Canvi cultural i creativitat artística, encara actiu amb el nom de Migracions i canvi cultural, i d'Incidència paisatgística de l'art situat a les vies públiques, el qual també continua en actiu. Ha estat informada pels seus vocals en el Consell Rector de Teatres de l'Institut d'Arts Escèniques de la Comunitat Valenciana i en de l'Institut Valencià d'Art Modern, i ha rebut la visita de la sotssecretària de Promoció Cultural, la qual ha informat sobre la Biennial de les Arts. Ha presentat els seus candidats a la Distinció de

la Generalitat Valenciana al Mèrit Cultural i la seua proposta d'Observacions i Recomanacions.

Temes tractats

1) Memòria d'activitats de l'any 2000

4-04-2001. El secretari entrega la Memòria de l'any 2000, amb una relació de temes tractats i assumptes pendents.

25-05-2001. S'aprova la Memòria.

2) Informes de la Sra. Morenilla sobre el Consell Rector de Teatres de l'Institut d'Arts Escèniques de la Comunitat Valenciana.

3-01-2001. La Sra. Morenilla Talens informa sobre els assumptes tractats en les dos reunions del Consell Rector a les quals ha assistit des del seu nomenament en substitució del Sr. Marín Soriano com a vocal representant de la nostra institució. La documentació corresponent es troba dipositada en el Consell Valencià de Cultura. A la primera d'estes reunions hi va assistir el Sr. Marín Soriano. L'acta de la reunió i el pressupost de l'Institut d'Arts Escèniques del 2001 s'adjunten a l'acta. Segons l'informe de la Sra. Morenilla Talens, el teatre privat valencià no existix en la pràctica. Tot el teatre és públic o almenys està subvencionat per les administracions. Es referix en detall al pressupost de Teatres de la Generalitat, a les partides de despeses dels teatres Rialto-Moratín, Principal, Talia i Arniches, als compromisos amb el Circuit Teatral Valencià i amb entitats privades, com l'Espai Moma, i no privades. A continuació s'obri un torn d'intervencions en el qual els consellers critiquen l'escàs pressupost, la indefinició en la concessió de subvencions, l'escàs volum de la producció pròpia i la falta aparent de criteris de programació i d'una política a llarg termini. Finalment, a la vista de la necessitat de més informació sobre la política teatral oficial, s'acorda convocar a la vinent sessió el director general artístic de Teatres de la Generalitat. Així es va fer, i no va comparéixer.

4-04-2001. La Sra. Morenilla Talens ha tingut ocasió, des del seu informe anterior, d'assistir a dos reunions, una amb el president del Consell Assessor i una altra, prè via, de la Comissió Permanent. És intenció del director artístic de Teatres de la Generalitat, Sr. Millàs, convocar la Permanent més sovint. La Sra. Morenilla Talens no considera competència del Consell discutir les programacions anuals de la institució, sinó els criteris de política cultural en els quals es fonamenten. En la segona de les reunions, tinguda hui mateix amb el president del Consell Assessor, s'ha comprovat l'oposició de les companyies teatrals privades, de l'Associació d'Actors, de l'Associació de la Dansa i del Circuit Teatral a la política de subvencions practicada per l'administració, a pesar de ser ells els qui reben les subvencions, a causa de la falta de pressupost per a una producció pròpia. En opinió de la Sra. Morenilla Talens, la creació d'una Direcció Artística de Dansa, paral·lela a la ja existent de Teatre, és un encert. En la reunió s'han aprovat l'execució del pressupost del 2000 i la programació trimestral.

La comissió demana a la Sra. Morenilla Talens que trasllade al Consell Assessor les següents recomanacions: 1) caldria prioritzar les inversions en teatres públics sobre les

que es fan subvencionant companyies privades; 2) caldria usar les subvencions per a ajudar a consolidar iniciatives d'interés cultural, més que no per a dedicar-les a fórmules ja consolidades i rendibles; 3) caldria evitar la concentració excessiva de l'esforç en les tres capitals i dirigir-lo a fomentar la vida teatral en tot el territori; 4) pareix convenient, a la vista de la programació examinada pels consellers, augmentar l'escassa representació valenciana en creació i producció.

16-07-2001. A conseqüència de l'última reunió del Consell Rector de Teatres, la Sra. Morenilla Talens informa sobre l'aprovació de l'avantprojecte de Llei de les arts escèniques, i subratlla que algunes esmenes presentades pel Consell Valencià de Cultura van ser aprovades. Informa també de l'aprovació de la programació d'enguany de "Sagunt a escena", en la qual s'insistix en el teatre grecollatí i en la dansa. A continuació repartix entre els membres de la comissió un avanç de la programació de l'últim trimestre d'enguany, en la qual destaca l'absència de teatre valencià. Davant d'esta circumstància, fruit d'ignorar la realitat bilingüe valenciana i que entra en contradicció amb el principi creador del Consell Valencià de Cultura, els membres de la comissió manifesten la seua sorpresa, i decidixen estar vigilants i tractar la qüestió en la seua reunió vinent.

Posteriorment, i a conseqüència de la interrupció temporal dels treballs de la Comissió de les Arts, la Sra. Morenilla va continuar informant directament a la Comissió de Govern.

3) Informes del Sr. Muñoz Ibáñez sobre l'Institut Valencià d'Art Modern

3.01-2001. El Sr. Muñoz Ibáñez informa sobre l'última reunió, del 22 de desembre passat, del Consell Rector de l'Institut Valencià d'Art Modern, amb només dos punts en l'orde del dia: l'increment del pressupost en un 60% i la conversió de la Sala de la Muralla en sala d'exposicions fotogràfiques.

16-07-2001. El Sr. Muñoz Ibáñez informa sobre l'última reunió del Consell Rector de l'IVAM, el passat 29 de juny. Dividix l'explicació en dos parts, una de merament informativa i una altra d'analítica i crítica. En la primera, el Sr. Muñoz Ibáñez dóna informació sobre una sèrie d'aspectes administratius. Parla de la política de compres i de la programació de l'IVAM per al període 2001-2002, durant el qual els fons propis van estar exposats diuït mesos. En la segona part de l'informe fa un breu repàs històric de l'IVAM des de la seua creació, una història que considera coherent fins a temps recents, i s'interroga sobre la línia que seguix l'actual equip directiu. En opinió seua, en l'actual exposició dels fons de l'IVAM l'art valencià està mal representat i desnaturalitzat. L'art valencià crític amb el franquisme, per exemple, ha desaparegut com a conjunt amb sentit, per ser integrat, d'una manera diluïda, en corrents d'origen forani. L'obra de Renau n'està absent, i també el fotomuntatge i la fotografia. El Sr. Muñoz Ibáñez informa sobre el contenciós Renau, sobre el contenciós Pinazo i sobre el Premi Julio González, concedit enguany per primera vegada, en circumstàncies un tant insòlites. Considera que el Consell Rector de l'IVAM és un òrgan de cortesia, i manifesta la seua inquietud per la situació. El Sr. Muñoz Ibáñez respon satisfactòriament a les preguntes dels membres de la comissió, i el president agràix el seu excel·lent informe i l'anima a continuar treballant com fins ara. Posteriorment, i a

conseqüència de la interrupció temporal dels treballs de la Comissió de les Arts, el Sr. Ibáñez va continuar informant directament a la Comissió de Govern.

4) Debat sobre la contemporaneïtat en l'art

3-01-2001. El Sr. de Soto Arándiga anuncia el seu propòsit d'inaugurar, amb caràcter experimental, una sèrie de debats no puntuals sinó generals, el primer dels quals es referirà a la contemporaneïtat en l'art. Parla del discurs entre el plantejament conservador i el rupturista, del caràcter imprevisible de l'art i de la seua relació amb l'entorn. En el torn d'intervencions, els consellers parlen de l'actualitat permanent de totes les arts, independentment del moment d'execució, de la necessitat d'una relació entre l'artista i el públic, dels límits conceptuals i temporals de la contemporaneïtat, de les noves formes de difusió artística, de les tècniques virtuals com a suport artístic, de l'adaptació de les avantguardes a la realitat social i dels avanços i retrocessos generacionals relatius a l'art i les avantguardes.

7-01-2001. Es produïx un viu debat sobre la contemporaneïtat com a factor subjectiu i objectiu en sentit estricte. Es parla de les claus de la contemporaneïtat, dels reptes no superats de la postmodernitat, els quals caldria reprendre o redefinir; del fracàs dels valors tradicionals; de la cultura de la còpia i de la desconfiança envers la realitat; de la percepció de temps distints que es produïxen simultàniament; de la interrelació actual entre les dos cultures; de la visió jerarquitzada de les cultures dominants; dels moviments migratoris i el mestissatge; de l'alternativa entre genocidi cultural i integració forçosa, en una època en la qual paradoxalment es parla tant de drets humans; del respecte consensuat a la diferència; de la supervivència dels grups menys afavorits; de la prevenció del racisme i dels possibles beneficis resultants dels contactes entre cultures distintes.

El debat sobre la contemporaneïtat no va continuar dins de la comissió, però alguns dels seus aspectes van tornar a ser tractats en el grup de treball de les jornades sobre Canvi cultural i creativitat artística.

5) Informe del Sr. Jaime Millàs, director artístic de Teatres de la Generalitat Valenciana

7-02-2001. El Sr. Millàs, havent estat convocat, excusà la seua assistència la vesprada del dia abans a la reunió, la qual no va haver temps d'anul·lar. No se'l va tornar a convocar.

6) Compareixença de la Sra. Consuelo Ciscar, sotssecretària de Promoció Cultural, per informar sobre la Biennial de les Arts

14-03-2001. Després d'unes paraules de benvinguda del president del Consell i del de la comissió, la Sra. Ciscar passa a informar sobre la Biennial de les Arts de València, projecte molt ambiciós, dedicat a les arts contemporànies, amb el qual s'aspira a fer de València una de les capitals culturals del món. La Biennial, la imatge corporativa de la qual és una rata penada multicolor, es farà per primera vegada l'estiu del 2001. S'inaugurarà oficialment el 10 de juny i es clausurarà el 20 d'octubre, si bé comptarà

amb una sèrie d'activitats paral·leles que començaran en maig. Es pretén afavorir una comunicació creativa entre les arts plàstiques, l'arquitectura, el dibuix, el cinema, el teatre, la televisió, la música, la dansa, la moda i la publicitat.

El tema central de la convocatòria són les passions, és a dir, segons es fa constar en el fullet de presentació, "els vicis i les virtuts humanes, interpretats per cent cinquanta protagonistes de la cultura creativa mundial". En el projecte, dirigit per Luigi Settembrini, intervenen comissaris, teòrics i artistes com Achille Bonito Oliva, Lida Castelli, Droog Design, Peter Greenaway, Emir Kustirica, David Pérez, Cristiana Perrella, Scanner, Shiro Takatani i Robert Wilson. Cada un d'ells disposarà d'un espai significatiu de la ciutat per a mostrar o muntar la seua obra i la d'altres. Així, per exemple, en el convent del Carme hi haurà una exposició sobre el cos, el pecat i l'art com a comunicació.

La Sra. Ciscar informa dels objectius, els actes i el pressupost previst de la Biennal, i respon a les preguntes dels consellers. Tant el president de la institució com el de la comissió li oferixen la col·laboració del Consell, la qual haurà de ser concretada per la Comissió de Govern.

7) Museu imaginari de la literatura valenciana

El grup de treball del Museu imaginari de la literatura valenciana, nom adoptat després de la seua primera reunió, va estar integrat pels consellers Ramón de Soto com a president, Manuel Muñoz Ibáñez i Vicente Muñoz Puelles com a secretari. Es va reunir cinc vegades: el 30 de novembre del 2000, el 13 de desembre del 2000, el 3 de gener del 2001, el 7 de febrer del 2001 i el 14 de març del 2001. De totes les seues reunions en va informar puntualment a la Comissió de les Arts. El propòsit del grup era oferir a la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, o bé a la Direcció General del Llibre, el projecte d'una mostra d'objectes emblemàtics mencionats en obres literàries o bé representatius dels seus autors, amb l'esperança que la visió de tals objectes servira d'estímul a la lectura. Es va elaborar una llista d'autors valencians, entenent com a tals els qui nasqueren o residiren a la Comunitat Valenciana, tant si van escriure en àrab, hebreu, llatí, valencià o castellà, i es va proposar una sèrie d'objectes simbòlics que pogueren representar-los.

3-01-2001. Es presenta la primera llista d'autors i objectes associats possibles.

4-04-2001. S'aprova l'informe per a la seua presentació al ple, el qual l'aprova el 27 d'abril. El preàmbul de l'informe diu:

"Preocupat pels baixos índexs de lectura i pel desconeixement que hi ha dels nostres autors, el Consell Valencià de Cultura ha emprés una sèrie de projectes, entre els quals hi ha el del Museu imaginari de la literatura valenciana. Es tracta bàsicament d'una mostra d'objectes emblemàtics, de gran poder d'evocació, mencionats en obres literàries o bé representatius dels autors que les van escriure. Esperem que la visió de tals objectes, acompanyada d'il·lustracions i textos explicatius, servisca de reforçament i d'estímul a tots els lectors, i en particular als més joves.

La ubicació del museu serà la que millor complisca la funció per a la qual s'ha projectat. Tanmateix, el museu pot generar una sèrie de mostres itinerants, i anar canviant de forma i de continguts, a base de panells i vitrines desmuntables, segons els llocs on s'expose, com instituts i centres culturals. Per a estes ocasions, el material exposat pot ordenar-se per èpoques, per gèneres literaris o per comarques. Tant el disseny del museu com el de les mostres itinerants, ha de ser funcional, atractiu, pedagògic.

El museu pot incloure apartats curiosos, com una sèrie de figures de cera d'escriptors, o una història comparada de l'escriptura i dels alfabetos, amb còpies de textos sobre pedra, tela o paper.

S'ha d'entendre, per una altra banda, que el Museu imaginari de la literatura valenciana és un mitjà, un instrument per a cridar l'atenció dels joves sobre les obres i els autors valencians de totes les èpoques, per tal de crear una sèrie de referents que els suscite la curiositat i l'afany lector, i no un fi en si. Per molt atractiva que resulte, ninguna col·lecció de panells i vitrines pot suplantar la lectura dels llibres.

A l'hora de confeccionar este treball, el grup de treball ha trobat a faltar l'existència d'una història de la literatura valenciana actualitzada en totes les llengües utilitzades literàriament en algun moment a la Comunitat Valenciana, i de l'antologia corresponent, per la qual raó recomana que es redacten.”

2-05-2001. Es decidix incloure en l'orde del dia de la sessió vinent un punt per al seguiment del projecte de Museu imaginari de la literatura valenciana.

No es fa.

8) Jornades sobre canvi cultural i creativitat artística

Este grup de treball, integrat pel Sr. de Soto, com a president, la Sra. Morenilla, el Sr. Muñoz Puelles i el Sr. Huguet com a secretari, es va reunir per primera vegada el 30 de novembre del 2000. Al llarg de l'any 2001 es va reunir sis vegades: el 3 de gener, el 7 de febrer, el 14 de març, el 4 d'abril, el 2 de maig i el 7 de juny. La seua comesa és estudiar els canvis que estan produint-se en diverses variables, d'importància decisiva en els processos de la creació artística contemporània. En opinió del grup, estes variables son: a) migracions; b) noves tecnologies, c) canvi climàtic, d) unificació i globalització, la caiguda del mur de Berlin, e) crisi energètica, f) canvi de rols masculins i femenins, i g) fonamentalisme.

4-04-2001. Després d'haver generat una llarga sèrie d'escrits, ja dipositats en el Consell, i de discussions internes, el grup decidix renunciar al projecte d'organitzar unes jornades i es decanta per l'organització d'unes taules redones i la publicació dels debats corresponents. El Sr. Muñoz Ibáñez suggerix dos especialistes: Roy Ascott, professor universitari de Gales, especialista en les relacions entre creació artística i noves tecnologies, i Charlotte Davis, directora d'una empresa comercial dels Estat Units d'Amèrica, especialitzada en la creació de productes artístics que apliquen les noves tecnologies audiovisuals. El Sr. Huguet opina que podria comptar-se amb una

col·laboració escrita de l'organització Sundance, dirigida per l'actor i realitzador cinematogràfic Robert Redfort. Altres noms aportats són els de Sami Nair, Javier de Lucas, Manuel Castells, Bill Gates, Noam Chomsky, Vaclav Havel, Hermann Tertsch, Mayor Zaragoza, Victoria Camps, Adela Cortina, Shere Hite, Emma Bonino, Gonzalo Puente Ojea, Norberto Birbeny, Adolfo Plasencia, Juan Antonio Moreno Delgado, Salvador Menéndez, Elena Simón Rodríguez.

2-05-2001. S'acorda el model de carta per a enviar a especialistes en demanda de col·laboracions. S'han definit els set grans temes o camps d'estudi, i s'ha acordat la publicació dels treballs. El president del grup de treball explica el procés: 1) es demanaran col·laboracions escrites a especialistes en cada camp; 2) s'organitzaran taules redones amb debats a partir de les col·laboracions publicades, i 3) es publicaran els debats i les conclusions de les taules redones.

7-06-2001. S'acorda elaborar una llista definitiva dels experts i possibles col·laboradors, de caràcter internacional, als quals se sol·licitaran els textos referents a les respectives especialitats, i també la dels participants en les taules redones. S'acorda publicar un llibre amb totes les aportacions, tant les escrites per especialistes com les que resulten de les taules. A partir de la reunió de hui, el grup de treball queda en suspens fins que calga tornar a reunir-se per a organitzar les taules redones.

5-09-2001. El Sr. Huguet Pascual, secretari del grup, entrega el document de conclusions del grup de treball, perquè es trasllade a la Comissió de Govern per a la seua posterior elevació a la consideració del ple. Després d'una llarga interrupció, el grup reprendrà els seus treballs el 7 de març del 2002.

9) Incidència paisatgística de l'art situat a les vies públiques

2-05-2001. La lectura de la Memòria de l'any 2000 permet recuperar este tema, proposat en el seu dia pel president de la comissió. La incidència dels elements artístics o elements amb connotacions artístiques ubicats en l'entorn natural o urbà, és a dir en el paisatge, preocupa a la Comissió de les Arts per diverses raons. En primer lloc, perquè són elements que constitueixen una herència col·lectiva que es trasmet, amb modificacions més o menys considerables, de generació en generació. En segon lloc, perquè influeixen decisivament en els patrons de percepció de la realitat. Una població és, en part, allò que en veiem: els carrers, les places, els monuments, els jardins. Conèixer-la és, en bona mesura, conèixer-ne les vies públiques. D'aquí ve la importància dels elements artístics situats en estes vies. El mateix podem dir dels elements que adornen altres entorns. A la vista de la falta general de criteris de selecció i ubicació adequats, les inversions necessàries, la responsabilitat derivada i la perdurabilitat de les instal·lacions, la Comissió de les Arts decidix crear un grup de treball per a estudiar el caràcter estètic, tècnic i instructiu d'estos elements, sense perjudici de la llibertat de creació, essencial per a tota manifestació artística.

El grup de treball es va reunir el 7 de juny, el 4 de juliol i el 5 de setembre.

7-06-2001. S'aborda i es debat la gran importància de la inclusió d'obres d'art en les obres públiques. Estes obres han de tenir no solament un criteri d'integració, sinó

també una importància estètica significativa i una relació amb el territori en el qual s'instal·len. Es decidix sol·licitar a la Presidència de la institució que envie un escrit a les entitats competents: Ministeri de Foment, Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transport (COPUT) i les diputacions provincials, perquè informen sobre els seus projectes d'inclusió d'obres d'art en les obres públiques ja aprovades o en fase d'execució, i faciliten les reglamentacions existents per a regular les incorporacions d'elements artístics. S'acorda abordar en una segona fase les qüestions relatives a la incorporació d'obres al paisatge urbà, després d'obtenir la informació i la bibliografia existent sobre el particular.

5-09-2001. S'acorda escriure al president del Consell Valencià de Cultura en demanda d'un equip multimèdia destinat als treballs de camp, necessari per a fotografiar i catalogar els monuments.

Després d'una llarga interrupció, el grup va reprendre el treball el 7 de març del 2002.

10) Proposta de catalogació de l'arquitectura racionalista dels anys 30

7-06-2001. El Sr. Muñoz Ibáñez s'estén sobre la importància de l'arquitectura racionalista dels anys 30 en la ciutat de València, on fins i tot abans de la República hi havia una clima propici a la penetració de les idees de l'avantguarda, accentuat després pel canvi de règim polític. Parla de la figura solitària de Demetrio Ribes, un arquitecte excepcional, precursor de les idees racionalistes. Menciona a Borso de Carminati, autor del cinema Rialto, a Viedma, autor de la Finca Roja, a Goerlich, a Artal, a Pecourt. Crida l'atenció sobre el perill de desaparició dels edificis racionalistes supervivents. En resposta a la seua protesta, la comissió acorda sol·licitar informació sobre el tema a través del president de la institució: a l'IVAM el catàleg de l'exposició que va fer en el seu dia sobre l'arquitectura racionalista de la ciutat de València; a l'Escola d'Arquitectura els estudis i la bibliografia allí disponibles sobre la matèria, i a l'Ajuntament de València informació relativa a la catalogació de l'arquitectura racionalista de la ciutat i al Pla General d'Ordenació Urbana en allò que tinga relació amb esta part important del patrimoni arquitectònic.

Després de fetes estes gestions, el tema va ser oblidat.

11) Proposta de candidats a la Distinció de la Generalitat Valenciana al Mèrit Cultural

7-06-2001. S'acorda que les propostes, per escrit o degudament documentades, es tracten en la sessió vinent.

4-07-2001. El Sr. Huguet Pascual argumenta la necessitat de reconèixer, per mitjà d'estes distincions, una especialitat de les arts plàstiques: la ceràmica. Proposa com a possibles candidats els ceramistes Arcadi Blasco i Manuel Safont.

El Sr. Muñoz Ibáñez proposa, en la mateixa línia, el ceramista Enric Mestre. El Sr. Prades Perona s'afeg a la proposta. En segon lloc, el Sr. Muñoz Ibáñez proposa com a candidat el creador i primer director de l'Institut Valencià d'Art Modern, Tomàs Llorens.

Suggestix també com a possible candidat el pintor Joan Genové s, com a representant de l'art plàstic políticament compromés del començament de la segona meitat del segle XX. El Sr. Prades Perona s'afig igualment a esta última proposta.

El Sr. de Soto Arándiga proposa presentar les candidatures de dos ballarins i coreògrafs: Antonio Gades i Nacho Duato.

S'acorda presentar tres candidatures: Joan Genové s, Antonio Gades i Nacho Duato.

12) Debat sobre l'escrit del Sr. Joan Álvarez, director del Centro de Formació de Guionistas de la UIMP de València.

7-06-2001. La comissió llig una carta del Sr. Álvarez en la qual s'informa de la Fundació de la Comunidad Valenciana para la Investigación del Audiovisual, projecte conjunt de la UIMP i de la Generalitat Valenciana, a través de l'Institut Valencià de Cinematografia. S'acorda que l'assumpte no és de la competència del Consell Valencià de Cultura i es demana al president del Consell que faça arribar al remitent de l'escrit el seu agraïment per la informació rebuda.

13) Observacions i recomanacions

4-07-2001. La Sra. Morenilla Talens proposa incloure en el document d'Observacions i recomanacions una petició: que s'impulse la comunicació i la vinculació entre institucions amb competències en les arts, i d'una observació sobre la importància de valorar les arts escèniques, com el teatre, la música i la dansa. El Sr. Muñoz Ibáñez proposa incloure una reflexió sobre l'actual oblit, per part de les institucions, de l'art plàstic compromés valencià dels anys 50 i 60 del segle passat.

16-07-2001. El Sr. de Soto Arándiga i la Sra. Morenilla Talens proposen en sengles escrits una sèrie d'observacions i recomanacions. Els altres membres de la comissió es mostren d'acord amb els seus suggeriments. Com hi ha moltes coincidències entre ambdós textos, referents sobretot a la necessitat d'augmentar en quantitat i en qualitat la programació de les activitats, i a la necessitat de donar contingut a les infraestructures existents, el president de la comissió queda encarregat d'elaborar-ne una síntesi.

14) Estudi i debat sobre la situació de les arts a la Comunitat Valenciana i propostes de treball per al curs següent

5-09-2001. La Sra. Morenilla Talens recorda, i el Sr. Prades Perona ho confirma, que la comissió ja va revisar la situació de les arts a la comunitat, amb consultes a representants dels diversos sectors, en l'època en què la presidia el Sr. Prades Perona, i s'acorda revisar la documentació amb vista a l'estudi que es preveu fer, en diverses sessions, del tema objecte del present punt.

El Sr. de Soto Arándiga justifica la inclusió del punt declarant que es tracta d'obtenir una visió general de l'estat actual dels sectors artístics valencians, a fi d'identificar qüestions concretes que la comissió puga estudiar durant el curs que ara comença.

El Sr. Muñoz Ibáñez opina que caldria estudiar la situació dels artistes plàstics, especialment de les generacions més joves. Considera que caldria examinar des d'un punt de vista positiu, però analític, la rendibilitat cultural i social de les inversions artístiques, davant de paradoxes com la de l' "Encuentro mundial de las artes" al monestir de Santa Maria de la Valldigna, l'organització del qual va suposar una despesa quatre vegades superior al total de la inversió anual en la recuperació i la restauració del monument. Altres casos que caldria estudiar són el manteniment d'un determinat nivell de qualitat dels programes expositius presentats en certs espais culturals, perquè, si bé no considera oportú entrar en els temes tractats en els programes, ja que depenen d'aspectes de la gestió que no correspon a esta comissió analitzar, sí que considera que les mostres de nivells molt dispars no contribueixen a la fidelització ni a la creació d'expectatives entre els ciutadans. El Sr. Muñoz Ibáñez amplia la seua proposta d'anàlisi a altres events com la Biennial de les Arts i a la situació de les inversions en la recuperació i el manteniment del patrimoni. Quant a altres manifestacions artístiques, una de les que compten amb major tradició entre els valencians, la música de banda, considera que amb el pas dels anys pot entrar en crisi, ja que, a pesar del seu impuls actual i de la seua magnífica funció social, tenen problemes que haurien de ser estudiats per la comissió: la presència en les bandes de músics joves amb grau superior, circumstància que els permetria mantenir un alt nivell; el fet que molt intèrprets joves abandonen les bandes en el moment d'incorporar-se al món laboral; la formació continuada dels directors; l'estímul de la composició i de l'adaptació d'obres; la renovació dels repertoris; la introducció d'"altres músiques"; la incorporació de grups orquestrals reduïts, etc. Considera també que probablement hi ha una acumulació pressupostària en la ciutat de València en relació als events culturals, i que caldria estudiar si és possible proposar una descentralització més proporcionada. Finalment, pensa que haurien d'estudiar-se les activitats de les entitats culturals comarcals de les ciutats mitjanes valencianes, perquè sospita que es basen excessivament en un localisme mal entès que els fa ocupar-se únicament dels problemes, les obres i els autors estrictament vinculats al seu territori.

El Sr. Huguet Pascual es declara d'acord en general amb les consideracions anteriors, i crida l'atenció sobre la necessitat d'examinar també altres sectors artístics, com l'audiovisual, la dansa i el còmic. El Sr. Bellveser reflexiona sobre el fet que en pocs anys s'ha passat d'una activitat pública gairebé inexistent a una activitat intensa, de manera que la situació denunciada es deu a una crisi de creixement. Per una altra part, cada època té els seus artistes i intel·lectuals instrumentals, i no es tracta d'un fenomen nou. És lamentable l'oblit de la literatura; la Comunitat Valenciana és probablement l'única comunitat autònoma espanyola sense plans d'ajuda a la creació literària o a l'edició. També es nota una disminució del nombre de congressos d'artistes i intel·lectuals. Finalment, pensa que la Biennial de les Arts de València és un gest ferm, potser amb errors de plantejament i d'execució, però en qualsevol cas ben intencionat i entusiasta.

La Sra. Morenilla Talens coincideix en el criteri que la cultura està banalitzant-se per culpa del tractament que en fa l'administració pública, i comenta l'oblit de la seua funció educativa. No s'ha afavorit la consolidació de moviments i xarxes d'intel·lectuals que podrien fer d'assessors dels tècnics encarregats de la gestió cultural pública. Cita

com a excepció feliç la gestió actual al front de les arts escèniques, amb la fundació de l'Institut de les Arts Escèniques, l'èxit de l'edició d'enguany de "Sagunt a escena" i l'establiment d'una taula de negociació entre l'administració i els professionals del sector. Suggestiu finalment que la comissió hauria d'establir una metodologia de treball per a estudiar la situació actual de les arts i produir un informe útil.

El Sr. de Soto Arándiga opina que s'estan produint a nivell mundial grans canvis de la importància relativa de les funcions socials de l'art i del pensament. Per una altra part, actualment no es pot parlar de cultura sense tenir en compte que es tracta d'una gran indústria, rendible com a tal i també socialment, com a conformadora dels individus. És important impulsar processos educatius per al canvi sociocultural. Finalment, la comissió no pot eixir-se'n de les seues competències. La seua funció és mantenir l'esperit crític, però sense pretendre indicar als polítics qué han de fer. Proposa identificar problemes concrets i treballar-hi: el desenvolupament de la LOGSE, les relacions entre els conservatoris musicals i les universitats, els errors de la Biennial, etc.

La Sra. Rodríguez Magda reflexiona sobre la desubicació dels intel·lectuals, als quals se'ls exigix únicament productes, sense els discursos teòrics que els doten de coherència. En conseqüència, ja no poden ocupar l'espai d'intermediació entre la creació i la societat, dominat pel mercat i pels tècnics i polítics.

El Sr. de Soto Arándiga apunta que l'espai intermediari mencionat per la Sra. Rodríguez Magda està monopolitzat actualment pels comissaris artístics.

El material relatiu a les entrevistes amb representants del món cultural i artístic tingudes en 1997, en diverses sessions, al si de la Comissió de les Arts, ha estat recuperat i es troba a disposició dels membres de la comissió.

6.2. La Comissió de les Ciències

Els grups de treball emanats de la Comissió de les Ciències són:

- a) Grup de treball Accessos nord al port de València (informe final dins el capítol 9)
- b) Grup de treball Noves Tecnologies i la difusió cultural (continua els seus treballs durant l'any 2002)

Temes tractats

- Observacions i recomanacions al President de la Generalitat Valenciana:
  - Preocupació per la greu situació de la recerca científica i tecnològica a la Comunitat Valenciana i la transcendència a llarg termini de la manca d'inversions en aquests camps de tanta incidència en el progrés de la nostra Comunitat;
  - Interés per la Ciutat de les Arts i les Ciències, tant sobre els continguts (creació de col·leccions pròpies, criteris de selecció, inclusió de temes vinculats als problemes de l'entorn, etc.) com sobre les dimensions del projecte;
  - Preocupació pel greu problema que representa el canvi climàtic vinculat a l'ús de les energies tradicionals;
  - Recordar als poders públics valencians, i en particular al Consell de la Generalitat Valenciana, la necessitat de perseverar en una política més decidida que l'actual en la preservació i el foment de l'ús social del valencià.
- Lliurament de la Medalla del Consell al Prof. Manuel Valdivia (continuació de l'homenatge amb motiu de l'any de les Matemàtiques de la UNESCO, recolzat per les Corts Valencianes).
- Proposta que aquesta Comissió elevà al Ple, i que el Ple del Consell Valencià de Cultura aprovà, d'atorgar la distinció al Mèrit Cultural al Prof. Josep Bernabeu, distinció que fou entregada el passat 9 d'octubre.
- Informe sobre l'estudi anomenat "Informe Universitat 2000" (o informe Bricall).
- Converses amb la Federació de Veïns de València, per a estudiar els temes que es consideren més rellevants de la ciutat de València, per damunt d'interessos (legítims, però puntuals) de grups, col·lectius, comunitats, etc. Afirmeren la necessitat que l'Administració inicié un debat públic per a donar a la ciutadania la possibilitat de participar en un projecte col·lectiu sobre la ciutat que es vol.

- Informe sobre l'accés nord al port de València.
- Elaboració de l'informe sobre les energies alternatives i canvi climàtic i preparació de la seua presentació pública amb una taula redona i una roda de premsa amb presència d'autoritats polítiques i d'especialistes en el tema.
- Elaboració de l'informe sobre la necessitat de protecció de les restes paleontològiques, en aquest moment en la Comissió de Reglamentació i Interpretació Jurídica.
- Decret de materials didàctics de "Valenciano. Lengua y Literatura" de la Conselleria de Cultura: es traslladà l'estudi a la Comissió de Govern i el Ple del CVC aprovà el 29 d'octubre un text al respecte presentat pel President del CVC.
- Ultimar la publicació de les Actes de les Jornades sobre "La cultura de la innovació..."

Temes pendents

- Estudi sobre la influència de les noves tecnologies en la difusió de la cultura.
- Petició d'informació sobre el Centre Oceanogràfic.
- Elaboració de l'informe sobre la necessitat de protecció de les restes paleontològiques: elaborat un informe previ, la Comissió està pendent de la recepció de nova informació.
- Insistir en la necessitat d'un canvi en la situació de la inversió en recerca en la Comunitat Valenciana: preparació d'una taula redona sobre el tema.

6.4. Comissió Jurídica i d'Interpretació Reglamentària

Els grups de treball creats per la Comissió de Govern i que ha comptat amb l'ajuda de la Comissió Jurídica són:

- a) Grup de treball Llei del llibre (informe final en el capítol 9)
- b) Grup de treball Reglament de museus i col·leccions museogràfiques (informe final en el capítol 9)

La comissió va tenir tres sessions en l'exercici 2001, en les quals va tractar tres tipus de qüestions:

- a) Informes sobre projectes legislatius
- b) Informes sobre béns patrimonials
- c) Qüestions d'orde intern

Informes sobre projectes legislatius

A petició de l'Administració de la Generalitat la comissió va redactar un informe sobre l'avantprojecte de Reglament de museus. L'informe en completava i fonamentava jurídicament un altre redactat per un grup de treball específic.

Informes sobre béns patrimonials

A petició de l'Ajuntament de Gandia es va redactar un informe sobre la rehabilitació del Teatre Serrano de la localitat, recomanant-le la restauració en consideració del seu valor arquitectònic i dels beneficis que se'n derivarien per a la vida cultural. L'informe recomanava igualment la subscripció d'un conveni de col·laboració amb el Ministeri de Foment, pendent de ser firmat.

A petició de l'Ajuntament de Xàtiva es va redactar un informe referent als drets del municipi sobre els béns mobles, traslladats impròpiament, del desafectat convent de Santa Clara de la localitat. L'informe recomanava la declaració del conjunt –edifici del convent i béns mobles—com a bé d'interès cultural.

La comissió va col·laborar amb la Comissió de les Ciències en la fonamentació jurídica del seu informe sobre la protecció de restes paleontològiques.

La comissió va elevar una proposta d'estudi de la situació del patrimoni religiós. L'assumpte està pendent de la decisió dels òrgans corresponents de la institució

Qüestions d'orde intern

La comissió ha emés diversos informes interns d'interpretació del Reglament d'organització i funcionament del Consell Valencià de Cultura, referent a les competències de les comissions i dels òrgans de govern, per a ús dels consellers.

6.5. Comissió de Llegat Històric i Artístic

Membres que integren la Comissió:

President:	Sr. Manuel Bas Carbonell
Secretari:	Sra. Rosa Serrano Llàcer
Vocals:	Sr. Vicent Álvarez Rubio
	Sr. Josep Boronat Gisbert
	Sr. Xavier Casp Vercher
	Sra. Carmen Morenilla Talens
	Sr. Manuel Muñoz Ibáñez
	Sr. Leopoldo Peñarroja Torrejón
	Sr. Luis Prades Perona
	Sr. Ferran Torrent Llorca

Reunions realitzades: 16 de gener, 6 de febrer, 6 de març, 10 d'abril, 8 de maig, 12 de juny, 11 de juliol, 12 de setembre, 15 d'octubre, 13 de novembre i 9 de desembre; dues reunions extraordinàries: 28 de febrer (museu de la impremta) i 21 de març.

Temes tractats

1. Estudiar la situació del Museu de la Impremta.
2. Estudiar la possibilitat d'impulsar la creació d'un Museu de la Seda a València.
3. Jaciment arqueològic de l'Hort de Morant a Dénia.
4. Encetar un estudi sobre la situació dels castells i torres de guaita valencians.
5. Estudiar la situació de la torre de Sant Vicent de Benicàssim.
6. Estudi de la situació, respecte a la protecció jurídica (BIC, Bé de Rellevància local, etc.) de molts edificis inclosos en el Catàleg de Patrimoni Arquitectònic de Castelló.
7. Represa de l'expedient sobre el PGOU de València.
8. Inici de l'expedient sobre el trasllat de part de l'antic Palau de l'Ambaixador Vich.

Acords

1. Demanar a la Comissió Mixta Església Catòlica - Generalitat Valenciana informació sobre l'edifici de Sant Carles Borromeu de València adjunt a l'església.
2. Traslladar a la Comissió de Govern una proposta del Sr. Muñoz Ibáñez que tracte de mantenir pròxims i reconeguts els exmembres del Consell Valencià de Cultura.
3. Iniciar converses amb la Comissió Mixta Arquebisbat – Generalitat per a saber línies d'actuació en esglésies i monuments com: església de la Sang de Lliria, situació de l'Arxiu de la catedral de València, església de Santa Maria de Sagunt, església Vella del Genovès.

Visites realitzades amb informe dels membres assistents

1. Museu de la Il·lustració i la Modernitat.

L'edifici de l'arquitecte Vázquez Consuegra desperta l'admiració dels visitants però, no trobant clar el projecte museístic, s'acorda sol·licitar la compareixença davant la Comissió del màxim responsable del Museu perquè ens informe de l'enfocament museogràfic i museístic.

2. Col·legi Major de la Seda
3. Església de Santa Caterina de València

La Comissió s'interessa davant la Directora General de Patrimoni sobre l'estat de l'església de Santa Caterina de València i inicia un expedient al respecte. Des de la presidència del CVC es fa arribar una carta al Conseller Tarancón manifestant la gran preocupació de la nostra institució per un monument tan important de la ciutat al temps que li expressa la satisfacció perquè la Conselleria de Cultura i Educació ja ha iniciat els tràmits per a posar en marxa la restauració de la torre i de les zones més damnificades.

4. Edifici de Sant Carles Borromeu de València.
5. Monestir del Puig
6. Castell de Montesa

Compareixences de persones o representants

1. Sr. Manuel Marzal, de la Direcció General de Patrimoni i representants de l'Associació de veïns i comerciants amics del Carme, per tal de poder iniciar l'expedient sobre le trasllat de part de l'antic palau de l'Ambaixador Vich.
2. La compareixença del membre de l'Acadèmia de Belles Arts designat per a assessorar sobre les restes de l'antic Palau de l'Ambaixador Vich es substitueix per un escrit molt succint.
3. Sr. Gonzalo Sales i Sr. Ricardo Vicent, màxims responsables del Museu de la Impremta.

Informes

1. Informe sobre la visita a Paterna del CVC i sobre l'església del Carme.
2. Informe sobre el nom de la paella, a petició de la colònia espanyola de Colòmbia.
3. Informe de la visita al Reial Monestir de Santa Maria del Puig i al Museu de la Impremta.
4. Informe a favor de la declaració com a Bé d'Interés Cultural de l'Alqueria del Moro.
5. Informe sobre l'estat de l'església de l'Assumpció de Navarrés.
6. Informe sobre la visita al castell de Montesa.

Altres temes

Presentació de candidats a la Distinció al Mèrit Cultural
Reflexió i debat sobre temes diversos vinculats amb les competències de la nostra comissió.

Temes que preocupen la Comissió de Llegat

1. La insuficient dotació pressupostària destinada a la conservació i millora del patrimoni monumental de les comarques valencianes.
2. La situació del traçat de la Via Augusta en el seu recorregut valencià.

6.6. Comissió de Promoció cultural

Els grups de treball que emanen de la Comissió de Promoció cultural són:

- a) Grup de treball sobre la lectura (punt 2; després, la ponència sobre la lectura repren els treballs d'aquest grup de treball des del mes d'octubre)

Presidente de la Comisió:	Il. Sr. Ricardo Bellveser Icardo.
Miembros de la Comisió:	Il. Sr. Manuel Bas Carbonell. Il. Sr. Xavier Casp Vercher. Il. Sr. Amadeu Fabregat Mañes. Il. Sr. Jesús Huguet Pascual. Il. Sr. Manuel Muñoz Ibáñez. Il. Sr. Vicente Muñoz Puelles. Il. Sr. Leopoldo Peñarroja Torrejón. Il. Sr. Manuel Sanchis-Guarner Cabanilles.
Secretario de la Comisió:	Il. Sr. José Boronat Gisbert.

Durant l'any 2000 la Comissió de Promoció Cultural es va reunir en sessió en tretze ocasions: el 8 de gener, el 5 de març, el 2 d'abril, el 7 de maig, el 23 de maig en sessió extraordinària, el 3 de setembre, l'1 d'octubre, el 5 de novembre i el 3 de desembre. De totes elles en va donar informació puntual al ple de la institució.

Pel que fa a la seua composició, la comissió, amb deu membres, ha romàs invariable durant tot l'any. El Sr. de Soto Arándiga va dimitir el seu càrrec de vocal en desembre del 2000 per tal de facilitar l'ingrés del Sr. Muñoz Puelles, incorporat en gener.

Durant l'any 2001 la comissió ha treballat sobretot en el tema de Cultura i comarques, en el projecte d'iniciatives a favor de la lectura i en altres assumptes, com les característiques de difusió cultural de les oficines exteriors de la Generalitat Valenciana, l'Arxiu de la Corona d'Aragó i la proposta d'un pla editorial de llibres-club d'autors valencians del segle XX, en ambdós llengües. Es va generar un grup de treball, el de Foment de la lectura, el qual va acabar disgregant-se de la comissió per convertir-se en ponència sobre el Llibre i la lectura. El tema de Cultura i comarques, nascut al si de la comissió, va acabar donant lloc també a una ponència independent.

Temes tractats

- 1) Memòria de l'any 2000

5-03-2001. S'assigna al Sr. Muñoz Puelles la redacció de la Memòria de l'any 2000.

7-05-2001. S'aprova la redacció final elaborada pel Sr. Muñoz Puelles sobre la base del treball del Sr. Boronat Gisbert, secretari de la comissió.

4-06-2001. El Sr. Muñoz Puelles entrega còpies de les correccions a la Memòria als membres de la comissió i al secretari de la institució.

2) Projecte d'iniciatives a favor de la lectura

8-01-2001. La comissió té constància que el grup de treball sobre Foment de la lectura, nascut al seu si, tindrà la seua primera sessió el 10-02-2001, amb la composició següent: Sra. Serrano Làcer, Sr. Bas Carbonell, Sr. Muñoz Puelles com a president i Sr. Huguet Pascual com a secretari. Es recorda la conveniència que el Consell es manifeste, preferiblement per mitjà d'un escrit institucional, en dies assenyalats relacionats amb el llibre, com la Fira del llibre, etc. Es constata que el primer lloc d'Espanya on es va introduir la impremta va ser a València, i que ens trobem en l'Any de la impremta, a pesar de la qual cosa no hi ha previst cap acte de commemoració.

5-02-2001. El Sr. Huguet informa sobre el grup de treball. Els membres s'han repartit la redacció d'una sèrie d'articles sobre la lectura, per publicar-los en dies assenyalats: Dia del Llibre Infantil (2 d'abril), Dia del Llibre (23 d'abril), Fira del Llibre (principis de maig), Fira del Llibre Antic i Dia del Llibre Valencià (20 de novembre). L'objectiu principal del grup de treball és elaborar un dictamen sobre l'estat de la lectura a la Comunitat Valenciana i oferir una sèrie de propostes destinades a fomentar-la.

5-03-2001. El grup de treball ha redactat ja els articles per als dies assenyalats més amunt dits, perquè els firme el president del Consell. S'ha arribat a un acord sobre el contingut i les diferents parts del dictamen i s'ha començat a elaborar-lo.

7-05-2001. En nom del grup de treball corresponent, el Sr. Huguet Pascual explica que els articles relacionats amb la lectura i el llibre s'han publicat en diversos mitjans, firmats per la Presidència de la institució. També s'ha avançat en la redacció del dictamen. Quan estava a punt d'aprovar-se'n la versió definitiva, la Comissió de Govern i el ple han creat una ponència amb la intenció de tractar també els problemes del món del llibre, la qual ponència assimila el grup de treball sobre el Foment de la lectura. Per tant, els membres del grup de treball s'integraran ara en la Ponència sobre el Llibre i la Lectura, en companyia del Sr. Álvarez Rubio i el Sr. Morera Buelti.

El Sr. Muñoz Ibáñez opina que la lectura és un tema estrictament cultural, molt propi de la Comissió de Promoció, mentre que en el món del llibre hi ha un aspecte predominantment comercial que no hauria de tractar-se en este Consell. El Sr. Bellveser Icardo s'hi mostra d'acord i distingix entre el llibre com a producte cultural i la indústria que en viu. Es parla dels recents canvis semàntics i de l'empobriment de llenguatge com a resultat de la insuficiència lectora, temes que mereixerien una anàlisi detinguda.

En qualsevol cas, la principal conseqüència de la conversió del grup de treball sobre el Foment de la Lectura en ponència sobre El Llibre i la Lectura en relació amb la comissió és que ja no se n'informa dins d'esta sinó al ple.

3) Enquesta sobre Cultura i Comarques

El tema va nàixer el 13-09-2000. Durant el debat sobre les propostes de candidats a la Medalla al Mèrit Cultural, aparegueren noms de persones rellevants que treballen a les comarques i que no solen ser considerades a l'hora de rebre estes distincions, a causa sobretot del seu allunyament dels centres de decisió. El president de la comissió va observar la coincidència general sobre este punt, i va proposar la conveniència d'organitzar unes jornades o un congrés sobre cultura i comarques. Així es va acordar, i se'n va donar part al president de la institució i a la Comissió de Govern. El mateix mes es va fer una sessió monogràfica, a la qual els membres de la comissió van aportar una sèrie d'escrits, els quals es van adjuntar a l'acta.

En la sessió del 17-10-2000 es va acordar escriure al president del Consell per trasmetre-li l'acord d'encarregar una Enquesta sobre les realitats i necessitats culturals de les comarques i pobles valencians, i l'oportunitat de fer unes jornades, un seminari o un congrés sobre el tema.

Tot l'expedient va ser enviat a la Comissió de Govern, la qual va aprovar l'execució de l'enquesta, sense indicar l'empresa que se n'havia d'encarregar ni establir terminis.

8-01-2001. Es demana al Sr. Boronat que informe sobre la gestió de l'assumpte.

5-02-2001. El Sr. Bellveser presenta un llibre d'estadístiques de l'IVE. El Sr. Boronat s'encarrega que se'n sol liciten deu exemplars.

9-07-2001. El Sr. Huguet explica que IVSA, una empresa pròxima a la desapareguda Caixa de Sagunt, va fer una enquesta anterior, només d'estructures i institucions, i proposa fer un estudi comparatiu. Es decidix aprofitar la mencionada enquesta i insistir en dos aspectes: usos i estructures per una banda, i necessitats i rendiments per l'altra.

Altres mencions a l'enquesta figuren en l'apartat següent.

4) Jornades de Cultura i Comarques

8-01-2001. El secretari comunica que ha informat el president del Cosnell sobre el model de consulta per als convidats en relació al tema de Cultura i Comarques, sobre la petició que la Comissió de Govern determine les despeses corresponents i sobre el projecte de convocar una sessió monotemàtica sobre l'assumpte que es faria el 18 de desembre. El model és el següent:

La Comissió de Promoció Cultral del Consell Valencià de Cultura té la intenció d'organitzar unes sessions sobre "Cultura i Comarques".

Sent vosté representant i/o expert coneixedor en qüestions relacionades amb el tema, voldriem tenir l'oportunitat que es reunira amb nosaltres per tal de dialogar sobre el seu criteri referent a:

- 1 Quina és la seua visió del panorama cultural de pobles i comarques
- 2 Problemes que vosté hi ha detectat
- 3 Propostes per a dinamitzar el sector

Li agrairíem, si té cap escrit sobre l'assumpte, que ens l'aportara.

5-02-2001. Es parla de convidar cinc entitats i cinc persones. Les entitats seran, en principi, la Federació d'Instituts d'Estudis Comarcals, MACMA, la Federació Valenciana de Bandes de Música, l'Associació de Cronistes de la Comunitat Valenciana, la Reial Societat Econòmica d'Amics del País. Les persones seran el Sr. Pau Rosell Klöster, Fermín Pardo, Josep Gregori, Antoni Furió i Àlvar Monferrer. S'acorda la presència de la Federació d'Instituts d'Estudis Comarcals en la persona del seu president, Sr. Emili Casanova, per a un primer contacte.

5-03-2001. El Sr. Casanova ofereix una visió panoràmica de la federació que presidix. Els seus fins són aplegar, coordinar i divulgar les aportacions de les comarques al patrimoni valencià. La seu actual de la federació, amb dèsset centres, és la Xarxa de Museus. Preguntat sobre les seues dificultats, diu que els problemes són sobretot de coordinació; que convé diferenciar entre la idea política i el treball cultural concret i que és difícil suscitar l'entusiasme dels jòvens. Lamenta la falta de coordinació dels arxius i informa que la federació projecta tenir una pàgina web en la qual faran constar els llibres que publiquen. Explica que els instituts comarcals es dediquen també a rescatar el material folklòric. Sobre les jornades que pretén organitzar el Consell, opina que han de ser presidides pel diàleg, que podria destinar-se un dia a cada província, que els temes principals podrien ser: patrimoni i cultura; canals de distribució; integració intercultural (cultura popular i cultura erudita) i ús de l'idioma. S'ofereix a aportar unes tres mil adreces d'afiliats.

2-04-2001. Compareixen en nom de l'Associació de Cronistes de la Comunitat Valenciana el Sr. Francesc de Paula Momblanch, el Sr. Josep Lluís Doménech i el Sr. Amador Griñó. Exposen els problemes amb què es troben els cronistes en l'exercici de les seues funcions, i també els que apareixen quan es produïxen canvis de signe polític en les corporacions locals. Consideren que les jornades proposades podrien servir per a regular la normativa legal dels cronistes fixant-ne obligacions i drets. També podrien tractar-se altres temes: la cultura popular religiosa i la profana; la comarca en l'aspecte sociocultural; el poble com a recurs cultural i educatiu. Subratllen l'aspecte associatiu en les poblacions amb immigració nombrosa. Se suggerix que, a més de col·laborar en l'organització, els cronistes poden presentar comunicacions sobre temes de dinàmica cultural, considerada des de l'òptica popular.

A continuació compareix el Sr. Àlvar Monferrer, el qual insisteix en la idea de la vertebració necessària per a reforçar la unitat de la Comunitat Valenciana. Parla de l'estudi i la investigació de la cultura popular, de la conveniència de fer conèixer les comarques a la ciutat de València per mitjà de seminaris. Suggesteix convocar agrupacions com la dels cronistes oficials, la gent gran, les ames de casa, les bandes de música, els grups de balls i danses; recuperar el material reunit per la Secció

Femenina, el que es troba en el Consejo Superior de Investigaciones Científicas, les cançons populars, etc.

7-05-2001. En nom de la Mancomunitat d'Activitats Culturals de la Marina Alta (MACMA), intervé el Sr. Vicent Ortuño, gerent. La mancomunitat està formada per trenta-dos ajuntaments, promou i coordina una gran diversitat d'activitats culturals. Les ajudes rebudes de la Generalitat van directament als ajuntaments i no a l'organització. A la pregunta de com es relaciona la MACMA amb els instituts d'estudis comarcals (IEC), respon que estos aporten estudis i aquella coordina els actes, que els primers són autònoms respecte dels ajuntaments i en canvi la MACMA en depèn. Els IEC solen estar formats per persones dels mateixos pobles, i els membres de la MACMA funcionen com a gerents d'actes que s'oferixen als ajuntaments. A la pregunta sobre si la gestió d'actes culturals de MACMA és o no cultura comarcal, respon que els artistes són de la comarca i les activitats també. Explica que la MACMA no té ajudes d'institucions oficials, però sí d'institucions privades i d'ajuntaments. Tenen uns deu programes en marxa, amb uns cinquanta actes per mes.

Intervé el Sr. Pau Rausell Köster. Parla de l'impacte de la cultura en el territori, de la cohesió que aporta i de l'augment de la qualitat de vida. El consum cultural, el teatre, la música, etc., són d'origen essencialment urbà. En algunes comarques l'especialització es produïx per tal d'evitar l'efecte de succió de la gran urbs pròxima. El Sr. Muñoz Ibáñez destaca: primer, que en les jornades ha de debatre's el concepte metropolità de la ciutat i el seu poder de convocatòria i d'influència en l'entorn; segon, que la singularització de les comarques és un fenomen creixent i interessant. El Sr. Rausell opina que en les jornades han de definir-se els espais comarcals i no comarcals, i que no hi ha coneixements suficients per a fonamentar l'estudi. El Sr. Sanchis-Guarner suggerix que les jornades haurien d'estudiar la relació cultura-territori, i que convindria delimitar qué entenem per cultura i definir els diversos territoris. El Sr. Rausell oferix la seua col·laboració i la de la Universitat en les jornades.

4-06-2001. Intervé nen, en nom de la Federació Valenciana de Bandes de Música, el president, Sr. Vicent Escrig, i el vicepresident, Sr. Josep Rigoberto. El Sr. Escrig explica que la comesa de la federació és ajudar i promocionar els músics valencians. Té trenta-tres anys d'existència i consta de cinc-centes sis bandes amb quaranta-mil músics federats. L'estructura és piramidal: hi ha una federació de les tres províncies i cada una d'estes té les seues "comarques musicals". Quant a les jornades, les considera molt importants perquè les diverses entitats culturals es coneixen entre elles. Creu que la seua excel·lent estructura comarcal els permetrà aportar experiències d'interés. També destaca que les associacions musicals col·laboren amb els ajuntaments i els donen facilitats, per exemple cedint-los locals per a altres activitats culturals. Quant a les jornades, es comprometen a prendre-hi part. Precisament estan preparant un congrés per a trobar solucions als problemes actuals. També tenen voluntat de fer que la federació arribe a ser "de societats musicals", i que incloga no solament les bandes, sinó també orquestres, cors, música popular. Però l'aspiració principal de la federació és dignificar la figura del músic. El Sr. Escrig diu que el somni de les bandes és tocar en el Palau de la Música de València.

El Sr. Muñoz Ibáñez, després d'agrair la presència del Sr. Escrig i el Sr. Rigoberto, pregunta per les relacions internacionals i per la participació d'interprets de fora; per la relació entre les bandes i altres tipus de música, com la de cambra; per la relació amb l'ensenyament oficial. El Sr. Escrig explica que s'ha iniciat una confederació espanyola amb altres autonomies i una confederació europea amateur. Quant a les relacions internacionals, és important aprofitar les ajudes econòmiques europees, però s'aspira a interpretar música valenciana, de compositors valencians, especialment dels vius. Per una altra part, hi ha el problema de la inexistència d'una càtedra de Direcció de Banda, i en conseqüència falten directors de banda. Quant a l'ensenyament oficial, observa que la LOGSE està feta per a tota Espanya, però no s'ha pensat en la Comunitat Valenciana pel que fa a la música. A la pregunta de la proporció d'amateurs, el Sr. Escrig explica que un 3% dels músics són professionals, i la resta aficionats. Però convé tenir en compte que hi ha molts que, fins i tot tenint la titulació superior adequada, no es dediquen professionalment a la música. També diu que un 75% són joves, i un 30-40% dones.

El Sr. Antoni Furió, també convidat a assistir a la reunió, no va comparéixer.

Es considera la conveniència de convocar una sessió extraordinària per al 9 de juliol per a recapitular totes les idees aportades pels convidats i decidir les actuacions a seguir. El secretari es compromet a aportar com a documentació les actes de les sessions dedicades al tema.

29-06-2001. En representació del president de la Reial Societat d'Amics del País, el Sr. Francisco Oltra Climent, acudixen a la convocatòria el Sr. Francesc Gregori i el Sr. Vicent Todolí.

El Sr. Bellveser sollicita l'opinió dels compareixents sobre l'actual moment cultural de les comarques, després de felicitar-los pel 225 aniversari de l'entitat que representen. En opinió del Sr. Todolí, a la ciutat de València es coneixen malament les activitats culturals de les comarques. Hi ha una gran dissociació entre la vida cultural de la capital, la qual és molta, i la de les comarques, la qual és poca i de perfil més aviat popular. Constata que els mitjans de comunicació no parlen gaire de les comarques, i que tot allò que no es coneix és com si no existira. Tanmateix, a les comarques abunden les iniciatives culturals, en part a causa que a les escoles dels pobles el professorat és més jove i dinàmic.

El Sr. Gregori defineix la cultura com tot allò que pot compartir-se en un sentiment comú. Distingeix entre cultura global i cultura adscrita a un nivell territorial inferior. Al seu parer, les jornades proposades pel Consell poden afavorir la recuperació local o comarcal. La local quedaria circumscrita a un nivell municipal. L'àmbit comarcal podria comprendre distàncies de 90 km, és a dir més grans que les de les comarques, i es referiria a zones amb sentiments i arrels comuns.

El Sr. Todolí ofereix la presentació i la difusió dels fons de l'associació, actualment en procés d'informatització, i l'aportació a les jornades d'especialistes i estudiosos. Constata que ara no hi ha un punt d'encontre de les diverses entitats, i que este podria ser proporcionat pel Consell. El Sr. Muñoz Ibáñez comenta que a València s'invertixen

quantitats molt elevades en obres monumentals de finalitat cultural, mentre que es destina molt poc a les comarques. Potser les comarques podrien propiciar un canvi de model cultural que ajudaria a democratitzar la cultura. El Sr. Todolí constata que les associacions, si es queixen, s'exposen a perdre les ajudes. El Sr. Huguet dóna la raó al Sr. Muñoz Ibáñez en el que ha dit sobre la injustícia dels pressuposts. Opina que la cultura popular no està en contra de la cultura de futur, i considera que l'associació té un paper integrador.

A continuació el Sr. Fermín Pardo, expert en cant i danses valencians, parla a favor de la relació cultural entre les comarques. Considera que moltes "cases de cultura" no reunixen les condicions adequades i explica que, curiosament, Requena es relaciona millor amb Villena, Elx, Almansa o Albacete que amb les comarques de l'Horta. Creu convenient la presència en les jornades de la nova figura representada pels gestors o tècnics culturals, en consideració dels seus coneixements i les seues relacions. El Sr. Pardo suggerix la necessitat d'elegir a cada comarca la persona idònia, i d'estudiar les relacions entre les persones i les relacions entre les comarques, els buits per omplir i les ajudes necessàries. Es parla de la cultura popular, de la cultura elitista, de la cultura espectacle i dels contenidors culturals, com la Ciutat de les Arts. Amb el Sr. Pardo es tanca el cicle d'entrevistes.

9-07-2001. Sessió extraordinària. El Sr. Huguet s'interroga sobre les possibles jornades, sobre les dates més idònies i sobre els encarregats d'organitzar-les. Suggesteix una durada de tres o quatre dies, a finals de l'any 2002. Per a l'organització proposa un secretariat executiu que incloga tres membres de la Comissió de Promoció. Proposa també una sèrie d'activitats paral·leles, la publicació de les actes i la creació d'un "observatori cultural valencià" en el Consell. El Sr. Sanchis-Guarner proposa una secretaria tècnica, però no un observatori –la Comissió de Promoció del Consell ja n'és un. En opinió seua, perquè la comissió funcione com a observatori només cal un funcionari que s'hi dedique. Quant a l'enquesta, creu que ha de ser "prèvia" i que el seu resultat ha de ser la matèria de la primera ponència. El Sr. Huguet distingix en les jornades entre participants i organitzadors. L'organització correspondria al Consell, per mitjà d'un secretariat executiu. Més tard pot nomenar-se un comitè d'honor. El Sr. Bellveser insisteix en un procediment de baix cap amunt i proposa que es constitueixca un comitè tècnic compost per les persones a les quals hem demanat que compareguen davant de la comissió, perquè ajuden a definir els eixos de l'enquesta i de les jornades. El Sr. Huguet suggerix que la comissió presente, ja feta, una proposta al comitè tècnic sobre l'enquesta i les jornades, perquè el secretariat executiu la profile. El Sr. Bellveser sol·licita l'acord de la comissió per a escriure a la Comissió de Govern, a través del secretari del Consell, en els termes següents:

En la Comissió de Promoció Cultural, sessió extraordinària del 9-07-2001, es va aprovar la celebració d'unes jornades sobre la cultura en els pobles i les comarques valencians, les quals exigiran unes actuacions prèvies que la comissió proposa a la Comissió de Govern i al president del CVC:

- 1) Creació d'un secretariat executiu format pel president de la comissió, el secretari, el Sr. Huguet i el Sr. Sanchis-Guarner.

2) Creació d'un comitè tècnic format per les entitats i personalitats consultades per esta comissió, i els membres de la comissió.

Li agrairíem que gestionara la realització d'esta petició traslladant-la al president i a la Comissió de Govern, i fent que s'incloga en la vinent sessió del ple un punt relatiu a: Jornades sobre la cultura en els pobles i les comarques valencians: creació d'un secretariat executiu i d'un comitè tècnic.

3-09-2001. El punt principal es referix a l'estudi l'aprovació dels eixos d'actuació relatius a l'enquesta i a les jornades. El Sr. Huguet comenta l'efecte favorable produït per la proposta en la Comissió de Govern, quan es va informar del treball previ de la comissió. S'acorda transmetre a la presidència del Consell la conveniència de preparar i realitzar un Congrés sobre Cultura i Comarques, a partir dels principis i els objectius de la nostra Comissió de Promoció Cultural. El secretari prepararà un esborrany perquè el president de la comissió redacte la petició definitiva. El secretari l'enviarà per fax, i el Sr. Bellveser farà la petició abans del 18 de setembre per tal que arribe abans de la sessió de la Comissió de Govern del mes que som. Quant a l'enquesta, es recorda que els seus eixos poden resumir-se en: detectar les realitats culturals i les demandes culturals de les comarques. S'acorda actualitzar abans de la sessió vinent els passos ja fets en el Consell.

1-10-2001. Jornades: Vist l'informe "Tareas de la Comisión de Promoción Cultural encaminadas a la celebración de unas Jornadas sobre Cultura y Comarcas", el qual s'adjunta a la documentació, s'aprova enviar-lo al president del Consell perquè el tramite i es considere en la vinent sessió plenària. En el document s'expliquen els antecedents del projecte, la conveniència de les jornades, els primers informes i les propostes dels consellers, les consultes als experts, l'aprovació de la realització d'una enquesta, les audiències a entitats i personalitats i les conclusions derivades de l'estudi de la documentació i de les opinions dels compareixents i dels membres de la comissió.

Pel que fa a l'enquesta, el secretari del Consell ha aportat l'estudi "Sistemas Culturales Básicos de la Comunidad Valenciana", encarregat pel Consell a l'Institut Valencià d'Investigació Social, S.A. el 25 de juny de 1991. Per poder examinar-lo i decidir si la nova enquesta ha de tenir les mateixes característiques, diversos membres de la comissió en demanen exemplars. El Sr. Muñoz Ibañez observa que és una llista exhaustiva d'infraestructures, seguida dels juïns corresponents. Considera interessant que siga de fa deu anys, perquè així representa un punt de comparació, i que es referisca a dos governs de signe diferents. El Sr. Bellveser proposa continuar avant amb les jornades, presentant el document aprovat i seguint el procediment, i pel que fa a l'enquesta demanar-ne els exemplars que calga de l'anterior i examinar-los.

5-11-2001. El Sr. Sanchis-Guarner presenta un escrit que sotmet a la consideració de tots referent a la petició d'aclariments sobre el grup de treball d'esta comissió i la ponència de la qual es parlava en l'informe del president de la passada sessió plenària. El Sr. Huguet creu recordar que en la sessió plenària es va parlar únicament de l'enquesta, i no del comitè tècnic ni del secretariat executiu preparatori de les jornades. Remarca també que en la documentació rebuda no hi ha l'acta amb l'aprovació dels

citats organismes. Després d'un viu debat, s'acorda dirigir al president de la institució l'escrit següent:

Muy Ilustre Presidente:

En fecha 3 de septiembre de 2001, la Comisión de Promoción Cultural acordó elevar a la Presidencia del CVC la conveniencia de preparar y realizar un Congreso o Jornadas sobre Cultura y Comarcas, tema en el que lleva trabajando esta Comisión desde hace aproximadamente un año, elaborando y aprobando una Propuesta en la que se destaca la creación de un Comité técnico y de un Secretariado ejecutivo para los trabajos preparatorios.

En fecha 2 de octubre de 2001, nos dirigimos a Vd. dándole traslado de la ampliación de dicha Propuesta, como había pedido la Comisión de Gobierno, bajo el título de Tareas de la Comisión de Promoción Cultural encaminadas a la celebración de unas Jornadas sobre Cultura y Comarcas, aprobado en la sesión del 1 de octubre de 2001.

La propuesta de creación del Comité técnico y del Secretariado ejecutivo figuraban en nuestra petición del 3 de septiembre e implícitamente en la del 1 de octubre para su inclusión como un punto a aprobar en el Pleno correspondiente, tras la preceptiva aceptación de la Presidencia del CVC.

Toda vez que hasta ahora no ha sido incluido este asunto como punto a tratar en el Orden del Día, requisito necesario para su aprobación o rechazo en el pleno del Consell, le pedimos que se incluya en el próximo Pleno de Noviembre.

Agradeciéndole de antemano su atención, le saluda atentamente Ricardo Bellveser, presidente de la Comisión de Promoción Cultural.

3-12-2001. La comissió coneix el següent escrit del president de la institució dirigit al president de la comissió:

He estudiado detalladamente la documentación que me envió sobre el plan referente a la situación cultural de las comarcas valencianas, iniciativa que considero muy interesante y por la cual le ruego que transmita mi felicitación a todos los miembros de la comisión que preside.

Precisamente por el valor que doy a esta propuesta, es por lo que propuse en nuestra última sesión plenaria que la ponencia allí creada siguiese el plan ya presentado por la Comisión de Promoción Cultural, estudiando en primer lugar la encuesta de este Consell de 1991, cuyo análisis puede establecer las bases comparativas para definir el trabajo actual.

En cuanto al nombramiento de una secretaría técnica, debemos tener en cuenta que nuestro Reglamento de organización no reconoce más que un órgano de gestión, la Comisión de Gobierno, dándose en este caso la feliz coincidencia de ser usted y yo, además del Sr. Huguet, miembros de la misma y al mismo tiempo de la ponencia creada por el pleno para este trabajo. Por lo que pienso que la ponencia podrá

desarrollar perfectamente sus tareas, debidamente comunicada con la Comisión de Gobierno sin el intermedio de un nuevo órgano de gestión no reconocido por nuestra normativa.

Ya conoce usted mi talante, por lo que le constará que mi decisión no ha sido improvisada. De todas formas, estoy dispuesto a escuchar cualquier sugerencia y a atenderla con el beneplácito del pleno, si este lo estimara conveniente.

El Sr. Huguet assenyala que, a parer seu, hi ha un compromís del Consell en general, de la Comissió de Promoció Cultural i de cada un dels consellers presents en particular, amb les organitzacions i els particulars que han estat consultats. Conseqüentment, hauríem de donar una resposta positiva a eixes expectatives. Considera que, havent estat creada una ponència d'estudi de les jornades, hauria d'estar oberta a tots els consellers de la institució, perquè puguen participar-hi i aportar els seus punts de vista. El Sr. Bas Carbonell demana que es faça constar la satisfacció de tots els membres de la comissió per la felicitació del president del Consell, i opina que, si s'ha treballat tan bé i amb tan bons resultats, no hi ha raons perquè la comissió no puga continuar actuant en la mateixa línia i amb la mateixa efectivitat. El Sr. Muñoz Ibáñez suggerix que tots els membres de la Comissió de Promoció haurien d'estar implicats en els treballs preparatoris de les jornades, ja que no en coneix cap que vulga romandre a part del projecte —“el projecte fonamental més important, amb diferència, que té en estos moments el Consell Valencià de Cultura”—, i manifesta els seus dubtes sobre l'eficàcia, a curt termini, de la ponència creada pel ple en la sessió tinguda a Vila-real, perquè la meitat dels membres de la dita ponència no coneixen ni un sol punt dels estudiats per la comissió fins ara, ni tampoc no van assistir a les entrevistes. El Sr. Sanchis-Guarner diu que no comprén el motiu de la supressió d'algun nom de la ponència proposada per la comissió, i entén que en el seu cas pot parlar-se de persecució personal. Es mostra d'acord amb el que s'ha dit fins ara, i s'afig a les propostes dels altres consellers. Havent-se debatut l'assumpte suficientment, el president Sr. Bellveser resumix les posicions i fa una proposta final de consens, entenent que l'escrit del president del Consell canvia la situació, ja que ara es compta amb un reconeixement formal de la importància del projecte que deixa oberta la possibilitat de presentar noves iniciatives i solucions. La comissió decidix transmetre tot això al president de la institució per escrit, i delega en els consellers Jesús Huguet i Ricardo Bellveser la defensa dels seus criteris en el si de la Comissió de Govern.

5) Plan Impulso de las Bibliotecas Españolas

La documentació referent al pla pertany a l'any 2000.

8-01-2000. Vista la relació de l'assumpte amb l'objectiu del grup de treball sobre Promoció de la lectura, es trasllada a este.

6) Característiques de difusió cultural de les oficines exteriors de la Generalitat Valenciana

8-01-2001. Es presenta la idea de traslladar a la Presidència de la Generalitat una proposta d'activitats culturals, i oferir-se des de la institució a col·laborar en la seua

coordinació. Però, en vista del caràcter consultiu de la institució, se suggerix que el Consell es limite a elaborar comunicacions dirigides a les autoritats demanant la realització de determinades activitats culturals.

5-02-2001. El Sr. Bellveser presenta l'escrit "Delegaciones de la CV en Madrid y Bruselas (Plan de promoción cultural)", el qual, amb lleugeres correccions, és aprovat perquè es trasllade al ple i siga aprovat en un punt de l'orde del dia.

No consta la possible efectivitat de l'escrit.

7) Pla editorial proposat pel Sr. Muñoz Puelles

5-02-2001. El Sr. Muñoz Puelles presenta una "Propuesta para la publicación por el Consell Valencià de Cultura de una colección de Libros-Club de autores valencianos del siglo XX, en ambas lenguas". Es recorda que el Consell té un pla de publicacions que depèn dels directors de col·leccions, però es considera que la proposta és prou important per a ser considerada, i eventualment formar una col·lecció més. També se suggerix el sistema de coedició amb editorials comercials i s'insistix en esta direcció, si bé es dubte que les editorials consentisquen que el Consell elabore la llista d'obres i autors. Es considera que el paper de les editorials hauria de ser merament gestor. A l'hora d'elaborar la llista d'autors, es produïx una discussió sobre la llengua.

15-03-2001. Se suggerix la possibilitat d'una coedició, llibre per llibre. Torna a parlar-se de preparar una llista d'autors i de consultar a una gran editorial.

23-05-2001. El Sr. Muñoz Puelles presenta una llista de possibles obres i autors en valencià i una altra en castellà. El Sr. Casp considera que es tracta d'una activitat pròpia de les editorials i no del Consell. A més, la llista d'obres li pareix incompleta. El Sr. Huguet diu que el Consell no té possibilitats, i dubta que les editorials valencianes tinguen capacitat per a editar tants exemplars, però suggerix que podria fer-se una visita exploratòria a alguna editorial. El Sr. Muñoz Ibáñez, mirant que es tracta d'un tema delicat en el qual es mouen grans interessos, considera que, si es fa una visita, la notícia s'escamparà i provocarà suspicàcies, i es posarà en qüestió el paper del Consell en l'assumpte. El Sr. Sanchis-Guarner creu que convindria parlar amb el president del Consell per tal de conèixer el camp d'actuació possible. El Sr. Bellveser conclou que els membres de la Comissió de Promoció Cultural que formen part de la Comissió de Govern ho plantejaran davant de l'última. No hi ha hagut més notícies.

8) Observacions i recomanacions

23-05-2001. Encara que l'escrit d'Observacions i recomanacions ha de ser elaborat per la Comissió de Govern, les comissions poden aportar a esta les recomanacions que consideren convenients. El Sr. Sanchis-Guarner en proposa dos: instar novament a utilitzar el valencià en les compareixences oficials, i que es constituïska l'Acadèmia Valenciana de la Llengua. El Sr. Boronat no hi està d'acord per raons òbvies. El Sr. Bas proposa que es potencien els programes culturals en els mitjans de comunicació. El Sr. Huguet menciona la tendència dels mitjans orals a no pronunciar les vocals obertes quan correspon. Suggerix accions encaminades a vertebrar la Comunitat Valenciana,

entre elles la constitució del Patronat de l'Arxiu de la Corona d'Aragó. El Sr. Bellveser s'encarrega de redactar i presentar les Observacions i recomanacions de la Comissió de Promoció Cultural.

9) Candidats al Mèrit Cultural

23-05-2001. El Sr. Huguet comenta la necessitat de presentar candidats al premi al Mèrit Cultural, en els camps de lletres i ciències, i es tracta el tema en una primera aproximació.

El Sr. Boronat comunica que en la reunió de secretaris es va aclarir que, per llei, s'ha d'informar i s'han de presentar candidats al Premi al Mèrit Cultural de la Generalitat Valenciana. Convé fer-ho abans d'agost, durant els mesos de juny i juliol, per a poder tractar-ho en la sessió plenària de juliol i fer públiques en la mateixa sessió les propostes del Consell. Les propostes han d'estar ben documentades. L'Alta Distinció i el Premi de les Lletres Valencianes de la Conselleria de Cultura són optatives per a este Consell.

9-07-2001. El Sr. Huguet exposa la circumstància que mai no s'ha premiat un ceramista, i presenta per escrit una proposta documentada a favor d'Arcadi Blasco (Mutxamel, 1928) i de Manolo Safont (Onda, 1928). Per unanimitat s'acorda presentar-los al ple d'este Consell com a candidats a la Distinció al Mèrit Cultural de la Generalitat Valenciana. El secretari traslladarà la proposta acordada.

19) Presentació del projecte del Museu Marítim

23-05-2001. El Sr. Sanchis-Guarner comunica que la presentació del Museu Marítim es farà el dia 5 de juny a les 19.30 hores. El Sr. Bellveser opina que és una hora poc oportuna per als mitjans de comunicació, i aconsella fer una roda de premsa sobre les 12 hores; un consell que el Sr. Sanchis-Guarner agraiïx i que intentarà aprofitar parlant amb el president.

5-06-2001. Té lloc la presentació del Museu Marítim, amb molta assistència i bona acollida per part dels mitjans.

11) Arxiu de la Corona d'Aragó

1-10-2001. El Sr. Bellveser presenta els documents corresponents. Vist l'informe del Consell, el Sr. Huguet constata que el problema s'ha solucionat en vint anys. Els qui treballen a l'Arxiu saben que la documentació que s'hi conserva no pot disgregar-se, per ser indissociable. Considera que la llei de la Generalitat de Catalunya sobre el particular és lamentable i pot generar problemes, però constata que el govern central no l'ha recorreguda. Al seu parer, per al Consell l'important és destacar que encara no s'ha creat el Patronat de l'Arxiu de la Corona d'Aragó. Per tant, convé cridar-hi l'atenció. El Sr. Peñarroja diu que el patronat no s'ha creat perquè sempre s'hi ha oposat una forta resistència a Catalunya. Està d'acord que es cree, però en condicions acceptables per mallorquins, valencians i aragonesos. El Govern espanyol ha de recórrer, però el valencià ho ha de fer necessàriament. El Consell ha d'instar la Generalitat a defensar el

seu patrimoni. El Sr. Huguet opina que, segons l'Estatut valencià, en el patronat hi ha d'haver una representació paritària. És urgent que el Consell demane la creació del patronat. El Sr. Bas proposa sol·licitar al Govern valencià que es manifeste contra la Llei mencionada, i demanar la creació del patronat.

S'elabora l'escrit següent:

La Comissió de Promoció Cultural del CVC, vista la Llei 10/2001, de 13, de juliol, d'Arxius i Documents de la Comunitat Autònoma de Catalunya, considera que dita Llei introduïx elements polèmics i distorsionadors en la situació legal i el control del patrimoni documental valencià conservat en l'Arxiu de la Corona d'Aragó.

Este CVC repetidament ha manifestat la necessitat de la constitució del Patronat de l'esmentat Arxiu, tal com disposen els Estatuts d'Autonomia de les Comunitats Autònomes d'Aragó, Catalunya, Illes Balears i Comunitat Valenciana.

Considerem inajornable la creació del susdit Patronat i l'obligació estatal de dictar la norma que el crea, d'acord amb les disposicions d'aquells Estatuts d'autonomia, entre els quals el valencià assenyala la paritat representativa.

En eixe sentit el CVC insta al Govern valencià perquè es dirigisca al Govern espanyol per tal que la creació del Patronat de l'Arxiu de la Corona d'Aragó siga formalitzada amb tota la urgència possible.

El text s'aprova amb l'abstenció del Sr. Bas i l'absència del Sr. Peñarroja, el qual abans d'anar-se'n havia manifestat una posició idèntica a la del Sr. Bas.

3-12-2001. El Sr. Huguet comenta una notícia de premsa sobre la possible divisió de l'arxiu, i insisteix a dir que la mateixa condició d'este ho fa impossible, llevat del que es referisca a la documentació més recent. L'important, opina, és la creació del patronat. El Sr. Bas considera que la carta enviada pel president del CVC és insuficient, perquè la defensa de l'Arxiu de la Corona d'Aragó és un imperatiu de la mateixa Llei del CVC. Per tant, suggerix demanar informació sobre l'estat actual de la qüestió. El Sr. Bellveser resumix les intervencions i aconsella que la comissió romanga a l'expectativa en este assumpte.

12) El cel valencià com a Bé d'Interès Cultural

3-09-2001. El Sr. Bellveser informa sobre l'escrit que li ha dirigit el Sr. Juan Andrés García Escusa, responsable del Grupo Cielo Oscuro del Centro de Investigación Astronómica de Alicante (CIAA), en el qual se suggereix que, en vista de l'interès cultural, fonamentalment pictòric, però també com a origen de llegendes, del cel valencià, i la necessitat de conservar-lo intacte, el CVC propose que es qualifique com a BIC. El Sr. Huguet proposa enviar el text a altres comissions més adequades, com la Jurídica, la de Llegat o la de Ciències. El Sr. Bellveser queda encarregat d'aconseguir informació sobre el CIAA.

1-10-2001. Després de la informació rebuda sobre el Centro de Investigación Astronómica de Alicante, es proposa que el president del CVC responga inhibint-se del tema, per no ser incumbència del CVC.

13) Les coves de Bicorp. Promoció del patrimoni arqueològic

3-12-2001. El Sr. Bellveser es referix al desconeixement per part dels valencians de la seua arqueologia i aporta documentació sobre el particular, sobretot de les coves de Bicorp, de les quals destaca la conservació deficient i l'accés difícilíssim, si no impossible per a molts. El Sr. Huguet diu que es tracta d'un problema comú a totes les coves i balms de l'anomenat art rupestre llevantí, i observa que si l'accés hi fóra més fàcil segurament es conservarien pitjor encara. El Sr. Muñoz Ibáñez crida l'atenció sobre els pressuposts baixíssims dedicats a l'arqueologia, la paleontologia, etc., i pensa que el Consell hauria de demanar informació sobre estos pressuposts. El Sr. Huguet precisa que hauríem de conèixer tots els pressuposts de cultura, però complets, amb les fitxes concretes. El Sr. Bellveser conclou que la promoció ha d'incloure l'estudi, la investigació, la protecció i la divulgació del patrimoni, i proposa continuar amb el tema en la vinent sessió.

El tema va acabar traslladant-se a la Comissió de Llegat Històric i Artístic.

7. Les ponències temporals: memòria anual

7.1. Ponència sobre Sagunt

7. Les ponències temporals: memòria anual

7.1. Ponència sobre Sagunt

Per tractar-se d'un informe aprovat pel plenari de la institució en l'any 2001, tot i haver desenvolupat els seus treballs majoritàriament durant l'any 2000, es reproduïxen ací les activitats de la ponència encarregada de redactar l'esmentat informe.

La Ponència sobre Sagunt es creà per acord del Ple del Consell del 28 de juliol de 2000 amb els següents membres del Consell:

President de la ponència:	Molt Il ltre. Sr. Santiago Grisolia
Secretària de la ponència:	Il ltre Sra. Carmen Morenilla
	Il ltre Sr. Vicent Álvarez Rubio
	Il ltre Sr. José Morera Buelti
	Il ltre Sr. Manuel Muñoz Ibáñez
	Il ltre Sr. Luis Prades Perona
	Il ltre Sr. Ramón de Soto Arándiga

Es feren 6 reunions en l'any 2000 i dues en el 2001; concretament: 8 de setembre (constituïció de la ponència), 27 d'octubre, 2, 3, 6 i 20 de novembre, i, 12 i 23 de gener.

A continuació s'exposen les activitats de la ponència per sessions:

1ª sessió: 8-9-2000

En aquesta sessió es constituï la ponència i es decidí la metodologia, la planificació dels treballs i les entitats i personalitats que calia rebre. Concretament, s'acordà dividir el treball en dues fases:

- a. Primera fase: es procedix a sollicitar i recollir informació de determinades entitats, institucions i personalitats amb relació sobre el tema d'estudi fent servir el sistema d'audiències.
- b. Segona fase: traure conclusions arran de la informació recollida.

Previament, la ponència enviaria als ens triats, amb la intenció d'homogeneïtzar la informació, un formulari amb les següents línies bàsiques de consulta: el patrimoni saguntí amb especial referència al Castell; conservació actual i projectes; ús, mesures de protecció i divulgació.

2ª sessió: 27-10-2000

Es rep la visita dels representants de les universitats: Pedro López, professor d'Història Medieval de la Universitat de València; José Matín, professor d'Història de l'Art de la mateixa universitat i, Salvador Lara, professor de l'Escola d'Arquitectura de la Universitat Politècnica de València.

Entre els aspectes que destaquen de la situació del conjunt monumental de Sagunt, trobem: la relativa situació de conservació de l'Acròpolis de Sagunt front a altres castells de la Comunitat; decepció per les grans possibilitats d'intervenció arqueològica mai portades endavant i, les possibilitats didàctiques i turístiques del conjunt, a més de la creació d'un museu amb les troballes ibèriques i romanes.

3ª sessió: 2-11-2000

Compareixen davant la ponència la Directora del Museu Arqueològic de Sagunt, Sra. Emilia Hernández i el responsable de conservació de la Diocesi de València, Sr. Jaime Sancho.

La Sra. Hernández recorda la importància simbòlica de Sagunt per a la Comunitat Valenciana i per a la Història i el Patrimoni i lamenta el fet que el Castell, tot i rebre al voltant de 70.000 visites anuals, caldria tancar-lo per patir greus deficiències de conservació, seguretat i informació al visitant. D'altra banda, afirma la necessitat d'un pla general d'actuacions i la conveniència de vincular el Castell amb la ciutat i el seu entorn: la via Augusta, el camí vell de la mar, el port vell, la ciutat medieval, el pont romà i el portal de Diana; per exemple es podria començar per: crear infraestructures d'accés, actuar integralment en el Castell d'acord amb criteris museístics moderns i fer servir les cases medievals de la ciutat (casa del mestre Penya, dels Berenguers i altres) com a part de les rutes o com allotjament turístic.

El senyor Sancho, a més de ratificar les idees dels compareixents anteriors, reitera al llarg de la seua intervenció la importància del patrimoni religiós (Santa Maria, Sant Salvador, etc.) i la potencialitat de crear rutes per al seu coneixement i gaudi.

4ª sessió: 3-11-2000

Es rep la visita del Concejal de l'Ajuntament de Sagunt i President del Patronat Municipal de Cultura, Sr. Manuel Civera.

El Sr. Civera denuncia, a més dels fets exposats en les intervencions anteriors, la tradicional i sistemàtica absència d'atenció sobre el patrimoni saguntí per part de quasi totes les administracions implicades i comenta amb preocupació els treballs que està realitzant l'empresa encarregada pel Ministeri de Cultura per a redactar el Pla Director. Per últim, comenta les diverses actuacions que estan duent-se a terme des del consistori i la Fundació.

5ª sessió: 6-11-2000

Compareixen davant la ponència: per part de la Conselleria d'Obres Públiques i Urbanisme, el Sr. Javier Selva en nom del Director General d'Urbanisme i Ordenació Territorial i el Sr. Vicente Peris Palanca, tècnic del Servei d'Informació Territorial i Divulgació; de l'Agència Valenciana de Turisme: Sr. Víctor Yepes Piqueras, Director de l'àrea de producte i el Sr. Javier Herráiz Velix, Cap de la Unitat de Recursos Tècnics.

Els representants de la Conselleria remarquen les actuacions dutes a terme els últims anys i constaten la seua escassetat i el greu deteriorament actual, advertixen de la urgència d'un pla d'actuacions global que compte amb un ampli suport social i de la necessitat de dotar la Comissió de Patrimoni Històric i Artístic de Sagunt amb la participació de la Conselleria d'Obres Públiques.

Els representants de l'Agència de Turisme declaren no voler interviure en les discussions de tipus cultural ja que les seues cometes són la promoció posterior del producte i aposten per potenciar la rendibilitat dels serveis de València.

6ª sessió: 20-11-2000

Es rep la visita dels experts de la Universitat de València: Sra. Carmen Aranegui Gascó, professora d'arqueologia, Sr. Joaquín Azagra Ros, professor d'història econòmica, Sr. Pedro López Elum, professor d'història medieval i Sr. José Martín Martínez, professor d'història de l'art.

La Sra. Aranegui considera una fita històrica per a la Comunitat la possibilitat de dur a terme excavacions en la part ibèrica, a més de lamentar-se de la manca d'iniciativa institucional sobre l'assumpte.

El professor Azagra exposa les seues idees al voltant d'un possible Parc Temàtic concebut com un recorregut per la història de la Comunitat, des del període íber fins a la desindustrialització, i assenjala la possibilitat de vincular aquest Parc amb la Ciutat de les Arts i les Ciències.

7ª sessió: 12 de gener de 2001

El president de la ponència, Sr. Santiago Grisolia informa de la propera visita del Secretari d'Estat de Cultura, Sr. Luis Alberto de Cuenca a Sagunt i al Consell Valencià de Cultura per tractar, exclusivament, la qüestió de Sagunt i el seu patrimoni.

Es comprova la coincidència de tots els membres de la ponència sobre les qüestions bàsiques de la problemàtica exposada i es delega en el Sr. Morera Buelti per redactar l'informe final.

8ª sessió i última sessió: 23 de gener de 2001

Amb un debat sobre els treballs i les conclusions extretes per part dels membres de la ponència s'aprova l'informe final presentat pel Sr. Morera.

8. Representació del Consell Valencià de Cultura en els Consells Rectors d'ens culturals públics

8.1. Ens amb delegació del Consell

8.2. Avaluació anual dels delegats del Consell

8. Representació del Consell Valencià de Cultura en els consells rectors d'ens culturals públics

El Consell Valencià de Cultura té, per precepte legal, representants delegats en els Consells Rectors de diferents entitats culturals valencianes de caràcter públic. El plenari de la institució designa eixa representació d'entre els seus membres.

A continuació es detalla la relació d'institucions on el Consell té representació, les disposicions legislatives que les fonamenten i els membres de la institució designats per a cada Consell Rector.

Al final del capítol s'exposen, tot tenint en compte la missió estatutària del Consell de vetlar per la defensa i la promoció de la llengua i cultura valenciana i els objectius legals de l'ens públic on són delegats, les avaluacions de l'actuació de cada representant del Consell.

8.1. Ens amb delegació del Consell Valencià de Cultura

a) Fonament legislatiu dels ens amb delegació del Consell Valencià de Cultura

- Llei 9/1986, de 30 de desembre, per la qual es creen els ens de dret públic **Institut Valencià d'Arts Escèniques, Cinematografia i Música i Institut Valencià d'Art Modern**. (DOGV núm 500, 7 de gener de 1987)

(Posteriorment, l'IVAECM es va disgregar en: l'ens públic **Teatres de la Generalitat Valenciana**, l'**Institut Valencià de Cinematografia Ricardo Muñoz Suay (IVAC)** i l'**Institut Valencià de la Música**)

- Decret 36/1994, de 21 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament Orgànic i Funcional de l'ens públic **Teatres de la Generalitat Valenciana** (DOGV núm. 2227, de 15 de març de 1994) posteriorment modificat pel Decret 38/2000 pel qual es modifica el Reglament Orgànic i Funcional de l'Ens Públic Teatres de la Generalitat Valenciana (DOGV núm. 3724, de 5 d'abril de 2000).
- Llei 5/1998, de 18 de juny, de Creació de l'**Institut Valencià de Cinematografia Ricardo Muñoz Suay**. (DOGV núm. 3270, de 23 de juny)
- Llei 2/1998, de 12 de maig, Valenciana de la **Música**, de la Generalitat (DOGV núm.3242, 14 maig de 1998).

(Esta Llei articula la creació i funcionament de l'**Institut Valencià de la Música**)

- Llei 10/1986, de 30 de desembre, d'**Organització Bibliotecària** de la Comunitat Valenciana. (DOGV núm 500, de 7 de gener de 1987)

(Esta Llei articula la creació i funcionament del Consell de biblioteques de la Generalitat Valenciana)

- Conveni de col·laboració entre la Generalitat Valenciana i dèsset entitats més per a l'estudi i recopilació dels usos i costums que constitueixen el **Dret Civil Valencià**, suscrit el 18 de junio de 2001.
- Llei 5/1999, de 9 d'abril, de la Generalitat Valenciana, de Creació de l'**Institut Valencià de Conservació i Restauració de Béns Culturals** (DOGV núm. 3473, de 14 d'abril)
- Decret 116/1994, de 21 de juny, del Govern Valencià, pel qual es regulen els símbols, tractaments i honors de les entitats locals de la Comunitat Valenciana (DOGV núm.2302, de 4 de juliol de 1994) (**Consell Tècnic d'Heràldica**)

b) Membres delegats

- Teatres de la Generalitat Valenciana: Sra. Carmen Morenilla Talens
- Institut Valencià de Cinematografia *Ricardo Muñoz Suay*: Sr. Ramon de Soto Arándiga
- Institut Valencià de la Música: Sr. Enrique García Asensio
- Consell de biblioteques de la Generalitat Valenciana: Sr. Manuel Bas Carbonell
- Comissió interdepartamental per a l'estudi del Dret Civil valencià: Sr. Manuel Bas Carbonell
- Consell tècnic d'Heràldica i Vexil·lologia: Sr. Manuel Bas Carbonell
- Consell assessor del Consorci de Museus de la Generalitat Valenciana: Sr. Vicente Muñoz Puelles
- Consell rector de l'Institut Valencià d'Art Modern: Sr. Manuel Muñoz Ibáñez, Sr. Felipe V.Garín i Sr. Romà de la Calle.

8.2. Avaluació anual dels delegats del CVC

- a) Informe sobre l'actuació de la Sra. Carmen Morenilla, representant del Consell Valencià de Cultura en el Consell Rector de Teatres.

La Sra. Morenilla assistí per primera vegada com a representant del Consell Valencià de Cultura el 27 de setembre de 2000; és també membre de la Comissió Permanent. El CR es reuneix un mínim d'una vegada per trimestre, augmentant, però, la freqüència últimament per poder tractar assumptes concrets d'interès, més enllà de l'aprovació del pressupost i les programacions. La Comissió Permanent ha estat reunida dues vegades en 2001 per a tractar amb caràcter d'urgència la programació trimestral. Les actes i la documentació entregada estan dipositades al CVC.

En general la Sra. Morenilla insisteix en el caràcter decisor del Consell Rector, que és realment lloc de debat i d'exposició de postures no sempre coincidents.

Principals temes tractats en 2001

1. Aprovació de l'execució pressupostària del 2001 i del pressupost del 2002.

De l'estudi dels pressupostos es despren una minva del destinat a producció pròpia en benefici de subvencions a companyies privades via convenis i del finançament del Circuit Teatral; no han estat tractats al si del CR els criteris de concessió de subvencions, els de concessions del ajuts convocats per ordre del DOGV ni les condicions de l'Administració per al finançament del Circuit Teatral. La Sra. Morenilla no enten les crítiques dels sectors professionals a la disminució de la producció pròpia de Teatres de la GV, donat que el responsable de la disminució és l'augment de les subvencions a companyies privades, negociat pels mateixos sectors professionals. Estudiada l'actuació del CR en matèria pressupostària durant 2001, la Comissió de les Arts ha fet les següents recomanacions:

- I. Prioritzar les inversions en producció i programació dels teatres públics sobre les subvencions a companyies privades.
- II. Utilitzar les subvencions per ajudar a consolidar iniciatives d'interés cultural, més que per ajudar a fórmules ja consolidades.
- III. Evitar la concentració excessiva de l'esforç a les tres capitals i dirigir-lo a fomentar la vida teatral a tot el territori.

Del pressupost aprovat per a 2002 cal assenyalar que es tracta d'un pressupost continuïsta, tot i l'augment del 9,45 %, la qual cosa provocà les crítiques dels sectors professionals que veien defraudades les expectatives i que votaren en contra. La Sra. Císcar (presidenta en funcions del CR) addueix la seua ferma esperança en l'existència d'un pressupost adicional per part de les Corts Valencianes quan aquestes aproven la Llei de Creació de l'Institut de les Arts Escèniques i sol licita l'eventual col·laboració del CVC en eixe sentit. Els responsables de Teatres de la Generalitat comenten els augments d'algunes partides, com ara la destinada al Circuit, a producció i a personal d'organització, i plantejen la necessitat d'acordar amb els sectors professionals els

critèris de la propra ordre de subvencions i la relció amb les subvencions directes per conveni.

2. Aprovació de les programacions trimestrals i de “Sagunt a escena” 2001.

La Sra. Morenilla ha manifestat reiteradament en el CR que no considera competència seua la discussió sobre la programació concreta, sinó els criteris de política cultural que la sustenten, i junt amb els sectors professionals ha demanat reiteradament la discussió d'eixos criteris. Davant la inexistència d'un document de presentació dels criteris de programació, la Comissió de les Arts sol·licità al Director Artístic de Teatres de la GV la seua comparexència davant la Comissió per tal d'informar, la qual no s'ha produït (cal assenyalar que en la sessió del CR de 21-2-2002 ha estat entregat un informe per escrit sobre els criteris de programació).

La Comissió de les Arts manifestà la seua preocupació per la nul·la presència de producció en valencià en la programació de l'últim trimestre de 2001, la qual cosa ha estat corregida en la programació del primer trimestre de 2002, i es congratula de l'augment considerable de la programació de dansa. S'aprovà la programació de “Sagunt a escena”, amb forta presència del teatre grecollatí i de la dansa, i que inclou per primera vegada activitats de tipus cultural relacionades amb les representacions.

Per primera vegada s'ha tractat al CR un tema que, en opinió de la Sra. Morenilla, cal debatre al si del CVC: la dependència de finançament extern privat per a grans produccions, com ara el ballet *Romeo y Julieta*.

3. Aprovació de l'avantprojecte de Llei de les Arts Escèniques.

L'avantprojecte inclou algunes de les esmenes més significatives de les presentades pel CVC, per la qual cosa la Sra. Morenilla manifesta el seu vot positiu.

4. Creació d'una Direcció Artística de Dansa.

En la línia indicada en l'avantprojecte de Llei de les Arts Escèniques i que formava part de les esmenes realitzades pel CVC en el sentit de aconseguir un major equilibri entre teatre i dansa, s'aprova una Direcció Artística de Dansa, que es votada afirmativament per la Sra. Morenilla, i per a la qual es designa la Sra. Inmaculada Gil.

5. Informació sobre la Fundació de la Ciutat de les Arts i les Ciències.

6. La Sra. Ciscar informa sobre la producció “Las Troyanas” d'Eurípides, en versió de Ramón Irigoyen i direcció d'Irene Papas i “La Fura dels Baus”, insistint en la repercussió als mitjans de comunicació, en la participació de professionals valencians i en l'existència d'una vessant didàctica. Comenta les noves possibilitats que obri la Fundació de les Arts Escèniques, indicant les noves propostes de producció i d'activitats a realitzar a la Ciutat de les Arts Escèniques. Els sectors professionals es mostraren molt crítics respecte la repercussió cultural de la producció ja realitzada i dels projectes futurs i sol·liciten presència en l'organigrama de la Fundació i possibilitat de debatre els projectes d'actuació i de programació.

Temes pendents de debat i resolució per a 2002

Queden expressament pendents per a tractar al CR en 2002 les demandes dels sectors professionals d'augment de les subvencions concedides a companyies privades via convenis i al Circuit Teatral, per una banda, i la configuració del futur Teatre Nacional Valencià, per altra.

b) Institut Valencià de Cinematografia *Ricardo Muñoz Suay*

Les activitats de l'institut comprenen la recuperació i restauració de pel·lícules, la programació cinematogràfica, les publicacions, les comunicacions, la biblioteca, l'arxiu gràfic i les convocatòries d'ajudes a l'audiovisual, el pressupost de les quals s'incrementarà en el vinent exercici. D'altra banda, les grans decisions sobre les activitats de l'institut es troben actualment condicionades per la futura decisió sobre la seua ubicació física, possiblement en el complex del Palau de les Arts, encara en construcció.

c) Informe del Sr. Manuel Bas Carbonell representant en el Consell de biblioteques de la Generalitat Valenciana

Components

President:	Sr. Jose Luís Villacañas Berlanga
Secretari:	Francesc Tores i Faus
Vocals:	M ^a Cruz Cabeza Sanchez-Albornoz
	Pere M ^a Orts Bosch
	Primitivo Gómez Senent
	Manuel Bas Carbonell

Competències

El Consell de Biblioteques ha de ser escoltat en la distribució anual del crèdit consignat com ajuts a les biblioteques dins els pressupostos de la Generalitat Valenciana.

Reunions

4 d'abril de 2001

Assumptes tractats

Aprovació de la distribució d'ajuts per a l'augment del fons bibliogràfic i per al foment de l'hàbit lector destinat a biblioteques i agències de lectura pública. En la reunió s'aporta còpia del DOGV amb les ordes de 18 i 21 de desembre de 2000 on apareixen les convocatòries dels ajuts i la distribució d'aquests d'acord amb els criteris aprovats.

Intervenció del representant del Consell Valencià de Cultura

Segons l'acta aportada el representant del Consell informa que el Consell de Biblioteques està treballant pel foment de la lectura i de l'hàbit lector en les biblioteques escolars. També, manifesta que per la importància de l'objectiu que es persegueix la dotació pressupostària hauria de ser major. El Sr. Bas insta que la Direcció General del Llibre es pose en contacte amb el Consell Valencià de Cultura per regular l'enviament de llibres d'aquesta institució a les biblioteques públiques.

d) Comissió interdepartamental per a l'estudi del Dret Civil valencià.

El Sr. Bas informa que la Comissió ha enllestit els seus treballs, consistents en el projecte d'una biblioteca especialitzada i en l'organització d'una exposició, en la qual es va fer públic un manifest, i ha donat pas a un "Observatori permanent del Dret Civil valencià".

e) Informe del Sr. Manuel Bas representant del Consell Valencià de Cultura en el Consell Tècnic d'Heràldica i Vexil·lologia

Regulació

Decret 77/1990, de 14 de maig; Decret 116/94, de 21 de juny i, regulació d'escuts d'ús immemorial pel Decret 157/2000, de 17 d'octubre.

Components

President:	José Ramon Pascual Monzó
Secretaria:	Julia Campón Gonzalvo
Vocals:	Vicente Pons Alós, per la Universitat de València Ramón Baldaquí Escandell, per la Universitat d'Alacant José Sánchez Adell, per la Universitat Jaume I de Castelló Manuel Bas Carbonell, pel Consell Valencià de Cultura

Reunions realitzades en l'any 2001: 11 de gener, 8 i 28 de febrer, 28 de març, 26 d'abril, 17 de maig, 7 de juny, 12 de juliol, 4 de setembre, 4 i 26 d'octubre, 15 de novembre i 10 de desembre.

El representant del Consell ha assistit a totes les reunions, en les quals, a més d'aprovar els informes i dictàmens dels ponents, s'ha rebut en audiència als representants dels municipis: alcaldes, regidors i cronistes oficials per assabentar-se dels canvis experimentats en els escuts utilitzats i dels elements que conformen els de nous.

Informes i dictàmens emitits per Manuel Bas Carbonell i aprovats pel Consell Tècnic d'Heràldica als anys 2000 i 2001:

Escuts

Alborache	Alfondeguilla	Algimia	Almoines
Aras de los Olmos	Benafigos	Benifaió	Benigànim
Benageber	Benisuera	Castell de Cabres	Catarroja
Costur	Quatretondeta	Daimús	Dénia
Fortaleny	Fortell	Herbes	L'orxa
Llosa de Camatxo, La	Mareny	Massamagrell	Mata, La
Montroi	Paterna	Pego	Perelló
Real de Gandia	Requena	Serra	Sot de Chera
Torrebixa	Torrexiva	Vall de Gallinera	

Escuts pendents per a 2002

Bañeres, Benixama, Caracaixent, Salinas, Tibi, Torres Maçanes i Torres Torres.

Banderes

Fortaleny i Paterna

Topònims

Guardamar de la Safor

Llibres

En l'any 2000 es publicà un llibre que recollix els 118 escuts aprovats des de la creació del Consell Tècnic d'Heràldica el 1990. El 26 de gener de l'any 2002 es presentarà un nou llibre amb un total de 183 escuts i 48 banderes aprovats el 2001 i el 2002 fet que representa un gran esforç per part dels components de l'esmentat Consell Tècnic per oficialitzar la totalitat de les banderes municipals de la Comunitat Valenciana.

f) Consell assessor del Consorci de Museus de la Generalitat Valenciana

El Sr. Muñoz Puelles informa que el consorci es compon d'una comissió científico-artística, una comissió executiva (integrada per representants de les diputacions i dels ajuntaments de les capitals de província) i el Consell General, del qual forma part i que es convoca únicament per a aprovar els pressupostos ja elaborats per la comissió executiva i donar el seu vist-i-plau a la programació també ja prèviament decidida per la comissió científico-tècnica. El caràcter de les reunions del Consell General és doncs, en la seua opinió, predominantment formal i protocolari. D'altra banda, considera que de l'examen, a posteriori, de les múltiples i complexes activitats del consorci pot concloure's que la programació és consistent i complix els fins de l'organització.

g) Consell rector de l'Institut Valencià d'Art Modern

El Sr. Muñoz Ibáñez comunica que, com a representant d'esta institució, ha informat puntualment de les reunions del Consell Rector davant de la Comissió de les Arts durant dos anys, en sessions les actes de les quals aporta a esta reunió. Considera sorprenent que en el mateix temps no s'haja convocat mai a comparéixer el seu company en el Consell Rector Sr. Romà de la Calle, al qual considera que es deu una explicació. Com altres representants del Consell en altres consells rectors o assessors, lamenta que en general no s'espere d'estos més que una funció formal i de sancionadors de decisions prèviament adoptades.

En la sessió de la Comissió de les Arts del 13 de desembre del 2000 va rebre l'encàrrec de transmetre als òrgans executius de l'IVAM, en una reunió del Consell Rector, la recomanació que l'institut tractara d'efectuar les seues adquisicions d'obres artístiques a través de galeries d'art valencianes. Se li va contestar que en moltes ocasions les galeries d'art valencianes no disposaven de les obres volgudes, quan la realitat és que les galeries s'encarreguen tant de subministrar obres que tenen en dipòsit com d'actuar com a intermediàries per a l'adquisició d'obres d'altres galeries. Quant a la programació d'exposicions de l'IVAM de l'any 2001, el Sr. Muñoz Ibáñez fa les següents observacions: l'institut ha perdut entitat dins del món dels museus d'art modern a causa, d'una banda, d'haver reduït les seues inversions en adquisició d'obres, i de l'altra pel fet de decantar-se pels artistes ja consagrats, en comptes d'arriscar-se a donar suport a nous valors.

De la seua informació a la Comissió de les Arts en juliol del 2001, a propòsit de l'exposició dels fons permanents de l'IVAM, el Sr. Muñoz Ibáñez destaca la seua crítica a la poca atenció dispensada pels organitzadors de l'exposició als moviments moderns de l'art valencià dels anys seixantes i setantes del passat segle, tant d'art abstracte com d'art figuratiu crític amb el franquisme, les obres dels quals o no apareixen en l'exposició o apareixen descontextualitzades.

9. Dictàmens i informes

9.1. Dictàmens

9.2. Informes

9. Dictàmens i informes

9.1. Dictàmens

Dictamen del Consell Valencià de Cultura sobre la qüestió energètica i les energies renovables

Exposició de motius

L'estructura actual de la producció i el consum energètic en el planeta, amb una eficiència reduïda i, en general, amb una falta acusada de normatives i de pràctiques eficaces d'estalvi energètic, descansa en gran mesura sobre l'explotació de centrals tèrmiques basades en la combustió de combustibles fòssils: petroli, carbó, i gas natural. Aquests combustibles són exhauribles, i encara que la localització continuada de nous jaciments —sovint d'explotació més difícil— fa recular la data d'aquest exhauriment, la previsió de disponibilitat és únicament d'uns tres segles per al carbó, a tot estirar, i d'interval de temps molt inferiors per al petroli i el gas natural. Sense anar més lluny, aquesta previsió d'exhauriment ja fa pensar si no estarem cremant unes substàncies no regenerables molt valuoses per la quantitat de productes útils que l'actual indústria química és capaç d'obtenir-les. Però, ultra aquestes consideracions, el gran problema d'aquest tipus de centrals és l'increment que suposen en la concentració atmosfèrica de CO₂ i d'altres gasos productors igualment de l'efecte d'hivernacle, i així del canvi climàtic global a què sembla que assistim. A l'efecte d'hivernacle contribueix també el transport basat en l'ús de motors de combustió interna, els quals, com les centrals tèrmiques, produeixen a més del CO₂ altres gasos contaminants, amb uns efectes molt perniciosos per a la coberta vegetal o per a la salubritat de l'atmosfera en les zones urbanes, a més de ser també, alguns d'aquests, més eficients que el CO₂ mateix a l'hora de retenir la radiació infraroja emesa per la superfície terrestre, que és la causa de l'efecte d'hivernacle esmentat.

A aquests efectes negatius cal encara afegir els que es deriven de la desforestació i la destrucció de la coberta vegetal en moltes regions del planeta, que van en la mateixa direcció d'augmentar la concentració de CO₂ en l'atmosfera, a més de propiciar l'erosió del sòl, un problema greu a hores d'ara en totes les regions semiàrides.

Al costat de les centrals tèrmiques, hi ha l'energia hidroelèctrica, la qual, a més de l'impacte mediambiental possible de la seua construcció, no és tan contaminant quant al tipus de contaminació que s'acaba de descriure, i hi ha, per descomptat, les energies alternatives o renovables, més sostenibles mediambientalment, però encara molt poc implantades, per raons molt diverses. Un esment a part mereix l'energia nuclear de fissió amb el seu problema greu d'emmagatzemament fiable de residus radioactius de vida molt llarga.

Com s'acaba de dir, tots aquests problemes tenen un abast planetari, però es presenten en cada regió geogràfica, i per tant en cada país, amb les seues característiques pròpies,

que cal tenir en compte a l'hora d'actuar localment per a fer-hi front, tant en la perspectiva d'actuar conjuntament amb la resta del planeta, aplicant-hi, per exemple, normatives acordades internacionalment, com en la perspectiva de posar remei a problemes específics d'abast local.

Propostes

Conscients de la importància de tot açò, en particular per a la Comunitat Valenciana, el Consell Valencià de Cultura, mitjançant la Comissió de Ciències, ha rebut, a porta tancada, al llarg d'uns pocs mesos, diverses personalitats que, per les seues responsabilitats institucionals, empresarials, o tècniques i científiques, en el camp que ens ocupa, han pogut aportar en cada cas la seua visió reflexiva sobre la qüestió, a més d'una documentació sòlida en forma d'estudis, informes, investigacions i normatives vigents, d'abast divers. A la vista del resultat d'aquelles compareixences, de l'estudi de la documentació aportada i de més documentació sobre la qüestió, a la qual la Comissió de Ciències ha tingut accés, aquest Consell de Cultura, amb la intenció de contribuir als esforços institucionals de tota mena que en aquest moment conflueixen en la preocupació comuna per arbitrar i aplicar les mesures correctives i anticipants sobre la qüestió energètica, creu convenient adreçar-se als nostres màxims responsables polítics, als agents socials d'entitat, i a l'opinió pública valenciana en general, amb les consideracions i propostes que segueixen:

- El problema energètic, en relació a l'efecte d'hivernacle i a la contaminació atmosfèrica en general, és de tal envergadura que demana i demanarà actuacions sostingudes en el temps, decidides, i abastant uns àmbits d'actuació molt diversos i alhora conjugats.
- Cal, per a començar, conscienciar la nostra opinió pública de la gravetat de la qüestió i de la necessitat d'aplicar entre tots, sota la direcció dels poders públics, la panòplia articulada, progressiva i decidida de les mesures de tota mena que els coneixements actuals en la qüestió i les necessitats socials aconsellen escometre sense retard.
- Cal apostar estratègicament, des de l'Administració i la societat, per allò que una cultura digna i viscuda, tot com la solidaritat, i la salut física i espiritual, poden aportar de positiu a les nostres vides, enllà d'un consum il·limitat de més i més béns materials. I cal apostar per tot això des d'una educació i socialització de l'individu degudament ateses políticament i pressupostària.
- Cal dissenyar i aplicar polítiques orientades a augmentar clarament l'eficiència en la nostra producció i consum energètics, i a implantar unes mesures d'estalvi energètic que la societat sencera haurà de fer seues. En particular, cal que les administracions públiques valencianes, començant pel Consell de la Generalitat, donen exemple en les seues construccions i edificacions, vetlant perquè s'acomoden en tot moment a aquells criteris d'eficiència i estalvi energètics, de manera que

l'Administració es constituïska així en un referent modèlic sobre la qüestió, a imitar per la resta de les instàncies socials, i dels ciutadans.

- En concret, cal actuar perquè la Comunitat Valenciana estiga, com a mínim, en condicions de complir per a l'any 2010 amb allò que li pertoque dins d'Espanya, quant a l'objectiu de cobrir en aqueixa data amb energies renovables el 12 % de la demanda total energètica en la Unió Europea. És l'objectiu que estableix El Llibre Blanc de la Comissió Europea, que fa seu el Pla de Foment de les Energies Renovables a Espanya, aprovat el 1999.
- Cal incorporar el problema de l'energia i la qüestió de les energies renovables a una política decidida d'R+D+D a la Comunitat Valenciana. Tenim un gran marge per a aplicar una nova política d'aquest tipus, atés que, com ha assenyalat aquest Consell en una altra ocasió, i reitera ara, a la Comunitat Valenciana estem clarament per davall de la mitjana espanyola quant a percentatge del PIB destinat a R+D, una situació alarmant que cal corregir si no es vol comprometre seriosament la qualitat del nostre futur col·lectiu.
- Per raons històriques i geogràfiques, Espanya està particularment ben situada en el context internacional quant al disseny i l'aplicació de les tecnologies pròpies de l'energia eòlica i solar, aquesta última en els seus dos vessants fotovoltaic i tèrmic. Cal, doncs, implicar-se, de València estant, en la línia de promoció d'ambdues energies, tot sabent que, a diferència de la primera energia —l'eòlica— que resulta ja econòmicament competitiva, la segona resulta pel moment menys atractiva des d'aqueix punt de mira, tret d'algunes aplicacions concretes.
- Òbviament, en aquesta qüestió, es tracta de considerar més coses que uns costos econòmics que, encara que importants, quan són molt barats solen amagar l'externalització de problemes ambientals i socials, als quals s'ha de procurar després unes solucions adequades que caldrà finançar. Però, justament, la recerca i el desenvolupament tecnològic que ací es reclamen haurien de tenir com un dels seus objectius abaratir els preus d'aqueixes dues tecnologies energètiques més netes, i augmentar igualment la viabilitat pràctica d'altres energies alternatives interessants, com són ara les que fan ús de la biomassa. Alhora, cal investigar l'obtenció de carburants líquids o d'un altre tipus per a l'automoció, particularment nets, a partir d'energies renovables. L'assoliment d'aquest objectiu condiona en gran manera el grau de salubritat de l'atmosfera en les nostres zones urbanes més denses.
- En una perspectiva política de potenciació del transport públic, cal unir-se als esforços europeus per aconseguir uns carburants líquids per a l'automoció, la combustió dels quals genere menys contaminants, en particular, menys òxids de nitrogen. En aquest punt no s'ha d'oblidar que la Unió Europea té a València, al Centre d'Estudis Ambientals de la Mediterrània, un laboratori d'estudis i control d'aqueixos contaminants, en el marc d'un programa d'investigació sostinguda sobre la química atmosfèrica a la nostra Comunitat.

- Cal coordinar i finançar els esforços dels nostres centres d'investigació que s'ocupen de l'evolució de la nostra climatologia, en el context d'un canvi climàtic global possible, i de la seua connexió amb l'erosió a les terres valencianes; de la salut de la nostra atmosfera, al voltant de l'excés detectat d'ozó troposfèric estacional i d'altres contaminants; de la necessitat de posar en pràctica polítiques selectives de reforestació; i de la relació possible de tot això amb el nostre règim de pluges. En particular, i en relació amb aqueix tipus d'investigacions, caldrà comptar ací amb l'esmentat adés Centre d'Estudis Ambientals de la Mediterrània, amb el Centre d'Investigacions sobre la Desertificació, també ubicat a casa nostra, i amb les unitats d'investigacions climàtiques i ambientals de les universitats valencianes. En relació amb tot això, cal remarcar ací el caràcter netament singular de les característiques mediambientals de la costa mediterrània. Aquest caràcter singular fa que moltes de les conclusions i prediccions mediambientals, que deriven dels estudis d'abast general, no siguen directament aplicables al nostre territori. En conseqüència, hem d'aspirar que els nostres equips de científics, en aquest domini, es constituïsquen en líders internacionals dels estudis concrets que es fan i s'han de continuar fent sobre els problemes mediambientals a les zones costeres mediterrànies.
- Finalment, cal organitzar les trobades successives entre els responsables de la Generalitat i les altres administracions públiques valencianes, d'una banda, i els científics i els tècnics adients, de l'altra, a fi de discutir el tipus de mesures concretes que s'han d'aplicar a la Comunitat Valenciana, per a encarar els reptes de sostenibilitat i de qualitat ambiental que l'actual problema energètic suposa ací i a la resta del planeta. Unes trobades de les quals no podrien quedar absents les organitzacions empresarials i sindicals, i altres agents socials d'entitat.

Consideració final

Encarar com cal el problema exposat de la qüestió energètica serà sempre una aposta estratègica, atés que la qüestió suscitada té més importància que urgència aparent. La política de les administracions públiques, preocupada com ho ha d'estar per les urgències del dia a dia, pot fàcilment ajornar, més del que seria convenient per a tots, el disseny i l'aplicació de les mesures anticipants i correctives necessàries: les enumerades adés o unes altres, igualment adients, tant se val. És per això que aquest Consell de Cultura, mitjançant l'elaboració d'aquest dictamen, ha cregut oportú unir la seua veu a tantes altres, com recentment s'han manifestat a favor de les actuacions públiques pertinents al voltant de la qüestió energètica.

9.2. Informes

Informe sobre l'estat crític del patrimoni històric de Sagunt i propostes d'actuació

Sagunt, amb el seu conjunt de béns patrimonials, és un valor cultural valencià de primera importància, tant per la seua vinculació a la memòria de la civilització occidental com per la seua riquesa intrínseca. I és en funció precisament de reconèixer-li este caràcter de valor cultural valencià a protegir-lo, posar-lo en ús i desenvolupar-lo, que el Consell Valencià de Cultura ha decidit ocupar-se de la qüestió com a institució assessora de la Generalitat encarregada expressament per la legislació de vetlar pels valors culturals valencians.

La primera evidència amb la qual es troba qui considera este conjunt monumental és la seua complexitat, conseqüència de la profunditat del dipòsit en el temps –almenys des de la civilització ibèrica fins al recent procés de desindustrialització— i de la seua extensió en l'espai –en principi, del Castell fins al Port Vell, amb la Via Augusta, el pont romà, el poble medieval, el Camí Vell de la Mar, les restes de la indústria siderúrgica, etc. Esta complexitat no pot ser obviada reduint l'atenció –i la inversió— a parts singulars del conjunt, ja que és una visió comprensiva del conjunt l'única que dona idea de les possibilitats de correcta interpretació, d'aprofitament i de desenvolupament del valor de cada una de les seues parts. No podem oblidar que allò que justifica tal valor és la construcció de la memòria històrica integradora de totes les seues fases, la qual ha de ser compresa i també expressada com el fons constitutiu del nostre present, del qual forma part, i de la visió que de nosaltres mateixos tenim en el present, en la qual es fonamenten les nostres possibilitats de futur.

Devem insistir sobre esta última observació: la preservació del valor de conjunt del patrimoni històric saguntí està, al nostre parer, per damunt dels problemes plantejats per la posada en ús d'un o altre dels seus elements. Una institució com el Consell Valencià de Cultura no podia estudiar el problema de la revalorització de Sagunt més que des d'una perspectiva històrica integradora, la conseqüència política de la qual és la necessitat prioritària que el conjunt social, tant des de les seues instàncies públiques com des de les privades, assumisca, per al millor exercici dels seus drets sobre este valuós llegat històric, les responsabilitats referents a la seua conservació, el seu estudi i la transmissió dels seus valors.

Sagunt, realitat i problemes

Dels treballs del Consell Valencià de Cultura (visites, consultes a persones i institucions, informes estudiats, etc.), se'n desprén la següent visió de l'estat del conjunt monumental de Sagunt:

1. Descontextualitzar els elements del conjunt monumental dificulta la seua interpretació, a causa dels diversos usos rebuts al llarg de la història.
2. Oblit constant de la indestriable relació del castell (declarat Monument Nacional en 1896) amb l'entorn: Via Augusta, Camí Vell de la Mar, ciutat medieval, etc.
3. Absència de valoració paisatgística en un sentit ampli.
4. Manca d'atenció als fons del museu arqueològic (creat en 1952 i declarat Monument Nacional deu anys més tard –i per tant amb la màxima protecció legal), els quals fons es troben des de 1990 en un magatzem sense que els ciutadans, ni els especialistes, hi puguem accedir.
5. Des de 1992, any de l'última excavació efectuada, no s'hi ha tornat a fer cap tipus d'investigació arqueològica. Segons indiquen els especialistes, el nucli original, Arse, era una de les ciutats més importants del món ibèric, objecte de la disputa entre púnics i romans i paradigma d'un poble. A pesar d'esta importància, encara està per excavar, llevat de les cales practicades en els anys 70 pel professor Rouillard que permeteren datar-ne la muralla.
6. Desatenció constant al conjunt per part de totes les institucions (tret d'escasses actuacions concretes).
7. Deficiència d'accessos i d'infraestructures turístiques i d'atenció al visitant, tot i que el castell rep més de 70.000 visites anuals. Tant és així, que s'ha arribat a suggerir el seu tancament cautelar, en base als motius següents:
  - a) La greu situació d'abandó del recinte, i, en conseqüència, el seu progressiu deteriorament.
  - b) L'absència d'elements informatius per a la interpretació del conjunt: visites guiades, fulls explicatius, senyalització dels recorreguts amb finalitats didàctiques, taulers explicatius, etc.
  - c) L'absència de mesures de seguretat i d'atenció als visitants.
8. Conseqüència de tot això és el desaprofitament del valor representat per la importància simbòlica de Sagunt en la història i en el mite, i de les seues possibilitats per a la investigació i l'educació.

Conclusions

Davant d'esta situació, considerem necessari:

1. Que s'inicien conversacions per a tractar d'arribar a acords de col·laboració i pactes institucionals amb caràcter d'urgència entre tots els partits polítics, les forces

sindicals, les entitats socioculturals, el sector privat, el món de l'educació, etc., per tal que la intervenció en Sagunt siga un projecte consensuat i acceptat per tots –un projecte d'objectius raonables i a assolir progressivament però sense interrupcions.

2. Que el pla d'actuacions vincule la ciutat i el seu entorn incloent tots els elements del conjunt en les diverses possibilitats de rutes i visites.
3. Tot això constituïx un pla director que, a més de servir de guia del projecte, hauria de començar a difondre's a la societat com a màxima destinatària tant dels seus costos com dels seus beneficis. En este sentit, suggerim, entre altres accions, la realització d'una exposició tant a Sagunt com a les principals ciutats valencianes –a València aprofitant les possibilitats de la Ciutat de les Arts i les Ciències.

Com a conclusió, direm que l'amplitud de les consideracions anteriors exigix que el pla director propugnat siga elaborat interdisciplinàriament, no solament per arquitectes, arqueòlegs i historiadors, sinó també per urbanistes, paisatgistes, botànics, etc.

Algunes consideracions que al llarg del procés de l'estudi considerem d'especial interès són:

- a) Crear infraestructures d'accés vinculades a la ciutat i al seu entorn que facen viables tant les visites com els treballs de restauració del conjunt monumental.
- b) Que es tinguen en compte les grans possibilitats d'intervencions arqueològiques no realitzades.
- c) Preparar el castell per a l'obertura al públic en condicions adequades.
- d) Obrir un centre d'acollida dels visitants.
- e) Resoldre la ubicació del museu segons un criteri museològic científic i raonable, d'acord amb els conceptes d'integració defensats en este document ⁵.
- f) Elaborar rutes per a fer conèixer la trama històrica de la ciutat i reforçar el concepte de monument de tot el conjunt saguntí.

Recomanació final

El Consell Valencià de Cultura recomana respectuosament:

---

⁵ A propòsit d'esta recomanació, recordem el que ja deia Chabret en 1888: "La ciutat saguntina descansa sobre un vast museu que cal buscar obrint les entranyes de la terra si volem descobrir els testimonis de la seua gloriosa història. Però este treball resultarà estèril si el municipi de Sagunt no s'afanya a buscar un local on es recullen les restes de l'antiguitat, per a així evitar que vagen a parar a l'estranger o caiguen en mans de la ignorància que els destrosse o inutilitze".

1. Que la Conselleria de Cultura, la Conselleria d'Obres Públiques, el municipi de Sagunt i l'Agència Valenciana de Turisme prenguen mesures, per a garantir la conservació i la difusió d'este complex monumental en els terminis que es consideren convenients.
2. Que el Ministeri de Cultura, exercint les seues competències (en especial pel que fa al castell i al museu), per tractar-se de béns del patrimoni nacional espanyol, col·labore en un pla de treball efectiu amb totes les anteriors institucions esmentades.
3. Per la qual cosa, i a la vista de la complexitat i la importància de Sagunt, es cree un Patronat amb l'objectiu d'executar el pla de treball i que done lloc a un centre d'investigacions, en col·laboració amb les universitats i altres centres d'estudi i d'investigació, no solament de la romanitat, sinó, i açò seria més real, de la civilitat.
4. Que en els projectes a llarg termini del Govern valencià i del Patronat que regula la utilització de les restes de l'antic complex siderúrgic dels alts forns no s'obliden, vista la seua relació amb el contingut d'este informe, les anteriors recomanacions.
5. El Consell Valencià de Cultura, el qual ha treballat per a transmetre este informe a les autoritats corresponents i a l'opinió pública és conscient de la duresa d'algunes de les valoracions ací expressades, però vol manifestar públicament la confiança que té que, a partir del coneixement en profunditat d'estes realitats, la Comunitat Valenciana, des de les seues autoritats, i el Ministeri de Cultura, faran possible, en un termini pròxim, que Sagunt recupere el seu lloc com a ciutat capdavantera entre les poblacions tradicionalment famoses del vell continent europeu.

Informe de la Comissió de Llegat Històric i Artístic sobre les visites al Col·legi Major de la Seda i a l'església de Santa Caterina, de València

Informe de les visites del passat 12 de gener del 2001 al Col·legi Major de la Seda i a l'església de Santa Caterina, de València.

Col·legi Major de la Seda

Els membres del Consell Valencià de Cultura vam ser rebuts pel president i la junta directiva del col·legi, els quals ens ensenyaren l'edifici i el seu contingut. Després del recorregut, considerem que la importància i la riquesa, tant històrica com intrínseca, de les peces, ceràmiques, arxiu, maquinària, telers, sedes i edifici, fan estos elements mereixedors de ser condicionats i exposats al públic, ja que l'art de la seda forma part de la història econòmica de la Comunitat Valenciana, especialment durant el segle XVIII, qualificat de segle d'or de la seda.

Considerem la necessitat d'una intervenció urgent de l'administració i de la iniciativa privada per a rehabilitar l'edifici i les obres d'art que s'hi conserven, a fi de recuperar la memòria històrica i de divulgar l'art de la seda, no solament de la ciutat de València sinó de tota la comunitat, ja que la seda va ser algun temps la principal font de riquesa dels pobles de les riberes del Xúquer i del Serpis.

Per tant, pensem que les organitzacions industrials, especialment la patronal tèxtil, han de participar en este projecte de manera que puga crear-se un museu sobre la indústria de la seda, i també un obrador de recuperació de la seda, amb participació de les universitats i els investigadors.

Església de Santa Caterina

Els membres del Consell Valencià de Cultura van ser rebuts a l'església de Santa Caterina pel seu sacerdot titular, el qual va destacar davant dels consellers les deficiències de l'edifici. Després de la visita, és evident que l'església necessita una rehabilitació urgent, especialment de la façana i del campanar, que es troba en autèntic estat d'abandó. L'interior del temple es troba en bon estat, a part d'alguna gotera. Per això considerem que tant la façana com el campanar haurien de rehabilitar-se urgentment.

Proposta de resolució de la Comissió de Ciències del CVC a propòsit de la reforma universitària i l'Informe "Bricall"

Les universitats juguen hui un paper molt rellevant en els processos d'investigació, de transferència de coneixements, de formació i d'innovació, que estan en la base del progrés econòmic i social de les nostres col·lectivitats polítiques. Això és cert en general, i ho és en particular ací, a la Comunitat Valenciana. En consonància amb això, el sistema universitari consumeix o necessita cada dia més recursos econòmics, que els poders públics i les universitats mateixes han de maldar perquè siguin aplicats d'una manera responsable i, per tant, eficient. Per aquestes dues raons -per la importància social assolida pel sistema universitari i pels recursos consumits- la qüestió universitària, ço és, la qüestió de dissenyar i fer efectiu un sistema universitari que responga de manera flexible i proporcionada als reptes de la nostra època, és una qüestió cabdal de qualsevol política que es plantege objectius a mitjà i llarg termini.

Aquesta època nostra és caracteritzada, entre altres coses, per uns canvis molt ràpids. No és segur que les universitats espanyoles, tal com ara estan regulades i tal com funcionen en la pràctica, estiguen en les millors condicions per a afrontar la col·laboració tan estreta amb la xarxa productiva i de serveis que demana una societat en un procés de canvi tan ràpid. Un nou tipus de regulació del sistema universitari i un nou tipus de funcionament semblen necessaris perquè les nostres universitats puguin estar a l'altura del que s'espera d'elles. Diverses reflexions i pronunciaments s'han produït darrerament sobre aquesta problemàtica, tant des de l'interior de les universitats mateixes, com de les administracions públiques i, en particular, del Ministeri d'Educació i Ciència.

Un exemple d'aquestes reflexions i pronunciaments ha sigut l'Informe 2000 sobre les universitats espanyoles, encarregat per la Conferència de Rectors de les Universitats Espanyoles (CRUE) al professor Bricall, i que ja fa més de mig any que es va fer públic. La Comissió de Ciències del CVC ha considerat el contingut d'aquest Informe sobre la base del Resum Executiu que n'ha fet posteriorment l'autor i que ha estat publicat per la CRUE, i sobre la base d'una síntesi que en féu un membre de la Comissió. De tot això, la Comissió n'ha tret la conclusió que, pels continguts de l'Informe, pel seu caràcter sistemàtic i per la metodologia emprada en l'elaboració, és un document digne de ser considerat per les administracions públiques, conjuntament amb altres documents, a l'hora de debatre públicament, primer, i d'aplicar després les reformes que es decidisca que les universitats espanyoles necessiten.

Per tot això, la Comissió de Ciències del CVC s'adreça al Ple, al seu president, per si, d'acord amb la importància de la institució universitària i de la seua reforma, segons que s'acaba d'exposar, i, atés que la Generalitat Valenciana té assumides moltes de les competències en la matèria, estima convenient adreçar-se a la Conselleria de Cultura i Educació expressant-li la seua opinió sobre l'esmentat informe i reclamant-li, si pertoca, l'esborrany de la Llei de Consells Socials.

Informe sobre l'avantprojecte de Reglament de museus i col·leccions museogràfiques permanents de la Comunitat Valenciana

Han elaborat el present informe el grup de treball creat a tal fi i la Comissió Jurídica i d'Interpretació Reglamentària.

1 Introducció

S'ha considerat que la proposta de *Reglament de museus i col·leccions museogràfiques permanents de la Comunitat Valenciana* és un document lloable i de gran utilitat. No obstant això, el Consell Valencià de Cultura considera que:

- a) El grup de treball i la Comissió Jurídica han trobat que convindria redactar amb més precisió alguns dels articles del Reglament, de manera que hi han proposat determinats aclariments, com més avall es veurà.
- b) Tots els suggeriments que es fan en el present informe se supediten, com és preceptiu, a l'opinió fonamentada del Consell Jurídic Consultiu de la Generalitat Valenciana. En alguns, com es veurà, es fa referència als organismes assessors de la Generalitat Valenciana.
- c) Quant als terminis assenyalats en algun article, caldrà tenir en compte els que fixa la *Llei de patrimoni cultural valencià*.

2 Del Preàmbul del Reglament

La *Llei de patrimoni cultural valencià*, en el seu Preàmbul I, definix el patrimoni cultural valencià com a un dels principals senyals d'identitat del poble valencià, i també com a testimoni de la contribució d'este a la cultura universal, constituït per un conjunt de béns que formen un llegat de valor incalculable, la conservació i l'enriquiment del qual corresponen en general a tots els valencians, però especialment a les institucions i als poders públics que els representen. És per això que la Generalitat Valenciana, en ple exercici de la seua competència, es va dotar d'una norma amb rang de Llei que ara es veu desplegada, en allò que afecta al Títol IV "Dels museus i les col·leccions museogràfiques permanents", per l'avantprojecte de *Reglament de museus i col·leccions museogràfiques permanents de la Comunitat Valenciana*, sobre el qual ara informa el Consell Valencià de Cultura en ús de les seues atribucions.

Amb l'objectiu de complir el fi primer que es proposa la *Llei de patrimoni cultural valencià* —fomentar la valoració general del patrimoni cultural amb l'educació i la informació com a mitjans per a assegurar la col·laboració social en la seua protecció i conservació—, i conscients de la importància d'evitar la dispersió dels recursos destinats a esta protecció, a esta conservació i al seu foment, l'avantprojecte sobre el

qual informem estableix una sèrie de directrius. Este Reglament ha de tendir a garantir la protecció, la conservació, la difusió, el foment, la investigació i l'enriquiment del patrimoni cultural valencià en el camp dels museus i les col·leccions museogràfiques permanents de la Comunitat Valenciana.

Per tal d'assegurar el compliment de les funcions que li són pròpies, i evitar la dispersió dels fons públics destinats per diverses institucions a la investigació i la difusió del patrimoni cultural valencià, el Sistema Valencià de Museus que es crea en el Reglament no solament compta amb l'estructura orgànica que es recull en el present avantprojecte, sinó també amb la possibilitat d'establir o impulsar, en l'àmbit de les seues competències, els oportuns intercanvis culturals, convenis o acords amb organismes públics i amb particulars, com assenyala l'article 3 de la *Llei de patrimoni cultural valencià*.

Per esta raó, i per la conveniència i la necessitat de coordinació entre institucions amb fins coincidents finançades amb fons públics, suggerim que en el Preàmbul del Reglament s'incloguen alguns conceptes dels anteriorment proposats, si ho considera oportú l'equip redactor.

3 Observacions a l'articulat

Disposició Transitòria

On diu: "...esta documentació haurà de presentar-se en el termini de tres mesos comptadors des del requeriment, al terme del qual perdran el reconeixement.", hauria de dir: "...esta documentació haurà de presentar-se en un termini no superior a sis mesos des del requeriment, al terme del qual es considerarà caducat el reconeixement".

Títol I, Capítol II, Museus

Art. 2.- Definició

Caldria suprimir: "sense finalitat de lucre". Pensem que hi pot haver museus lucratius, tant privats com públics.

Art. 4.- Funcions

Apartat 2 (pàg. 6)

On diu: "Investigar i promoure la investigació...", suggeriment que diga: "Investigar, promoure i facilitar la investigació..."

Títol II, Capítol I

Art. 8.- Competències de la Conselleria de Cultura..., apartat j) i Art. 9.- Junta de Valoració... (pàg. 8)

On es parla de l'adquisició de béns, caldria incloure una referència a la consulta o l'assessorament no vinculants per part de la institució en la qual estiguen dipositats els béns adquirits.

Art. 9.- Junta de Valoració de Béns del Patrimoni Cultural Valencià

Caldria incloure-hi les entitats consultives contemplades per la *Llei de patrimoni cultural valencià*.

Capítol III. Direcció i àrees...

Art. 17.- Unitat d'Investigació (pàg. 11)

Caldria afegir-hi una referència a la potenciació de relacions (convenis, acords, etc.) amb les universitats i els centres d'investigació.

Capítol III. Direcció i àrees...

Art. 20.- Unitat de Didàctica (pàg. 11)

Hi caldria afegir una referència a la busca de col·laboració amb les universitats com a centres dedicats a la investigació en matèria didàctica i a la docència especialitzada en temes relacionats amb els continguts dels museus.

D) Campanyes de promoció. Hi caldria afegir l'ús de mitjans audiovisuals.

Capítol IV. Tractament administratiu...

Art. 26.- Museus de titularitat estatal

Caldria fer-ne més clara la redacció.

Títol III, Capítol I, Procediment

Art. 35.- Resolució

En comptes d'un termini de tres mesos que se'n done un de sis, com preveu la *Llei de patrimoni cultural valencià*.

Títol IV. Inclusió en l'inventari...

Art. 46.- Declaració de fons...

S'hi aprecia una contradicció amb la *Llei de patrimoni cultural valencià*.

Títol V. Dipòsit i eixida de fons

Art. 49. Dipòsits forçosos

Caldria afegir, en els dos casos: "amb l'assessorament d'alguna de les entitats consultives".

Art. 52. Procediment per a l'eixida...

En comptes d'un termini de tres mesos que se'n done un de sis mesos, com preveu la *Llei de patrimoni cultural valencià*.

ANNEX I

En el curs de la sessió plenària, del 28 de març de l'any 2001, en la qual va ser aprovat l'Informe del Consell Valencià de Cultura sobre l'avantprojecte de *Reglament de museus i col·leccions museogràfiques permanents de la Comunitat Valenciana*, havent observat el conseller Sr. Vicent Álvarez Rubio la possible irregularitat de les competències que el text de l'avantprojecte atribueix al Consorci de Museus de la Comunitat Valenciana, en la consideració que la *Llei del patrimoni cultural valencià* no contempla la figura del dit Consorci, el vicepresident de la institució, Sr. Ramón de Soto Arándiga, va proposar que

se el Consell Valencià de Cultura suggerira al Conseller de Cultura, Educació i Ciència que trasllade al Consell de la Generalitat Valenciana la conveniència de revisar el text de la *Llei del patrimoni cultural valencià* per tal de flexibilitzar-lo i d'incloure-hi la creació del Consorci de Museus de la Comunitat Valenciana. La proposta va ser acceptada per unanimitat, com consta en l'acta de la sessió, l'aprovació de la qual en la sessió vinent es comunicarà en el seu moment al titular de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència.

Es comunica perquè se'n faça l'ús que pertoque.

Informe sobre la creació d'un Museu d'Objectes Literaris (Museu Imaginari de la Literatura Valenciana)

Preocupat pels baixos índexs de lectura i pel desconeixement dels nostres autors per part del públic, el Consell Valencià de Lectura ha emprat una sèrie de projectes, entre els quals es troba el del Museu imaginari de la literatura valenciana, el qual consisteix bàsicament en una mostra d'objectes emblemàtics, de gran poder d'evocació, mencionats en obres literàries o bé representatius dels seus autors. Cal esperar que la visió d'estos objectes, acompanyats d'il·lustracions i de textos explicatius, servirà de reforçament i d'estímul dels lectors.

La ubicació del museu ha de ser la que millor complisca la funció per a la qual es projecta. Tanmateix, el museu pot generar una sèrie de mostres itinerants, i anar canviant de forma i de contingut, a base de panells i vitrines desmuntables, segons els llocs en els quals s'exposarà, com instituts o centres culturals. Per a estes ocasions, el material exposat pot ordenar-se per èpoques, per gèneres literaris o per comarques. Tant el disseny del museu com el de les mostres itinerants haurà de ser funcional, atractiu i pedagògic.

El museu pot incloure apartats curiosos, com una sèrie de figures de cera d'escriptors, o una història comparada de l'escriptura i dels alfabets, amb còpies de textos gravats en pedra o escrits sobre teles o sobre papirs.

Cal entendre, per una altra banda, que el Museu imaginari de la literatura valenciana és un mitjà, un instrument per a cridar l'atenció dels joves sobre les obres i els autors valencians de totes les èpoques, creant una sèrie de referents que susciten la curiositat i l'afany lector, i no un fi en si. Per molt atractiva que resulte, cap col·lecció de panells i vitrines no pot suplantar la lectura dels llibres al·ludits.

En el moment d'emprendre esta tasca, el grup de treball s'ha trobat amb la manca d'una història de la literatura valenciana actualitzada en totes les llengües utilitzades literàriament en algun moment a la Comunitat Valenciana i de l'antologia corresponent, la confecció de les quals recomana.

LLISTA DE NOMS I D'OBJECTES POSSIBLES

Ibn Hazim (994-1064). Cordovès de naixement, escriu *El collar del colom*, la seua obra més cèlebre, a Xàtiva. Objecte representatiu: miniatures àrabs amb escenes amoroses o la figura d'un colom blanc amb un collar.

Ibn Jafaya (1058-1139). Nascut a Alzira. Objecte representatiu: una copa de vi, un ram florit de taronger, un cavall àrab.

Ibn al-Abbar (1199-1260). Nascut a València i mort a Tunis. Autor de *La túnica recamada*. Objecte representatiu: una túnica mora.

Al-Russafi (1141-1177). Autor de l'*Elegia a València*. Objecte representatiu: una vista de l'Albufera o dels Banys de l'Almirall; una palmera, algun objecte trobat a les ruïnes del alcàsser àrab.

Sant Pere Pasqual (c. 1227-1300). Nascut a València. Llibres de polèmica religiosa. Objecte representatiu: una mitra de bisbe.

Arnau de Vilanova (1237/1238-1311). Nascut a València. Llibres de medicina. Objecte representatiu: un morter d'apotecari medieval, de pedra o de coure, amb el seu boix.

Jaume I (1208-1276). Va dirigir personalment la redacció del *Llibre dels fets*. Una tenda de campanya visitable, un elm amb un drac, uns esperons.

Gilbert de Pròixita (13.-1400). Poemes d'amor cortesà. Objecte representatiu: miniatures medievals al·lusives, instruments musicals, penyores d'amor.

Sant Vicent Ferrer (1350-1419). Sermons. Objecte representatiu: un hàbit de dominicà flotant, llevat de la mà dreta, la qual s'enlaira íntegra, amb l'índex estirat.

Antoni Canals (1352-1415). Llatinista. Autor d'*Escipió i Anníbal*. Objecte representatiu: un elefant de cartó pedra que mou la trompa.

Jordi de Sant Jordi (m. c. 1424). Militar, músic, poeta cortesà. Presoner a Nàpols, va escriure el poema *Presoner*. Objecte representatiu: un grilló amb cadena penjant de la paret d'un calabós.

Auzias March (1393-1459). Objecte representatiu: una vela llatina moguda pel vent, al·lusiva al poema *Veles e vents*.

Joanot Martorell (1413-1468). Autor del *Tirant*. Un genet amb armadura sobre l'esquelet d'un cavall, al·lusió a la fi de la cavalleria.

Jaume Roig (?-1478). Autor del *Spill* o *Llibre de les dones*. Objecte representatiu: un gran espill emmarcat que pareix reflectir grups de dones medievals rient-se de l'espectador.

Sor Isabel de Villena (1430-1490). *Vita Christi*, llibre de lectura religiosa. Objecte representatiu: la toca del seu hàbit d'abadessa de la Trinitat; el seu setial; el seu rosari.

Bernat Fenollar (1435/1440-1516). Objecte representatiu: un tauler d'escacs, al·lusiu al seu poema *Escacs d'amor*; una gerreta d'olives, al·lusiva al text *Lo procés de les olives*.

Joan Roís de Corella (1440-1497). Objecte representatiu: una garsa i una merla, al·ludint el poema *La garsa i l'esmerla*.

Joan Lluís Vives (1492-1540). Objecte representatiu: una peça de punta de coixí de Bruges; una reproducció de l'estàtua del claustre de la Universitat de València.

Gaspar Gil Polo (1516-1591). Autor de novel·les pastorils. Objecte representatiu: escenes mitològiques, en un bosquet o a la vora d'un riu.

Joan Timoneda (1518-1583). Objecte representatiu: una premsa d'imprimir renaixentista.

Guillem de Castro (1569-1631). Objecte representatiu: una maqueta d'un teatre; una placa del carrer del seu nom, a València.

Francesc Mulet (1624-1675). Autor del Tractat del pet. Objecte representatiu: un orinal.

Gregori Mayans (1699-1781). Historiador, crític, filòleg. Objecte representatiu: un gravat seu de l'època; el seu bastó de coix.

Carles Ros (1703-1773). Notari, gramàtic, apòlogista, editor. Objecte representatiu: un cordell d'estendre amb fulls solts de romanços impresos de fresc i llestos per a vendre.

Josep Maria Bonilla (1808-1880). Poeta i periodista. Objecte representatiu: alguna imatge al·lusiva a la primera república espanyola; un uniforme de liberal del segle XIX; una banda de roba per a adornar el pit de l'uniforme.

Bernat i Baldoví (1809-1864). Objecte representatiu: un ninot de falla representant el personatge Vicenteta; un cartell de la pel·lícula El virgo de Vicenteta.

Eduard Escalante (1834-1895). Objecte representatiu: una petxina de consuetada del segle XIX.

Teodor Llorente (1836-1911). Objecte representatiu: un cartell de l'Exposició Regional de 1909, en què el coronaren com a poeta; bustos dels escriptors que va traduir: Voltaire, Víctor Hugo, Goethe, Heine; una ampolla amb un branqueta de taronger a dins.

Vicent Wenceslau Querol (1837-1889). Objecte representatiu: una gorra, un banderí i un xiulet de cap de l'estació d'Atocha.

Faust Hernández Casajuana (1888-1960). Autor teatral. Objecte representatiu: velles entrades trencades del Teatre Principal de València, dins d'un calaixet de fusta; unes ulleres de teatre.

Carlos Arniches (1866-1943). Objecte representatiu: cartells de les seues obres teatrals.

Rafael Altamira (1866-1951). Historiador i assagista, membre de la Institución Libre de Enseñanza. Objecte representatiu: una pissarra amb les paraules La psicología del pueblo español (una de les seues obres), o un capell mexicà, al·lusiu al seu exili.

Vicente Blasco Ibáñez (1867-1928). Objecte representatiu: la capçalera del diari EL PUEBLO; una escena de la primera versió cinematogràfica de Los cuatro jinetes del Apocalipsis.

José Martínez Ruiz (Azorín) (1873-1967). Objecte representatiu: algun retrat; una silueta del Quixot, al·lusiva a la seua obra La ruta del Quijote.

Manuel Ciges Aparicio (1873-1936). Novel·lista, memorialista. Objecte representatiu: una taca de sang sobre un dels seus llibres, al·lusió al seu afusellament.

Gabriel Miró (1879- 1930). Objecte representatiu: un cirerer, al·lusiu a la seua novel·la Las cerezas del cementerio.

Miquel Duran i Tortajada (1883-1947). Periodista, creador de la “Biblioteca Valenciana”, fundador i director de la revista La República de les Lletres. Objecte representatiu: un biplà de l'aviació republicana.

Maximilià Alloza (1885-1945). Poeta parnasià. Objecte representatiu: una Venus clàssica, amb els ulls pintats i pestanyes postisses.

Maria Ibars (1892-1965). Autora de Poemes de Penyamar. Objecte representatiu: caragols de mar sobre arena de platja.

Carles Salvador (1893-1955). Pedagóg, articulista, poeta. Objecte representatiu: una taula de mestre, amb un pitxer d'aigua, i una pissarra.

Lluís Guarner (1902-1986). Objecte representatiu: una col·lecció de plomes estilogràfiques.

Max Aub (1903-1972). Objecte representatiu: el quadre de Goya La gallina ciega, al·lusiu al llibre del mateix títol; la plaqueta de la pel·lícula Sierra de Teruel.

Enric Soler i Godes (1903-1993). Objecte representatiu: un forcat antic a la vora d'uns quants exemplars del seu llibre Sembra.

Francesc Almela i Vives (1903-1967). Arxiver, cronista de la ciutat de València, poeta. Objecte representatiu: una maqueta de l'ajuntament de València; o un garrofer, al·lusiu al seu Cant a la garrofera.

Bernat Artola (1904-1058). Poeta, autor de Les fulles del temps. Objecte representatiu: una gran caixa de vidre o metacrilat, tancada, amb fulles seques d'arbre mesclades amb fulls de calendari.

Juan Gil-Albert (1904-1994). Objecte representatiu: unes botines bicolors; un retrat oval de la família de l'últim tsar; fotografies d'André Gide, de Proust, d'Oscar Wilde.

Martí Domínguez Barberà (1908-1984). Dramaturg, publicista, narrador. Objecte representatiu: una cistella amb taronges –va ser director de Valencia Fruits.

Miguel Hernández (1910-1942). Objecte representatiu: unes espadenyes i un fusell.

José Gaos (1900-1969). Objecte representatiu: unes mans, com a al·lusió al seu llibre *La mano y el tiempo*.

Samuel Ros (1904-1945). Humorista, autor teatral. Objecte representatiu: un ninot de ventríloc, al·lusió a la seua novel·la *El ventrílocuo y la muda*.

Alejandro Gaos (1907-1958). Objecte representatiu: una fotografia amb els seus germans José i Vicente; llibres mesclats dels tres.

Pla i Beltran (1908-1966). Objecte representatiu: una porta d'Hora de España; una foto del penal de Sant Miquel dels Reis.

Enric Valor (1911-2000). Rondalles, novel·les. Objecte representatiu: el seu barret característic.

Manuel Sanchis Guarner (1911-1981). Objecte representatiu: les seues ulleres i el seu birret de doctor, col·locats sobre un bust seu de plàstic transparent.

Vicente Gaos (1919-1982). Objecte representatiu: una fotografia amb els seus germans José i Alejandro; llibres dels tres.

Joan Fuster (1922-1992). Objecte representatiu: una màquina d'escriure portàtil Olivetti Piuma, una bata i unes plantofes.

Vicent Andrés Estellés (1924-1993). Objecte representatiu: un fom de fleca, de llenya; una foto d'Hamburg; la seua boina característica.

César Simón (1932-1997). Objecte representatiu: una cinca, al·lusiva al seu llibre *Pedregal*; una foto d'un tren de rodalia al·lusiva al seu poema *Regreso en el trenet*.

Ovidio Montllor (1942-1995). Objecte representatiu: un entaulat amb un micro i unes botines.

Informe sobre los términos “paella” y “paellera”

El Consell Valencià de Cultura, con fecha 4 de abril de 2001, recibió requerimiento de la colonia española Involucrados en el Proyecto “Concesión de la Red Ferroviaria del Atlántico” en Colombia, para aclarar la controversia sobre los términos “paella” y “paellero”.

Trasladado por el presidente del Consell Valencià de Cultura a la Comissió de Llegat Històric i Artístic, esta, en reunión del 8 de mayo del 2001, aprobó el siguiente informe:

“**Paella.** Del latín “patella”, paella, plato típico de la región valenciana”. *Diccionario de uso del español*, María Moliner, T. II, p. 602.

La palabra valenciana “*paella*” corresponde, según Almela i Vives (*Valencia y su Reino*, p. 624) a la palabra castellana “sartén”. Ahora bien, el Diccionario de la Real Academia Española de la Lengua define la sartén como: “Vasija de hierro, circular, más ancha que honda, de fondo plano y con mango largo, la cual sirve para freír, tostar o guisar alguna cosa”. Definición que coincide con la paella valenciana, excepto el mango, ya que carece de él y en cambio tiene dos asas.

Lorenzo Millo, en *Gastronomía valenciana*, Consell Valencià de Cultura, València 1997, define la paella como: “el recipient li ha donat nom al plat, paella, comú a València”. Se trata de la sartén castellana. Distingue otros recipientes utilizados en la cocina valenciana: “*Olla o perol (cassola d’obra o de ferro) per a l’arròs amb fesols i naps. Cassola fonda, d’obra, per a l’arròs caldós. Cassola plana, d’obra, per a l’arròs al forn.*” En estos casos el nombre del plato no es el del recipiente, como en la paella.

La *Gran Enciclopedia de la Región Valenciana* (T. 8, p. 142) describe “paella” como el recipiente de hierro de base plana, circular y de poco fondo. De él toma el nombre el guiso de arroz típicamente valenciano conocido como “paella valenciana”.

La edición de 1992 del *Diccionario de la Lengua Española* distingue entre “paella” y “paellera”. Designa como “paella” al plato de arroz seco que se usa mucho en la región valenciana y también a la sartén en la que se hace; como “paellera” al recipiente de hierro a modo de sartén que sirve para hacer la paella.

Otros diccionarios continúan utilizando indistintamente “paella” para el guiso y para el recipiente, como: A) *Enciclopedia Universal Espasa-Calpe*, ed. 1994, T. XL, p. 1.450: “**Paella.**- Plato de arroz que se usa mucho en las provincias valencianas. Especie de sartén o cazuela de hierro de forma circular, que se usa para hacer el arroz anteriormente citado”. B) *Diccionari d’ús del valencià*, Santillana, 1996: “**Paella.**- 1. Atifell de cuina de metall, que té forma redona. 2. Plat d’arròs sec, típic de la cuina valenciana”. C) *Diccionari Gregal*, 1987: “**Paella.**- Plat típic; estri de cuina”. D) *Diccionari general de la llengua catalana*, Pompeu Fabra, ed. 1986: “**Paella.**- 1. Estri de cuina de ferro. 2. Guisat valencià fet amb arròs i altres ingredients”. En su *Gastronomía alicantina*, 1959, José

Guardiola Ruiz define a la “paella alicantina” como el arroz que se hace en cazuela o paella (recipiente).

El vocablo “paellero” se utilizaba para designar al cocinero o especialista en guisar el arroz en dicha forma. Actualmente se aplica a las cocinas separadas o construcciones realizadas específicamente en las casas de campo o fincas de recreo para guisar dicho arroz. Lorenzo Millo: “*Paeller.- L’home que guisa la paella o lloc reservat en la casa de camp per a guisar la paella*”.

De lo expuesto anteriormente se desprende que la palabra “paella” es el arroz guisado a la valenciana en recipiente de hierro del que toma el nombre, ya que no existe diferencia entre el contenido y el continente, como en otros guisos. Tal vez dada la multiplicidad de arroces que actualmente se guisan utilizando dicho recipiente, *el Diccionario de la Real Academia Española de la Lengua* ha introducido la diferencia entre “paella” (guiso valenciano) y “paellera” (recipiente). No obstante, en Valencia se utiliza tradicionalmente el término “paella” indistintamente para denominar el arroz guisado a la valenciana y el recipiente.

Por todo ello, la Comissió de Llegat Històric i Artístic del Consell Valencià de Cultura eleva al Pleno la aclaración sobre los términos “paella” y “paellero”, considerando que en Valencia se utiliza tradicionalmente el término “paella” indistintamente para designar el contenido y el continente, mientras que “paellero” o “paeller” es el lugar adecuado para el guiso.

Informe sobre la visita a les restes de la primitiva església de Santa Caterina d'Alzira

La justificació del present informe, i de la visita efectuada a l'església de Santa Caterina d'Alzira i al seu entorn per membres del Consell Valencià de Cultura delegats per a la inspecció del lloc, és l'escrit dirigit a la institució per l'alcalde d'Alzira, Sr. Pedro C. Grande Diago, comunicant el descobriment de restes del temple original, construït en el segle XIII per fundació reial de Jaume I, i l'acord de la Comissió de Govern de la corporació municipal de suspendre cautelarment, a la vista de la troballa, la llicència d'obres concedida en el seu dia a la parròquia per a edificar en el lloc un edifici de nova planta destinat a oficines i nova sagristia; i sol licitant un informe a la institució sobre les següents dos qüestions:

- 1   ¿Convé autoritzar la construcció d'un edifici de formigó armat per a oficines i sagristia de la parròquia de Santa Caterina d'Alzira segons el projecte que consta en l'expedient o modificat en el sentit d'instal·lar un paviment de vidre en el primer forjat que permeta veure únicament la primera filada de carreus recentment descoberta?

- 2   En cas de no considerar-se convenient l'autorització per a construir damunt de les restes arqueològiques descobertes, ¿convindria fer un estudi del conjunt de l'església de Santa Caterina per tal de preservar en condicions les restes descobertes i de coordinar les actuacions a emprendre per a garantir la conservació del conjunt arqueològic?

D'altra banda, en el seu escrit el representant de la corporació municipal assenyala una alternativa viable per a l'emplaçament de l'edifici a construir per la parròquia: el lloc que ja actualment ocupa, tocant a la torre de la plaça del Sufragi.

En vista de la informació aplegada i de la inspecció del lloc per part dels membres de la institució delegats per a l'estudi de l'assumpte, el ple del Consell Valencià de Cultura acorda dirigir a l'Ajuntament d'Alzira, com a sol licitant de l'informe, i a les altres autoritats i entitats interessades, les següents observacions:

- 1   Primerament, el Consell Valencià de Cultura agraïx a l'Ajuntament d'Alzira la consideració mostrada a la institució amb la seua demanda d'assessorament.

- 2   En segon lloc, el Consell Valencià de Cultura aplaudix la bona disposició de l'Ajuntament d'Alzira a no estalviar esforços econòmics ni de gestió (l'Ajuntament ha oferit a la parròquia una permuta de solars, i ha mostrat la seua decisió d'enderrocar edificis de la seua propietat per a facilitar la investigació i el condicionament de les restes existents) per tal de rescatar allò que pot constituir-se en el més important bé material d'interès cultural de la localitat, i en una peça significativa del patrimoni històric valencià.

- 3 En tercer lloc, el Consell Valencià de Cultura insta la Conselleria de Cultura i Educació a donar suport a la voluntat de l'Ajuntament d'Alzira de procedir a la investigació arqueològica exhaustiva de les restes de la primitiva església de Santa Caterina, investigació necessàriament prèvia a qualsevol altra intervenció pròpia o aliena, com és el cas de la construcció proposada per la parròquia, en vista de les conseqüències irreversibles que una construcció en el lloc podria tindre sobre la possibilitat actual de rescatar el conjunt arqueològic últimament descobert.
- 4 Finalment, el Consell Valencià de Cultura insta les entitats implicades en el cas, Ajuntament d'Alzira i Parròquia de Santa Caterina d'Alzira, a esforçar-se per arribar a un acord raonable tal que, des del respecte degut, d'una banda, als legítims interessos de cada part, i de l'altra a l'interés social, garantisca la preservació, el condicionament i la posada a la disposició dels ciutadans dels béns històrics i culturals objecte del present informe.

Informe del Consell Valencià de Cultura sobre els béns mobles del convent de Santa Clara de Xàtiva

Antecedents

En la seua sessió del 7 de juny del 2001, el ple de l'Ajuntament de Xàtiva va adoptar diversos acords relatius a la situació jurídica del patrimoni moble del convent de Santa Clara de la ciutat, després de l'abandó del monestir per part de la comunitat religiosa titular de la institució. Un dels acords presos va ser sol·licitar al Consell Valencià de Cultura un informe sobre les possibles actuacions legals a emprendre per l'ajuntament en defensa dels seus suposats drets sobre el patrimoni moble i immoble del convent, com a part del patrimoni de la ciutat, i sobre el seu ús.

En conseqüència, el 5 de juliol del 2001 el president del Consell Valencià de Cultura traslladava a la Comissió Jurídica de la institució una sol·licitud d'informe sobre el patrimoni del convent de Santa Clara de Xàtiva presentada per l'ajuntament de la ciutat.

Els membres del Consell Valencià de Cultura Vicent Álvarez Rubio, Manuel Bas Carbonell, Jesús Huguet Pascual, José María Morera Buelti i Luis Prades Perona, comissionats per a l'estudi de la qüestió, van visitar Xàtiva per entrevistar-se amb el regidor del seu ajuntament Sr. Díez i amb el director del Museu de l'Almodí, Sr. González Baldoví, i per conèixer la documentació relativa al cas.

Fets i documents examinats

- 1 El secretari de l'Ajuntament de Xàtiva certifica, com a fedatari municipal, que el monestir de Santa Clara està inscrit en el Catàleg del patrimoni arquitectònic del municipi de Xàtiva dins del conjunt històric de la ciutat, i inclòs en el Pla general d'ordenació urbana com a bé de protecció individual general, segons el pla de maig de 1985.
- 2 L'Ajuntament de Xàtiva declara no constar-li el parador del patrimoni moble del convent abans del trasllat de la comunitat religiosa al poble de Canals.
- 3 Existix un inventari dels béns mobles del convent de Santa Clara de Xàtiva elaborat, per encàrrec del Ministeri d'Educació i Cultura, pel director del Museu de l'Almodí, Sr. González Baldoví, i consistent en una relació completa i detallada dels béns i de la documentació gràfica corresponent.

De l'anterior exposició de fets i documents es conclou l'oportunitat de pronunciar-se sobre la situació jurídica creada, sense perjudici de tornar sobre la qüestió a la vista de

fets i elements nous. En este moment, es tracta d'esbrinar la situació dels béns inventariats en el seu moment i les possibles mesures a adoptar per a la protecció jurídica del conjunt mencionat, en base a les següents:

Consideracions

- 1 L'Església Catòlica, els seus ordes i les seues congregacions, tenen la facultat de tancar i traslladar els seus establiments i el deure correlatiu de conservar-ne el patrimoni d'acord amb la legislació corresponent, en base als acords subscrits el 3 de gener del 1979 entre el Govern espanyol i el Vaticà. Salvant els drets de propietat i les concrecions dels acords esmentats, les entitats religioses estan obligades a observar les normes de protecció patrimonial de la Llei estatal de 1985 i de la valenciana 4/98.
- 2 El convent de Santa Clara de Xàtiva està format per l'edifici seu de la comunitat religiosa i pels béns mobles tradicionalment incorporats a l'immoble, tal com preceptua l'article 14 de la Ley del patrimonio histórico español y la Llei valenciana 4/98. Este convent forma part del patrimoni cultural valencià, d'acord amb l'article primer de l'esmentada norma valenciana, a més de trobar-se catalogat com a bé protegible en el Pla general d'ordenació urbana de Xàtiva. Tant l'immoble com els béns mobles del convent estan sotmesos a la protecció general de la llei, independentment de la seua qualificació jurídica i del grau concret de protecció aplicable.
- 3 Com a part del patrimoni valencià, als béns catalogats o inventariats els són d'aplicació les mesures de protecció de la Llei, tals com la preceptiva autorització del seu trasllat temporal, i la inspecció i l'adopció de mesures cautelars, i es troben sota la tutela de la Conselleria de Cultura, segons els articles 41 a 43 de la Llei del patrimoni cultural valencià. Tal vegada per desconeixement de la citada normativa s'ha suposadament produït el trasllat dels béns mobles del convent de Santa Clara de Xàtiva sense la preceptiva autorització i sense que conste on es troben dipositats actualment ni quines condicions en garantixen la conservació. Esta circumstància palesa la urgència de prendre mesures per a assegurar la conservació dels béns i la seua reincorporació al lloc d'origen.
- 4 La Conselleria de Cultura i Educació té capacitat plena per a intervenir en el cas, respectant els drets patrimonials, sempre que no conste un canvi de titularitat dels béns –el qual en tot cas hauria de produir-se en els termes prescrits per la Llei. Així, mentre continue la situació actual de provisionalitat, la conselleria hauria d'adoptar mesures cautelars per a evitar la possible eixida dels béns mobles inventariats del territori valencià, i la seua conservació en condicions, fins que s'arribe a la resolució del cas, ja que en consideració del valor històric i cultural del conjunt hi cabria la decisió de recuperar el convent desafectat per a usos públics.

Conclusió

Atés el valor patrimonial del convent de Santa Clara de Xàtiva, considerats com un tot l'edifici i els béns mobles hi adscrits, i atesa la seua vinculació a la ciutat de Xàtiva i la seua significació per a la ciutat, com destaca en el seu informe el Sr. González Baldoví, des de la seua fundació l'any 1325, el Consell Valencià de Cultura considera que l'Ajuntament de Xàtiva hauria d'instar la Conselleria de Cultura i Educació a:

- a) confirmar la situació i la localització actuals dels béns mobles del convent de Santa Clara de Xàtiva
- b) adoptar les necessàries mesures cautelars de protecció prèvies al retorn dels béns al seu lloc d'origen
- c) incoar l'expedient de declaració del convent de Santa Clara de Xàtiva —edifici, béns mobles i entorn— Bé d'Interès Cultural, com a garantia més alta de protecció reconeguda per la Llei.

Informe del Grup de treball del Consell Valencià de Cultura sobre l'avantprojecte de la Llei del Llibre

Informe

A l'avantprojecte de la Llei del Llibre, que en el seu moment va trametre la Conselleria de Cultura i Educació per al seu estudi i aportacions per part del Consell Valencià de Cultura observem, en una primera aproximació general, dos grups clarament diferenciats de disposicions. En el primer, aquell que incideix sobre el llibre, els seus agents, la promoció lectora i les instàncies assessores, considerem que caldria una definició més acurada de determinades figures legals, especialment dels agents que conformen el món del llibre. Igualment seria convenient fer-ne un ús de llenguatge no sexista, així en lloc de parlar-ne de “valenciano” o “lector” fóra més escaient dir-ne “valenciano y valenciana”, “lector y lectora”, ...

El segon grup, el que fa referència al Dipòsit Legal i semblants, presenta un articulat que per les seues característiques tècniques ofereix una menor incidència per a les possibles esmenes d'un organisme com el Consell Valencià de Cultura, encara que alguna correcció ens sembla conseqüent, sobre tot en allò que fa a les sancions.

Ja entrant en la lletra de la Llei ens sembla oportú fer algunes esmenes concretes tant pel que es refereix al Preàmbul com als articles.

Preàmbul

Substituir el primer i segon paràgraf, des de “ La Constitución Española.....” a “..... sociedades complejas”, per: **La Constitución Española señala expresamente que los “poderes públicos promoverán y tutelarán el acceso a la cultura” que como derecho tienen todos los españoles y españolas (art. 44.1), y el Estatuto de Autonomía de la Comunidad Valenciana asume estas competencias con carácter exclusivo (art. 31.4) por lo que la Generalitat Valenciana tiene el derecho y el deber de legislar en esta materia.**

Entre los bienes culturales e intelectuales de una sociedad, el libro es uno de los más destacados. Frente a otros medios que propician la pasividad intelectual, el libro sigue siendo una garantía de interpretación activa, y plural del mundo del saber y de la cultura.”

En el tercer paràgraf, línia 3, substituir poderosa per solvente. També suprimir l'expressió “que permite que se editen al año miles de títulos”.

En aquest mateix paràgraf, a la línia 10, suprimir des de “En este sentido.....” fins al final “..... libro bien cultural”.

Al quart paràgraf, línia 9, afegir suficiente, de manera que la frase quede **producción editorial suficiente en valenciano.**

Quint paràgraf, línia 3, suprimir des de "...y, al devenir....." fins al final "como lengua materna", afegint en el seu lloc ", acrecentando su condición de lengua literaria activa, aumente la estima y el respeto de todos los valencianos y valencianas, y pueda canalizar las exigencias culturales como lengua materna y propia".

Setè paràgraf, línia 1, suprimir des de "... no alberga..." fins a ".Únicamente". Substituir la darrera frase del paràgraf "Forma visible..... libro Valenciano" per "Esta cooperación se manifestará, entre otros modos, mediante la Guía del Libro Valenciano".

Recomanem que en el Preàmbul, i també en l'articulat, quan es cita la Comunitat s'use majúscula. Igualment que les lleis siguen esmentades de forma habitual i correcta, per exemple: no Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià, sinó Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'Ús i Ensenyament del Valencià.

Articulat

Art. 1.- On diu **uso del libro**, hauria de dir **la lectura**.

Art. 2.- Substituir "impresas en otros soportes susceptibles" per " editadas en cualquier soporte susceptible".

Art. 3.- Suprimir des d' "elaborarà....." al final, substituint-lo per "elaborarà, presupostarà, dotará y aprobará y programas de actuación anuales o plurianuales".

Art. 4.- El punt 2 passar-lo a 1; el punt 1 passar-lo al 2 especificant els drets i les mesures de promoció als que es refereix. Al punt 3 suprimir "cualquier aspecto de".

Art. 5.- Punt 1: Substituir "aquellas" per "las". Substituir "que se articulen en torno a la" per "que fomenten la".

Punt 2: Modificar "edición" per "producción editorial".

Punt 3: Canviar "dará soporte a" per "apoyará".

Punt 4: Suprimir "...y otros soportes editoriales".

Punt 5: Modificar "puesta al día" per "actualización". Substituir el darrer paràgraf"...., con el objeto de que los editores valencianos mantengan un adecuado nivel profesional" per "para una promoción profesional continua de los editores y editoras valencianos".

Punt 6: On diu "...ella. También apoyará....", hauria de dir "...ella, así como.....".

Art. 6.- Punt 2: On diu " En la medida que beneficie la difusión....", caldria dir: "En la medida en que beneficie a la difusión.....".

Art. 7.- Substituir tot el punt 1 per "La Generalitat Valenciana, mediante las campañas adecuadas, promoverá la imagen de la librería como punt esencial de venta de libros,

así como agente cultural activo indispensable para que la industria del libro mantenga su pluralidad y creatividad”.

Art. 8.- Punt 1: Suprimir des de “També n promoverá.....” fins al final del punt.

Punt 2: Substituir tot el punt per aquesta nova redacció “2. La Generalitat Valenciana promocionará y promoverá las bibliotecas escolares como centros primordiales del fomento de la lectura”.

Afegir un nou punt que diga: “3. La Generalitat Valenciana garantizará la presencia de las obras de los autores y autoras valencianos en las bibliotecas públicas de la Comunidad Valenciana”.

Art. 9.- Punt 2: Modificar “.....podrá establecer.....” per “...establecerá....”. Afegir al final, després de “..... y de la lectura.” el següent “... y de la lectura, y propiciar especialmente el conocimiento de los autores de la cultura valenciana”.

Art. 10.- Creiem que aquest article ha de tenir una nova redacció. No pot deixar-se per a un reglament posterior el caràcter, funcions, composició, etc... del Consell Assessor. Qualsevol altra llei de la Generalitat formula en la pròpia llei els trets essencials d'aquest tipus de consells, per tant seria oportú que l'article desenvolupara eixos trets.

Art. 13.- Punt 2: l'expressió “... a todos los efectos...” passar-la a després de “...gozará n”, deixant la frase “.... gozará n a todos los efectos de la condició n.....”.

Art. 15.- Indicar els imports sancionadors pot ser objecte de reglament, i per tant de modificació puntual quan s'estime convenient, mentres que si es fa per llei els canvis en els imports són legalment més complicats. Per això fóra convenient suprimir els imports en l'articulat remittint-los al futur reglament.

Disposició addicional quarta.- Recordem el que aquesta disposició té de generadora de futures lleis i recomanem una revisió del que en el seu dia indicava la Llei 4/1998, de 11 de juny, de Patrimoni Cultural Valencià i l'incidència que va tenir sobre lleis anteriors com la Llei 10/1986, de 30 de desembre, d'Organització Bibliotecària de la Comunitat Valenciana.

Disposició Addicional quinta.- Recomanem s'especifique si en el Mapa que s'esmenta s'inclouran totes les biblioteques o només les públiques. O en tot cas, aquelles que són de lliure accés per als usuaris.

Conseqüentment considerem la inclusió de les esmentades citades com necessàries en la redacció final del projecte de Llei, així com el desenrotllament dels articles 4,10, 15 i les disposicions addicionals Quarta i Quinta, la redacció original dels quals ens sembla confusa o almenys insuficient.

Projecte d'acord sobre l'església de Nuestra Asunción de Navarrés i el seu museu parroquial

En document datat el 18 de maig del 2001 el rector de la parròquia de Nuestra Asunción del poble de Navarrés demanava la mediació del Consell Valencià de Cultura davant de l'administració en la seua sol·licitud d'ajuda per a la conservació de l'església i l'ampliació del museu parroquial. De l'estudi dels antecedents i de la visita feta a la localitat es desprén:

- a) El titular de la parròquia ha fet un esforç notable per tal de recuperar alguns valors de l'edifici de l'església, com el descobriment de la fàbrica de pedra picada i d'algunes pintures murals.
- b) Com es constata en una acta notarial del 31 de juliol del 2001, darrerament s'han agreujat els desprendiments i altres danys a conseqüència de les filtracions d'humitats.
- c) L'església es va edificar sobre l'antiga mesquita en 1714; les pintures inicials són del mateix segle. El conjunt és de valor apreciable. Fins al moment s'hi ha fet només algunes intervencions provisionals, si bé hi ha un projecte de rehabilitació amb un pressupost total de 18.483.990 pessetes. El pressupost per a la recuperació de les pintures és de 3.109.073 pessetes.
- d) Segons l'informe de la Direcció Territorial de Cultura i Educació del 26 de febrer del 2001, el conjunt és susceptible de ser qualificat com a Bé de Rellevància Local. Davant de la falta de mitjans tècnics i humans de l'Ajuntament de Navarrés, la continuació de l'expedient corresponent hauria de comptar amb l'auxili de l'administració autonòmica, tal com preveu l'article 47-2 de la Llei de patrimoni cultural valencià.
- e) Ens consta l'existència d'un projecte d'ampliació del museu parroquial amb el solar d'unes cases adquirides per la parròquia amb este fi.

Per tot això, el Consell Valencià de Cultura **acorda**:

- 1 Dirigir-se a la Conselleria de Cultura i Educació recomanant que s'adopten mesures tècniques i econòmiques per a rehabilitar l'església de Nuestra Señora de la Asunción de Navarrés.
- 2 Facilitar a l'Ajuntament de Navarrés l'ajuda tècnica necessària per a acabar l'expedient de declaració de Bé de Rellevància Local del conjunt objecte d'este informe.

- 3 Finalment, es recomana l'estudi del projecte d'ampliació del museu parroquial i de les ajudes que s'hi podrien concedir, tenint en compte les dades ja esmentades.

Informe del Consell Valencià de Cultura sobre l'estudi de l'Accés Nord al Port de València

Durant el procés de preparació de l'Acte de Presentació Pública del Dictamen del Consell Valencià de Cultura sobre el Museu Marítim, es va posar de manifest que el futur Accés Nord al Port de València i al Balcó al Mar, podia afectar el projecte del futur Museu. D'altra banda, la presidenta de la Federació d'Associacions de Veïns, Sra. Carme Vila, va visitar al president del Consell Valencià de Cultura, per a expressar-li la preocupació que senten els veïns de la zona pel projecte existent, i suggerir la conveniència que el Consell Valencià de Cultura estudiara l'assumpte, per si es considerava oportú pronunciar-se sobre el mateix.

En conseqüència, es va crear un Grup de Treball per a estudiar el problema. Es va proposar el següent grup: Sr. Manuel Sanchis-Guarner, coordinador, i vocals, els Srs. Santiago Grisolí i Vicente Muñoz Puelles i la Sra. Mª Rosa Rodríguez Magda. Es va aprovar la composició del Grup al si de la Comissió de les Ciències. El Grup es va constituir i va començar els seus treballs el dia 13 de juny del 2001.

El la seua primera sessió el Grup de Treball va rebre en audiència a la Federació d'Associacions de Veïns de València. Van compareixer la Sra. Carme Berlanga i els Srs. Eduard Pérez Lluch i Antoni Cañuelo. Van exposar que representen a 86 associacions de veïns, amb un total aproximat de 35.000 veïns associats i van explicar la seua postura davant de la qüestió de l'Accés Nord al Port de València.

El dia 26 de juny es va celebrar la segona sessió en què es van rebre en audiència al Sr. Domínguez, del Grup Popular de l'Ajuntament de València, el Sr. Rubio, del Grup Socialista del mateix Ajuntament, i el Sr. Ronda, Director General del Port de València.

Finalment, el dia 22 de juny, van ser rebuts en audiència dos tècnics: l'arquitecte, Sr. Pecourt, autor del llibre "La València marítima del 2000" i el Sr. Boira, professor de geografia de la Universitat de València.

Després d'escoltar als compareixents i estudiar la documentació aportada, este Grup de Treball creu que ha de fer les consideracions següents:

1. Encara que pareix que, en esta fase recent de planificació de la ciutat, és el Port de València el que més interès té en que es construisca l'Accés Nord. Hi ha un ampli consens en què la seua construcció seria d'utilitat, no sols per a donar servici al Port, sinó també per a comunicar millor les àrees urbanes situades al Nord del mateix.
2. Segons la gran majoria d'opinions escoltades, pareix que la solució túnel és la més viable i està molt més desenrotllada que la possible solució pont. Este Grup de Treball no desitja pronunciar-se definitivament fins que es conega el projecte definitiu, però estima que, en tot cas, s'hauria de garantir la seguretat del túnel, així com que es done servici a la ciutadania en general i no solament al transport de

mercaderies. Igualment recomana encara que l'Accés Nord no empitjore les condicions mediambientals de la zona de l'Horta Nord.

Informe de la Comissió de Llegat Històric i Artístic aprovat pel Ple del Consell Valencià de Cultura sobre les restes arqueològiques de l'Hort de Morant, de Dènia

Antecedents

Amb data 24 de maig del 2001 es registra en el Consell Valencià de Cultura l'entrada d'un escrit signat pel veí de Dènia Tomàs Miquel Perelló i Miralles, amb el següent contingut: a) l'autor de l'escrit denuncia activitats edificatòries en diverses zones d'interés arqueològic de la ciutat; b) es considera que el nucli romà de la ciutat es troba en el subsòl de l'antiga finca coneguda com a Hort de Morant, la imminent urbanització de la qual pot posar en perill les evidències arqueològiques allí existents; i c) l'autor de l'escrit insta el Consell Valencià de Cultura a interessar-se pels fets i a sol·licitar l'adopció de les mesures pertinents per a salvar el patrimoni arqueològic en perill. El president de la institució trasllada l'assumpte a la Comissió de Llegat Històric i Artístic per al seu estudi i la redacció de l'informe corresponent.

En la seua sessió del 12 de juny del 2001 la Comissió de Llegat Històric i Artístic pren coneixement de l'escrit del Sr. Perelló i Miralles i comissiona el seu membre i president Manuel Bas Carbonell per a examinar els fets denunciats.

En la seua sessió de l'11 de juliol del 2001 la Comissió de Llegat Històric acorda sol·licitar informació a l'Ajuntament de Dènia sobre els plans de protecció del jaciment arqueològic de l'Hort de Morant.

En la seua sessió del 12 de setembre del 2001 la Comissió de Llegat acorda, a la vista del report oral del Sr. Bas Carbonell sobre la qüestió i de la documentació rebuda de l'Ajuntament de Dènia, comissionar els seus membres Manuel Bas Carbonell, Rosa Serrano Llàcer i Vicent Álvarez Rubio perquè visiten a Dènia els llocs objecte de la denúncia del Sr. Perelló i Miralles. La visita es fa efectiva el 21 de setembre del 2001. L'alcalde de Dènia, la regidora de Cultura i l'arqueòleg municipal acompanyen els membres de la comissió en el seu recorregut.

Examen de la situació

Com a resultat de les excavacions arqueològiques fetes en una àmplia zona al voltant del denominat Hort de Morant, de Dènia, situat entre el castell i el port actual en la part que toca a la platja de les Marines, van descobrir-se en el seu moment les restes d'un pont i els fonaments d'uns magatzems portuaris, totes elles construccions d'època romana. Posteriorment, la construcció d'uns edificis d'apartaments va cobrir una bona part de la zona excavada, una vegada retirades les peces considerades d'interés i dipositades en el Museu Municipal. En el moment de la visita, els membres del Consell Valencià de Cultura van poder comprovar l'existència d'una part encara no coberta,

amb restes que mostren el traçat d'una via pública i de diverses edificacions i la línia de separació del port romà i la mar.

Segons les diverses prospeccions i investigacions realitzades, el conjunt més important de la Dénia romana es troba en el subsòl de la finca denominada Hort de Morant, una superfície de dimensions considerables encara no urbanitzada, part de la qual, considerada de poc interès arqueològic pels servicis municipals competents, es preveu dedicar a zona verda urbana, i en l'altra es compta descobrir —a la vista de troballes anteriors, del nivell del terreny i dels informes arqueològics— les restes del fòrum i altres edificacions del centre de la ciutat romana. El terreny és de propietat privada i es troba fora de la protecció jurídica de la Llei del patrimoni cultural valencià. En el Pla general d'ordenació urbana de Dénia consta com a àrea de protecció, sense més concrecions.

L'Ajuntament de Dénia fa present als membres de la comissió el problema que li representaria l'alt cost de la compra de la totalitat del solar per a dedicar-lo exclusivament a parc arqueològic.

Conclusions

A la vista dels antecedents i dels fets examinats, el Consell Valencià de Cultura conclou:

- 1 Que com a primera mesura a prendre caldria iniciar els estudis i actuacions necessaris per a determinar el valor i el nivell de protecció a concedir al conjunt arqueològic de l'Hort de Morant, i per a discriminar-hi entre les àrees a protegir íntegrament i les àrees la urbanització de les quals pot ser autoritzada, amb atenció a fórmules especials de conservació dels elements de valor cultural d'estes últimes, tals com un cobriment parcial que els deixe visibles i visitables.
- 2 En funció dels resultats dels dits estudis, caldria considerar l'oportunitat d'incoar expedient de declaració com a Bé d'Interés Cultural, o la qualificació que corresponga, de la part del conjunt considerada d'importància arqueològica.
- 3 Finalment, fins a la resolució de l'expedient que corresponga, caldria buscar vies de col·laboració entre l'administració pública i els interessos privats afectats per a l'adopció efectiva de les mesures cautelars previstes per la legislació.
- 4 El Consell Valencià de Cultura traslladarà a la Conselleria de Cultura i Educació i a l'Ajuntament de Dénia el present informe, i en notificarà el contingut i les gestions efectuades al sol·licitant Tomàs Miquel Perelló i Miralles.

Informe de la Comissió de Llegat Històric i Artístic del Consell Valencià de Cultura sobre la "Festa de la Mare de Déu de la Salut d'Algemesí"

Antecedents

Amb data 4 d'octubre del 2001 es registra en el Consell Valencià de Cultura l'entrada d'un escrit signat per la Subsecretària de la Conselleria de Cultura i Educació, Carmen Nàcher Pérez, amb el contingut següent : a) l'autora de l'escrit informa que mitjançant la resolució de 24 de setembre del 2001 de la Direcció General de Patrimoni Artístic de la Conselleria de Cultura i Educació de la Generalitat Valenciana, s'acordà incoar expedient de declaració de Bé d'Interès Cultural Immaterial, a favor de la "Festa de la Mare de Déu de la Salut d'Algemesí"; b) la resolució s'adoptà de conformitat amb l'informe de la Unitat d'Etnologia del Servei de Patrimoni Arqueològic, Etnològic i Històric favorable a la declaració com a Bé d'Interès Cultural Immaterial; i c) l'autora de l'escrit sol·licita que el Consell Valencià de Cultura emeta un informe, i ens recorda que, d'acord amb l'article 27.5, de la Llei 4/98, del Patrimoni Cultural Valencià, passats tres mesos des de la sol·licitud s'entendrà que s'ha emés informe favorable.

En la sessió del 13 de novembre del 2001 la Comissió de Llegat Històric i Artístic pren coneixement de l'escrit de la Sra. Subsecretària de la Conselleria de Cultura i Educació, i el tracta com a punt de l'Orde del Dia.

Examen de la situació

S'estudia l'informe presentat sobre el bé objecte de la declaració i la descripció detallada de la Festa de la Mare de Déu de la Salut, celebració ben coneguda no només pels membres de la Comissió sinó també per molts valencians que s'han apropiat a la ciutat d'Algemesí, els dies 7 i 8 de setembre, per viure la festa de prop.

Conclusió

D'acord amb l'article 3 de la Llei 12/1985, de 30 d'octubre, de la Generalitat Valenciana, del Consell Valencià de Cultura, el Consell Valencià de Cultura és la institució consultiva i assessora de les institucions públiques de la Comunitat Valenciana, en les matèries específiques referents a la cultura valenciana, i de conformitat amb els articles 7.1 i 27.5 de la Llei del Patrimoni Cultural Valencià, és preceptiu l'informe favorable per ser declarat Bé d'Interès Cultural.

Per tant, vist l'interès patrimonial de la Festa de la Mare de Déu de la Salut d'Algemesí, la Comissió de Llegat Històric i Artístic informa a favor de la seua declaració com a Bé d'Interès Cultural Immaterial.

Informe de la Comissió de Llegat Històric i Artístic del Consell Valencià de Cultura sobre el "Betlem de Tirisiti d'Alcoi"

Antecedents

Amb data 4 d'octubre del 2001 es registra en el Consell Valencià de Cultura l'entrada d'un escrit signat per la Subsecretària de la Conselleria de Cultura i Educació, Carmen Nàcher Pérez, amb el contingut següent : a) l'autora de l'escrit informa que mitjançant la resolució de 24 de setembre del 2001 de la Direcció General de Patrimoni Artístic de la Conselleria de Cultura i Educació de la Generalitat Valenciana, s'acordà incoar expedient de declaració de Bé d'Interès Cultural Immaterial, a favor del "Betlem de Tirisiti d'Alcoi"; b) la resolució s'adoptà de conformitat amb l'informe de la Unitat d'Etnologia del Servei de Patrimoni Arqueològic, Etnològic i Històric favorable a la declaració com a Bé d'Interès Cultural Immaterial; i c) l'autora de l'escrit sol·licita que el Consell Valencià de Cultura emeta un informe, i ens recorda que, d'acord amb l'article 27.5, de la Llei 4/98, del Patrimoni Cultural Valencià, passats tres mesos des de la sol·licitud s'entendrà que s'ha emés informe favorable.

En la sessió del 13 de novembre del 2001 la Comissió de Llegat Històric i Artístic pren coneixement de l'escrit de la Sra. Subsecretària de la Conselleria de Cultura i Educació, i el tracta com a punt de l'Orde del Dia.

Examen de la situació

S'estudia l'informe presentat sobre el bé objecte de la declaració i la descripció detallada del Betlem de Tirisiti, teatre de titelles que té els orígens a finals del segle XIX, i que l'Ajuntament d'Alcoi, cap a l'any 1990 acorda institucionalitzar-lo per assegurar la continuïtat.

Conclusió

D'acord amb l'article 3 de la Llei 12/1985, de 30 d'octubre, de la Generalitat Valenciana, del Consell Valencià de Cultura, el Consell Valencià de Cultura és la institució consultiva i assessora de les institucions públiques de la Comunitat Valenciana, en les matèries específiques referents a la cultura valenciana, i de conformitat amb els articles 7.1 i 27.5 de la Llei del Patrimoni Cultural Valencià, és preceptiu l'informe favorable per ser declarat Bé d'Interès Cultural.

Per tant, vist l'interès patrimonial el Betlem de Tirisiti d'Alcoi, la Comissió de Llegat Històric i Artístic informa a favor de la seua declaració com a Bé d'Interès Cultural Immaterial.

Informe sobre el castell de Montesa i el seu entorn

Antecedents

Amb data del 6 de juliol del 2001 es va donar entrada en el Registre del Consell Valencià de Cultura a un escrit signat per l'alcalde i el regidor de Cultura de Montesa en el qual s'informa sobre les actuacions fetes darrerament per l'ajuntament de la localitat per a la conservació del castell, dins del recinte del qual es troben les restes del Reial Convent de l'Orde de Santa Maria de Montesa i Sant Jordi d'Alfama. El conjunt va ser destruït per un terratrèmol l'any 1748. L'escrit inclou una petició al Consell Valencià de Cultura perquè elabore un informe sobre l'estat de conservació del castell i el faça arribar a la mateixa corporació i a la Direcció General de Patrimoni, per instar la darrera a la recuperació de l'antiga seu de l'orde de cavalleria de Montesa.

Amb data del 20 de juliol del 2001 el president del Consell Valencià de Cultura, complint un acord de la Comissió de Govern, donava trasllat de la petició a la Comissió de Llegat Històric i Artístic, la qual va acordar, com a primera provisió, que els seus membres Vicent Álvarez Rubio i Manuel Bas Carbonell, president, visitaren el conjunt per a constatar el seu estat actual.

La visita es va produir el 20 de novembre del 2001, sent acompanyats els membres del Consell Valencià de Cultura per les autoritats locals sol·licitants de l'informe, i va comprendre el recinte del castell i també el poble Montesa.

Examen de la situació

La importància històrica del castell i del conjunt on es trobava la seu de l'orde de Montesa, institució que en el seu moment administrava una bona part del territori valencià, mereix no ser oblidada, ja que representa un element bàsic de la nostra memòria històrica.

L'accés al castell s'efectua actualment per la seua part posterior; l'entrada pròpiament dita, en la part que dona al poble, es troba massa deteriorada per a fer la seua funció sense perill per als visitants, en absència d'obres de consolidació que, si bé ja s'han projectat, no s'han pogut executar per falta d'habilitació pressupostària.

Una vegada dins del recinte se'n poden reconèixer a primera vista elements tals com la sala del capítol, l'església, els murs, les cisternes i altres dependències. Sense perjudici d'allò que podria dir-se'n des d'un punt de vista tècnic en el qual no ens considerem competents, sí que pensem que caldria continuar els treballs de consolidació de les restes, per tal de fer-les visitables i també amb vista a la seua investigació.

En la seua visita, els membres assistents del Consell Valencià de Cultura van poder comprovar l'interès de la corporació municipal en la cura i la conservació del patrimoni arquitectònic i cultural de la població. Mostres d'això són la plaça de la Vila, la reforma

i l'ampliació de l'edifici de l'ajuntament, la restauració de l'església i la instal·lació d'un museu parroquial.

Afegim a això la gran riquesa paisatgística de l'entorn i de la perspectiva des del castell, les quals avalen encara més la conveniència de continuar consolidant i recuperant el patrimoni.

Conclusions

- 1 La corporació i els veïns de Montesa han fet un esforç encomiable de recuperació del seu patrimoni arquitectònic, tot i les seues limitacions pressupostàries.
- 2 Des d'un punt de vista general, en consideració de la seua importància per a la història valenciana, la recuperació de les restes del castell de Montesa i el seu convent hauria de ser assumida per l'administració autonòmica, en col·laboració amb el municipi.
- 3 Considerem urgent procedir a la consolidació dels murs que donen sobre el nucli urbà, ja que són els més deteriorats, per a garantir la seguretat dels veïns i la dels visitants del conjunt.
- 4 Havent tingut notícia de l'existència d'un estudi tècnic o projecte de consolidació de les restes promogut pel mateix Ajuntament de Montesa, el Consell Valencià de Cultura demana a la Conselleria de Cultura i Educació ser-ne degudament informat.
- 5 La Comissió de Llegat Històric i Artístic sol·licita al ple del Consell Valencià de Cultura l'aprovació del present informe i la seua tramesa a l'Ajuntament de Montesa i a la Conselleria de Cultura i Educació.

10. Publicacions

10.1. Pla editorial del Consell Valencià de Cultura 2002

10.2. Publicacions durant l'any 2001

10.3. Vendes de publicacions durant l'any 2001

10. Publicacions

10.1. Pla editorial del Consell Valencià de Cultura 2002

Aquest pla de publicacions va ser aprovat pel ple del Consell en la seua sessió del 27 de juliol de 2001.

a) Fora de Col·lecció

- *El litoral valenciano. Historia y evolución.* Juan Ferer Marsal.
- *Cosmografía de Jerónimo Muñoz.* Victor Navarro.

b) Col·lecció Maior

- *Alquerías de l'Horta.* Miguel del Rey Aynat.
- *Monumentos desaparecidos de la C.V: Alacant.* Salvador Aldana.
- *Santuarios Valencianos.* Matilde Pepín.

Propostes Pla Editorial 2003:

- *Patrimoni arqueològic i etnològic valencià.* Coord. Rosa Enguix i Mauro Hernández.
- *Costumari Valencià.* Probable coordinació d'Àlvar Monferrer.
- *Índex literari valencià* (recopilació d'autors valencians de totes les èpoques i llengües). Probable coordinació Josep Lluís Sirera.
- *Catàleg de monuments de la Comunitat Valenciana.* Coedició amb la Conselleria de Cultura.

c) Col·lecció Minor

- *Història de José Vergara.* Miguel Angel Catalá.
- *L'interés per la llengua dels valencians.* Josep Daniel Climent
- *L'itinerari valencià de Lady Holland.* Mariano Casas Gómez.
- *El humanismo médico en la Universidad de Valencia.* Mª Teresa Santamaría.
- *Llinatge i poder. Castelló s. XVI-XIX.* Mª Jesús Gimeno.
- *L'afició a les campanes.* Francesc Llop.

Propostes Pla Editorial 2003:

- *Història del canyamel.* Joan Pellicer
- *Història de les sèquies de València.* Joan Mateu
- *Memòries de postguerra.* Manuel García
- *Llibre del Benacantil*

- *Llibre de Sagunt*

d) Col·lecció Rescat o Biblioteca de la Memòria

- *Eudoxia, Hija de Belisario*. Pedro Montegón. Estudi introductor de Rogelio Blanco.

Propostes Pla editorial 2003:

- *Poesía completa de Joan-Miquel Romà (1914-1978)*. Estudi, recopilació, edició i notes de Ricardo Bellveser.
- *Cervantes*. Primera biografia de Cervantes, de Gregori Mayans. Introducció de Antonio Mestre.
- *Cuando mi tío me enseñaba a volar y Poesía* de Pablo Herrera (seudònim de Pascual Pla i Beltrán). Estudi introductor de Manuel Aznar Soler.

e) Col·lecció Bàsica

- *Jornades de Cultura: la Cultura de la Innovació i la Cooperació a la Comunitat Valenciana*
- *Memòria del CVC. Any 2000*

f) Col·lecció Homenatge

- *Libro – Homenaje a José Royo Gómez*
- *Homenatge a Enric Valor*

g) Col·lecció Poesia: Antologies

- *Antologia poètica de Joan Fuster* preparada per Jaume Pérez Montaner.
- *Antologia poética de Pedro J. de la Peña* preparada per Alberto Torés.
- *Antología poética de José Albi*. Preparada per: selecció pròpia.

Propostes pla editorial 2003:

- *Antologia poètica de Matilde Lloria*. Preparada per Lluís Alpera.

10.2. Publicacions durant l'any 2001

a) Noves publicacions

- *Los mosaicos de Illici y del Portus Illicitanus*. Enrique Ruiz Roig. Sèrie Minor, n° 53.
- *La casa de arrepentidas de Valencia. Origen y trayectoria de una institución para mujeres*. M^a. Amparo Vidal Gavidia. Sèrie Minor, n° 54.

b) Reimpressions

- *Museo popular de arte contemporáneo de Vilafamés*. Juan Ángel Blasco Carrascosa. Catálogo-guía. 1995. (2ª edició ampliada 2001). Sèrie Minor, n° 29.
- *Gastronomía valenciana*. Llorenç Millo Casas. (3ª edició 2001). Sèrie Minor, n° 100.

c) Coedicions

- *Historia, fueros y actitudes políticas. Mayans y la historiografía del XVIII*. Antonio Mestre Sanchis. (Coedició amb la Universitat de València)
- *La Biblioteca universitaria de Valencia*. Mª Cruz Sánchez Albornoz. (Coedició amb la Universitat de València)

10.3. Vendes de publicacions durant l'any 2001

LLISTA DE VENDES DE PUBLICACIONS DEL CONSELL VALENCIÀ DE CULTURA Any 2001

Títol	Llig	Sendra	Tierra	S.XXI	Moll	BOE	DIPUT	Total
Homenaje a José Antonio Maravall	3	0	0	0	0	1	0	4
En torno al 750 aniversario. (2 vols)	6	0	0	0	0	0	0	6
Homenatge a Il·luis Guarner	1	0	0	0	0	0	0	1
El proyecto del Genoma Humano	0	0	0	0	0	0	0	0
El yacimiento arqueológico Alcedo	6	2	0	1	0	1	0	10
La Lonja.	40	43	-4	0	0	2	1	82
Els pelegrins de les Useres.	14	13	0	0	0	0	0	27
La Junta de Murs i Valls.	15	1	0	0	0	0	0	16
Real Colegio y Museo del Patriarcado	12	9	0	0	0	0	0	21
Literatura valenciana del segle XV	12	4	0	0	0	0	0	16
Grabado en libros valencianos s. XVIII	18	5	0	0	1	1	0	25
La expulsión de los jesuitas.	10	2	-1	0	0	0	0	11
Grabadores románticos valencianos	6	1	0	0	0	0	0	7
El despegue de la industria sedera	10	5	0	0	0	1	0	16
Los Silos de Burjassot.	47	0	0	0	0	1	0	48
Les palmeres del migjorn valencià	2	26	0	0	0	0	0	28
Los movimientos insurreccionales	15	2	0	0	0	0	0	17
Sant Antoni, sant valencià.	14	3	0	0	0	0	0	17
Valencia y Doña Germana	24	16	0	0	0	1	0	41
Alejandro VI.	19	5	0	2	0	1	0	27
La nit de les fogueretes d'Agullent	5	2	0	0	0	0	0	7
La pintura y los pintores ...	9	4	0	2	0	2	1	18
Joan de Cabriada.	3	2	0	0	0	0	0	5
Josep Chaix.	1	3	0	0	0	0	0	4
La labor lingüística de los valencianos	4	-1	0	0	0	0	0	3
El museo arqueológico municipal	1	2	1	0	0	0	0	4
Estaciones y ferrocarriles valencianos	25	12	0	2	0	0	0	39
L'Escrivania municipal de València	6	5	0	0	0	0	0	11
El Palau de la Generalitat Valenciana	15	10	0	0	0	0	0	25
La Salpassa.	9	3	0	-1	0	0	0	11
El histórico Reino de Valencia...	39	9	0	1	0	1	0	50
La contaminación sonora en la Comunidad	4	2	0	0	0	0	0	6
Museo popular de arte Vilafamés	0	1	0	0	0	1	0	2
La festa de les falles.	21	15	0	0	0	0	1	37
La Real Academia de Cultura Valenciana	2	-8	0	-2	0	0	0	-8
L'Almodí de València i els espais	7	12	-1	-2	0	0	0	16
Lo Rat Penat.	7	17	0	0	0	0	0	24
Les festes de folls.	8	7	1	0	1	0	0	17
Balmis o l'esperit de la il·lustració	2	0	0	0	0	0	0	2
Defensa de costas en el Reino de Valencia	17	10	1	9	0	2	0	39
Arte e historia de la iglesia Sts. Juan y Pablo	11	10	0	0	0	0	0	21
El Col·legi de l'Art Major de la Seu	6	5	0	0	0	0	0	11
Els temps dels Borja.	41	13	-2	0	0	0	0	52
Rafael Altamira Crevea. 1866-1950	4	0	0	0	0	1	0	5
Villancico barroco valenciano.	1	1	0	1	0	0	0	3
L'organització de la festa d'Elx.	9	3	-1	0	0	0	0	11
Els endimoniats de la Balma.	10	23	0	0	0	0	0	33
El nou d'octubre. Ressenya històrica	12	22	-1	0	0	0	0	33
La maçoneria valenciana.	13	4	-1	0	0	0	0	16
Gastronomia valenciana.	50	13	2	1	0	0	1	67
Manuel Palau (1893-1967)	6	1	0	0	0	0	0	7

Títol	Llig	Sendra	Tierra	S.XXI	Moll	BOE	DIPUT	Total
El Real Monasterio de la Sta. Trin	29	13	1	0	0	0	0	43
Catí i els pelegrins de Sant Pere.	19	12	0	0	0	0	0	31
El moviment artístic del Mediterr	5	0	-1	0	0	0	0	4
Valencia, ciudad amurallada.	116	57	-2	3	0	2	0	176
La nit de Sant Joan.	41	17	-2	0	1	0	0	57
Los mosaicos de Illici y del Portu	6	29	33	16	0	2	0	86
La casa de arrepentidas de Valenc	12	0	10	0	0	0	0	22
Fuentes relativas a Indias existen	0	0	0	0	0	0	0	0
El grabado en el siglo XVIII.	1	0	0	0	0	0	0	1
Obres d'Auzias March. (2 V.) Rús	1	6	0	1	0	0	0	8
Luis Vives, valenciano o el comp	5	1	0	0	0	0	0	6
El Palau Generalitat de València.	1	0	0	0	0	0	0	1
Un arte valenciano en América.	12	-1	0	0	0	2	0	13
Iconografía descubrimiento Amé	1	0	0	0	0	0	1	2
Antología Poética de Xavier Casp	3	2	0	0	0	0	0	5
Antología Poética de Vicente Gao	1	2	0	1	0	0	0	4
Antología Poética de Bernat Artol	2	0	0	0	0	0	0	2
Antología Poética de Tomás Segor	0	1	0	0	0	0	0	1
Antología Poética de V. A. Estellé	8	10	0	0	0	0	0	18
Antología Poética de María Berey	4	0	0	0	0	0	0	4
Antología Poética de Francisco Br	5	1	0	1	0	0	0	7
Antología Poética de Carles Salva	7	1	0	0	0	0	0	8
Antología Poética de Juan Gil-Alh	2	0	0	0	0	0	0	2
Antología Poética de Miquel Dura	2	-1	0	0	0	0	0	1
Antología Poética de Joan Valls.	2	0	1	-4	0	0	0	-1
Primera obra poética de Gil-Alber	2	0	0	1	0	0	0	3
Antología Poética de F.Almela i V	4	0	0	0	0	0	0	4
Obra Poética de Carmelina Sanche	0	5	1	0	0	0	0	6
Antología Poética Jaume Bru i Vi	0	-2	0	0	0	0	0	-2
La Huella de América en España.	0	0	0	0	0	0	0	0
Homenaje a Ribera.	11	1	0	0	0	1	0	13
Luis Vives, obras completas.	3	0	0	0	0	0	0	3
Estudio sobre Estatuto Valencian	11	3	0	0	0	0	0	14
Estudio sobre Estatuto Valencian	9	2	0	0	0	0	0	11
Estudio sobre Estatuto Valencian	3	3	0	-4	0	0	0	2
Estudio sobre Estatuto Valencian	2	2	0	0	0	0	0	4
1490, umbral de la modernidad. (	1	0	0	0	0	0	0	1
Ciencia y tecnología en C. V. (I)	1	0	0	0	0	0	0	1
Ciencia y tecnología en C. V. (II)	1	0	0	0	0	0	0	1
Camins d'argent. Homenatge Beü	0	2	0	0	0	0	0	2
Homenatge a Joan Fuster.	4	0	0	0	0	0	0	4
Roque Chabás. Opúsculos.	6	0	0	0	0	0	0	6
Palau de les Corts.	2	1	0	0	0	0	0	3
Documents per a la història Vilaf	1	0	0	0	0	0	0	1
El Còdex d'Elx.	0	0	0	0	0	0	0	0
La Hacienda Foral Valenciana	1	1	0	0	0	0	0	2
Cròniques de València.	8	2	-1	0	0	0	0	9
Conversaciones valencianas.	0	0	0	0	0	0	0	0
Franciscanos valencianos en Amé	3	0	0	0	0	0	1	4
El cançoner musical d'Ontinyent.	8	1	0	0	0	0	0	9
Cerámica arquitectónica valenciar	19	58	4	1	0	2	1	85
Arte en Valencia. 1472-1522	18	8	0	-1	0	0	0	25
Homenaje al Cardenal Tarancón.	11	-1	-1	-2	0	0	0	7
II Jornadas sobre cultura (2 v).	1	0	0	0	0	0	0	1
Ausiàs March i la València del s.X	3	2	0	0	0	0	0	5
La ciutat de València.	5	2	0	1	0	0	1	9
La ciudad de Valencia.	0	19	-1	2	0	1	3	24
Relaciones geográficas, topográfico	14	1	-1	0	0	0	0	14

Títol	Llig	Sendra	Tierra	S.XXI	Moll	BOE	DIPUT	Total
Mossèn Josep Espasa.	1	0	0	0	0	0	0	1
Homenaje Alberto García Esteve.	5	0	0	0	0	0	0	5
Arte valenciano. Años 30	11	2	-1	0	0	2	1	15
El teatro a Alacant.	3	2	1	0	0	0	0	6
Epistolario V.Blasco Ibáñez.	29	0	0	1	0	0	0	30
El teatro en la festa valenciana.	14	-2	-2	0	0	0	0	10
Monumentos desaparecidos.	74	8	-2	1	-1	1	0	81
IV Jornades sobre cultura.	1	-5	-2	-1	0	0	0	-7
Historia, fueros y actitudes polític	0	5	2	0	1	1	2	11
La biblioteca universitaria de Val	0	6	2	0	0	1	0	9
Scripta in Honorem. Enric Llobreg	3	-2	0	0	0	0	1	2
VENDES TOTALS (LIBRES)	1.200	613	33	31	3	31	15	1.926
VENDES BRUT	10.021,73	5.265,92	190,95	207,09	24,85	319,68	288,39	16.318,61
VENDES NET	7.136,07	2.738,26	99,28	86,13	12,92	216,11	209,93	10.498,70

VENDES A INSTITUCIONS I AUTORS

Títol	Unitats	Brut	Net
El vacimiento arqueol. Elche.	100	462,18	240,33
Manuel Palau	100	462,18	240,34
Villancico barroco valenciano	20	92,44	48,07
TOTAL	220	1.016,80	528,74

RESUM

VENDES TOTAL (UNITATS)	2146
INGRESSOS BRUTS (Euros)	17.335,41
INGRESSOS NETS (Euros)	11.027,44

11. Memòria econòmica

11.1. Pressupost 2001

11.2. Liquidació del pressupost 2001

11. Memòria econòmica: pressupost i liquidació

11.1. Pressupost del Consell Valencià de Cultura per a l'any 2001

CONSELL VALENCIÀ DE CULTURA PRESSUPOST 2001

RESUM PER CAPÍTOLS (milers de pessetes)

ESTAT D'INGRESSOS

Capítols	Pressupost inicial	Modificacions	Pressupost definitiu
0 Resultes d'ingressos	0	189.619	189.619
III Taxes i altres ingressos	1.600	0	1.600
IV Transferències corrents	165.415	0	165.415
V Ingressos patrimonials	3.500	0	3.500
VII Transferències capital	5.500	0	5.500
Total ingressos	176.015	189.619	365.634

ESTAT DE DESPESES

Capítols	Pressupost inicial	Modificacions	Pressupost definitiu
0 Resultes de despeses	0	188.019	188.019
I Despeses de personal	42.415	1.600	44.015
II Compra béns corrents	123.000	0	123.000
VI Inversions reals	10.600	0	10.600
Total despeses	176.015	189.619	365.634

SITUACIÓ ECONÒMICA PREVISTA

Capítols	Inicial	Modificacions	Definitiu
Total ingressos	176.015	189.619	365.634
Total despeses	176.015	189.619	365.634
Diferència	0	0	0

CONSELL VALENCIÀ DE CULTURA
PRESSUPOST INICIAL 2001

ESTAT D'INGRESSOS

Classificació Econòmica	Import Concepte	Total Article	Total Capítol
300 Venda de publicacions	1.600.000		
30 PREUS PÚBLICS		1.600.000	
3 TAXES I ALTRES INGRESSOS			1.600.000
400 Transferències corrents Pressupost 2000	165.415.000		
40 DE LA GENERALITAT VALENCIANA		165.415.000	
4 TRANSFERÈNCIES CORRENTS			165.415.000
502 Interessos de depòsits	3.500.000		
50 INTERESSOS		3.500.000	
5 INGRESSOS PATRIMONIALS			3.500.000
700 Transferències capital Pressupost 2000	5.500.000		
70 DE LA GENERALITAT VALENCIANA		5.500.000	
7 TRANSFERÈNCIES DE CAPITAL			5.500.000
TOTAL ESTAT D'INGRESSOS	176.015.000	176.015.000	176.015.000

ESTAT DE DESPESES

Classificació Econòmica	Import Concepte	Total Article	Total Capítol
112 Personal eventual	6.600.000		
113 Funcionaris	23.105.000		
114 Laboral fixe	2.350.000		
115 Laboral eventual	2.250.000		
117 Altres retribucions	0		
11 SOUS I SALARIS		34.305.000	
121 Seguretat Social	8.000.000		
12 COTITZACIONS SOCIALS		8.000.000	
131 Altres despeses socials	100.000		
13 ALTRES DESPESES SOCIALS		100.000	
141 Prestacions socials	10.000		
14 PRESTACIONS SOCIALS		10.000	
1 DESPESES DE PERSONAL			42.415.000
221 Arrendament de béns	500.000		
222 Reparació i conservació de béns	5.000.000		
223 Subministraments	3.000.000		
224 Comunicacions	2.500.000		
225 Treballs realitzats altres empreses	10.000.000		
226 Primes d'assegurances	500.000		
227 Material d'oficina	2.000.000		
228 Despeses diverses	48.500.000		
22 TREBALLS I SUBMINISTRAMENTS		72.000.000	
231 Dietes i locomoció	5.000.000		
232 Altres indemnitzacions	46.000.000		
23 INDEMNITZACIONS		51.000.000	
2 COMPRA DE BÉNS CORRENTS			123.000.000
623 Nova construcció	500.000		
62 CONSTRUCCIÓ I REPOSICIÓ EN EDIFICIS		500.000	
641 Adquisició	8.600.000		
64 INVERSIONS MOBILIARI I MOBLATGE		8.600.000	
651 Adquisició	1.500.000		
65 INVERSIONS EQUIPS INFORMÀTICS		1.500.000	
6 INVERSIONS REALS			10.600.000
TOTAL ESTAT DE DESPESES	176.015.000	176.015.000	176.015.000

CONSELL VALENCIÀ DE CULTURA
MODIFICACIONS 2001

ESTAT D'INGRESSOS

Classificació Econòmica	Import Concepte	Total Article	Total Capítol
300 Venda de publicacions	557.100		
30 PREUS PÚBLICS		557.100	
3 TAXES I ALTRES INGRESSOS			557.100
0 RESULTES D'INGRESSOS EXER. ANT.	557.100	557.100	557.100
300 Venda de publicacions	1.263.109		
30 PREUS PÚBLICS		1.263.109	
3 TAXES I ALTRES INGRESSOS			1.263.109
400 Transferències corrents Pressupost 2000	41.279.250		
40 DE LA GENERALITAT VALENCIANA		41.279.250	
4 TRANSFERÈNCIES CORRENTS			41.279.250
0 RESULTES D'INGRESSOS EXER. 2000	42.542.359	42.542.359	42.542.359
CAIXA PRESSUPOSTÀRIA A 31/12/00			146.519.965
TOTAL MODIFICACIONS INGRESSOS	189.619.424	189.619.424	189.619.424

ESTAT DE DESPESES

Classificació Econòmica	Import Concepte	Total Article	Total Capítol
228 Despeses diverses	3.195		
22 TREBALLS I SUBMINISTRAMENTS		3.195	
2 COMPRA DE BÉNS CORRENTS			3.195
0 RESULTES DESPESES EXER. ANT.	3.195	3.195	3.195
121 Seguretat Social	564.398		
12 COTITZACIONS SOCIALS		564.398	
1 DESPESES DE PERSONAL			564.398
221 Arrendament de béns	104.400		
222 Reparació i conservació de béns	1.645.410		
223 Subministraments	414.057		
224 Comunicacions	291.033		
225 Treballs realitzats altres empreses	3.902.078		
227 Material d'oficina	75.225		
228 Despeses diverses	2.564.506		
22 TREBALLS I SUBMINISTRAMENTS		8.996.709	
231 Diètes i locomoció	471.605		
232 Indemnitzacions	5.082.359		
23 INDEMNITZACIONS		5.553.964	
2 COMPRA DE BÉNS CORRENTS			14.550.673
623 Construcció i reposició en edificis	1.397.610		
62 INVERSIONS EN EDIFICIS		1.397.610	
641 Adquisició	10.255.002		
64 INVERSIONS MOBILIARI I MOBILITATGE		10.255.002	
651 Inversions equip. proc. informació	961.553		
65 INVERSIONS EQUIP. PROC. INFORMACIÓ		961.553	
672 D'edificis i altres construccions	968.827		
67 CONSERVACIÓ, REPOSICIÓ I REPARACIÓ		968.827	
6 INVERSIONS REALS			13.582.992
0 RESULTES DESPESES EXER. 2000	28.698.063	28.698.063	28.698.063
117 Altres retribucions	1.600.000		
11 SOUS I SALARIS		1.600.000	
1 DESPESES DE PERSONAL			1.600.000
TOTAL APLICACIÓ SUPERÀVIT 2000			1.600.000
SUPERÀVIT 2000 PENDENT APLICAR			159.318.166
TOTAL MODIFICACIONS DESPESES	189.619.424	189.619.424	189.619.424

CONSELL VALENCIÀ DE CULTURA
PRESSUPOST REFÒS 2001

ESTAT D'INGRESSOS

Classificació Econòmica	Pressupost inicial	Modificacions	Pressupost definitiu
0 RESULTES D'INGRESSOS	0	189.619.424	189.619.424
300 Venda de publicacions	1.600.000	0	1.600.000
30 PREUS PÚBLICS	1.600.000	0	1.600.000
3 TAXES I ALTRES INGRESSOS	1.600.000	0	1.600.000
400 Transferències corrents Pressupost 1998	165.415.000	0	165.415.000
40 DE LA GENERALITAT VALENCIANA	165.415.000	0	165.415.000
4 TRANSFERÈNCIES CORRENTS	165.415.000	0	165.415.000
502 Interessos de depòsits	3.500.000	0	3.500.000
50 INTERESSOS	3.500.000	0	3.500.000
5 INGRESSOS PATRIMONIALS	3.500.000	0	3.500.000
700 Transferències capital Pressupost 1998	5.500.000	0	5.500.000
70 DE LA GENERALITAT VALENCIANA	5.500.000	0	5.500.000
7 TRANSFERÈNCIES DE CAPITAL	5.500.000	0	5.500.000
TOTAL ESTAT D'INGRESSOS	176.015.000	189.619.424	365.634.424

ESTAT DE DESPESES

Classificació Econòmica	Pressupost inicial	Modificacions	Pressupost definitiu
0 RESULTES DE DESPESES	0	188.019.424	188.019.424
112 Personal eventual	6.600.000	0	6.600.000
113 Funcionaris	23.105.000	0	23.105.000
114 Laboral fixe	2.350.000	0	2.350.000
115 Laboral eventual	2.250.000	0	2.250.000
117 Altres retribucions	0	1.600.000	1.600.000
11 SOUS I SALARIS	34.305.000	1.600.000	35.905.000
121 Seguretat Social	8.000.000	0	8.000.000
12 COTITZACIONS SOCIALS	8.000.000	0	8.000.000
131 Altres despeses socials	100.000	0	100.000
13 ALTRES DESPESES SOCIALS	100.000	0	100.000
141 Prestacions socials	10.000	0	10.000
14 PRESTACIONS SOCIALS	10.000	0	10.000
1 DESPESES DE PERSONAL	42.415.000	1.600.000	44.015.000
221 Arrendament de béns	500.000	0	500.000
222 Reparació i conservació de béns	5.000.000	0	5.000.000
223 Subministraments	3.000.000	0	3.000.000
224 Comunicacions	2.500.000	0	2.500.000
225 Treballs realitzats altres empreses	10.000.000	0	10.000.000
226 Primes d'assegurances	500.000	0	500.000
227 Material d'oficina	2.000.000	0	2.000.000
228 Despeses diverses	48.500.000	0	48.500.000
22 TREBALLS I SUBMINISTRAMENTS	72.000.000	0	72.000.000
231 Dietes i locomoció	5.000.000	0	5.000.000
232 Altres indemnitzacions	46.000.000	0	46.000.000
23 INDEMNITZACIONS	51.000.000	0	51.000.000
2 COMPRA DE BÉNS CORRENTS	123.000.000	0	123.000.000
623 Nova construcció	500.000	0	500.000
62 CONSTRUCCIÓ I REPOSICIÓ EN EDIFICIS	500.000	0	500.000
641 Adquisició	8.600.000	0	8.600.000
64 INVERSIONS MOBILIARI I MOBLATGE	8.600.000	0	8.600.000
651 Adquisició	1.500.000	0	1.500.000
65 INVERSIONS EQUIPS INFORMÀTICS	1.500.000	0	1.500.000
6 INVERSIONS REALS	10.600.000	0	10.600.000
TOTAL ESTAT DE DESPESES	176.015.000	189.619.424	365.634.424

**CONSELL VALENCIÀ DE CULTURA
PRESSUPOST 2001**

CONCEPTE 228. DESPESES DIVERSES

Classificació Econòmica	Import Subconcepte	Total Concepte
228.2 Publicitat i propaganda	5.000.000	
228.4 Atencions protocolàries i representatives	2.000.000	
228.5 Reunions i conferències	500.000	
228.7 Publicacions Institucionals	30.000.000	
228.8 Altres despeses	5.000.000	
228.9 Altres Projectes Institucionals	6.000.000	
228 Despeses diverses		48.500.000

11.2 Liquidació del pressupost de l'any 2001

LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST DE L'EXERCICI 2001									
ESTAT D'INGRESSOS									
Capítol	Pt. Inic. (1)	Modif. (2)	Pressu. defin. (3)=(1+2)	Drets liquíd. (4)	Recap. liquída (5)	Pdt. cobram. (4)-(5)	Estat execuc. (4)-(3)	% Gra u execució (4)/(3)	% Gra u complí. (5)/(4)
III Taxes i d'altres ingressos	9.616,19	0,00	9.616,19	13.595,43	10.304,06	3.291,37	3.979,24	141	76
IV Transferències corrents	994.164,17	0,00	994.164,17	994.164,17	497.082,09	497.082,08	0,00	100	50
V Ingressos patrimonials	21.035,42	0,00	21.035,42	34.728,75	29.563,38	5.165,37	13.693,33	165	85
VII Transferències de capital	33.055,67	0,00	33.055,67	33.055,67	24.791,75	8.263,92	0,00	100	75
VIII Variació d'actius financers	0,00	21.636,43	21.636,43	0,00	0,00	0,00	-21.636,43	-	-
TOTAL	1.057.871,45	21.636,43	1.079.507,88	1.075.544,02	561.741,28	513.802,74	-3.963,86	100	52
ESTAT DE DESPESES									
Capítol	Ptinic. (1)	Modif. (2)	Pressu. defin. (3)=(1+2)	Oblig. recon. (4)	Pagam. liquíds (5)	Pdt. Pagam. (4)-(5)	Estat execuc. (4)-(3)	% Gra u execució (4)/(3)	% Gra u complí. (5)/(4)
I Despeses de personal	254.919,28	9.616,19	264.535,47	209.927,20	206.278,27	3.648,93	-54.608,27	79	98
II Despeses de funcionament	739.244,89	0,00	739.244,89	663.118,88	611.083,21	52.035,67	-76.126,01	90	92
IV Inversions reals	63.707,28	12.020,24	75.727,52	65.554,88	64.216,38	1.338,50	-10.172,64	87	98
TOTAL	1.057.871,45	21.636,43	1.079.507,88	938.600,96	881.577,86	57.023,10	-140.906,92	87	94
Resultat pressupostari				136.943,06					
Variació neta de passius financers				0,00					
Saldo pressupostari de l'exercici				136.943,06					
Crèdits gastats finançats romanent tresoreria				17.378,14					
Desviacions financeres positives				0,00					
Desviacions financerament negatives				0,00					
Superàvit finançament de l'exercici				154.321,20					

ESTAT D'INGRESSOS

Capítols	Ppt. inicial (1)	Modifica. (2)	Ppt. definitiu (3)=(1)+(2)	Drets liquídats (4)	Recap. liquída (5)	Pendent cobra. (4)-(5)	Estat execució (4)-(3)
III Taxes i altres ingressos	9.616,19	0,00	9.616,19	13.595,43	10.304,06	3.291,37	3.979,24
IV Transferències corrents	994.164,17	0,00	994.164,17	994.164,17	497.082,09	497.082,08	0,00
V Ingressos patrimonials	21.035,42	0,00	21.035,42	34.728,75	29.563,38	5.165,37	13.693,33
VII Transferències capital	33.055,67	0,00	33.055,67	33.055,67	24.791,75	8.263,92	0,00
VIII Variació d'actius financers	0,00	21.636,44	21.636,44	0,00	0,00	0,00	-21.636,44
Total ingressos	1.057.871,45	21.636,44	1.079.507,89	1.075.544,02	561.741,28	513.802,74	-3.963,87

LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST DE DESPESES 2001

PRESSUPOST I MODIFICACIONS

Codi	Concepte	Presupost inicial (1)	Aplicació superàvit (2)	Transfer. de crèdit (3)	Generació d'ingressos (4)	Total modificacions 5)=(2)+(3)+(4)	Pressupost definitiu (6)=(1)+(5)
112	Personal eventual	39.666,80	0,00	0,00	0,00	0,00	39.666,80
113	Funcionaris	138.863,85	0,00	0,00	0,00	0,00	138.863,85
114	Laboral fixe	14.123,78	0,00	0,00	0,00	0,00	14.123,78
115	Laboral eventual	13.522,77	0,00	0,00	0,00	0,00	13.522,77
117	Altres retribucions	0,00	9.616,19	0,00	0,00	9.616,19	9.616,19
11	Sous i salaris	206.177,20	9.616,19	0,00	0,00	9.616,19	215.793,39
121	Seguretat social	48.080,97	0,00	0,00	0,00	0,00	48.080,97
12	Cotitzacions socials	48.080,97	0,00	0,00	0,00	0,00	48.080,97
131	Altres despeses socials	601,01	0,00	0,00	0,00	0,00	601,01
13	Altres despeses socials	601,01	0,00	0,00	0,00	0,00	601,01
141	Prestacions socials	60,10	0,00	0,00	0,00	0,00	60,10
14	Prestacions socials	60,10	0,00	0,00	0,00	0,00	60,10
1	DESPESES DE PERSONAL	254.919,28	9.616,19	0,00	0,00	9.616,19	264.535,47
221	Arrendament de béns	3.005,06	0,00	0,00	0,00	0,00	3.005,06
222	Reparació i conservació de béns	30.050,61	0,00	-12.020,24	0,00	-12.020,24	18.030,37
223	Subministraments	18.030,36	0,00	0,00	0,00	0,00	18.030,36
224	Comunicacions	15.025,30	0,00	3.606,07	0,00	3.606,07	18.631,37
225	Treballs realitzats altres empreses	60.101,21	0,00	51.086,03	0,00	51.086,03	111.187,24
226	Primes d'assegurances	3.005,06	0,00	0,00	0,00	0,00	3.005,06
227	Material d'oficina	12.020,24	0,00	13.823,28	0,00	13.823,28	25.843,52
228	Despeses diverses	291.490,87	0,00	-71.520,44	0,00	-71.520,44	219.970,43
22	Treballs i subministraments	432.728,71	0,00	-15.025,30	0,00	-15.025,30	417.703,41
231	Dietes i locomoció	30.050,61	0,00	0,00	0,00	0,00	30.050,61
232	Altres indemnitzacions	276.465,57	0,00	15.025,30	0,00	15.025,30	291.490,87
23	Indemnitzacions	306.516,18	0,00	15.025,30	0,00	15.025,30	321.541,48
2	DESPESES FUNCIONAMENT	739.244,89	0,00	0,00	0,00	0,00	739.244,89
623	Construcció i reposició en edificis	3.005,06	0,00	6.010,12	0,00	6.010,12	9.015,18
62	Inversions en edificis i altres construccions	3.005,06	0,00	6.010,12	0,00	6.010,12	9.015,18
641	Inversions en mobiliari i estris	51.687,04	12.020,24	-12.020,24	0,00	0,00	51.687,04
64	Inversions en mobiliari i estris	51.687,04	12.020,24	-12.020,24	0,00	0,00	51.687,04
651	Inversions equip. proc. Informàtica	9.015,18	0,00	0,00	0,00	0,00	9.015,18
65	Inversions equip. proc. informàtica	9.015,18	0,00	0,00	0,00	0,00	9.015,18
672	D'Edificis i altres construccions	0,00	0,00	4.808,10	0,00	4.808,10	4.808,10
675	D'Equips per a processos d'informàtica	0,00	0,00	1.202,02	0,00	1.202,02	1.202,02
67	Conservació, reposició i reparacions	0,00	0,00	6.010,12	0,00	6.010,12	6.010,12
6	INVERSIONS REALS	63.707,28	12.020,24	0,00	0,00	12.020,24	75.727,52
	TOTAL	1.057.871,45	21.636,43	0,00	0,00	21.636,43	1.079.507,88

LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST DE DESPESES 2001

ESTAT DE DESPESES

TRESORERIA

Codi	Concepte	Pressupost definitiu	Pagat fins 31-03-01	Pagat fins 30-06-01	Pagat fins 30-09-01	Pagat fins 31-12-01	Total pagaments
112	Personal eventual	39.666,80	9.278,50	10.266,62	9.278,50	10.266,62	39.090,24
113	Funcionaris	138.863,85	21.241,90	24.619,24	21.264,69	24.710,40	91.836,23
114	Laboral fixe	14.123,78	3.148,95	3.695,55	3.171,79	3.695,55	13.711,84
115	Laboral eventual	13.522,77	3.000,50	3.467,17	3.000,50	3.467,17	12.935,34
117	Altres retribucions	9.616,19	0,00	9.616,19	0,00	0,00	9.616,19
11	<i>Sous i salaris</i>	<i>215.793,39</i>	<i>36.669,85</i>	<i>51.664,77</i>	<i>36.715,48</i>	<i>42.139,74</i>	<i>167.189,84</i>
121	Seguretat social	48.080,97	6.891,16	10.352,60	10.915,42	10.929,25	39.088,43
12	<i>Cotitzacions socials</i>	<i>48.080,97</i>	<i>6.891,16</i>	<i>10.352,60</i>	<i>10.915,42</i>	<i>10.929,25</i>	<i>39.088,43</i>
131	Altres despeses socials	601,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
13	<i>Altres despeses socials</i>	<i>601,01</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
141	Prestacions socials	60,10	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
14	<i>Prestacions socials</i>	<i>60,10</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
1	DESPESES DE PERSONAL	264.535,47	43.561,01	62.017,37	47.630,90	53.068,99	206.278,27
221	Arrendament de béns	3.005,06	0,00	673,47	761,66	0,00	1.435,13
222	Reparació i conservació de béns	18.030,37	2.485,47	3.962,33	2.063,02	2.915,98	11.426,80
223	Subministraments	18.030,36	3.084,38	3.442,60	1.844,91	5.608,57	13.980,46
224	Comunicacions	18.631,37	1.374,76	4.141,33	4.264,10	6.146,10	15.926,29
225	Treballs realitzats altres empreses	111.187,24	2.812,75	30.564,60	29.942,17	29.418,92	92.738,44
226	Primes d'assegurances	3.005,06	0,00	0,00	0,00	1.231,23	1.231,23
227	Material d'oficina	25.843,52	7.333,13	7.007,84	3.924,44	3.512,60	21.778,01
228	Despeses diverses	219.970,43	11.763,83	58.596,49	31.263,99	32.949,66	134.573,97
22	<i>Treballs i subministraments</i>	<i>417.703,41</i>	<i>28.854,32</i>	<i>108.388,66</i>	<i>74.064,29</i>	<i>81.783,06</i>	<i>293.090,33</i>
231	Dietes i locomoció	30.050,61	4.592,68	10.646,51	4.661,02	8.475,18	28.375,39
232	Altres indemnitzacions	291.490,87	62.929,57	83.858,96	52.323,48	90.505,48	289.617,49
23	<i>Indemnitzacions</i>	<i>321.541,48</i>	<i>67.522,25</i>	<i>94.505,47</i>	<i>56.984,50</i>	<i>98.980,66</i>	<i>317.992,88</i>
2	DESPESES FUNCIONAMENT	739.244,89	96.376,57	202.894,13	131.048,79	180.763,72	611.083,21
623	Construcció i reposició en edificis	9.015,18	0,00	2.705,84	3.750,20	0,00	6.456,04
62	<i>Inversions en edificis i altres construccions</i>	<i>9.015,18</i>	<i>0,00</i>	<i>2.705,84</i>	<i>3.750,20</i>	<i>0,00</i>	<i>6.456,04</i>
641	Inversions en mobiliari i estris	51.687,04	22.341,58	14.030,77	2.580,82	6.973,27	45.926,44
64	<i>Inversions en mobiliari i estris</i>	<i>51.687,04</i>	<i>22.341,58</i>	<i>14.030,77</i>	<i>2.580,82</i>	<i>6.973,27</i>	<i>45.926,44</i>
651	Inversions equip. proc. Informació	9.015,18	0,00	0,00	3.907,40	3.615,54	7.522,94
65	<i>Inversions equip. proc. informació</i>	<i>9.015,18</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>3.907,40</i>	<i>3.615,54</i>	<i>7.522,94</i>
672	D'Edificis i altres construccions	4.808,10	1.091,38	2.757,83	0,00	301,40	4.150,61
675	D'Equips per a processos d'informació	1.202,02	160,35	0,00	0,00	0,00	160,35
67	<i>Conservació, reposició i reparacions</i>	<i>6.010,12</i>	<i>1.251,73</i>	<i>2.757,83</i>	<i>0,00</i>	<i>301,40</i>	<i>4.310,96</i>
6	INVERSIONS REALS	75.727,52	23.593,31	19.494,44	10.238,42	10.890,21	64.216,38
	TOTAL	1.079.507,88	163.530,89	284.405,94	188.918,11	244.722,92	881.577,86

ESTAT D'EXECUCIÓ DEL PRESSUPOST DE L'EXERCICI 2001A 31/12
LIQUIDACIÓ DE L'ESTAT DE DESPESES

Execució per articles i conceptes

Codi	Concepte	Ppt. definitiu (1)	Obligacions reconegudes (2)	Pagaments líquids (3)	Pendent pagament (4)=(2)-(3)	Estat execució (5)=(2)-(1)
112	Personal eventual	39.666,80	39.090,24	39.090,24	0,00	-576,56
113	Funcionaris	138.863,85	91.836,23	91.836,23	0,00	-47.027,62
114	Laboral fixe	14.123,78	13.711,84	13.711,84	0,00	-411,94
115	Laboral eventual	13.522,77	12.935,34	12.935,34	0,00	-587,43
117	Altres retribucions	9.616,19	9.616,19	9.616,19	0,00	0,00
11	Sous i salaris	215.793,39	167.189,84	167.189,84	0,00	-48.603,55
121	Seguretat social	48.080,97	42.737,36	39.088,43	3.648,93	-5.343,61
12	Cotitzacions socials	48.080,97	42.737,36	39.088,43	3.648,93	-5.343,61
131	Altres despeses socials	601,01	0,00	0,00	0,00	-601,01
13	Altres despeses socials	601,01	0,00	0,00	0,00	-601,01
141	Prestacions socials	60,10	0,00	0,00	0,00	-60,10
14	Prestacions socials	60,10	0,00	0,00	0,00	-60,10
1	DESPESES DE PERSONAL	264.535,47	209.927,20	206.278,27	3.648,93	-54.608,27
221	Arrendament de béns	3.005,06	1.435,13	1.435,13	0,00	-1.569,93
222	Reparació i conservació de béns	18.030,37	15.311,44	11.426,80	3.884,64	-2.718,93
223	Subministraments	18.030,36	15.349,58	13.980,46	1.369,12	-2.680,78
224	Comunicacions	18.631,37	18.036,92	15.926,29	2.110,63	-594,45
225	Treballs realitzats altres empreses	111.187,24	109.227,40	92.738,44	16.488,96	-1.959,84
226	Primes d'assegurances	3.005,06	1.231,23	1.231,23	0,00	-1.773,83
227	Material d'oficina	25.843,52	25.735,83	21.778,01	3.957,82	-107,69
228	Despeses diverses	219.970,43	157.081,73	134.573,97	22.507,76	-62.888,70
22	Treballs i subministraments	417.703,41	343.409,26	293.090,33	50.318,93	-74.294,15
231	Dietes i locomoció	30.050,61	29.243,64	28.375,39	868,25	-806,97
232	Altres indemnitzacions	291.490,87	290.465,98	289.617,49	848,49	-1.024,89
23	Indemnitzacions	321.541,48	319.709,62	317.992,88	1.716,74	-1.831,86
2	DESPESES FUNCIONAMENT	739.244,89	663.118,88	611.083,21	52.035,67	-76.126,01
623	Construcció i reposició en edifici	9.015,18	6.456,04	6.456,04	0,00	-2.559,14
62	Inversions en edificis i altres construccions	9.015,18	6.456,04	6.456,04	0,00	-2.559,14
641	Inversions en mobiliari i estris	51.687,04	47.264,93	45.926,44	1.338,49	-4.422,11
64	Inversions en mobiliari i estris	51.687,04	47.264,93	45.926,44	1.338,49	-4.422,11
651	Inversions equip. proc. Informació	9.015,18	7.522,94	7.522,94	0,00	-1.492,24
65	Inversions equip. proc. informàtica	9.015,18	7.522,94	7.522,94	0,00	-1.492,24
672	D'edificis i altres construccions	4.808,10	4.150,62	4.150,61	0,01	-657,48
675	D'equips per a processos d'informació	1.202,02	160,35	160,35	0,00	-1.041,67
67	Conservació, reposició i reparació	6.010,12	4.310,97	4.310,96	0,01	-1.699,15
6	INVERSIONS REALS	75.727,52	65.554,88	64.216,38	1.338,50	-10.172,64
	TOTAL	1.079.507,88	938.600,96	881.577,86	57.023,10	-140.906,92

ESTAT D'EXECUCIÓ DEL PRESSUPOST DE L'EXERCICI 2001 A 31/12
LIQUIDACIÓ DEL CONCEPTE 228. DESPESES DIVERSES

Execució per concepte i subconceptes

Codi	Capítols	Ppt. definitiu (1)	Obligacions reconegudes (2)	Pagaments líquids (3)	Pendent pagament (4)=(2)-(3)	Estat execució (5)=(2)-(1)
228.2	Publicitat i propaganda	21.035,42	17.554,07	17.554,07	0,00	-3.481,35
228.4	Atencions protocolàries i representació	24.040,48	21.471,75	20.866,61	605,14	-2.568,73
228.5	Reunions i conferències	3.005,06	0,00	0,00	0,00	-3.005,06
228.7	Publicacions Institucionals	90.752,83	40.225,05	39.410,63	814,42	-50.527,78
228.8	Altres despeses	78.131,57	77.830,86	56.742,66	21.088,20	-300,71
228.9	Altres Projectes Institucionals	3.005,06	0,00	0,00	0,00	-3.005,06
228	<i>Despeses diverses</i>	<i>219.970,42</i>	<i>157.081,73</i>	<i>134.573,97</i>	<i>22.507,76</i>	<i>-62.888,69</i>

ANNEX

**“Observacions i recomanacions del Consell
Valencià de Cultura al Consell de la Generalitat
Valenciana per a la defensa i la promoció de la
llengua i cultura valenciana”
(art. 5.d, Llei del CVC)**

A partir de les observacions formulades per les comissions informatives del Consell Valencià de Cultura i, individualment, pels seus consellers, esta institució presenta a la consideració del President i del Consell de la Generalitat Valenciana les següents observacions i recomanacions sobre alguns dels aspectes de l'actual situació cultural valenciana:

Com a primera observació de caràcter general, el Consell Valencià de Cultura declara el seu interès pels mecanismes de comunicació i coordinació entre els diversos departaments i institucions de la Generalitat en allò que respecta a la defensa i la promoció dels valors culturals i lingüístics valencians, i la seua preocupació perquè els dits mecanismes funcionen adequadament, sobretot en els casos dels grans projectes culturals. Com una de les mesures a prendre per a assegurar el compliment de la seua missió institucional, el Consell Valencià de Cultura recomana als poders públics que sotmeten a consulta davant d'esta institució (encarregada expressament de vetlar per la defensa i la promoció dels valors lingüístics i culturals valencians), sempre abans de prendre cap decisió executiva, els seus projectes amb vinculacions o repercussions culturals, i a assegurar la presència de representants d'este Consell en els consells assessors o rectors de les diverses institucions culturals existents o en procés de creació.

Una consulta històrica de les Corts Valencianes al Consell Valencià de Cultura, i el dictamen pronunciat per este Consell sobre la qüestió consultada, van demostrar ser, en el seu moment, el camí institucional correcte per a facilitar la superació d'un conflicte que durant anys havia paralytitzat una part important de la nostra capacitat de creació i desenvolupament culturals. Este camí exitós és el mateix que preconitzem emprendre en tots els casos en què l'acció pública necessita, per a produir tots els beneficis que se n'esperen, i evitar conflictes paralytzadors, l'existència prèvia de consens social sobre la matèria en la qual s'ha d'exercir i sobre els valors a considerar en el dit exercici.

Però la missió institucional de vetlar pels valors culturals i lingüístics no s'esgota en l'emissió d'informes en resposta a consultes dels poders polítics, sinó que ha d'exercir-se en la vigilància contínua de les accions públiques en matèria cultural, i en l'assessorament respecte de l'orientació final de les polítiques en les quals han de basar-se les dites accions. En conseqüència es formula la següent observació, referent a l'aplicació de la política lingüística a la política educativa de la Generalitat:

El Consell Valencià de Cultura, en el seu compromís amb la societat valenciana i seguint el manament estatutari de defensar i promocionar la llengua pròpia, el valencià, com a patrimoni cultural per excel·lència, veu amb preocupació l'existència de conflictes al voltant de l'aplicació de l'acord pres sobre el requisit lingüístic per a la funció docent. En conseqüència, recomana a la Conselleria d'Educació i als altres organismes que puguen estar-hi involucrats, i al Consell de la Generalitat Valenciana, complir el pacte lingüístic establert entre els diferents grups polítics i que ja ha donat fruits com ara la creació de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, de la qual el Consell Valencià de Cultura es congratula amb tota la societat valenciana, i recorda al Consell de la Generalitat que el compliment del mencionat pacte exigix ajustar les seues

decisiones i actuacions en matèria lingüística als acords i les recomanacions d'aquella acadèmia, creada amb tal fi.

Igualment, el Consell Valencià de Cultura fa palesa la necessitat d'aconseguir, sense límit d'esforços i de compromisos, un sistema educatiu valencià de qualitat en el qual el plurilingüisme dels futurs ciutadans i ciutadanes siga garantit. Per a fer possible això, el Consell Valencià de Cultura considera necessari partir d'una escolaritat primària i secundària multilingüe per a tots els ciutadans, en la qual el valencià hauria de ser un punt clau de cohesió cultural i social.

Una situació repetidament denunciada, tant per particulars com per entitats públiques i privades, és el dèficit valencià en investigació científica i tecnològica. L'existència de grans inversions en equipaments per al consum cultural no s'adiu amb la falta de recursos equivalents destinats al desenvolupament científic i tecnològic, al suport públic dels diversos agents i a la coordinació entre ells –per exemple, la falta d'impuls a projectes conjunts d'investigació entre empreses i universitats. Sobre este problema, remetem a les conclusions i les ponències, recentment publicades, de les jornades auspiciades pel Consell Valencià de Cultura sobre La cultura de la innovació i la cooperació a la Comunitat Valenciana. Els grans reptes plantejats a la humanitat per problemes com el futur esgotament de les fonts d'energia fòssils, pel canvi climàtic, per la degradació del medi, entre altres, són unes altres tantes oportunitats per a dissenyar, aprovar i aplicar les mesures polítiques i administratives que cal i caldrà substanciar a fi de fer-hi front, des de la consideració que l'augment incessant del coneixement és l'única garantia de supervivència i èxit de les societats humanes. La societat valenciana no està exempta de fer les seues aportacions al desenvolupament científic i tecnològic que haurà de superar estos problemes, si no vol quedar fora de les oportunitats generades pel procés. Finalment assenyalem que és en este context relatiu a l'esforç científic i tecnològic, si bé marginalment, on s'inserix la preocupació existent sobre els continguts de la Ciutat de les Arts i les Ciències de València i sobre la sostenibilitat del projecte, expresada per diverses comissions informatives d'este Consell en les seues aportacions al present document.

El patrimoni històric, tant el material com l'immaterial, constituïx el fonament necessari d'un desenvolupament cultural orgànic i genuí, no dirigit per instàncies exògenes sinó alimentat tant per la pròpia experiència com per l'adaptació i l'assimilació de les alienes. El Consell Valencià de Cultura ha insistit en esta observació en multitud de les seues manifestacions, i ací es limita a recordar-la.

La primera recomanació a fer sobre la gestió pública del patrimoni històric es referix a la necessitat de revisar la relació percentual entre les quantitats pressupostàries destinades a la protecció, la recuperació, els usos i la publicitat dels béns patrimonials, i les destinades a la celebració i la difusió d'events culturals, la qual relació es considera excessivament desequilibrada en l'actualitat.

Pel que fa a la legislació sobre la matèria, este Consell ha detectat, a partir del coneixement de conflictes sorgits en casos particulars, la necessitat de millorar alguns aspectes de la normativa d'aplicació de la Llei de patrimoni, els quals s'oferix a estudiar per traslladar els seus suggeriments als legisladors.

En consideració de la importància quantitativa i qualitativa dels béns patrimonials propietat de l'Església catòlica, és necessari impulsar l'activitat de la comissió mixta Generalitat Valenciana – Església catòlica per a assegurar tant la protecció dels dits béns com l'accés dels ciutadans al seu coneixement, tenint en compte en tot moment la prioritat dels drets públics sobre els béns inventariats com a part del patrimoni històric de la nostra societat.

El Consell Valencià de Cultura reitera en el present document les seues recomanacions sobre la protecció de l'Horta de València, elevades en el seu dia als responsables de les diverses administracions responsables, i lamenta la falta d'iniciativa pública per a resoldre l'actual situació de desprotecció davant del procés accelerat, amb perill d'irreversibilitat, de degradació i destrucció d'este espai, el qual, lluny de trobar-se en contradicció desavantajosa amb el creixement de la ciutat de València, hauria de considerar-se un dels principals valors de la ciutat, i integrar-se com a element imprescindible en un model de creixement orientat a millorar la qualitat de vida ambiental i cultural dels ciutadans.

Igualment reitera les recomanacions del seu informe sobre el conjunt patrimonial de Sagunt i les consideracions a tenir en compte a l'hora de protegir-lo i de promocionar-ne els usos públics, i torna a oferir la seua col·laboració als responsables de la Generalitat Valenciana en la implementació de fórmules de consens per a resoldre el conflicte plantejat sobre la rehabilitació del teatre romà com una de les peces més emblemàtiques, i actualment més productives des del punt de vista cultural, del dit conjunt.

Les restes de castells i torres de guaita constitueixen un conjunt patrimonial considerable per la seua quantitat i pels seus valors històrics, majoritàriament reconeguts i apreciats, la catalogació científica i exhaustiva del qual és una tasca inexcusable que només l'Administració de la Generalitat Valenciana pot impulsar i dur a terme amb la col·laboració de les universitats i de les administracions locals, com a primer pas imprescindible amb vista a la redacció d'un pla integral de consolidació general de restes i de rehabilitació en els casos possibles.

Finalment pel que fa al patrimoni històric, el Consell Valencià de Cultura lamenta la demora de tants anys en la constitució del Patronat de l'Arxiu de la Corona d'Aragó, i recomana als responsables de la Generalitat Valenciana, als quals ofereix la seua col·laboració com a institució medidora, que impulsen decididament la resolució de l'actual situació d'irregularitat.

Quant a la promoció artística, el Consell Valencià de Cultura suggerix a les autoritats responsables promocionar les manifestacions plàstiques no clàssiques, com el videoart o les historietes gràfiques (de gran i internacionalment reconeguda tradició valenciana), generalment poc ateses.

El Consell Valencià de Cultura eleva les anteriors observacions i recomanacions sobre la situació cultural valenciana al President i el Consell de la Generalitat Valenciana

com a complement de la Memòria 2001 de la institució i aportació als poders públics d'elements de reflexió previs a la presa de decisions en matèria de polítiques culturals.